

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R: Cyngor

DYDDIAD Y CYFARFOD: 23 Medi 2021

LLEOLIAD: O bell trwy Gynhadledd Fideo

TEITL: Adroddiad ar newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor

PWRPAS YR ADRODDIAD: Gwneud newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor, a sicrhau bod dirprwyaethau priodol ar waith

ER: Penderfyniad a Gwybodaeth

Portffolio'r Cabinet ac Aelod y Cabinet: Y Cyng. Ray Quant MBE, Dirprwy Arweinydd y Cyngor ac Aelod y Cabinet dros Gyswilt Cwsmeriaid, Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth

CEFNDIR:

Cyhoeddir y Gyfansoddiad ar wefan y Cyngor, ac mae'n ddogfen fyw. Awdurdodir y Swyddog Monitro i wneud mân newidiadau i'r Gyfansoddiad, a'i ddiweddarau yn ôl yr angen. Mae'r fersiwn gyhoeddedig gyfredol o Gyfansoddiad y Cyngor ar gael yn:

<https://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/ynglyn-cyngor/cyfansoddiad-y-cyngor/>

Cymeradwyodd y Cyngor newidiadau i'r Gyfansoddiad ar 16^{eg} Hydref 2020 a chadarnhawyd mewn Adroddiad i'r Cyngor ar 18^{fed} Mawrth 2021, ymhellach i Gyfarfod Gweithgor Trawsbleidiol Gyfansoddiad y Cyngor ('y Gweithgor') a gynhaliwyd ar 15^{fed} Chwefror 2021, fod y newidiadau a gymeradwywyd yng Nghyfarfod y Cyngor ar 16^{eg} Hydref 2020 wedi'u gwneud.

Gweler yr adroddiad yn:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListMeetings.aspx?CommitteId=144&LLL=0>

Yn ei gyfarfod ar 18^{fed} Mawrth 2021, cymeradwyodd y Cyngor hefyd ddiwygiadau pellach i'r Gyfansoddiad. Gwnaed y newidiadau hyn ac maent yn y fersiwn gyhoeddedig gyfredol o'r Gyfansoddiad (gweler uchod). Gweler Cofnodion y Cyfarfod yn:

<https://www.ceredigion.gov.uk/media/8975/cofnodion-ddrafft-18032021-saesneg-final.pdf>).

Cynigion

Cynhaliwyd Cyfarfodydd Gweithgor ar 19^{eg} Ebrill 2021, 30^{ain} Mehefin 2021 a 10^{fed} Awst 2021, lle cytunodd y Gweithgor i argymhell y newidiadau canlynol i'r Gyfansoddiad i'r Cyngor, ac a gynigiwyd i'r Gweithgor yn dilyn trafodaethau â Swyddogion perthnasol.

1. Newidiadau yn ymwneud â'r Pwyllgor Moeseg a Safonau a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

- Diwygiadau i'r Cyfansoddiad i adlewyrchu gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ('Deddf 2021') sy'n effeithio ar y Pwyllgor Moeseg a Safonau a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, gan gynnwys:

(a) Newidiadau i'w mewnosod yn y Cyfansoddiad o 5 Mai 2022 (geiriad arfaethedig newydd yn Erthygl 9 Erthyglau Rhan 2— gweler **Atodiad 2**).

Gofynnir i aelodau nodi un cywiriad yn 9.2.2.1.1 yn ymwneud ag aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio o '*aelodaeth o draean o leiaf*' i '*aelodaeth o draean*'.

Gofynnir i aelodau nodi, ers Cyfarfod blaenorol y Gweithgor, y nodwyd y dylid cyfeirio at '*aelodau lleyg*' yn lle hynny fel '*lleygwyr*', ac y dylid cyfeirio at '*Is-gadeirydd*' yn lle fel '*Dirprwy Gadeirydd*', yn ôl geiriad penodol Deddf 2021. Mae'r rhain yn cael eu hystyried yn fân ddiwygiad a wnaed gan y Swyddog Monitro, ac felly mae Atodiad 2 ac Atodiad 5 (gweler (d) isod) i'r Adroddiad hwn hefyd yn adlewyrchu'r diwygiadau hyn sydd wedi'u diweddarau, a fydd yn cael eu cadarnhau yng Nghyfarfod nesaf y Gweithgor.

(b) Newidiadau i Ran 2 y Cyfansoddiad (gweler **Atodiad 3**) gan gynnwys:

- Ychwanegu manylder pellach yn adran y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (Gweler Erthygl 9.2); a
- Enw'r Pwyllgor wedi'i ddiweddarau i'r '*Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio*' o'r '*Pwyllgor Archwilio*'.

(c) Newidiadau i gylch gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio o dan Ran 3 y Cyfansoddiad (gweler **Atodiad 4**) i gyfeirio at ei ddyletswyddau newydd a'i newid enw.

(d) Newidiadau i gylch gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio o dan Ran 3 y Cyfansoddiad i'w cynnwys o 5 Mai 2022 (gweler **Atodiad 5**), pan ddaw'r dyletswyddau newydd hyn i rym.

(e) Mân newidiadau yn rhannau 4B a 4F y Cyfansoddiad i ddiweddarau cyfeiriad at enw newydd y Pwyllgor, yn unol â Deddf 2021 (gweler **Atodiadau 11 a 7**).

Cyflwynwyd y newidiadau arfaethedig uchod i'r Cyfansoddiad o ran cylch gorchwyl, enw, dyletswyddau a rolau newydd y Pwyllgor, aelodaeth y Pwyllgor a'r weithdrefn Bleidleisio i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio hefyd yn eu Cyfarfod ar 3ydd Mehefin 2021, i'w nodi.

Gweler yr Adroddiad a Chofnodion y Cyfarfod yn:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListMeetings.aspx?Committeed=147&LLL=0>

2. Ffi'r Cyfansoddiad

- Diwygiad i gymal 15.3.2 (gweler **Atodiad 3**) i adlewyrchu y caiff copïau o'r Cyfansoddiad eu darparu ar gyfer tâl sy'n cynrychioli dim mwy na chost darparu'r Copi (yn unol â gofynion Deddf 2021).

Mae'r gofyniad hwn mewn grym o fis Mai 2022 ond, gyda chymeradwyaeth y Cyngor, bydd cyfeiriad at ffi Canllaw i Gyfansoddiad y Cyngor yn cael ei ddiweddarau ar ôl ei gymeradwyo gan y Cyngor, fel yr argymhellir gan y Gweithgor.

3. Canllaw i'r Cyfansoddiad/Rhan 1

- Mae'r Gweithgor hefyd wedi cymeradwyo diwygiadau, fel y'u nodir yn yr Adroddiad hwn, i Ran 1 y Cyfansoddiad (gweler **Atodiad 1**) i'w hargymhell i'r Cyngor i'w cynnwys mewn Canllaw i'r Cyfansoddiad maes o law:

Mae Adran 45 Deddf 2021 yn ei gwneud yn ofynnol cyhoeddi Canllaw i'r Cyfansoddiad o 5 Mai 2022. Bydd Canllaw arfaethedig yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor i'w gymeradwyo maes o law (disgwyllir arweiniad gan Lywodraeth Cymru), a Rhan 1 ar hyn o bryd fydd sail y Canllaw hwn.

4. Datganiad/Polisi Atal Caethwasiaeth

- Cyfeiriad at Ddatganiad/Polisi Atal Caethwasiaeth y Cyngor i'w fewnosod yn Rhan 1 y Cyfansoddiad (gweler **Atodiad 1**) ac yn Erthyglau Rhan 2 (gweler **Atodiad 2**).

5. Channel a CONTEST

Ynghylch Channel:

- Esboniad o Channel, Cadeirydd/Dirprwy Channel a Phanel Channel yn y Cyfansoddiad (mewn Rhestr Termau yn Rhan 1) (gweler **Atodiad 1**);
- Geiriad drafft yn Rhan 7 (Fforymau Ymgynghorol a Chynghorol) (gweler **Atodiad 8**);
- Diwygiadau i'r Dirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd yn Rhan 3.5 G (gweler **Atodiad 9**) a Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Porth Cynnal yn Rhan 3.5 J (gweler **Atodiad 10**).

Ynghylch CONTEST:

- Esboniad o CONTEST yn Rhan 1 (gweler **Atodiad 1**);
- Cyfeiriad at CONTEST yn Rhan 3.5 G (Dirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd) (gweler **Atodiad 9**); a
- Cyfeiriad at CONTEST yn Rhan 7 (Fforymau Ymgynghorol a chynghorol) ym mharagraff y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol, Adran 3 Rhan 7 (gweler **Atodiad 8**).

6. Diwygiadau i Ddirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

a) Anifeiliaid gwyllt a syrcasau teithiol

Mewnosodiad yn Rhan 3.5G Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd (gweler **Atodiad 9**), ymhellach i Adroddiad y Rheolwr Safonau Masnach a Thrwyddedu i Bwyllgor Craffu Cymunedau Iachach ar 8^{fed} Mawrth 2021 (gweler yr Adroddiad yn: <https://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/cynghorwyr-a-phwyllgorau/pwyllgorau/pwyllgor-cymunedau-iachach/> ac Adroddiad i'r Cyngor ar 18 Mawrth 2021 (gweler uchod)).

b) Rheoliadau Ysmygu

- Diwygiad i'r geiriad yn Rhan 3.5G Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd (gweler **Atodiad 9**), ymhellach i Adroddiad Rheolwr Iechyd yr Amgylchedd i Bwyllgor Craffu Cymunedau Iachach ar 8^{fed} Mawrth 2021 (gweler yr Adroddiad yn <https://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/cynghorwyr-a-phwyllgorau/pwyllgorau/pwyllgor-cymunedau-iachach/>) ac Adroddiad i'r Cyngor ar 18^{fed} Mawrth 2021 (gweler uchod)).

Noder, mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 (deddfwriaeth berthnasol) eisoes wedi'i chynnwys yn y ddirprwyaeth ar hyn o bryd, felly cynigir cyfeiriad at ddeddfwriaeth ddilynol, a fyddai'n cynnwys Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020.

c) Coed Peryglus

- Diwygiadau i Ddirprwyaethau Rhan 3.5G i Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i gynnwys cyfeiriad at 'coed peryglus' (gweler **Atodiad 9**).

Cynigir y cyfeiriad hwn er eglurder a chadarnhad bod dirprwyaethau sy'n ymwneud ag Adran 23 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976, darpariaeth i gadarnhau pwerau'r Cyngor i ddelio â choed peryglus, yn cael eu rhoi i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd.

d) Sbwriel

- Diwygiadau i Ddirprwyaethau Rhan 3.5G i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i gynnwys cyfeiriad at '*sbwriel*', mewn perthynas â phwerau gorfodi, er eglurder (gweler **Atodiad 9**).

7. Cael gwared ag Ein Rhanbarth ar Waith ('ERW')

- Gan nad yw'r Cyngor bellach yn aelod o ERW, ceir gwared â chyfeiriad at ERW trwy'r Cyfansoddiad drwyddi draw (gweler yr Atodiadau amrywiol sydd ynghlwm wrth yr Adroddiad).

8. Rhybuddion o Gynnig

- Diwygiadau ynghylch Rhybuddion o Gynnig (gweler **Atodiad 6**).

Cyflwynwyd Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Cyfreithiol a Llywodraethu/Swyddog Monitro i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn ei Gyfarfod ar 21ain Mai 2021: gweler yr Adroddiad yn <https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListMeetings.aspx?Committeeld=144&LLL=0>. Fel y cadarnhawyd yn yr Adroddiad, cyflwynwyd diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad ynghylch Rhybuddion o Gynnig i Weithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor yn ei Gyfarfod ar 19^{eg} Ebrill 2021

Roedd Gweithgor y Cyfansoddiad wedi cytuno bod y newidiadau hyn wedi'u cymeradwyo ac y dylid eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i'w hystyried cyn eu cyflwyno i'r Cyngor i'w cymeradwyo.

Penderfynodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd argymhell i'r Cyngor gymeradwyo'r diwygiadau arfaethedig ynghylch Rhybudd o Gynnig

9. Gweithdrefn Galw i Mewn

- Diwygiadau i'r Weithdrefn Galw i Mewn (gweler y Detholiad yn **Atodiad 12**).

Roedd yr Adroddiad uchod i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd hefyd yn manylu ar newidiadau arfaethedig i Reolau Gweithdrefn y Cabinet. Cyflwynwyd diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad ynghylch y weithdrefn Galw i Mewn i Weithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor, a oedd wedi cytuno bod y dogfennau hyn wedi'u cymeradwyo o'r blaen ac y dylid eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i'w hystyried cyn eu cyflwyno i'r Cyngor i'w cymeradwyo.

Penderfynodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd argymhell i'r Cyngor gymeradwyo'r diwygiadau arfaethedig ynghylch y Weithdrefn Galw i Mewn.

10. Pleidleisio

- Diwygiadau i wneud y Weithdrefn Bleidleisio yn glir (gweler **Atodiadau 3, 6, 13 a 14**).

Yn yr Adroddiad uchod i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, cadarnhawyd hefyd bod angen nodi Darpariaethau Pleidleisio Gweithdrefn y Cyngor hefyd yn y Cyfansoddiad ar gyfer Cabinet a Phwyllgorau'r Cyngor. Argymhellwyd i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd y dylid diwygio'r Cyfansoddiad i reoleiddio'r trefniadau, er mwyn nodi'n glir yn y Cyfansoddiad bod y Cabinet a'r Pwyllgorau yn dilyn yr un weithdrefn ag a nodir yn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor, o ran Pleidleisio mewn cyfarfodydd ar gyfer:

- mwyafrif syml; a

- pleidlais fwrw'r Cadeirydd.

Roedd y Gweithgor hefyd wedi cytuno i argymhell i'r Cyngor fewnosod y geiriad a nodir yn **Atodiad 13** (Cabinet), **Atodiad 14** (Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu) ac **Atodiad 3** (gweler uchod) (ar gyfer y Pwyllgor Moeseg a Safonau a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio) sydd wedi'u hatodi.

Penderfynodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd argymhell bod y Cyngor yn cymeradwyo'r diwygiadau arfaethedig i reoleiddio trefniadau gweithdrefnol y Cabinet a'r Pwyllgorau i adlewyrchu Rheolau Gweithdrefn y Cyngor o ran mwyafrif pleidleisio a phleidlais fwrw'r Cadeirydd mewn cyfarfodydd.

Cynigiwyd diwygiad ychwanegol newid y gair 'ystafell' i 'cyfarfod' hefyd i'r Gweithgor ar gyfer y Cyngor, y Cabinet a'r holl Bwyllgorau, yn ogystal â'r newid 'gofynnwyd cwestiwn' i 'cyflwynwyd argymhelliad neu gynnig', y penderfynodd y Gweithgor eu hargymhell i'r Cyngor (gweler **Atodiad 6**).

11. Pwyllgorau Rheoleiddio

- Datblygiad Erthygl 8 yn Rhan 2 ('Pwyllgorau Rheoleiddio'). Gwneir gwaith pellach yn adran hon y Cyfansoddiad. Gweler y newidiadau arfaethedig y cytunwyd arnynt hyd yma gan y Gweithgor i'w argymhell i'r Cyngor yn **Atodiad 3**, sy'n cynnwys:
 - Adrannau newydd i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu (8.2) a'r Pwyllgor Trwyddedu (8.3);
 - Symud gofynion cworwm y Pwyllgor Rheoli Datblygu o Erthygl 15 i Erthygl 8 (yn 8.2.1); a
 - Ar gyfer y Pwyllgor Rheoli Datblygu a'r Pwyllgor Trwyddedu, fel uchod, cyfeiriad at y gofynion pleidleisio (mwyafrif syml a phleidlais fwrw'r cadeirydd).

12. Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol

- Cyfeiriad at Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol y Cyngor (gweler y cyfeiriad newydd yn Erthygl 12.2.8 yn **Atodiad 3** ac Adroddiad y Swyddog Ymgysylltu a Chydraddoldeb i'r Pwyllgor Cydlynw Trosolwg a Chraffu ar 14^{eg} Ionawr 2021 yn: http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/Coord%20agenda%20pack%20200121%20FINAL%20Welsh.%20v2.pdf.pdf ac Adroddiad i'r Cabinet ar 16^{eg} Mawrth 2021 yn: [http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/Socio%20Economic%20Duty%20\(Cymraeg\).pdf](http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/Socio%20Economic%20Duty%20(Cymraeg).pdf)).

13. Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio –

- Geiriad drafft i'w fewnosod yn Rhan 3.5H (Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol yr Economi ac Adfywio) (gweler **Atodiad 15**).

Cyflwynwyd Adroddiad ar Ffosffadau ar Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Teifi i'r Cabinet ar 13^{eg} Gorffennaf 2021 gan y Rheolwr Corfforaethol: Gwasanaethau Cynllunio (gweler yr Adroddiad a Chofnodion drafft y Cyfarfod yn:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=148&MId=170&Ver=4&LLL=0>). Deallir ymhellach fod Adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor yn ei Gyfarfod ar 23^{ain} Medi 2021 yn gofyn i'r Cyngor gymeradwyo rhoi pwerau dirprwyedig i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Economi ac Adfywio i benderfynu ar geisiadau cynllunio lle mae ffosffadau (yn unol â'r Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau (2017)) yn broblem (mewn ymgynghoriad ag Aelod y Cabinet) (gweler Adroddiadau yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor yn: <https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=149&MId=161&Ver=4&LLL=0>).

Cytunodd y Grŵp i argymhell y geiriad i'r Cyngor yn amodol ar argymhelliad y Cabinet a chymeradwyaeth y Cyngor i roi'r pwerau dirprwyedig). Cyflwynwyd y geiriad eto i'r Gweithgor yn ei Gyfarfod ar 10^{fed} Awst 2021 (yn dilyn penderfyniad y Cabinet) a chytunodd y Gweithgor i argymhell y geiriad hwn i'r Cyngor, os bydd y Cyngor yn penderfynu rhoi'r pwerau dirprwyedig i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio.

14. Tai

- Diwygiadau yn unol â'r Argymhellion yn yr Adroddiad a gyflwynwyd i'r Cyngor yn ei gyfarfod ar 20^{fed} Rhagfyr 2020, gan Reolwr Corfforaethol y Gwasanaethau Tai, gan dynnu sylw at gyflwyniad a dirprwyaethau ar gyfer Rheoliadau Effeithlonrwydd Ynni (Eiddo Rhent Preifat) (Cymru a Lloegr) 2015 a Deddf Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru) 2019 (gweler **Atodiadau 10 a 15** sydd wedi'u hatodi, a gweler yr Adroddiad yn: http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/C%20-%20Effeithlonrwydd%20ynni.pdf).

15. Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd

- Mae diwygiadau i eiriad yn Erthygl 11.3.12 Erthyglau Rhan 2 (gweler **Atodiad 2** – i'w ddiwygio o Fai 2022) yn dileu'r cyfyngiad ar Swyddog Monitro Awdurdod Lleol yn bod yn Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd, yn unol â newidiadau Deddf 2021.

Mae Adran 161 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (ar gael yn: <https://www.legislation.gov.uk/asc/2021/1/section/161>) yn diwygio Adran 8 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (ar gael yn: <https://www.legislation.gov.uk/mwa/2011/4/section/8>) i ddod â'r cyfyngiad i ben o fis Mai 2022.

16. Porth Cymorth Cynnar

- Diwygio 'Portffolio Porth Ceredigion, Ymyrraeth Gynnar, Hybiau Lles a Gwasanaethau Diwylliant' i 'Portffolio Porth Cymorth Cynnar' a Gwasanaethau o 'Gwasanaethau: Porth Ceredigion, Ymyrraeth Gynnar, Hybiau Lles a Diwylliant' i 'Gwasanaethau: Porth Cymorth Cynnar' trwy'r Cyfansoddiad drwyddi draw.

17. Newidiadau i ddirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyswllt Cwsmeriaid

- Diwygiadau yn Rhan 3.5M Dirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Cyswllt Cwsmeriaid, i gadarnhau cyfrifoldeb y Swyddog Arweiniol Corfforaethol am gydnherthedd seiber, gan gynnwys seiberddiogelwch, ac eglurhad sy'n ymwneud â'r Cod Cysylltu (gweler **Atodiad 16**).

18. Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig/Prif Weithredwr

- Yn unol ag Adran 55 Deddf 2021 (mewn grym o 20^{fed} Mawrth 2021), disodli'r gair 'cyflog' â 'taliad cydnabyddiaeth' mewn perthynas â'r Prif Weithredwr (gweler y geiriad drafft yn Netholiad Rhan 3.5 L Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyllid a Chaffael yn **Atodiad 17** a geiriad drafft yn Netholiad Rhan 5 L Cod Ymddygiad ar gyfer Cyflogaion Llywodraeth Leol yn **Atodiad 18**).

Cymeradwyodd y Gweithgor hefyd ddiwygio'r teitl o 'Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig' i 'Prif Weithredwr' yn y Cyfansoddiad o 5 Mai 2022, fel sy'n ofynnol o dan adran 54 Deddf 2021.

19. Ymgynghori: gwneud penderfyniadau a pherfformiad

Mae Adran 90 Deddf 2021 (sydd mewn grym o 1^{af} Ebrill 2021) yn gosod dyletswydd ar y Cyngor, o bryd i'w gilydd, ac o leiaf unwaith ym mhob blwyddyn ariannol, ymgynghori â'r canlynol ynghylch i ba raddau y mae'r cyngor yn cwrdd â'r gofynion perfformiad—

- (a) pobl leol,
- (b) pobl eraill sy'n cynnal busnes yn ardal y Cyngor,
- (c) staff y Cyngor, a
- (d) pob undeb llafur sy'n cael ei gydnabod (o fewn ystyr Deddf yr Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi) 1992 (p. 52)) gan y Cyngor

Yn sgil adran 90, cyflwynwyd geiriad arfaethedig i'r Gweithgor i'w fewnosod yn Rhan 1 y Cyfansoddiad (gweler **Atodiad 1**). Cytunodd y Gweithgor i gynnig y geiriad hwn i'r Cyngor i'w fewnosod yn Rhan 1 (ac, ar ôl cwblhau'r Canllaw i'r Cyfansoddiad, maes o law).

20. Mân Newidiadau

Mae unrhyw fân newidiadau a wneir gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyfreithiol a Llywodraethu/Swyddog Monitro yn cael eu cadarnhau i'r Gweithgor, wedi'u cynnwys yn yr Atodiadau i'r Adroddiad hwn ac yn cynnwys:

- Newidiadau o ran arddull/format;
- Newid i 'Archwilio Cymru' o'r 'Comisiwn Archwilio';
- Diweddarau i 'Gweithgor Cydraddoldeb Corfforaethol' o 'Panel Cydraddoldeb Corfforaethol';
- Diweddarau enw'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio;
- Dileu ERW (fel uchod);
- Cywiriad i: Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014

ARGYMHELLION:

Bod y Cyngor yn penderfynu:

1. Nodi cynnwys yr Adroddiad;

2. Cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad, fel yr argymhellwyd gan Weithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor ac fel y'u rhestrir yng Nghynigion 1-20 yr Adroddiad hwn;
3. Awdurdodi'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyfreithiol a Llywodraethu/Swyddog Monitro i ddiweddarau Cyfansoddiad y Cyngor i adlewyrchu'r newidiadau uchod.

RHESWM DROS YR ARGYMHELLION: Sicrhau bod y Cyfansoddiad yn addas i'r diben, bod y cyfeiriadau cywir at Swyddogion yn y Cyfansoddiad a bod dirprwyaethau a chyfrifoldebau priodol ar waith.

Oes Asesiad Effaith Integredig

wedi ei gwblhau? Nac oes

Os nad oes, dywedwch pam

Crynodeb: *Nid yw'r adroddiad hwn yn cynrychioli newid mewn polisi na strategaeth.*

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

Hirdymor:	Sicrhau bod y Cyfansoddiad yn parhau i gael ei ddiweddarau a'i fod yn addas i'r diben er budd hirdymor y Cyngor a dinasyddion Ceredigion.
Integreiddio:	Ddim yn berthnasol
Cydweithio:	Ddim yn berthnasol
Cynnwys:	Ddim yn berthnasol
Atal:	Sicrhau bod y Cyfansoddiad yn parhau i gael ei ddiweddarau a'i fod yn addas i'r diben.

Argymhelliad:

Bod y Cyngor yn penderfynu:

1. Nodi cynnwys yr Adroddiad;
2. Cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad, fel yr argymhellwyd gan Weithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor ac fel y'u rhestrir yng Nghynigion 1-20 yr Adroddiad hwn; ac yn
3. Awdurdodi'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyfreithiol a Llywodraethu/Swyddog Monitro i ddiweddarau Cyfansoddiad y Cyngor.

Rheswm dros y penderfyniad:

Trosolwg a Chraffu:	ddim yn berthnasol
Fframwaith Polisi:	Trefniadau Democraataidd
Blaenoriaethau Corfforaethol:	Thema drawsbynciol i sicrhau bod gwasanaethau'n addas i'r diben.
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Dim

Goblygiadau Cyfreithiol: Dim
Goblygiadau staffio: Dim
Goblygiadau Eiddo / Asedau: Dim

Risg(iau): Dim

Pwerau Statudol: Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021:
<https://www.legislation.gov.uk/asc/2021/1/enacted/welsh>

Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru 2021:
<https://www.legislation.gov.uk/wsi/2021/342/made/welsh>

Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforedig (Cyffredinol) (Cymru) 2021:
<https://www.legislation.gov.uk/wsi/2021/327/made/welsh>

Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforedig (Diwygio Atodlen 6 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011) 2021:
<https://www.legislation.gov.uk/wsi/2021/341/contents/made/welsh>

Rheoliadau Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (Cymru) 2019 (Diwygio Atodlen 3) 2021:
<https://www.legislation.gov.uk/wsi/2021/345/contents/made/welsh>

Gorchymyn Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau Cyhoeddus yn ddarostyngedig i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus) (Cymru) 2021:
<https://www.legislation.gov.uk/wsi/2021/347/made/welsh>

Gorchymyn Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Diwygio (Cyrff Llywodraeth Leol yng Nghymru) 2021:
<https://www.legislation.gov.uk/wsi/2021/349/contents/made/welsh>

Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, Llywodraeth Cymru, Datganiad Ysgrifenedig 23 Chwefror 2021: Gosod Offerynnau Statudol i sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig:
<https://llyw.cymru/datganiad-ysgrifenedig-gosod-offerynnau-statudol-i-sefydlu-cyd-bwyllgorau-corfforedig>

Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforedig (Swyddogaethau Trafnidiaeth) (Cymru) 2021

Papurau Cefndir:

Adroddiad i'r Cyngor – 18^{fed} Mawrth 2021 a Chofnodion y Cyfarfod ar gael yn:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListMeetings.aspx?Committeed=144&LLL=0>

Adroddiad i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 3^{ydd} Mehefin 2021 a Chofnodion y Cyfarfod ar gael yn

<https://council.ceredigion.gov.uk/ieListMeetings.aspx?Committeed=147&LLL=0>

(Anifeiliaid Gwyllt a Sycasau Teithiol) Adroddiad i'r Pwyllgor Cymunedau Iachach 8^{fed} Mawrth 2021

<https://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/cynghorwyr-a-phwyllgorau/pwyllgorau/pwyllgor-cymunedau-iachach/?year=2021&date=08%2F03%2F21>

(Rheoliadau Smygu) Adroddiad i Bwyllgor Craffu Cymunedau Iachach 8^{fed} Mawrth 2021

<https://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/cynghorwyr-a-phwyllgorau/pwyllgorau/pwyllgor-cymunedau-iachach/?year=2021&date=08%2F03%2F21>

(Rhybuddion o Gynnig/Gweithdrefn Galw i Mewn/Pleidleisio) Adroddiad i Gyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democritaidd 21^{ain} Mai 2021:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListMeetings.aspx?Committeed=144&LLL=0>.

(Dyletswydd Gymdeithasol-Economaidd) Adroddiad i'r Pwyllgor Cydlynw Trosolwg a Chraffu 14^{eg} Ionawr 2021:

http://www.ceredigion.gov.uk/cpd/Democratic_Services_Meetings_Public/Coord%20agenda%20pack%20200121%20FINAL%20Welsh.%20v2.pdf.pdf ac Adroddiad i'r

Cabinet 16^{eg} Mawrth 2021:

[http://www.ceredigion.gov.uk/cpd/Democratic_Services_Meetings_Public/Socio%20Economic%20Duty%20\(Cymraeg\).pdf](http://www.ceredigion.gov.uk/cpd/Democratic_Services_Meetings_Public/Socio%20Economic%20Duty%20(Cymraeg).pdf)

(Ffosffadau) Adroddiad i'r Cabinet 13^{eg} Gorffennaf 2021 a Chofnodion y Cyfarfod:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=148&MId=170&Ver=4&LLL=0>

Adroddiad i'r Cyngor 23^{ain} Medi 2021:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=149&MId=161&Ver=4&LLL=0>

Adroddiad (Tai/Effeithlonrwydd Ynni) i'r Cyngor 20^{fed} Rhagfyr 2020:

Atodiadau:

Atodiad 1 Rhan 1 Drafft y Cyfansoddiad

Atodiad 2 Detholiad o Erthyglau Rhan 2 Drafft ar gyfer mewnosodiad Mai 2022

Atodiad 3 Erthyglau Rhan 2 Drafft

Atodiad 4 Rhan 3 Drafft

Atodiad 5 Detholiad o Ran 3 Drafft ar gyfer mewnosodiad Mai 2022

Atodiad 6 Rhan 4 Dogfen B Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth

Atodiad 7 Detholiad o Ran 4F Drafft Rheoliadau Ariannol a Gweithdrefnau Ariannol sy'n cyd-fynd

Atodiad 8 Rhan 7 Drafft Fforymau Ymgynghorol a Chynghorol

Atodiad 9 Rhan 3.5G Drafft Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Atodiad 10 Rhan 3.5J Drafft Dirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Cynnal a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Gofal Ymyrraeth wedi'i Thargedu

Atodiad 11 Detholiad Drafft o Ran 4 Dogfen B Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth

Atodiad 12 Detholiad o'r Weithdrefn Galw i Mewn Drafft – Rhan 4 Dogfen E Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Atodiad 13 Rheolau Drafft Gweithdrefn Cabinet

Atodiad 14 Detholiad o'r Pleidleisio Drafft - Rhan 4 Dogfen E Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Atodiad 15 Rhan 3.5H Drafft Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio

Atodiad 16 Rhan 3.5M Drafft Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyswllt Cwsmeriaid

Atodiad 17 Detholiad Drafft o Ran 3.5 L Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyllid a Chaffael

Atodiad 18 Detholiad Drafft o Ran 5 L Cod Ymddygiad ar
gyfer Cyflogeion Llywodraeth Leol

Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Elin Prysor-Swyddog Arweiniol
Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a
Llywodraethu (a Swyddog Monitro)

Swyddog Adrodd: Elin Prysor

Dyddiad: 11 Awst 2021

Atodiad 1

RHAN 1

CRYNODEB AC ESBONIAD

Cynnwys

1.	CYFANSODDIAD Y CYNGOR	2
2.	BETH SYDD YN Y CYFANSODDIAD?	2
3	SUT MAE'R CYNGOR YN GWEITHREDU?	5
4.	SUT MAE PENDERFYNIADAU'N CAEL EU GWNEUD	5
5	TROSOLWG A CHRAFFU	7
6	PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO A PHWYLLGORAU ERAILL	7
7	STAFF Y CYNGOR	8
8	HAWLIAU'R DINASYDDION	8
9.	RHESTR TERMAU	10

1. CYFANSODDIAD Y CYNGOR

Mae **Cyngor Sir Ceredigion** wedi cytuno ar gyfansoddiad sy'n disgrifio sut mae'r Cyngor yn gweithredu, sut y gwneir penderfyniadau, a'r gweithdrefnau a ddilynir i sicrhau bod y rheiny'n effeithiol, yn dryloyw ac yn atebol i bobl leol. Mae rhai o'r prosesau hynny'n ofynnol o dan y ddeddf, ac mae eraill yn faterion i'r Cyngor eu dewis.

Mae'r Cyfansoddiad wedi ei rannu'n 15 o Erthyglau (rhan 2) sy'n cyflwyno'r rheolau sylfaenol sy'n llywio busnes y Cyngor. Mae gweithdrefnau a chodau arferion mwy manwl i'w cael mewn rheolau a phrotocolau ar wahân ar ddiwedd y ddogfen.

2. BETH SYDD YN Y CYFANSODDIAD?

Rhan 2: Yr Erthyglau

Mae Erthygl 1 (Rhan 2) y Cyfansoddiad yn rhwymo'r Cyngor i wneud trefniadau effeithiol i gyflawni ei ddyletswyddau a'i gyfrifoldebau. Mae Erthyglau 2 – 15 yn egluro hawliau'r dinasyddion a sut mae'r rhannau allweddol o'r Cyngor yn gweithredu. Mae'r rhain fel a ganlyn:

- Aelodau'r Cyngor (Erthygl 2)
- Dinasyddion a'r Cyngor (Erthygl 3)
- Cyfarfod y Cyngor (Erthygl 4)
- Cadeirio'r Cyngor (Erthygl 5)
- Trosolwg a Chraffu ar benderfyniadau (Erthygl 6)
- Y Cabinet (Erthygl 7)
- Pwyllgorau Rheoleiddio (Erthygl 8)
- Y Pwyllgor Moeseg a Safonau (Erthygl 9)
- Trefniadau ar y cyd (Erthygl 10)
- Swyddogion (Erthygl 11)
- Gwneud penderfyniadau (Erthygl 12)
- Cyllid, contractau a materion cyfreithiol (Erthygl 13)
- Adolygu a diwygio'r Cyfansoddiad (Erthygl 14)
- Atal, dehongli a chyhoeddi'r Cyfansoddiad (Erthygl 15).

Rhan 3: Cyfrifoldeb am Swyddogaethau'r Cyngor

Mae Rhan 3 yn ymwneud â chyfrifoldeb am wahanol Swyddogaethau'r Cyngor h.y. pwy sy'n gwneud beth. Mae'r adran hon yn cynnwys 4 tabl manwl, sy'n nodi:

- (Rhan 3.1) Y Cyfrifoldeb am Swyddogaethau'r Cyngor - Tabl 1;
- (Rhan 3.2) - Y Cyfrifoldeb am Swyddogaethau Dewis Lleol - Tabl 2;
- (Rhan 3.3) Pwyllgorau'r Cyngor - Tabl 3; a
- (Rhan 3.4) Y Cyfrifoldeb am Swyddogaethau'r Cabinet - Tabl 4

Yn Rhan 3.5 mae'r Cynllun Dirprwyo i Swyddogion wedi'i nodi (Dirprwyaethau A-N - i'w dehongli'n eang) Mae'r cynllun yn dirprwyo rhai o swyddogaethau'r Cyngor a'r Cabinet i swyddogion ac yn nodi'r amodau ar gyfer unrhyw benderfyniadau a wneir trwy ddefnyddio'r dirprwyaethau, gydag Amodau Cyffredinol Dirprwyo i Swyddogion wedi'u nodi yn Nirprwyaeth A, i'w darllen ar y cyd â Rhan 3.1.

Rhan 4: Rheolau Gweithdrefn

Mae Rhan 4 y Cyfansoddiad yn manylu ar reolau sy'n ymwneud â gwahanol weithdrefnau'r Cyngor, sy'n ymwneud â thrafodion y Cyngor, ei strwythur a'i benderfyniadau. Mae angen y rhain er eglurder, tryloywder, cadw at ddeddfwriaeth ac i sicrhau bod y Cyngor yn rhedeg yn ddidrafferth, ac maent yn cynnwys:

- (Dogfen A) – Rheolau Gweithdrefn y Cyngor
- (Dogfen B) – Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth
- (Dogfen C) – Rheolau Gweithdrefn Cyllideb a'r Fframwaith Polisi
- (Dogfen D) – Rheolau Gweithdrefn y Cabinet
- (Dogfen E) Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu
- (Dogfen F) Rheoliadau Ariannol a Gweithdrefnau Ariannol cysylltiedig
- (Dogfen G) Rheolau Gweithdrefn Contractau
- (Dogfen H) Rheolau Gweithdrefn Cyflogi Swyddogion
- (Dogfen I) Aelodau o'r Cyhoedd yn annerch y Pwyllgor Rheoli Datblygu – Gweithdrefnau gweithredol

Rhan 5: Codau a Phrotocolau

Mae Rhan 5 yn cynnwys codau ymddygiad y Cyngor, sydd gyda'i gilydd yn creu fframwaith moesegol gyda safonau ymddygiad y disgwylir cadw

atynt. Mae Rhan 5 hefyd yn nodi Protocolau'r Cyngor, sy'n system/gweithdrefn o reolau i'w dilyn mewn rhai sefyllfaoedd. Mae'r gwahanol Godau a Phrotocolau yn yr adran hon yn cynnwys:

- (Dogfen J) Côt Ymddygiad yr Aelodau;
- (Dogfen K) Protocol ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion;
- (Dogfen L) Côt Ymddygiad ar gyfer Cyflogeion Llywodraeth Leol;
- (Dogfen M) Protocol Trosolwg a Chraffu;
- (Dogfen M2) Protocol ar gyfer rhoi hawl i Aelodau'r Cabinet fynychu Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu;
- (Dogfen N) Protocol Ymgysylltu â'r Cyhoedd Trosolwg a Chraffu;
- (Dogfen O) Protocol Deisebau; a
- (Dogfen P) Protocol y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Rhan 6: Strwythur Rheoli

Mae Rhan 6 (Strwythur Rheoli) yn ddogfen sengl, Siart Sefydliadol y Cyngor. Mae'n gymorth gweledol defnyddiol sy'n dangos Prif Weithredwr y Cyngor, Cyfarwyddwyr Corfforaethol, Swyddogion Arweiniol Corfforaethol, gan gynnwys eu Rolau Statudol a'u prif feysydd cyfrifoldeb.

Rhan 7: Fforymau Ymgynghorol a Chynghorol

Mae Rhan 7 yn manylu ar y fforymau ymgynghorol a chynghorol (statudol ac anstatudol) a sefydlwyd, y Grwpiau Datblygu/Monitro Polisi Mewnol, y Partneriaethau yn Sir Ceredigion, Partneriaethau Rhanbarthol/Fforymau/Consortia/Cyd-bwyllgorau a Hyrwyddwyr Aelodau.

3. SUT MAE'R CYNGOR YN GWEITHREDU

Mae'r Cyngor yn cynnwys 42 o gynghorwyr a gaiff eu hethol bob pum mlynedd. Mae'r Cynghorwyr yn atebol yn ddemocrataidd i drigolion eu hadrannau etholiadol. Mae prif ddyletswydd y Cynghorwyr i'r gymuned gyfan, ond mae ganddynt ddyletswydd arbennig i'w hetholwyr, gan gynnwys y rhai

hynny na wnaeth bleidleisio drostynt.

Mae'n rhaid i'r Cynghorwyr gytuno i ddilyn Cod Ymddygiad yr Aelodau er mwyn sicrhau safonau uchel yn y modd y cyflawnant eu dyletswyddau. Mae'r Pwyllgor Moeseg a Safonau'n eu hyfforddi ac yn eu cynghori ynglŷn â'r Cod Ymddygiad.

Mae'r Cynghorwyr i gyd yn cyfarfod fel y Cyngor. Mae cyfarfodydd y Cyngor ar agor i'r cyhoedd. Yn y cyfarfodydd hynny mae'r Cynghorwyr yn penderfynu ynghylch polisiau cyffredinol y Cyngor ac yn gosod y gyllideb bob blwyddyn. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am ethol yr Arweinydd, mae'n nodi penodiad Aelodau'r Cabinet gan yr Arweinydd ac mae'n penodi Aelodau i Bwyllgorau.

Mae Cod Llywodraethu Da'r Cyngor ar gael ar wefan y Cyngor.

4. SUT MAE PENDERFYNIADAU'N CAEL EU GWNEUD

Y Cabinet yw'r rhan o'r Cyngor sy'n gyfrifol am wneud y rhan fwyaf o'r penderfyniadau gweithredol beunyddiol. Mae'r Cabinet yn cynnwys Arweinydd y Cyngor ac o leiaf chwech, ond nid mwy na naw o Gynghorwyr eraill y mae ef/hi yn eu penodi.

Cyhoeddir y busnes sydd i'w ystyried gan y Cabinet, y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu a'r Cyngor llawn yn y rhaglen waith ar gyfer y dyfodol. Mae cyfarfodydd y Cabinet, y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu, y Cyngor a Phwyllgorau eraill yn agored i'r cyhoedd ac eithrio lle bo materion personol neu gyfrinachol yn cael eu trafod, fel y diffinnir gan y ddeddf.

Mae'n rhaid i'r Cabinet wneud penderfyniadau sydd yn unol â pholisiau cyffredinol a chyllideb y Cyngor. Os dymuna wneud penderfyniad sydd y tu hwnt i'r gyllideb neu'r fframwaith polisi, bydd yn rhaid cyfeirio hynny at y Cyngor llawn i'w benderfynu.

Mae gan y Cyngor hefyd weithdrefn galw i mewn, lle caiff penderfyniad a wneir gan y Cabinet, aelod unigol o'r Cabinet neu Bwyllgor o'r Cabinet neu o dan drefniadau ar y cyd, ei gyfeirio gan yr Aelodau at y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol mewn rhai amgylchiadau (gweler y Weithdrefn Galw i Mewn yn Rhan 4 Dogfen E'r Cyfansoddiad).

Wrth wneud penderfyniadau a gosod polisiau a strategaethau, bydd y Cyngor yn ystyried egwyddorion ac amcanion **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015**, ac yn benodol:

y pum ffordd o weithio:

hirdymor, atal, cydweithio, integreiddio a chynnwys.

Bydd y Cyngor hefyd yn ystyried y saith nod llesiant:

Cymru lewyrchus, Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang, Cymru gydnerth, Cymru iachach, Cymru sy'n fwy cyfartal, Cymru o gymunedau cydlynus a Chymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu.

Wrth wneud penderfyniadau o natur strategol ynghylch sut i ddefnyddio ei swyddogaethau, bydd y Cyngor yn rhoi sylw dyledus i ba mor ddymunol yw eu defnyddio mewn ffordd sydd wedi'i chynllunio i leihau anghydraddoldebau canlyniad sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol, fel y nodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

Wrth wneud penderfyniadau, bydd y Cyngor hefyd yn rhoi sylw dyledus i'w Bolisi Atal Caethwasiaeth a'i Ddatganiad Blynyddol Atal Caethwasiaeth, a lofnodir gan Hyrwyddwr Atal Caethwasiaeth a Chyflogaeth Foesegol y Cyngor, a gymeradwywyd gan y Cyngor ac a gyhoeddwyd ar wefan y Cyngor (www.ceredigion.gov.uk). Mae'r Polisi Atal Caethwasiaeth yn cynnwys 12 o ymrwymïadau Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Gyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi ac mae'n cyfeirio at brosesau a chyfrifoldebau diogelu'r Cyngor o dan Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015.

Mae gan Swyddog Monitro'r awdurdod i wneud newidiadau i'r Cyfansoddiad sydd eu hangen i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â deddfwriaeth (y gyfraith) a mân faterion.

Mae gan y Cyngor Weithgor Trawsbleidiol sefydledig ar gyfer y Cyfansoddiad hefyd, sy'n cyfarfod yn rheolaidd i drafod newidiadau i'r Cyfansoddiad ac yn gwneud cynigion i'r Cyngor ynghylch y newidiadau hyn. Bydd y Swyddog Monitro yn cadarnhau unrhyw fân newidiadau a wneir i'r Cyfansoddiad i Weithgor Trawsbleidiol y Cyfansoddiad (gweler hefyd Erthygl 14 – Adolygu a Diwygio'r Cyfansoddiad a Rhan 7).

Mae rhai penderfyniadau, sy'n ffurfio rhannau o'r Cyfansoddiad, megis Cyfrifoldeb Swyddogaethau'r Cabinet (h.y. pa aelodau o'r Cabinet, Pwyllgorau'r Cabinet, swyddogion neu drefniadau ar y cyd sy'n gyfrifol am ddefnyddio swyddogaeth benodol y Cabinet) yn cael eu cymeradwyo gan yr Arweinydd a'u cofnodi wedi hynny yn y Cyfansoddiad heb fod angen cyfeirio at Gyfarfod Cyngor i'w cymeradwyo.

5. TROSOLWG A CHRAFFU

Mae un Pwyllgor Cydlynu a phedwar o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu, sef pump i gyd, sy'n cynorthwyo gwaith y Cabinet a'r Cyngor yn gyffredinol. Maent yn ystyried materion sydd o bwys lleol. Mae eu cylch gwaith yn cynnwys craffu ar y gyllideb ac ar bolisiâu a darpariaeth y gwasanaethau ac mae hynny'n gallu arwain at adroddiadau ac argymhellion ar gyfer y Cabinet a'r Cyngor. Mae'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu hefyd yn monitro penderfyniadau'r Cabinet. Gallant alw penderfyniadau'r Cabinet i mewn os yw'r penderfyniadau heb eu gweithredu eto. Mae hynny'n eu galluogi hwy i ystyried a yw'r penderfyniad yn briodol ai peidio. Gallant argymhell bod y Cabinet yn ailystyried penderfyniad. Hefyd gall y Cabinet neu'r Cyngor ymgynghori â hwy ynglŷn â phenderfyniadau sydd ar fin cael eu gwneud ac ynglŷn â datblygu polisiâu. Rhaid iddynt hefyd arfer eu pwerau a'u cyfrifoldebau o ran y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

6. PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO A PHWYLLGORAU ERAILL

Mae dau o 'Bwyllgorau Rheoleiddio' sef:

- y Pwyllgor Rheoli Datblygu sy'n penderfynu ynghylch ceisiadau cynllunio ac sy'n nodi gwybodaeth ynghylch penderfyniadau cynllunio a'r
- Pwyllgor Trwyddedu sy'n penderfynu ynghylch ceisiadau sy'n ymwneud â thrwyddedau, taccis a sefydliadau rhyw ynghyd ag adnewyddiadau ac adolygiadau.

Ceir hefyd:

- Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio sy'n cynnig ffocws corfforaethol ynghylch y materion sy'n codi o ran llywodraethu, rheoli risg, rheolaeth fewnol ac adrodd mewnol. Mae'r Cylch Gorchwyl i'w weld yn Rhan 3.3, Tabl 3.
- Pwyllgor Moeseg a Safonau sy'n ymdrin â materion sy'n ymwneud â'r Cod Ymddygiad, safonau a gollyngiadau ar gyfer y Cyngor Sir a'r Cynghorau Tref a Chymuned.

7. STAFF Y CYNGOR

Mae gan y Cyngor swyddogion sy'n gweithio i'r Gwasanaeth Cyflogedig i roi cyngor, gweithredu penderfyniadau a rheoli darpariaeth ei wasanaethau'n feunyddiol. Caiff y Gwasanaeth Cyflogedig ei arwain y Prif Weithredwr (a elwid gynt yn Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig). Mae gan rai swyddogion ddyletswyddau (statudol) penodol i sicrhau bod y Cyngor yn gweithredu unol â'r ddeddf ac yn defnyddio ei adnoddau'n ddoeth. Mae protocol ar gyfer y berthynas rhwng aelodau a swyddogion yn rheoli'r berthynas rhwng y swyddogion ac Aelodau'r Cyngor.

8. HAWLIAU'R DINASYDDION

Mae gan ddinasyddion nifer o hawliau wrth ymdrin â'r Cyngor. Cyflwynir y rhain yn fanylach yn Erthygl 3 (Rhan 2). Mae rhai o'r rheiny'n hawliau cyfreithiol, ac mae eraill yn dibynnu ar brosesau'r Cyngor ei hun. Gall amrywiol asiantaethau cynghori lleol a chwmnïau cyfreithiol lleol roi cyngor ynglŷn â hawliau cyfreithiol unigolion.

Lle bo aelodau'r cyhoedd yn defnyddio un o wasanaethau penodol y Cyngor, er enghraifft, rhiant â disgybl yn yr ysgol neu un o denantiaid y Cyngor, mae ganddynt hawliau ychwanegol. Nid yw'r rheiny wedi eu cynnwys yn y Cyfansoddiad hwn.

Dyma hawliau'r dinasyddion:

- 8.1 pleidleisio mewn etholiadau lleol os ydynt wedi eu cofrestru;
- 8.2 cysylltu â'r Cynghorydd lleol ynglŷn â materion sy'n eu pryderu;
- 8.3 cael mynediad at y Cyfansoddiad sydd wedi'i gyhoeddi, yn unol ag Erthygl 15, paragraff 15.3.2;
- 8.4 mynychu cyfarfodydd y Cabinet, y Cyngor a'i Bwyllgorau ac eithrio lle bo materion personol neu gyfrinachol neu faterion eithriedig yn cael eu trafod;
- 8.5 deisebu i ofyn am refferendwm ynghylch sefydlu Cabinet gyda maer;
- 8.6 cael gwybod pa fusnes sydd i gael ei ystyried gan y Cabinet, y Cyngor a'i Bwyllgorau a'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu neu'r Cyngor;
- 8.7 gweld yr adroddiadau a'r papurau cefndir y bydd y Cabinet, y Cyngor a'i Bwyllgorau'n eu hystyried a'r cofnod o unrhyw benderfyniadau a wneir gan y Cabinet, y Cyngor a'i Bwyllgorau,

ac eithrio lle maent yn cynnwys gwybodaeth bersonol neu gyfrinachol a bydd copïau ar gael ar gyfer aelodau o'r cyhoedd am gost resymol;

- 8.8 cwyno wrth y Cyngor am y modd y mae'r Cyngor yn delio ag unrhyw fater drwy'r Weithdrefn Gwyno Gorfforaethol sydd ar gael i bawb yn swyddfeydd y Cyngor ac os gofynnir amdani.
- 8.9 cwyno wrth yr Ombwdsmon os credant eu bod wedi cael cam oherwydd nad yw'r Cyngor wedi dilyn ei weithdrefnau'n briodol. Fodd bynnag, fe'u hanogir i beidio â gwneud hyn hyd nes y byddant wedi defnyddio gweithdrefn gwyno'r Cyngor ei hun yn gyntaf;
- 8.10 cwyno wrth yr Ombwdsmon os oes ganddynt dystiolaeth y credant sy'n dangos nad yw Cyngorydd neu Aelod Cyfetholedig o'r Cyngor wedi dilyn Cod Ymddygiad yr Aelodau; ac
- 8.11 archwilio cyfrifon y Cyngor a mynegi eu barn wrth yr archwilydd allanol.

Mae'r Cyngor hefyd yn ymgynghori â'r canlynol (o bryd i'w gilydd ac o leiaf unwaith ym mhob blwyddyn ariannol) ynghylch i ba raddau y mae'n cwrdd â'i ofynion perfformiad:

- Pobl leol,
- Pobl eraill sy'n cynnal busnes yn ardal y Cyngor,
- Saff y Cyngor, a
- Phob undeb llafur sy'n cael ei gydnabod (o fewn ystyr Deddf yr Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi) 1992 (p. 52)) gan y Cyngor.

Mae'r Cyngor yn croesawu cyfranogiad gan ei ddinasyddion yn ei waith. Pe hoffech wybodaeth bellach am eich hawliau fel dinesydd, cysylltwch â Swyddog Priodol y Cyngor yn Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron, SA46 0PA.

Mae Datganiad o hawliau aelodau'r cyhoedd i weld agendâu ac adroddiadau

Cyngor Sir Ceredigion Cyfansoddiad- Rhan 1

Crynodeb ac Esboniad

Diweddarwyd Gorffennaf 2021

ar gael gan Swyddog Priodol y Cyngor.

9. Rhestr Termau Gwasanaeth

Mae rhestr o dermau defnyddiol a ddefnyddir yn y Cyfansoddiad wedi'i chynnwys isod:

<u>Term yn y Cyfansoddiad</u>	<u>Ystyr</u>
CONTEST	<p>Strategaeth uno'r DU ar gyfer Rhwystro Terfysgaeth gyda phedair elfen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Atal: atal pobl rhag dod yn derfysgwyr/cefnogi terfysgaeth;2. Hela: atal ymosodiadau terfysgol;3. Amddiffyn: cryfhau'r amddiffyniad yn erbyn ymosodiad terfysgol; a4. Paratoi: lliniaru effaith ymosodiad terfysgol.
Bwrdd CONTEST Ceredigion	<p>Bwrdd CONTEST amlasiantaethol, sy'n ystyried gofynion a goblygiadau lleol sy'n ymwneud â'r 4 elfen, ond sy'n canolbwyntio'n benodol ar ymateb lleol i'r gofyniad Atal. Mae'r Bwrdd CONTEST hefyd yn cael adroddiadau gan Banel Channel.</p>
Channel	<p>Swyddogaeth statudol awdurdod lleol o dan Adran 36 Deddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 i roi cefnogaeth i bobl sy'n agored i gael eu tynnu i derfysgaeth.</p>

Panel Channel	Bwrdd partneriaeth amlasiantaethol strategol lleol sy'n goruchwyllo gweithgarwch Channel. Mae Panel Channel yn adrodd wrth Fwrdd CONTEST Ceredigion (gweler uchod) a'r Bwrdd Diogelu Rhanbarthol (CYSUR).
Porth Cymorth Cynnar	Gwasanaeth Lles a Dysgu'r Cyngor, a elwid gynt yn Dysgu Gydol Oes, sy'n darparu gwasanaethau cymorth ac ymyrraeth, gwasanaethau ymddygiad, ieuenctid a chymorth cynnar. Mae'r Gwasanaeth hefyd yn rhoi cefnogaeth mewn dysgu gydol oes a sgiliau, hamdden a lles.
Gwasanaethau Gydol Oed Arbenigol Porth Cynnal	Gwasanaeth y Cyngor, a arferai gwmpasu Gwasanaethau Plant a Gwasanaethau Oedolion. Mae'r Gwasanaeth bellach yn darparu gwasanaethau gofal a chymorth ar gyfer anghenion cymhleth a pharhaus.
Ymyrraeth wedi'i Thargeddu Porth Gofal	Gwasanaeth y Cyngor, a elwid gynt yn Borth Ceredigion a, chyn hyn, Gwasanaethau Oedolion. Mae'r Gwasanaeth yn brysbennu, darparu ymyriadau wedi'u targedu, gwasanaethau tai a gwasanaethau uniongyrchol.

Atodiad 2

DETHOLIAD
RHAN 2
ERTHYGLAU'R CYFANSODDIAD

Diwygiadau arfaethedig i'w mewnosod yn y Cyfansoddiad ar 5 Mai 2022, i gydymffurfio â diwygiadau sy'n ofynnol gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a ddaw i rym o 5 Mai 2022

ERTHYGL 9 – Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

9.1 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU

....

9.1.1 RÔL A SWYDDOGAETH Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU

Mae gan y Pwyllgor Moeseg a Safonau'r rolau a'r swyddogaethau canlynol:

.....

- 9.1.7.10 Monitro i ba raddau mae arweinyddion grwpiau gwleidyddol ar y Cyngor yn cydymffurfio â'u dyletswyddau o dan Adran 52A(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000.
- 9.1.7.11 Cyngori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi arweinyddion grwpiau gwleidyddol ar y Cyngor ynghylch materion sy'n ymwneud â'u dyletswyddau o dan Adran 52A(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000.
- 9.1.7.12 Ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, llunio adroddiad blynyddol i'r Cyngor mewn perthynas â'r flwyddyn honno yn ôl 56B Pennod 1 Rhan 3 Deddf Llywodraeth Leol 2000.

9.2 PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

...

- 9.2.1.8 Adolygu ac asesu Hunanasesiad blynyddol drafft y Cyngor, Asesiad Perfformiad y Panel ac ymateb drafft i unrhyw Adroddiad Archwilydd Cyffredinol; a
- 9.2.1.9 Cadw at drefniadau atebolrwydd, gan gynnwys adrodd ar drefniadau a pherfformiad y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, a chyhoeddi adroddiad blynyddol ar waith y Pwyllgor.

9.2.2 CYFANSODDIAD Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

9.2.2.1 Aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Mae aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cynnwys:

9.2.2.1.1 Cyfanswm aelodaeth o draean o 'lleygwyr'. At ddibenion aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, diffinnir lleygwr fel person nad yw'n aelod na'n swyddog dim awdurdod lleol, nad yw wedi bod yn aelod neu'n swyddog i ddim awdurdod lleol ar ddim adeg yn y cyfnod o ddeuddeng mis sy'n gorffen gyda dyddiad penodi'r person hwnnw, ac nad yw'n briod na'n bartner sifil i ddim aelod na swyddog mewn dim awdurdod lleol, fel y'i diffinnir yn Neddff Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (fel y'i diwygiwyd) ac unrhyw ddeddfwriaeth gysylltiedig; a

9.2.2.1.2 Mae'r aelodaeth sy'n weddill yn cynnwys Cyngorwyr Sir;

9.2.2.2 Cadeirio'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn dewis ei Gadeirydd a'i Ddirprwy Gadeirydd a:

9.2.2.2.1 Bydd Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn lleygwr.

9.2.2.2.2 Ni fydd Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn aelod o weithrediaeth y Cyngor nac yn gynorthwydd i'w weithrediaeth.

9.2.2.2.3 Bydd cyfarfodydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael eu cadeirio gan Gadeirydd y Pwyllgor neu, yn absenoldeb y Cadeirydd, Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor. Os yw'r Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd dywededig yn absennol, caiff y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio benodi aelod o'r Pwyllgor nad yw'n aelod o weithrediaeth y Cyngor, nac yn gynorthwydd i'w weithrediaeth, i gadeirio'r cyfarfod.

...

...

ERTHYGL 10 – CYD-DREFNIADAU

10.1 TREFNIADAU I HYBU LLES

Caiff y Cyngor neu'r Cabinet wneud fel a ganlyn, er mwyn hybu lles economaidd, cymdeithasol neu amgylcheddol ei ardal:

- 10.1.1 gwneud trefniadau neu gytundebau gydag unrhyw un neu unrhyw gorff;
- 10.1.2 cydweithredu gydag unrhyw un neu unrhyw gorff, neu hwyluso neu gydlynu eu gweithgareddau; a
- 10.1.3 arfer ar ran y person neu'r corff hwnnw unrhyw rai o swyddogaethau'r person neu'r corff hwnnw.

10.2 CYD-DREFNIADAU

- 10.2.1 Caiff y Cyngor sefydlu cyd-drefniadau gydag un neu fwy o awdurdodau lleol ac/neu Fyrddau lechyd ac/neu eu Gweithrediaethau i arfer swyddogaethau nad ydynt yn swyddogaethau Gweithrediaeth mewn unrhyw rai o'r awdurdodau cyfranogol, neu i gynghori'r Cyngor. Caiff trefniadau o'r fath gynnwys penodi Cyd-bwyllgorau, neu Fyrddau Partneriaeth lechyd Rhanbarthol gyda'r awdurdodau lleol a/neu'r Byrddau lechyd hyn.
- 10.2.2 Caiff y Cabinet sefydlu cyd-drefniadau gydag un neu ragor o awdurdodau lleol i arfer swyddogaethau sy'n swyddogaethau Gweithrediaeth. Caiff trefniadau o'r fath gynnwys penodi Cyd-Bwyllgorau neu Fyrddau Partneriaeth lechyd Rhanbarthol gyda'r awdurdodau lleol ac/neu'r Byrddau lechyd eraill hyn.
- 10.2.3 Ac eithrio'r hyn a nodir isod, ni all y Cabinet ond penodi aelodau Cabinet i Gydbwyllgor ac nid oes raid i'r aelodau hynny adlewyrchu cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor lleol yn ei gyfanrwydd.
- 10.2.4 Caiff y Cabinet benodi aelodau i Gydbwyllgor o'r tu allan i'r Cabinet lle bo gan y Gydbwyllgor swyddogaethau dros ran yn unig o ardal y Cyngor, ac mae'r ardal honno'n llai na dwy ran o bump o'r Cyngor o ran arwynebedd neu boblogaeth. Mewn achosion o'r fath, caiff y Cabinet benodi i'r Cyd-Bwyllgor unrhyw Gynghorydd sy'n aelod dros adran etholiadol sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn yr ardal. Nid yw'r gofynion sydd ynglŷn â chydbwysedd gwleidyddol yn berthnasol i benodiadau o'r fath.

10.2.5 Mae manylion unrhyw gyd-drefniadau gan gynnwys unrhyw ddirprwyaethau i Gydbwyllgorau i'w cael yng nghynllun dirprwyaethau'r Cyngor yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn (ac Adran 4 Rhan 7 y Cyfansoddiad hwn mewn perthynas â Chyd-bwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru).

ERTHYGL 11– SWYDDOGION....

11.3.12 Cyfyngiadau ar swyddogaethau. Ni chaiff Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig fod yn Swyddog Monitro nac yn Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd ond caiff ddal swydd y Prif Swyddog Cyllid os yw'n gyfrifydd cymwysedig. Ni chaiff y Prif Swyddog Cyllid fod yn Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd.

ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R

CYFANSODDIAD

....

Cadeirydd	Cadeirydd Y sawl a etholir yn Gadeirydd y Pwyllgor neu a benodir fel Cadeirydd is-bwyllgor neu yn ei absenoldeb Is-gadeirydd/Dirprwy Gadeirydd y cyfryw bwyllgor neu is-bwyllgor lle mae un wedi ei ethol neu ei benodi neu'r sawl sy'n llywyddu yn y cyfarfod o'r pwyllgor neu'r is-bwyllgor
-----------	---

Atodiad 3

RHAN 2

ERTHYGLAU'R CYFANSODDIAD

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

Cynnwys

ERTHYGL 1 – Y CYFANSODDIAD	3
ERTHYGL 2– AELODAU'R CYNGOR.....	4
ERTHYGL 3 – DINASYDDION A'R CYNGOR.....	7
ERTHYGL 4 – Y CYNGOR LLAWN.....	9
ERTHYGL 5 – CADEIRIO'R CYNGOR.....	13
ERTHYGL 6 – PWYLLGORAU TROSOLWIG A CHRAFFU	14
ERTHYGL 7 – Y CABINET	18
ERTHYGL 8 – PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO	20
ERTHYGL 9 – Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO.....	22
ERTHYGL 10 – CYD-DREFNIADAU	25
ERTHYGL 11– SWYDDOGION.....	31
ERTHYGL 12 – GWNEUD PENDERFYNIADAU	54
ERTHYGL 13 – CYLLID, CONTRACTAU A MATERION CYFREITHIOL	56
ERTHYGL 14 – ADOLYGU A DIWYGIO'R CYFANSODDIAD	57
ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD.....	59

ERTHYGL 1 – Y CYFANSODDIAD

1.1 PWERAU'R CYNGOR

Bydd y Cyngor yn arfer ei holl bwerau a'i ddyletswyddau yn unol â'r ddeddf a'r Cyfansoddiad hwn.

1.2 Y CYFANSODDIAD

Y Cyfansoddiad hwn, a'i holl atodiadau, yw Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion.

1.3 PWRPAS Y CYFANSODDIAD

Pwrpas y Cyfansoddiad yw:

- 1.3.1 galluogi'r Cyngor i roi arweiniad clir i'r gymuned mewn partneriaeth gyda dinasyddion, busnesau a chyrff eraill;
- 1.3.2 cynnig fframwaith ar gyfer llywodraethu da;
- 1.3.3 mynd ati i annog y dinasyddion i gymryd rhan yn y broses o lunio penderfyniadau'r awdurdod lleol;
- 1.3.4 cynorthwyo'r Cynghorwyr i gynrychioli eu hetholwyr yn fwy effeithiol;
- 1.3.5 ei gwneud hi'n bosibl i benderfyniadau gael eu gwneud yn effeithiol ac yn effeithlon;
- 1.3.6 creu dull pwerus ac effeithiol o sicrhau bod y cyhoedd yn gallu dwyn y rhai sy'n llunio penderfyniadau i gyfrif;
- 1.3.7 sicrhau na fydd neb yn adolygu nac yn craffu ar benderfyniad y bu ganddo gysylltiad uniongyrchol ag ef;
- 1.3.8 sicrhau bod y rhai hynny sy'n gyfrifol am lunio penderfyniadau'n hawdd eu hadnabod gan bobl leol a'u bod yn egluro'r rhesymau dros benderfyniadau; a
- 1.3.9 chynnig dull o wella'r modd y cyflwynir gwasanaethau i'r gymuned.

1.4 DEHONGLI AC ADOLYGU'R CYFANSODDIAD

Lle bo'r Cyfansoddiad yn caniatáu i'r Cyngor ddewis rhwng gwahanol ddulliau o weithredu, bydd y Cyngor bob amser yn dewis yr un a dybia sydd agosaf at y pwrpasau uchod.

Bydd y Cyngor yn monitro ac yn cloriannu'r modd y gweithredir y Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 14.

ERTHYGL 2– AELODAU'R CYNGOR

2.1 AELODAETH A CHYMHWYSEDD

2.1.1 Aelodaeth

Bydd y Cyngor yn cynnwys 42 o aelodau, a elwir hefyd yn Gynghorwyr, a gaiff eu hethol gan etholwyr pob adran etholiadol yn unol â chynllun a luniwyd gan y Comisiwn Ffiniau yng Nghymru ac a gymeradwywyd gan y Cynulliad Cenedlaethol.

2.1.2 Cymhwysedd

Dim ond pleidleiswyr cofrestredig y Cyngor Sir neu'r rhai hynny sy'n byw neu'n gweithio yn yr ardal honno a fydd yn gymwys i ddal swydd Cynghorydd (yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 1972).

2.2 ETHOLIADAU CYNGHORWYR A'U CYFNODAU

Fel rheol cynhelir etholiadau arferol y Cynghorwyr ar y dydd Iau cyntaf ym mis Mai unwaith bob pum mlynedd. Bydd cyfnod y Cynghorydd yn y swydd yn dechrau ar y pedwerydd diwrnod ar ôl yr etholiad a bydd yn diweddu ar y pedwerydd diwrnod ar ôl dyddiad yr etholiad arferol nesaf.

2.3 ROLAU A SWYDDOGAETHAU POB CYNGHORYDD

2.3.1 Rolau allweddol. Bydd pob Cynghorydd yn gwneud y canlynol:

2.3.1.1 llunio polisi terfynol ar y cyd a chyflawni nifer o swyddogaethau rheoli strategol a chorfforaethol;

2.3.1.2 cynrychioli eu cymunedau a dwyn eu safbwyntiau eu hunain i mewn i broses gwneud penderfyniadau'r Cyngor, h.y. eiriol dros eu cymunedau ac ar ran eu cymunedau;

2.3.1.3 ymdrin â gwaith achos unigol ac eiriol dros etholwyr wrth ddatrys pryderon neu gwynion neilltuol;

2.3.1.4 cydbwysu'r gwahanol fuddiannau a welir o fewn yr adran etholiadol a chynrychioli'r adran etholiadol gyfan;

- 2.3.1.5 cyfrannu at wella gwasanaethau'r Cyngor yn barhaus;
- 2.3.1.6 ymwneud â'r broses o lunio penderfyniadau;
- 2.3.1.7 bod ar gael i gynrychioli'r Cyngor ar gyrff eraill; ac
- 2.3.1.8 cynnal y safonau uchaf o ymddygiad a moeseg.

2.3.2 Hawliau a dyletswyddau

- 2.3.2.1 Bydd gan Gynghorwyr ba hawliau mynediad bynnag at ddogfennau, at wybodaeth, at dir ac at adeiladau'r Cyngor ag y bo'n angenrheidiol iddynt gyflawni eu swyddogaethau'n briodol ac yn unol â'r gyfraith a'r Cyfansoddiad hwn.
- 2.3.2.2 Ni fydd y Cynghorwyr yn gwneud gwybodaeth sy'n gyfrinachol neu'n eithriedig yn gyhoeddus heb ganiatâd y Cyngor nac yn datgelu gwybodaeth a roddir yn gyfrinachol i neb heblaw am Gynghorydd neu swyddog y mae ganddo hawl i'w gwybod.
- 2.3.2.3 I'r dibenion hyn, diffinnir gwybodaeth "gyfrinachol" ac "eithriedig" yn y Rheolau Mynediad at Wybodaeth yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.
- 2.3.2.4 Mae hawl gan Gynghorwyr wasanaethu ar Gyrrff Llywodraethu Ysgolion.

2.4 YMDDYGIAD

Bydd y Cynghorwyr ar bob adeg yn dilyn Cod Ymddygiad yr Aelodau a'r Protocol ynglŷn â'r Cysylltiadau rhwng Aelodau/Swyddogion a gyflwynir yn Rhan 5 y Cyfansoddiad hwn.

Os ystyrir rhoi indemniad i aelod unigol, sy'n wynebu achos o gamymddygiad o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, mae'r Cyngor wedi penderfynu cyflwyno cap o £20,000 ar lefel yr indemniad a roddir i'r aelodau.

2.5 CYFLOGAU

Bydd gan Gynghorwyr hawl i gael cyflogau'n unol â'r Rhestr o Gydabyddiaeth Ariannol Aelodau sydd ar gael ar wefan y Cyngor <http://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/cynghorwyr-a-phwyllgorau/lwfansau-aelodau/>

Paratuir y Rhestr bob blwyddyn, drwy arfer y pwerau a roddir gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) Cymru 2013. Ystyrir hefyd Reoliadau'r Panel Adolygu Annibynnol a'r penderfyniadau perthnasol.

ERTHYGL 3 – DINASYDDION A'R CYNGOR

3.1 HAWLIAU DINASYDDION

Mae gan ddinasyddion yr hawliau canlynol. Eglurir eu hawliau i wybodaeth ac i gyfranogi yn fanylach yn y Rheolau Mynediad at Wybodaeth yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn:

3.1.1 Pleidleisio a deisebau Mae gan y dinasyddion hynny sydd ar gofrestr etholiadol yr ardal hawl i lofnodi deiseb i ofyn am refferendwm am Gabinet gyda maer etholedig a'r hawl i bleidleisio yn y refferendwm dan sylw.

3.1.2 Gwybodaeth Mae gan y dinasyddion hawliau fel a ganlyn:

3.1.2.1 mynychu cyfarfodydd y Cyngor, y Cabinet a'i Bwyllgorau ac eithrio lle mae gwybodaeth gyfrinachol neu eithriedig yn debygol o gael ei datgelu, a bod y cyfarfod felly yn cael ei gynnal yn breifat;

3.1.2.2 darganfod o'r rhaglen waith i'r dyfodol pa benderfyniadau y mae'r Cabinet neu'r Cyngor am eu gwneud a pha faterion y bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn eu hystyried, a phryd y bydd y materion hyn yn cael eu trafod;

3.1.2.3 gweld adroddiadau a phapurau cefndir, ac unrhyw gofnodion o'r penderfyniadau a wneir gan y Cyngor, y Cabinet a'r Pwyllgorau oni fyddant wedi eu heithrio rhag cael eu trafod am unrhyw reswm cyfreithiol; ac

3.1.2.4 gweld cyfrifon y Cyngor a mynegi barn i'r archwilydd allanol.

3.1.3 Cwynion Mae gan ddinasyddion yr hawl i gwyno:

3.1.3.1 wrth y Cyngor ei hun o dan ei Weithdrefn Gwyno Gorfforaethol

3.1.3.2 wrth yr Ombwdsmon os ydynt yn teimlo iddynt gael cam o ganlyniad i gamweinyddu, ond fe'u hanogir i ddefnyddio Gweithdrefn Gwyno'r Cyngor ei hun yn gyntaf;

- 3.1.3.3 wrth yr Ombwdsmon os credant fod Aelod neu Aelod Cyfetholedig o'r Cyngor wedi torri Cod Ymddygiad yr Aelodau.
- 3.1.3.4 wrth Swyddog Cwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol lle bo'n briodol.

3.1.4 Yr Iaith Gymraeg

Yn unol â Safonau'r Gymraeg a osodwyd ar y Cyngor, bydd gan ddinasyddion yr hawl i dderbyn gwasanaethau'r Cyngor i'r un safon yn y Gymraeg a'r Saesneg.

3.1.5 Hawliau'r Plentyn

3.1.5.1 Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ("y Confensiwn") wrth arfer ei swyddogaethau. Mae hyn yn golygu y bydd y Cyngor yn ystyried sut y bydd unrhyw benderfyniad y bydd yn ei wneud yn ymwneud â'r hawliau a'r rhwymedigaethau yn y Confensiwn.

3.1.5.2 Caiff pob plentyn ei gefnogi a'i annog i ddysgu'r Gymraeg gan ddefnyddio iaith ac arferion eu teuluoedd, os yw'r rhain yn cael eu rhannu gan y mwyafrif o'r bobl yn y wlad neu beidio.

3.2 CYFRIFOLDEBAU'R DINASYDDION

Mae'n rhaid i'r dinasyddion beidio â bod yn dreisgar, na bod yn ddifriol nac yn fygythiol tuag at Gynghorwyr na swyddogion ac mae'n rhaid iddynt beidio â pheri difrod bwriadol i bethau sy'n eiddo i'r Cyngor, y Cynghorwyr na'r swyddogion.

ERTHYGL 4 – Y CYNGOR LLAWN

4.1 MAE’N OFYNNOL BOD Y CYNGOR YN MABWYSIADU’R CYNLLUNIAU A’R STRATEGAETHAU CANLYNOL:

4.1.1 O dan Reoliadau Trefniadau Gweithrediaeth yr Awdurdodau Lleol (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2007 (fel y’u diwygiwyd):

- Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion*
- Cynllun Trafnidiaeth Lleol (Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol)
- Cynllun Datblygu Lleol
- Safonau’r Gymraeg
- Cynllun Cyfiawnder Ieuenctid
- Strategaeth Dai
- Cynllun Gwella Hawliau Tramwy

4.1.2 Bydd y Swyddog Monitro yn unol â’r Rhaglen Waith at y Dyfodol, yn argymhell o dro i dro pa gynlluniau a strategaethau y dylai’r Cyngor eu mabwysiadu.

Y Cyngor fydd yn mabwysiadu’r polisiau statudol a’r polisiau sy’n ymwneud â swyddogaethau’r Cyngor. Y Cabinet fydd yn cymeradwyo’r polisiau eraill.

Mabwysiadir y Strategaethau gan y Cyngor. Gallwch ddod o hyd i’r Polisiau a’r Strategaethau ar wefan Cyngor Sir Ceredigion.

4.2 STRATEGAETHAU A CHYNLLUNIAU PARTNERIAETH

Caiff Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion sydd wedi ei nodi â seren yn 4.1.1 uchod ei baratoi gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus y mae’r Cyngor yn bartner statudol arno.

4.3 Y GYLLIDEB

Mae’r gyllideb yn cynnwys dyrannu adnoddau ariannol i wahanol wasanaethau a phrosiectau, cronfeydd wrth gefn arfaethedig, sylfaen Treth y Cyngor, gosod Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 4 Y CYNGOR LLAWN

Treth y Cyngor a phenderfyniadau sy'n ymwneud â rheoli gofynion y Cyngor parthed benthyca, rheoli gwariant cyfalaf a gosod terfynau ar drosglwyddo arian. Bydd y Cyngor yn mabwysiadu Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys, y Rhaglen Gyfalaf a'r Gyllideb Refeniw.

4.4 SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR LLAWN

Dim ond y Cyngor sydd yn arfer y swyddogaethau canlynol:

- 4.4.1 mabwysiadu'r Cyfansoddiad a gwneud newidiadau sylweddol iddo. Y Swyddog Monitro fydd yn gwneud newidiadau i adlewyrchu materion deddfwriaethol a strwythurol ynghyd â mân faterion;
- 4.4.2 cymeradwyo neu fabwysiadu'r fframwaith polisi a'r gyllideb a gosod Treth y Cyngor;
- 4.4.3 yn amodol ar y Weithdrefn Frys yn 'Rheolau'r Weithdrefn Mynediad at Wybodaeth yn Rhan 4 y Cyfansoddiad, penderfynu ynghylch unrhyw fater wrth gyflawni un o swyddogaethau'r Cabinet yr ymdrinnir â hi o dan y fframwaith polisi neu'r gyllideb lle mae'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad o blaid ei wneud mewn modd a fyddai'n groes i'r fframwaith polisi neu'n groes i'r gyllideb neu heb fod yn gwbl unol â'r gyllideb;
- 4.4.4 cytuno ar gylch gorchwyl y pwyllgorau neu'u newid, penderfynu ar eu haelodaeth a gwneud penodiadau iddynt;
- 4.4.5 penodi Arweinydd;
- 4.4.6 nodi penodi Aelodau'r Cabinet gan yr Arweinydd;
- 4.4.7 penodi cynrychiolwyr i gyrrff allanol onid yw'r penodiad yn un o swyddogaethau'r Cabinet neu mae wedi ei dirprwyo gan y Cyngor;
- 4.4.8 mabwysiadu Rhestr o Gydabyddiaeth Ariannol Aelodau o dan Erthygl 2.5;
- 4.4.9 mabwysiadu neu adolygu Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau'r Cyngor;
- 4.4.10 Pob swyddogaeth nad yw ymhlith swyddogaethau'r Cabinet a nodir yn Nhabl 1 Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn y penderfyna'r Cyngor y dylai ef ymgymryd â hwy yn hytrach na Phwyllgor, sef:
 - 4.4.10.1 gwneud, diwygio, diddymu, ailddeddfu neu fabwysiadu is-ddeddfau;

- 4.4.10.2 hybu neu wrthwynebu gwneud deddfwriaeth leol neu fesurau personol;
- 4.4.10.3 cymeradwyo datganiad cyfrifon y Cyngor, ei incwm a'i wariant a mantolen neu gofnod o'i dderbynebaw a'i daliadau (fel bo'r achos);
- 4.4.10.4 gwneud rheolau sefydlog a rheolau sefydlog sy'n ymwneud â chontractau;
- 4.4.10.5 ystyried adroddiadau anffafriol oddi wrth Ombwdsmon Gwasanaethau Lleol Cymru sy'n argymhell iawndal dros £1,000 neu oddi wrth y Comisiynydd Plant, yr Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol, Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru, Comisiynydd y Gymraeg neu Archwilio Cymru;
- 4.4.10.6 swyddogaethau sy'n ymwneud â physgodfeydd môr;
- 4.4.10.7 newid enw'r Sir;
- 4.4.10.8 newid enw cymuned;
- 4.4.10.9 rhoi teitl henadur anrhydeddus i rywun neu dderbyn rhywun yn rhyddfrefiniwr anrhydeddus;
- 4.4.10.10 gwneud cais am siarter i roi statws Bwrdeistref Sirol;
- 4.4.10.11 penodi swyddog cofrestru etholiadol;
- 4.4.10.12 diddymu Cyngorau Cymuned;
- 4.4.10.13 gwneud gorchmynion i grwpio Cyngorau Cymuned a diddymu grwpiau a gwahanu Cyngorau Cymuned o grwpiau.
- 4.4.10.14 penodi swyddog canlyniadau ar gyfer etholiadau llywodraeth leol;
- 4.4.10.15 cyflwyno cynigion i'r Ysgrifennydd Gwladol am orchymyn o dan adran 10 (cynlluniau peilot ar gyfer etholiadau lleol yng Nghymru a Lloegr) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000;
- 4.4.10.16 swyddogaethau sy'n gysylltiedig â phensiynau llywodraeth leol a chynllun pensiwn y dynion tân.
- 4.4.10.17 ystyried penderfyniadau'r Cabinet a alwyd i mewn, yn dilyn argymhelliad gan y Pwyllgor Craffu perthnasol, yn gyfyngedig i amgylchiadau'r Gweithdrefnau Galw i

Mewn (rhan 6)

- 4.4.11 penodi Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig (Prif Weithredwr), Cyfarwyddwr Corfforaethol a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol-;
- 4.4.12 penodi swyddogion statudol, gan gynnwys y Swyddog Adran 151, y Swyddog Monitro, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Cyfarwyddwr Addysg;
- 4.4.13 pennu lefel, ac unrhyw newid yn lefel, cydnabyddiaeth ariannol y Prif Swyddogion;
- 4.4.14 gweithredu'r holl swyddogaethau sy'n ymwneud â dewis lleol a geir yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn y penderfyna'r Cyngor y dylai ef ei hun ymgymryd â hwy yn hytrach na'r Cabinet;
- 4.4.15 pob mater arall y mae'n rhaid eu cadw o fewn cyfrifoldeb y Cyngor.

4.5 CYFARFODYDD Y CYNGOR

Mae pedwar math o gyfarfod yn y Cyngor:

- 4.5.1 y Cyfarfod Blynyddol Cyntaf;
- 4.5.2 y Cyfarfod Blynyddol;
- 4.5.3 Cyfarfodydd Cyffredin.
- 4.5.4 Cyfarfodydd Arbennig.

a byddant yn cael eu cynnal yn unol â Rheolau Gweithdrefn y Cyngor sydd yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

4.6 CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU

Bydd y Cyngor yn cadw at y tablau sydd yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn sy'n nodi'r cyfrifoldebau dros swyddogaethau'r Cyngor nad ydynt yn gyfrifoldebau i'r Cabinet.

Mae'r cynlluniau a'r strategaethau y mae'r Cyngor wedi eu mabwysiadu fel mater o ddewis lleol i'w gweld ar www.ceredigion.gov.uk a hafan CeriNet.

ERTHYGL 5 – CADEIRIO'R CYNGOR

5.1 RÔL A SWYDDOGAETH CADEIRYDD Y CYNGOR

Bydd gan Gadeirydd y Cyngor ac yn ei absenoldeb ef neu'i habsenoldeb hi, yr Is-gadeirydd, y rolau a'r swyddogaethau canlynol:

Caiff y Cadeirydd ei ethol gan y Cyngor yn flynyddol yn y cyfarfod blynyddol.

Bydd gan y Cadeirydd y cyfrifoldebau canlynol:

- 5.1.1 cynnal a hyrwyddo dibenion y Cyfansoddiad, a dehongli'r Cyfansoddiad lle bo hynny'n angenrheidiol;
- 5.1.2 llywyddu dros gyfarfodydd y Cyngor fel y gall ei waith gael ei gyflawni'n effeithiol gan roi ystyriaeth i hawliau'r Cynghorwyr a buddiannau'r gymuned;
- 5.1.3 sicrhau bod cyfarfod y Cyngor yn fforwm ar gyfer trafod materion sydd o bwys i'r gymuned leol ac yn lle y gall yr aelodau hynny nad ydynt ar y Cabinet ddwyn y Cabinet a chadeiryddion y Pwyllgorau i gyfrif;
- 5.1.4 annog y cyhoedd i ymwneud â gweithgareddau'r Cyngor;
- 5.1.5 bod yn gydwytbod i'r Cyngor; ac
- 5.1.6 bod yn bresennol ym mha ddigwyddiadau dinesig a seremonïol bynnag ag y penderfyna'r Cyngor ac ef/hi sy'n briodol.

5.2 CADEIRIO PWYLLGORAU

Ni chaiff Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Cyngor fod yn Gadeirydd nac yn Is-gadeirydd ar Bwyllgorau'r Cyngor yng nghyfnod eu swyddi.

Bydd Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion y Pwyllgorau'n dal eu swyddi am gyfnod o ddwy o flynyddoedd y Cyngor, a gallant ddal un swydd fel Cadeirydd ac un arall fel Is-gadeirydd yr un pryd, ac ni chânt sefyll i gael eu hail-ethol am y cyfnod dilynol ar gyfer y pwyllgor/y pwyllgorau perthnasol y maent yn eu cadeirio.

ERTHYGL 6 – PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

6.1 CYLCH GORCHWYL

Bydd y Cyngor yn penodi'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu a nodir yng ngholofn llaw chwith y tabl isod i gyflawni'r swyddogaethau a roddir gan Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000 parthed y materion a nodir yng ngholofn llaw dde yr un tabl.

Pwyllgor	Cwmpas
Y Pwyllgor Cydlynu (10 aelod)	Trawsnewid gwasanaethau, cydweithio, gweithio mewn partneriaeth. Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion, y Strategaeth Gorfforaethol a'r Amcanion Llesiant Diogelu, cyfathrebu, cydraddoldeb a materion sy'n ymwneud â throseddau ac anhrefn
Adnoddau Corfforaethol (17 aelod)	Gwasanaethau corfforaethol (gan gynnwys adnoddau dynol, gwasanaethau cwsmeriaid, TGCh, rheoli'r trysorlys a gwasanaethau cyfreithiol), Cynhwysiant/Cyfle Cyfartal, Argyfyngau Sifil Posibl, Parhad Busnes, Rheoli Ystadau a Chofrestru Sifil
Cymunedau Iachach (17 aelod)	Gwasanaethau Cymdeithasol, Gwasanaethau Gofal Integredig, Gwasanaethau Tai, Cyfleusterau Hamdden, Iechyd yr Amgylchedd, Diogelu'r Cyhoedd a Thrwyddedu
Cymunedau Dysgu (17 aelod)	sy'n Dysgu Gydol Oes, Plant a Phobl Ifanc, Ysgolion, Hyfforddiant, Gwasanaethau Ieuenctid a Gwasanaethau Diwylliannol
Cymunedau Ffyniannus (17 aelod)	Datblygu Economaidd, Adfywio, Twristiaeth, Marchnata, Cymunedau Cryfach, Cymorth Grant Ewropeaidd, Cymorth Busnes, Rhaglen Gyfalaf, Trafnidiaeth a Seilwaith y Priffyrdd, Cynllunio Gwlad a Thref a Chynaliadwyedd. Yr Arfordir a Chefn Gwlad a Gwastraff a Gwasanaethau Bwrdeistrefol eraill

6.2 RÔL GYFFREDINOL

O fewn eu cwmpas a'u cylch gorchwyl, bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn gwneud y canlynol:

- 6.2.1 adolygu a/neu graffu ar y penderfyniadau a wneir neu'r camau a gymerir parthed cyflawni swyddogaethau'r Cyngor;
- 6.2.2 cyflwyno adroddiadau ac/neu argymhellion gerbron y Cyngor llawn ac/neu'r Cabinet ac/neu unrhyw gydbwyllgor ynghylch cyflawni unrhyw swyddogaethau;
- 6.2.3 ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar yr ardal neu'i thrigolion; ac
- 6.2.4 arfer yr hawl i alw i mewn, er mwyn ailystyried, unrhyw benderfyniadau a wnaethpwyd nad yw'r Cabinet wedi eu gweithredu eto.
- 6.2.5 ymestyn rôl y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu i wneud y canlynol:
 - (a) adolygu'r penderfyniadau, neu i graffu ar y penderfyniadau, a wneir gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ("y Bwrdd") wrth arfer ei swyddogaethau;
 - (b) adolygu trefniadau llywodraethu'r Bwrdd neu i graffu arnynt;
 - (c) cyflwyno adroddiadau neu argymhellion i'r Bwrdd mewn perthynas â swyddogaethau neu drefniadau llywodraethu'r Bwrdd;
 - (d) ystyried y materion hynny mewn perthynas â'r Bwrdd y caiff Gweinidogion Cymru eu cyfeirio ato, ac i adrodd i Weinidogion Cymru yn unol â hynny;
 - (e) ymgymryd â'r swyddogaethau eraill hynny mewn perthynas â'r Bwrdd a osodir arno gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
 - (f) adrodd / gwneud argymhellion i'r fforymau priodol (gan gynnwys y Cabinet, y Bwrdd a'r is-grwpiau perthnasol).

6.3 SWYDDOGAETHAU PENODOL

- 6.3.1 **Datblygu ac adolygu polisïau** Gall y Pwyllgorau Trosolwg a

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 6 PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

Chraffu wneud y canlynol:

- 6.3.1.1 cynorthwyo'r Cyngor a'r Cabinet i ddatblygu ei gyllideb a'i fframwaith polisi drwy ddadansoddiad manwl o faterion polisi;
- 6.3.1.2 gwneud ymchwil, ymgynghori â'r gymuned ac ymgynghori arall i ddadansoddi materion polisi a dewisiadau posibl;
- 6.3.1.3 ystyried a gweithredu dulliau i annog a gwella cyfranogiad cymunedol yn y gwaith o ddatblygu dewisiadau polisi;
- 6.3.1.4 holi aelodau'r Cabinet ac/neu Bwyllgorau a'r prif swyddogion am eu barn ar faterion a chynigion sy'n effeithio ar yr ardal neu unrhyw fater o dan ystyriaeth;
- 6.3.1.5 cysylltu â chyrrff allanol eraill sy'n gweithredu yn yr ardal, boed y rhai hynny yn rhai cenedlaethol, rhanbarthol neu leol, i sicrhau y bydd buddiannau pobl leol yn cael eu cynyddu drwy weithio ar y cyd.

6.3.2 **Craffu:** Disgwylir i'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu:

- 6.3.2.1 adolygu a chraffu ar y penderfyniadau a wneir ac ar berfformiad y Cabinet ac/neu Bwyllgorau a swyddogion y Cyngor mewn perthynas â phenderfyniadau unigol a thros amser;
- 6.3.2.2 adolygu a chraffu ar berfformiad y Cyngor o ran ei amcanion polisi, targedau perfformiad ac/neu feysydd gwasanaeth arbennig;
- 6.3.2.3 holi aelodau'r Cabinet ac/neu Bwyllgorau a'r prif swyddogion ynghylch eu penderfyniadau a'u perfformiad, p'run ai yn gyffredinol o'i gymharu â chynlluniau gwasanaeth a thargedau dros gyfnod o amser, neu mewn perthynas â phenderfyniadau, cynlluniau neu brosiectau neilltuoel;
- 6.3.2.4 cyflwyno argymhellion gerbron y Cabinet a/neu Bwyllgor priodol a thrwy arfer da, ac yn unol â hynny, cyfrannu at broses gwneud penderfyniadau'r Cyngor

sy'n codi o ganlyniad i'r broses graffu;

- 6.3.2.5 adolygu a chraffu ar berfformiad cyrff cyhoeddus eraill yn yr ardal a gwahodd adroddiadau oddi wrthynt drwy ofyn iddynt annerch y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu a phobl leol am eu gweithgareddau a'u perfformiad;
- 6.3.2.6 holi a chasglu tystiolaeth oddi wrth unrhyw un arall (gyda'u caniatâd).

- 6.3.3 **Cyllid** Gall Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu arfer cyfrifoldeb cyffredinol dros y cyllid a roddir iddynt.
- 6.3.4 **Adroddiad blynyddol** Rhaid i Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu adrodd yn flynyddol i'r Cyngor llawn ynglŷn â gwaith pob un o'r Pwyllgorau a gwneud argymhellion ar gyfer rhaglenni gwaith ar gyfer y dyfodol a dulliau gwaith diwygiedig os yw hynny'n briodol.
- 6.3.5 **Rhaglen Waith** Rhaid i'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu arfer cyfrifoldeb cyffredinol dros y rhaglen waith.

6.4 TRAFODION Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

Bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n cynnal eu trafodion yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu sydd i'w cael yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn. Mae Arweinydd y Cyngor ac Aelodau'r Cabinet yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu fel dyletswydd gymeradwy o dan Adran 174 Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel y bo'n ofynnol gan y Cadeirydd perthnasol.

Mae manylion llawn y Protocol Trosolwg a Chraffu i'w gweld yn Rhan 5.

6.5 PROTOCOL YMGYSYLLTU Â'R CYHOEDD

Mae'r Cyngor wedi cadarnhau'r Protocol Ymgysylltu â'r Cyhoedd o ran Trosolwg a Chraffu. Gallwch weld y manylion llawn yn Rhan 5.

ERTHYGL 7 – Y CABINET

7.1 RÔL

Bydd y Cabinet yn cyflawni holl swyddogaethau'r Cyngor nad ydynt yn gyfrifoldebau i unrhyw ran arall o'r Cyngor, boed hynny o dan y ddeddf neu o dan y Cyfansoddiad hwn.

7.2 FFURF A CHYFANSODDIAD

Bydd y Cabinet yn cynnwys Arweinydd ynghyd ag o leiaf 6, ond dim mwy na 9, o Gynghorwyr a benodir i'r Cabinet gan yr Arweinydd, a bydd y penodiadau yn cael eu cyflwyno gerbron y Cyngor yn ei gyfarfod nesaf er gwybodaeth.

7.3 YR ARWEINYDD

Bydd yr Arweinydd yn Gynghorydd a etholir i swydd Arweinydd gan y Cyngor. Bydd yr Arweinydd yn dal y swydd:

- 7.3.1 hyd nes bydd yn ymddiswyddo o'r swydd; neu
- 7.3.2 hyd nes bydd ef/hi yn cael ei atal/ei hatal rhag bod yn Gynghorydd o dan Ran III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (er y gall ailgydio yn y swydd ar ddiwedd cyfnod yr ataliad); neu
- 7.3.3 hyd nes na byddo ef/hi bellach yn Gynghorydd; neu
- 7.3.4 hyd nes y caiff ei symud o'i swydd drwy benderfyniad gan y Cyngor a gaiff ei basio gan o leiaf 75% o'r aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod; neu
- 7.3.5 hyd nes y caiff ei symud o'i swydd drwy benderfyniad gan y Cyngor pan fydd rheolaeth wleidyddol y Cyngor yn newid.

7.4 AELODAU CABINET ERAILL

Bydd yr aelodau Cabinet eraill yn parhau yn eu swyddi:

- 7.4.1 hyd nes byddant yn ymddiswyddo o'u swyddi; neu
- 7.4.2 hyd nes byddant yn cael eu hatal rhag bod yn Gynghorwyr o dan Ran III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (er y gallant ailgydio yn y swydd ar ddiwedd cyfnod yr ataliad); neu
- 7.4.3 hyd nes na fyddont bellach yn Gynghorwyr; neu
- 7.4.4 hyd nes cânt eu symud o'u swyddi gan yr Arweinydd a fydd yn gorfod rhoi rhybudd ysgrifenedig o unrhyw ddiswyddiad i'r Swyddog Priodol. Bydd y diswyddiad yn dod i rym ddau

- ddiwrnod gwaith ar ôl i'r Swyddog Priodol gael y rhybudd; neu
- 7.4.5 hyd nes cânt eu symud o'u swyddi, naill ai'n unigol neu ar y cyd, drwy benderfyniad gan y Cyngor pe bai newid yn rheolaeth wleidyddol y Cyngor.

7.5 TRAFODION Y CABINET

Cynhelir trafodion y Cabinet yn unol â Rheolau Gweithdrefn y Cabinet a gyflwynir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

7.6 CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU

Bydd yr Arweinydd yn cadw rhestr yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn a gyflwynir yng nghyfarfod nesaf y Cyngor er gwybodaeth yn nodi pa aelodau unigol o'r Cabinet, Pwyllgorau'r Cabinet, swyddogion neu gyd drefniadau sy'n gyfrifol am arfer swyddogaethau neilltuol o eiddo'r Cabinet.

ERTHYGL 8 – PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO

8.1 Bydd y Cyngor yn penodi'r Pwyllgor a nodir yng ngholofn llaw chwith Rhan 3.3 (Tabl 3) y Cyfansoddiad hwn er mwyn cyflawni'r swyddogaethau a ddisgrifir yng ngholofn 3 y tabl hwnnw. Nodir eu cylch gorchwyl hefyd yng ngholofn 2 y Tabl hwnnw.

8.2 Pwyllgor Rheoli Datblygu

8.2.1 Cworwm

Ni ddylid trafod unrhyw fusnes mewn cyfarfod o Bwyllgor Rheoli Datblygu oni bai bod o leiaf hanner cyfanswm aelodau'r pwyllgor, wedi'i dalgrynnu i'r rhif cyfan agosaf, yn bresennol.

8.2.2 Mwyafrif Syml

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater y bydd y Pwyllgor yn penderfynu arno yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o aelodau'r Pwyllgor sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y gwnaed yr argymhelliad neu'r cynnig.

8.2.3 Pleidlais Fwrw'r Cadeirydd

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

8.3 Pwyllgor Trwyddedu

8.3.1 Mwyafrif Syml

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater y bydd y Pwyllgor yn penderfynu arno yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o aelodau'r Pwyllgor sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y gwnaed yr argymhelliad neu'r cynnig.

8.3.2 Pleidlais Fwrw'r Cadeirydd

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

ERTHYGL 9 – Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

9.1 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU

Mae gany Cyngor Bwyllgor Moeseg a Safonau'n unol â Rheoliadau Pwyllgor Safonau (Cymru) 2011 fel y'u diwygiwyd ("y Rheoliadau").

9.1.1 CYFANSODDIAD Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU

9.1.1.1 Aelodaeth y Pwyllgor Moeseg a Safonau

– Mae'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yn cynnwys naw aelod. Mae ei aelodaeth yn cynnwys:

9.1.1.1.1 Pum aelod 'annibynnol', nad ydynt yn Gynghorwyr nac yn swyddogion nac yn gymar i Gynghorydd na swyddog o'r Cyngor hwn nac o unrhyw awdurdod perthnasol arall fel y diffinnir yn y Rheoliadau, a benodir yn unol â'r weithdrefn sydd yn y Rheoliadau;

9.1.1.1.2 Dau Gynghorydd Sir (heblaw am Arweinydd y Cyngor ac aelodau'r Cabinet);

9.1.1.1.3 Dau aelod o Gyngorau Tref a Chymuned sydd yn gyfan gwbl neu'n bennaf yn ardal y Cyngor ('aelodau o Bwyllgor Cymuned').

9.1.2 Cyfnod mewn Swydd ar gyfer y Pwyllgor Moeseg a Safonau

9.1.2.1 Penodir aelodau annibynnol am gyfnod o ddim llai na phedair blynedd a dim mwy na chwe blynedd. Gellir eu hailbenodi am un cyfnod olynol pellach na fydd yn fwy na phedair blynedd.

9.1.2.2 Mae cyfnod mewn swydd yr aelodau hynny o'r Cyngor sy'n aelodau o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yn para hyd yr etholiad llywodraeth leol arferol nesaf yn dilyn eu penodi. Gellir eu hailbenodi am un cyfnod olynol pellach.

9.1.2.3 Mae cyfnod mewn swydd aelod o Bwyllgor Cymuned yn para hyd yr etholiad llywodraeth leol

arferol nesaf yn dilyn eu penodi. Gellir eu hailbenodi am un cyfnod olynol pellach.

9.1.3Cworwm – Bydd gan gyfarfod o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau gworwm dim ond pan fydd:

9.1.3.1 o leiaf tri aelod yn bresennol; a bod

9.1.3.2 o leiaf hanner yr aelodau sy'n bresennol (gan gynnwys y Cadeirydd) yn Aelodau Annibynnol.

9.1.4 Pleidleisio - Mae gan Aelodau Annibynnol ac aelodau o Bwyllgorau Cymuned hawl i bleidleisio mewn cyfarfodydd;

9.1.4.1 Mwyafrif

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r aelodau Pwyllgor hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y gwnaed yr argymhelliad neu'r cynnig.

9.1.4.2 Pleidlais Fwrw'r Cadeirydd

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

9.1.5 Aelodau Pwyllgorau Cymuned - Nid yw aelod o'r Pwyllgor Cymuned yn cymryd rhan yn nhrefodion y Pwyllgor Moeseg a Safonau pan fo unrhyw fater sy'n ymwneud â'i Gyngor Cymuned ef/hi yn cael ei drafod;

9.1.6Cadeirio'r Pwyllgor Moeseg a Safonau

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR
ARCHWILIO

9.1.6.1 Dim ond Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau a all fod yn Gadeirydd;

9.1.6.2 Etholir y Cadeirydd gan aelodau'r Pwyllgor Moeseg a Safonau am ba un bynnag yw'r cyfnod byrraf o blith y canlynol:-

9.1.6.2.1 cyfnod o nid llai na phedair blynedd ac nid mwy na chwe blynedd; neu

9.1.6.2.2 hyd nes bo cyfnod mewn swydd y person hwnnw fel Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yn dirwyn i ben.

9.1.6.3 Ethol Cadeirydd yw eitem fusnes gyntaf y Pwyllgor Moeseg a Safonau yn ei gyfarfod cyntaf ac yna ar ddiwedd cyfnod swydd y Cadeirydd presennol.

9.1.6.4 Os bydd y Cadeirydd yn absennol o gyfarfod o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yna bydd Is-gadeirydd y Pwyllgor, os yw'n bresennol, yn cymryd ei le.

9.1.6.5 Os bydd Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Moeseg a Safonau ill dau'n absennol o gyfarfod o'r Pwyllgor hwnnw, bydd yr aelodau hynny o'r Pwyllgor sy'n bresennol yn dewis aelod annibynnol o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau i lywyddu.

9.1.7 RÔL A SWYDDOGAETH Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU

Mae gan y Pwyllgor Moeseg a Safonau y rolau a'r swyddogaethau canlynol:

9.1.7.1 hybu a chynnal safonau ymddygiad uchel ymhlith y Cynghorwyr, Aelodau Cyfetholedig a chynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr;

9.1.7.2 cynorthwyo'r Cynghorwyr, yr Aelodau Cyfetholedig a chynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr i gadw at God Ymddygiad yr Aelodau;

9.1.7.3 cynghori'r Cyngor ynglŷn â mabwysiadu neu ddiwygio Cod Ymddygiad yr Aelodau;

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR

ARCHWILIO

9.1.7.4 monitro gweithrediad Cod Ymddygiad yr Aelodau;

9.1.7.5 cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi Cynghorwyr, aelodau cyfetholedig a chynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr ar faterion sy'n ymwneud â Chod Ymddygiad yr Aelodau;

9.1.7.6 rhoddi gollyngiadau i Gynghorwyr, i Aelodau Cyfetholedig ac i gynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr parthed y gofynion sy'n ymwneud â buddiannau a gyflwynir yng Nghod Ymddygiad yr Aelodau; (81(4) a (5) Deddf Llywodraeth Leol 2000 a Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Rhoddi Gollyngiadau) (Cymru) 2001 (2001/2279);

9.1.7.7 ymdrin ag unrhyw adroddiadau o dribiwnlys achos neu dribiwnlys achos interim, ac unrhyw adroddiad oddi wrth y Swyddog Monitro ynghylch unrhyw fater a gyfeiriwyd at y swyddog hwnnw gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru; (adran 73(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000 a Rheoliadau Ymchwiliadau Llywodraeth Leol (Swyddogaethau Swyddogion Monitro a Phwyllgorau Safonau) (Cymru) 2001 (2001 2281);

9.1.7.8 arfer 9.3.1 hyd 9.3.7 uchod mewn perthynas â'r Cynghorau Cymuned sy'n gyfan gwbl neu'n bennaf yn ei ardal ac aelodau'r Cynghorau Cymuned hynny; (Adran 56(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000;

9.1.7.9 penodi panel apelio o dri, gyda mwyafrif o aelodau annibynnol, y bydd un ohonynt yn gweithredu fel Cadeirydd, ar gyfer cwynion a wneir gan aelodau o'r cyhoedd o dan weithdrefn gwyno'r Cyngor.

9.2 PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Mae gan y Cyngor Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (fel y'i diwygiwyd), Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 a Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2018.

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR
ARCHWILIO

9.2.1 RÔL A SWYDDOGAETH Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y rolau a'r swyddogaethau canlynol, yr ymhelaethir arnynt yng Nghylch Gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn Rhan 3.3 (Tabl 3):

9.2.1.1 Darparu ffocws annibynnol a lefel uchel ar drefniadau archwilio, sicrhau ac adrodd y Cyngor;

9.2.1.2 Adolygu a chynghori'r Cyngor a'r Cabinet yn annibynnol, a'u priod Bwyllgorau a Swyddogion, ar faterion yn ymwneud â llywodraethu da, goruchwylio ariannol, rheoli risg, gweithdrefnau/trin cwynion a rheolaeth fewnol wrth ddarparu gwasanaethau a swyddogaethau'r Cyngor;

9.2.1.3 Sicrhau bod systemau llywodraethu a rheolaeth fewnol y Cyngor yn effeithiol, gan gynnwys trefniadau ar gyfer sicrhau gwerth am arian, cefnogi safonau a moeseg ac ar gyfer rheoli amlygiad yr awdurdod i risgiau twyll a llygredd, ac i sicrhau bod gwasanaethau archwilio mewnol y Cyngor yn gweithredu yn unol â'r gweithdrefnau y cytunwyd arnynt;

9.2.1.4 Adolygu, craffu a chyhoeddi adroddiadau ac argymhellion mewn perthynas â materion ariannol y Cyngor;

9.1.2.5 Adolygu, craffu a chyhoeddi adroddiadau ac argymhellion ar briodoldeb trefniadau rheoli risg, rheolaeth fewnol a llywodraethu corfforaethol y Cyngor;

9.2.1.6 Goruchwylio trefniadau archwilio mewnol ac allanol y Cyngor a pherthynas y Cyngor â rheoleiddwyr eraill, gan gynnwys cefnogi'r

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR
ARCHWILIO

perthnasoedd effeithiol rhwng archwilio allanol a mewnol, adolygu barn ac adroddiadau'r archwilydd allanol i aelodau, a monitro camau rheoli mewn ymateb i'r materion a godwyd gan archwilio allanol;

9.2.1.7 Goruchwyllo adroddiadau ariannol y Cyngor ac adolygu ei ddatganiadau ariannol;

9.2.1.8 Adolygu ac asesu Hunanasesiad blynyddol drafft y Cyngor ac ymateb drafft i unrhyw Adroddiad Archwilydd Cyffredinol;

9.2.1.9 Cadw at drefniadau atebolrwydd, gan gynnwys adrodd ar drefniadau a pherfformiad y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, a chyhoeddi adroddiad blynyddol ar waith y Pwyllgor.

9.2.2 CYFANSODDIAD Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

9.2.2.1 Aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Ar hyn o bryd mae aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cynnwys 6 Chynghorydd Sir ac 1 Aelod Lleyg;

9.2.2.2 Cadeirio'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Ar hyn o bryd mae Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn Gynghorwyr Sir Grŵp yr Wrthblaid.

9.2.3 Cworwm

Dim ond pan fydd o leiaf dri aelod yn bresennol yw cyfarfod o'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio â chworwm.

9.2.4 Pleidleisio

9.2.4.1 Mwyafrif

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r aelodau Pwyllgor hynny sy'n

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR
ARCHWILIO

pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y gwnaed yr argymhelliad neu'r cynnig.

9.1.4.2 Pleidlais Fwrw'r Cadeirydd

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis arfer pleidlais fwrw.

ERTHYGL 10 – CYD-DREFNIADAU

10.1 TREFNIADAU I HYBU LLES

Gall y Cyngor neu'r Cabinet wneud fel a ganlyn, er mwyn hybu lles economaidd, cymdeithasol neu amgylcheddol ei ardal:

- 10.1.1 gall wneud trefniadau neu gytundebau gydag unrhyw un neu unrhyw gorff;
- 10.1.2 cydweithredu gydag unrhyw un neu unrhyw gorff, neu hwyluso neu gydlynu eu gweithgareddau; ac
- 10.1.3 arfer ar ran y person neu'r corff hwnnw unrhyw rai o swyddogaethau'r person neu'r corff hwnnw.

10.2 CYD DREFNIADAU

- 10.2.1 Gall y Cyngor sefydlu cyd drefniadau gydag un neu fwy o awdurdodau lleol ac/neu Fyrddau lechyd ac/neu eu Gweithrediaethau i arfer swyddogaethau nad ydynt yn swyddogaethau Gweithrediaeth mewn unrhyw rai o'r awdurdodau cyfranogol, neu i gynghori'r Cyngor. Gallai trefniadau o'r fath gynnwys penodi Cyd Bwyllgorau, neu Fyrddau Partneriaeth lechyd Rhanbarthol gyda'r awdurdodau lleol ac/neu'r Byrddau lechyd eraill hynny.
- 10.2.2 Gall y Cabinet sefydlu cyd drefniadau gydag un neu fwy o awdurdodau lleol i arfer swyddogaethau sy'n swyddogaethau Gweithrediaeth. Gallai trefniadau o'r fath gynnwys penodi Cyd Bwyllgorau neu Fyrddau Partneriaeth lechyd Rhanbarthol gyda'r awdurdodau lleol ac/neu'r Byrddau lechyd eraill hynny.
- 10.2.3 Ac eithrio'r hyn a nodir isod, ni all y Cabinet ond penodi aelodau Cabinet i Gyd Bwyllgor ac nid oes raid i'r aelodau hynny adlewyrchu cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor lleol yn ei gyfanrwydd.
- 10.2.4 Gall y Cabinet benodi aelodau i Gyd Bwyllgor o'r tu allan i'r Cabinet lle bo gan y Cyd Bwyllgor swyddogaethau dros ran yn unig o ardal y Cyngor, ac mae'r ardal honno'n llai na dwy ran o bump o'r Cyngor o ran arwynebedd neu boblogaeth. Mewn achosion o'r fath, gall y Cabinet benodi i'r Cyd Bwyllgor unrhyw Gynghorydd sy'n aelod dros adran etholiadol

sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn yr ardal. Nid yw'r gofynion sydd ynglŷn â chydbwysedd gwleidyddol yn berthnasol i benodiadau o'r fath.

- 10.2.5 Mae manylion unrhyw gyd drefniadau gan gynnwys unrhyw ddirprwyaethau i Gyd Bwyllgorau i'w cael yng nghynllun dirprwyaethau'r Cyngor yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn.

10.3 MYNEDIAD AT WYBODAETH

- 10.3.1 Mae'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth sydd yn Rhan 4, Dogfen B y Cyfansoddiad hwn yn gymwys.

10.4 DIRPRWYO I AWDURDODAU LLEOL ERAILL AC ODDI WRTHYNT

- 10.4.1 Gall y Cyngor ddirprwyo swyddogaethau anweithredol i awdurdod lleol arall neu, o dan rai amgylchiadau, i weithrediaeth awdurdod lleol arall.
- 10.4.2 Gall y Cabinet ddirprwyo swyddogaethau gweithrediaeth i awdurdod lleol arall neu i weithrediaeth awdurdod lleol arall o dan rai amgylchiadau.
- 10.4.3 Bydd y penderfyniad p'run ai i dderbyn dirprwyaeth o'r fath o awdurdod lleol arall ai peidio'n cael ei gyfyngu i gyfarfod o'r Cyngor.

10.5 CONTRACTIO ALLAN

Gall y Cyngor neu'r Cabinet drefnu i'r Cyngor gontractio allan i gorff neu sefydliad arall swyddogaethau y gall swyddog eu harfer. Gellir trefnu i gontractio allan i awdurdod lleol arall o dan Adran 101 Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac Adran 2 Rhan 1 Deddf Llywodraeth Leol 2000. Mae darpariaethau statudol arbennig yn caniatáu trefniadau ar y cyd â Chyrff Iechyd, ond o dan amgylchiadau eraill mae'n bosib y bydd angen gorchymyn o dan adran 70, Deddf Dadreoleiddio a Chontractio Allan 1994, onid yw'r trefniadau contractio yn nodi bod y contractwr yn gweithredu fel asiant ar ran y Cyngor o dan yr egwyddorion contractio arferol (ar yr amod nad oes unrhyw ddirprwyo ar allu'r Cyngor i wneud penderfyniadau yn ôl ei ddisgresiwn).

ERTHYGL 11– SWYDDOGION

11.1 STRWYTHUR RHEOLI

11.1.1 Gallwch weld Siart y Sefydliad yn Rhan 7 y ddogfen hon a hefyd ar wefan y Cyngor.

11.1.2 **Cyffredinol.** Gall y Cyngor llawn gyflogi pa staff bynnag (y cyfeirir atynt fel swyddogion) y mae'n ystyried eu bod yn angenrheidiol i gyflawni ei swyddogaethau.

11.1.3 **Prif Swyddogion.** Bydd y Cyngor llawn yn cyflogi pobl ar gyfer y swyddi canlynol, sy'n Brif Swyddogion a Dirprwy Brif Swyddogion dynodedig fel y'u diffinnir ym Mharagraff 3, Rhan 2 Atodlen 3, Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) (Cymru) 2006 fel y'u diwygiwyd.

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
Prif Weithredwr		<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Canlyniadau Dros Dro ar gyfer Etholiadau Seneddol • Swyddog Cyfrif ar gyfer Etholiadau Ewrop • Swyddog Cyfrif ar gyfer Refferenda • Swyddog Cofrestru Etholiadol • Os penodir gan yr Arglwydd Ganghellor, gweithredu fel Ysgrifennydd i Bwyllgor Ymgynghorol yr Arglwydd Ganghellor ar Ynadon i Geredigion. • Rheolaeth gorfforaethol gyffredinol a chyfrifoldeb gweithredol (gan gynnwys cyfrifoldeb cyffredinol am reoli'r holl swyddogion); • Cynrychioli'r awdurdod ar gyrf partneriaeth ac allanol (fel bo'n ofynnol yn statudol neu gan y Cyngor); • Swyddog Canlyniadau Etholiadau Llywodraeth Leol gan gynnwys Cyngorau Cymuned ac Etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru • Darparu gwasanaeth i'r Cyngor i gyd, a hynny'n wleidyddol niwtral. • Darparu cyngor proffesiynol a diduedd i'r holl bartïon yn y broses o wneud penderfyniadau – yr Arweinydd a'r Cabinet, Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu, y Cyngor llawn a Phwyllgorau eraill; • Gweithredu fel Clerc ar y Cyd i'r Rhaglafiaeth ar gyfer eu gweithgareddau / ei gweithgareddau yng Ngheredigion. • Swyddog Priodol i Wasanaeth y Crwner.

		<ul style="list-style-type: none">• Ynghyd â'r Swyddog Priodol, bydd yn gyfrifol am system o gadw cofnod o holl benderfyniadau'r Cyngor (Gweithrediaeth neu fel arall);• Swyddog Canlyniadau Ardal yr Heddlu
--	--	---

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
Cyfarwyddwyr Corfforaethol		<p>Gweithio gyda'r Prif Weithredwr a'r Tîm Arweiniol Hŷn ehangach gan ddarparu arweiniad strategol ar draws Ceredigion – gan hyrwyddo'r sir fel mân i fyw, gweithio a buddsoddi ynddo ac fel lle i ymweld ag ef.</p> <p>Arwain ar yr agenda iechyd a lles strategol; gan gynnig cyfeiriad strategol i'r dull gweithredu a arweinir gan bartneriaethau wrth gyflenwi gwasanaethau cymorth i oedolion a phlant gan ddiogelu'r rheini sy'n agored i niwed, trwy Geredigion.</p> <p>Prif Gyfrifoldebau</p> <p>1. Arweiniad Strategol</p> <p>Arwain cyfeiriad strategol yr amrywiol swyddogaethau; gan sicrhau bod Ceredigion yn lle sy'n cefnogi ac yn gwerthfawrogi ei ddinasyddion,</p> <p>yn diogelu'r rheini sy'n agored i niwed, ac yn darparu gofal ac amddiffyn priodol,</p> <p>gan roi'r cyfle gorau iddynt sicrhau datblygiad academaidd a sgiliau fel y gallant gyfrannu at dwf economaidd a chymdeithasol y Sir.</p> <p>2. Perfformiad Thematig</p> <p>Monitro perfformiad gwasanaethau ar draws y Cyngor y mae ganddo reolaeth drostynt.</p> <p>Asesu perfformiad yn erbyn cynlluniau i sicrhau bod y gwasanaethau yn cael eu cyflenwi yn effeithiol ac effeithlon a'u bod yn cyrraedd y safonau uchaf; gan gynnwys y gwasanaethau ariannol, perfformiad, risgiau, pobl a rheoli newid.</p> <p>Arwain ac ysgogi'r rheolwyr a'r staff i ddatblygu diwylliant o berfformiad uchel sy'n</p>

		<p>canolbwyntio ar y cwsmeriaid / y cymunedau.</p> <p>Gwella perfformiad trwy fwrw ymlaen â moderneiddio a rheoli newid, gan sicrhau bod hyn yn cyd-fynd â'r amcanion corfforaethol.</p> <p>Hwyluso rhaglenni newid a thrawsnewid ar draws y Cyngor, gan gefnogi uwch reolwyr o ran cyflenwi gwasanaethau rhagorol trwy ddarparu cyngor ymarferol ac effeithiol.</p> <p>3. Ymgysylltiad Gwleidyddol</p> <p>Arwain yr ymgysylltiad gwleidyddol a democrataidd o ran y meysydd thematig perthnasol; sefydlu a chynnal gweithdrefn sy'n ymwneud â'r gwasanaethau democrataidd a chraffu.</p> <p>Datblygu perthynas waith gref â'r aelodau etholedig; gan ddarparu cyngor o'r radd flaenaf i gynnal perfformiad y Cyngor a'i wella.</p> <p>4. Ymgysylltu â'r Rhanddeiliaid</p> <p>Ymgysylltu â phartneriaid lleol o'r sectorau cyhoeddus, preifat a chymunedol wrth gyflawni'r blaenoriaethau Corfforaethol; gan greu rhwydwaith eang o gysylltiadau ar draws y sector cyhoeddus a phreifat i ddatblygu Ceredigion fel man i fyw, gweithio a buddsoddi ynddo ac fel lle i ymweld ag ef.</p> <p>5. Cyfathrebu</p> <p>Cyfathrebu gweledigaeth a gwerthoedd y sefydliad i amrywiaeth eang o randdeiliaid; gan sicrhau cefnogaeth yn eu plith er mwyn sicrhau gwell gwasanaethau cyhoeddus.</p>
--	--	--

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Ysgolion a Diwylliant</p> <p>*Prif Swyddog Addysg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gwella ysgolion, gan gynnwys defnyddio hysbysiadau statudol o fewn ysgolion prif ffrwd ac unedau cyfeirio disgyblion. • Cefnogi'r Cwricwlwm • Aseu, cynnydd disgyblion a mesurau atebolrwydd • Arweinyddiaeth mewn ysgolion • Darpariaeth ôl-16 mewn ysgolion • Addysg y blynyddoedd cynnar mewn lleoliadau nas cynhelir • Darpariaeth gofal plant • Gwasanaethau Gwella Ysgolion gan gynnwys gwasanaeth ymgynghorol • Cymorth i Gyrrff Llywodraethol • Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg • Canolfannau Iaith • Cymraeg/Saesneg fel iaith ychwanegol • Anghenion Dysgu Ychwanegol gan gynnwys cyn ysgol • Cynhwysiant a Llesiant • Apeliadau gwahardd o'r ysgol • Monitro addysg ddewisol yn y cartref • Derbyn disgyblion • Llais y disgybl • Trwyddedau Perfformiadau Plant • Presenoldeb mewn ysgolion • Rhaglen moderneiddio ysgolion • Seilwaith ac adnoddau • Gwasanaeth arlwyo • Darpariaeth Gofal Plant • Gwasanaeth cerddoriaeth • Theatr Felinfach • Cered • Yr Amgueddfa

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Cymorth Cynnar	<ul style="list-style-type: none"> • Gwasanaethau Ymddygiad • HCT (dysgu seiliedig ar waith) • Dysgu Bro (Addysg Oedolion yn y Gymuned) • Dysgu a Sgiliau ôl-14 • Cwricwlwm Amgen • Hamdden • Pobl Ifanc Egnïol • Cynllun Cenedlaethol i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff • Chwaraeon Anabledd • Gwasanaethau Ieuencid • NEETs • Gwasanaethau ôl-16 (Prosiect Cam Nesa') • Profiad Gwaith (Estynedig) • Gweithffyrdd+ • Cymunedau dros waith • Dechrau'n Deg • Prosiect Braenaru • Chwarae • Gofalwyr • Tîm o Amgylch y Teulu • Tîm Teulu • Canolfan Deuluol Penparcau • Teuluoedd yn Gyntaf • Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid ac Atal • Cyfleoedd yn ystod y dydd / gyda'r hwyr • Porth y Gymuned • Cysylltwyr Cymunedol • Channel (Cadeirydd Channel)

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Cyllid a Chaffael</p> <p>* Swyddog Adran 151</p>	<p>Cyllid Craidd (Dirprwy Swyddog Adran 151)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Ariannol Tymor Canolig • Datganiad o'r Cyfrifon • Rhaglen Gyfalaf • Systemau Gwybodaeth Ariannol • Yswiriant • Amrywiol Ddyledwyr • Grantiau Cymunedol • Trethi • Rheoli'r Trysorlys a Chyfrifyddu Incwm • Taliadau o ran Cartrefi Gofal <p>Cyllid Gwasanaethau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rheolaeth Ariannol • Cyfrifyddiaeth • Gosod a Rheoli'r Gyllideb • Cyfrifon Terfynol • Hawliadau Grant • Cefnogaeth i'r Ysgolion o ran Rheolaeth Ariannol • Cyllid Allanol <p>Refeniw ac Aseidiadau Ariannol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biliau Treth y Cyngor gan gynnwys Casglu ac Adennill • Biliau Ardrethi Annomestig Cenedlaethol gan gynnwys Casglu ac Adennill • Ardrethi yn ôl Disgresiwn a Rhyddhad Caledi • Cymorth Treth y Cyngor • Budd-daliadau Tai • Aseidiadau Ariannol • Systemau Refeniw • Taliadau Tai Dewisol • Prydau Ysgol am Ddim a'r Grant Datblygu Disgyblion – Mynediad <p>Caffael a Thaliadau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Archebu • Dyfynbrisiau a Thendrau • Taliadau • Cyngor am Gaffael a Rheolaeth dros Gaffael • Comisiynu Contractau Gwasanaethau • Deddf Enillion Troseddau 2002

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Corfforaethol Arweiniol</p> <p>Gwasanaethau Democrataidd</p> <p>*Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cymorth i'r Cabinet • Gwasanaethau Democrataidd • Dirprwy Swyddog Cofrestru Etholiadol • Dirprwy Swyddog Canlyniadau Gweithredol ar gyfer Etholiadau Seneddol • Dirprwy Swyddog Canlyniadau ar gyfer Etholiadau Llywodraeth Leol gan gynnwys Cynghorau Cymuned ac Etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru • Dirprwy Swyddog Canlyniadau Lleol Ardal yr Heddlu • Cymorth i'r Aelodau • Cymorth Craffu • Gwasanaethau Cyfieithu • Cyfathrebu ac Ymgysylltu • Gwasanaethau Etholiadol • Cymorth Corfforaethol i Wasanaethau • Safonau'r Gymraeg

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Pobl a Threfniadaeth	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 • Adnoddau Dynol – Cyngori a Gweinyddu • Y Gyflogres a Budd-daliadau • Systemau Adnoddau Dynol • Datblygiad Sefydliadol • Dysgu a Datblygu corfforaethol • Iechyd a Diogelwch Corfforaethol • Ymgysylltu â'r staff a llesiant y gweithwyr • Cydraddoldeb i weithwyr

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes</p> <p>*Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol</p> <p>*Unigolyn Cyfrifol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mabwysiadu Plant ac Oedolion Anabl • Pobl sy'n gadael Gofal • Plant sy'n Derbyn Gofal • Gwasanaethau Gofal wedi'i Gynllunio (Oedolion) • Gwasanaeth Diogelu Plant ac Oedolion gan gynnwys y Gwasanaeth Adolygu Annibynnol • Plant sydd angen gofal a chymorth • Gwasanaeth Camddefnyddio Sylweddau • Monitro Contractau (Gofal Cymdeithasol) a Sicrhau Ansawdd • Integreiddio'r trefniadau o ran Partneriaethau Rhanbarthol (Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014) • Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 • Gwasanaethau Lles Meddyliol • Penderfynwr yr Asiantaeth - Plant

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Gofal Gwasanaethau Ymyrraeth wedi'i Thargedu</p> <p>*Dirprwy Gyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Porth Gofal – Derbyn a Brysbennu • Storfeydd Cyfarpar Cymunedol Integredig • Gwasanaethau Ymyrraeth wedi'i Thargedu – Oedolion a Phlant • Asesu anghenion gofal a chymorth – Oedolion a Phlant • Gwasanaethau Uniongyrchol (Gofal Preswyl Mewnol / Gofal Cartref / Cyfarpar) • Cydlynu Gofal Cartref • Porth Gofal • Gwasanaethau Maethu • Tai • Cofrestr Tai Cyffredin • Digartrefedd ac Opsiynau Tai • Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl • Effeithlonrwydd Ynni Cartref • Safonau Tai (Tai Amlfeddiannaeth, Achredu Landlordiaid ac Asiantaethau Gosod) • Gwasanaethau argyfwng y tu allan i oriau

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd</p> <p>*Swyddog Priodol – Deddf Iechyd y Cyhoedd Rheoli Clefydau 1984</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Argyfyngau Sifil / Parhad Busnes a'r Fforwm Cydnerthedd Lleol • Partneriaethau Strategol, gan gynnwys y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a Diogelwch Cymunedol • Ymgysylltu a Chydraddoldeb • Polisi, Rheoli Risgiau a Chydlyniant Cymunedol • Rhyddid Gwybodaeth, Cwynion, Canmoliaethau, Gwelliannau Corfforaethol • Cynllunio Busnes a Gwella • Perfformiad Corfforaethol ac Ymchwil • Trwyddedu • Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd • Iechyd Anifeiliaid • Diogelwch Bwyd a Safonau Bwyd • Safonau Masnach • Iechyd a Diogelwch (rheoleiddiol) • Rheoli'r Amgylchedd • Niwsans Statudol • Bwrdd Cynllunio Ardal Dyfed (Camddefnyddio Sylweddau) • Iechyd y Cyhoedd • Uwch Swyddog Awdurdodi – Deddf Enillion Troseddau 2002 • Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 • Angladdau Iechyd y Cyhoedd • Claddedigaethau preifat • Safleoedd brwnt a phryfedog • Systemau Draenio • Cyflenwadau Dŵr Preifat • Ansawdd Aer • Adsefydlu Ffoaduriaid

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithrediad Seilwaith Canolbarth Cymru / Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru • Newid Hinsawdd • Gwasanaethau Dylunio (Priffyrdd) • Llifogydd a'r Arfordir • Priffyrdd/Pontydd • Darparu gwasanaethau yng nghyswllt Priffyrdd a Gwastraff • Trafnidiaeth Gyhoeddus • Cydweithio ym maes Trafnidiaeth Ranbarthol (TraCC) • Diogelwch y Ffyrdd • Rheoli Traffig • Gorfodi Parcio Sifil • Trafnidiaeth (gan gynnwys yr Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr) • Cynllunio Trafnidiaeth (Lleol a Rhanbarthol) • Gwastraff • Cynnal a Chadw'r Priffyrdd • Gwasanaethau Amgylcheddol Lleol • Datblygu'r Priffyrdd • Gwasanaethau Trafnidiaeth

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu Economaidd • Adfywio Economaidd a Chymunedol • Cyllid a Grantiau • Grantiau Busnes • Canolfan Bwyd Cymru • Marchnad y Ffermwyr a Marchnadoedd eraill • Polisi Cynllunio • Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru • Ymgysylltu Rhanbarthol • Cynllunio Rhanbarthol • Twristiaeth a marchnata • Canolfannau Croeso; • Bywyd Gwyllt, yr Arfordir a Chefn Gwlad • Llwybrau Troed, Llwybrau Ceffylau a Chilffyrdd • Swyddog Priodol – Adran 78, Deddf Adeiladu 1984 (adeiladau peryglus) • Rheoli Datblygu (Cynllunio) • Cynllunio Gwlad a Thref • Cadwraeth • Gorfodi Cynllunio a Rheoli Adeiladu • Ystadau / Datblygu • Gwasanaethau Eiddo • Rheoli Asedau • Rheoli Prosiectau • Holl Adeiladau a Chynnal a Chadw Adeiladau • Gorfodi Sifil

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Cyswllt Cwsmeriaid</p> <p>*Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO)</p> <p>*Swyddog Priodol ar gyfer Cofrestru Sifil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Archifau a Chofnodion Modern • Cefnogi a Datblygu TGCh Corfforaethol ac Addysg • Canolfannau Gwybodaeth i Gwsmeriaid • Cyswllt Cwsmeriaid / Lles y Gymuned • Diogelu Data gan gynnwys GDPR • TGCh • CLIC gan gynnwys Gwasanaethau Cefnogi Gwybodaeth i Deuluoedd • DEWIS • Cofrestru Sifil • Ceisiadau Mynediad Cyhoeddus • Rheoli Gwybodaeth • Gwasanaethau Llyfrgelloedd • Uned Reprograffeg • Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Corfforaethol Arweiniol</p> <p>Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu</p> <p>*Swyddog Monitro</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol / Prif Swyddog Cyfreithiol • Gwasanaethau'r Crwner • Archwilio Mewnol • Archwilio Allanol a Rheoleiddwyr • Y berthynas â Swyddfa Archwilio Cymru • Llywodraethu Corfforaethol • Y Cyfansoddiad • Mynediad at wybodaeth • Dirprwy Swyddog Cofrestru Etholiadol • Moeseg a Safonau • Swyddog Monitro • Rhybuddion o Gynnig • Atgyfeiriadau / Ymchwiliadau o ran y Cod Ymddygiad ac Ombwdsmon • Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru • Uwch Swyddog Cyfrifol: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000

11.1.4 Swyddi Statudol.

Bydd y Cyngor yn dynodi'r swyddi canlynol fel a ganlyn:

Swydd	Dynodiad
Prif Weithredwr	Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael	Prif Swyddog Cyllid - Swyddog Adran 151
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu	Swyddog Monitro
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd*	Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant	Prif Swyddog Addysg
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes	Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol

*Dynodir gan Bwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Bydd swyddogaethau'r swyddi hynny fel y'u disgrifir yn Erthygl 11.2–11.8 isod.

11.1.5 Strwythur. Bydd Pennaeth y Gwasanaethau Cyflogedig yn pennu disgrifiad o strwythur adrannol cyffredinol y Cyngor ac yn rhoi cyhoeddusrwydd i hynny, gan ddangos y strwythur rheoli a sut y rhoddir swyddogion ar waith. Cyflwynir hyn yn Rhan 7 y Cyfansoddiad hwn.

11.2 SWYDDOGAETHAU PENNAETH Y GWASANAETH CYFLOGEDIG

11.2.5 Y Cyngor yn cyflawni ei swyddogaethau. Bydd Pennaeth y Gwasanaethau Cyflogedig yn adrodd i'r Cyngor llawn ynglŷn â'r modd y cydlynir cyflawniad swyddogaethau'r Cyngor, nifer a graddfa'r swyddogion sy'n angenrheidiol ar gyfer cyflawni swyddogaethau, trefnu swyddogion a phenodi a rheoli swyddogion yn briodol.

11.2.6 Cyfyngiadau ar swyddogaethau. Ni all Pennaeth y Gwasanaethau Cyflogedig fod yn Swyddog Monitro ond gall ddal swydd y Prif Swyddog Cyllid os yw'n gyfrifydd cymwysedig.

11.3 SWYDDOGAETHAU'R SWYDDOG MONITRO

11.3.5 Cynnal y Cyfansoddiad. Bydd y Swyddog Monitro'n cadw fersiwn gyfredol o'r Cyfansoddiad a bydd yn sicrhau bod yr aelodau, y staff a'r cyhoedd yn cael rhwydd hynt i'w darllen.

11.3.6 Sicrhau y gwneir penderfyniadau yn gyfreithlon ac yn deg. Ar ôl ymgynghori â Phennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig a'r Prif Swyddog Cyllid, bydd y Swyddog Monitro'n adrodd i'r Cyngor llawn neu i'r Cabinet ynghylch swyddogaeth y Cabinet os yw ef neu hi o'r farn y byddai unrhyw gynnig, penderfyniad neu hepgoriad yn arwain at sefyllfa anghyfreithlon, neu os oes unrhyw benderfyniad neu hepgoriad wedi arwain at gamweinyddu. Byddai adroddiad o'r fath yn atal y cynnig neu'r penderfyniad rhag cael ei weithredu hyd nes bo'r adroddiad wedi ei ystyried.

11.3.7 Cefnogi'r Pwyllgor Moeseg a Safonau. Bydd y Swyddog Monitro a'r Dirprwy Swyddog Monitro yn cyfrannu at hybu a chynnal safonau uchel o ymddygiad drwy ddarparu cefnogaeth i'r Pwyllgor Moeseg a Safonau.

11.3.8 Derbyn adroddiadau. Bydd y Swyddog Monitro'n derbyn adroddiadau'r Ombwdsmon a phenderfyniadau tribiwnlysoedd achos neu dribiwnlysoedd achos interim a bydd yn gweithredu arnynt.

11.3.9 Cynnal ymchwiliadau. Bydd y Swyddog Monitro'n cynnal ymchwiliadau i faterion y bydd yr Ombwdsmon yn eu cyfeirio ato/ati a bydd yn llunio adroddiadau neu argymhellion yn eu cylch at sylw'r Pwyllgor Safonau.

11.3.10 Swyddog Priodol ar gyfer mynediad at wybodaeth. Bydd y Swyddog Monitro'n sicrhau bod penderfyniadau Gweithredol, ynghyd â'r rhesymau dros y penderfyniadau hynny ac adroddiadau gan swyddogion perthnasol a phapurau cefndir, ar gael i'r cyhoedd mor fuan ag sy'n bosibl.

11.3.11 Cynghori ynglŷn ag a yw penderfyniadau'r Cabinet yn unol â'r gyllideb a'r fframwaith polisi. Bydd y Swyddog Monitro'n cynghori ynglŷn ag a yw penderfyniadau'r Cabinet yn unol â'r gyllideb a'r fframwaith polisi ai peidio.

11.3.12 Rhoi cyngor. Bydd y Swyddog Monitro, ar y cyd â'r Prif Swyddog Cyllid, yn rhoi cyngor ynglŷn â chwmpas y pwerau a'r awdurdod i wneud penderfyniadau, camweinyddu, amhriodoldeb ariannol, uniondeb a materion y mae a wnelont â'r gyllideb a'r fframwaith polisi i bob Cynghorydd a swyddog perthnasol

11.3.13 Cyfyngiadau ar swyddogaethau. Ni all Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig fod yn Swyddog Monitro nac yn Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd ond gall ddal swydd y Prif Swyddog Cyllid os yw'n gyfrifydd cymwysedig, Ni all Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd fod yn Swyddog Monitro nac yn Brif Swyddog Ariannol.

11.4 SWYDDOGAETHAU'R PRIF SWYDDOG CYLLID/SWYDDOG ADRAN 151

11.4.5 Sicrhau bod y penderfyniadau a wneir yn rhai cyfreithlon a'u bod yn ddarbodus yn ariannol. Ar ôl ymgynghori gyda Phennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig a'r Swyddog Monitro, bydd y Prif Swyddog Cyllid yn adrodd i'r Cyngor llawn neu i'r Cabinet ynghylch swyddogaeth y Cabinet, ac archwilydd allanol y Cyngor os bydd ef neu hi o'r farn y byddai unrhyw gynnig, penderfyniad neu ddull o weithredu yn peri gwariant

anghyfreithlon, neu maent yn anghyfreithlon ac yn debygol o achosi colled neu ddiffyg neu os yw'r Cyngor ar fin cofnodi eitem o'r cyfrifon yn anghyfreithlon.

11.4.6 Gweinyddu materion ariannol. Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol y Cyngor.

11.4.7 Cyfrannu at reolaeth gorfforaethol Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn cyfrannu at reolaeth gorfforaethol y Cyngor, yn benodol felly drwy ddarparu cyngor ariannol proffesiynol.

11.4.8 Rhoi cyngor. Bydd y Prif Swyddog Cyllid, ar y cyd â'r Swyddog Monitro, yn rhoi cyngor ynglŷn â chwmpas pwerau ac awdurdod i wneud penderfyniadau, camweinyddu, amhriodoldeb ariannol, uniondeb a materion y mae a wnelont â'r gyllideb a'r fframwaith polisi i'r Cynghorwyr i gyd, a bydd yn cefnogi ac yn cynghori'r Cynghorwyr a'r swyddogion yn eu gwahanol rolau.

11.4.9 Rhoi gwybodaeth ariannol. Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn darparu gwybodaeth ariannol i'r cyfryngau, i'r cyhoedd ac i'r gymuned fel y bo'n briodol.

11.5 SWYDDOGAETHAU PENNAETH Y GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

11.5.5 rhoi cymorth a chyngor:

- i'r Cyngor mewn perthynas â'i gyfarfodydd
- i bwyllgorau'r Cyngor ac i aelodau'r pwyllgorau hynny
- i unrhyw Gydbwyllgor y mae'r Cyngor yn gyfrifol am ei drefnu ac i aelodau'r Cydbwyllgor hwnnw mewn perthynas â swyddogaethau Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'r Cyngor, aelodau'r Cyngor, aelodau'r Cabinet a'r swyddogion.
- i bob aelod o'r Cyngor wrth iddo gyflawni rôl aelod o'r Cyngor
- i hybu rôl Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'r Cyngor
- i lunio adroddiadau a gwneud argymhellion mewn cysylltiad â nifer y staff y mae eu hangen i gyflawni swyddogaethau democrataidd, a'u

graddau, a phenodi, trefnu a rheoli'r staff hynny'n briodol

- i unrhyw swyddogaethau eraill a bennir gan Weinidogion Cymru.

11.6 SWYDDOGAETHAU'R PRIF SWYDDOG ADDYSG

11.6.1. Ymgymryd â'r dyletswyddau statudol y mae'n ofynnol i Brif Swyddog Addysg eu cyflawni fel yr amlinellir yn adran 532, Deddf Addysg 1996

11.7 SWYDDOGAETHAU CYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

11.7.1. Amlinellir Swyddogaethau Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol yn Rhan 4, Dogfen P.

11.8 DYLETSWYDD I DDARPARU ADNODDAU DIGONOL I'R SWYDDOGION STATUDOL

Bydd y Cyngor yn darparu pa bynnag swyddogion, swyddfeydd ac adnoddau eraill ar gyfer y Swyddog Monitro, y Prif Swyddog Cyllid / Swyddog Adran 151, Cyfarwyddwr statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol, y Prif Swyddog Addysg a Phennaeth y Gwasanaethau Democraataidd fel y bo'n briodol yn eu barn hwy ac yn ddigonol iddynt gyflawni eu dyletswyddau.

11.9 YMDDYGIAD

Bydd y swyddogion yn cydymffurfio â Chod Ymddygiad y Swyddogion a'r Protocol ynglŷn â chysylltiadau rhwng Swyddogion/Aelodau fel y'u ceir yn Rhan 5 y Cyfansoddiad hwn.

11.10 CYFLOGAETH

Wrth recriwtio, dethol a diswyddo swyddogion dylid cydymffurfio â'r Rheolau sy'n ymwneud â Chyflogi Swyddogion a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

ERTHYGL 12 – GWNEUD PENDERFYNIADAU

12.1 CYFRIFOLDEB DROS WNEUD PENDERFYNIADAU

Bydd y Cyngor yn cyhoeddi ac yn cadw'n gyfredol gofnod o ba ran o'r Cyngor neu unigolyn sy'n gyfrifol am wahanol fathau o benderfyniadau neu benderfyniadau sy'n ymwneud â meysydd neu swyddogaethau neilltuoel. Mae'r cofnod hwn i'w weld yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn.

12.2 EGWYDDORION GWNEUD PENDERFYNIADAU

Gwneir holl benderfyniadau'r Cyngor yn unol â'r egwyddorion canlynol:

- 12.2.1 Cymesuredd (h.y. rhaid i unrhyw gamau a gymerir fod yn gymesur â'r hyn yr ydych yn ceisio ei gyflawni);
- 12.2.2 ymgynghori priodol a chyngor proffesiynol oddi wrth y swyddogion ;
- 12.2.3 parchu cydraddoldeb a hawliau dynol;
- 12.2.4 rhagdybiaeth o blaid bod yn agored;
- 12.2.5 eglurder ynghylch yr amcanion a'r canlyniadau a ddymunir.
- 12.2.6 Cadw cofnod priodol o'r rhesymau dros y penderfyniad, unrhyw fuddiannau personol a buddiannau sy'n rhagfarnu ynghyd ag unrhyw ollyngiadau i siarad a roddir gan Bwyllgor Moeseg a Safonau'r Cyngor.
- 12.2.7 Cymryd pob cam rhesymol a/neu roi sylw dyledus i:
 - 12.2.7.1 cwrdd â'r egwyddorion a'r nodau a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, wrth gyflawni ei swyddogaethau;
 - 12.2.7.2 dymunoldeb lleihau anghydraddoldebau canlyniad sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol (yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010); a
 - 12.2.7.3 Polisi Atal Caethwasiaeth a Datganiad Blynyddol Atal Caethwasiaeth y Cyngor (yn unol â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015).

12.3 PENDERFYNIADAU A GEDWIR I'R CYNGOR LLAWN

Gwneir penderfyniadau sy'n ymwneud â'r swyddogaethau a restrir yn Erthygl 4.1 gan y Cyngor llawn ac ni fyddant yn cael eu dirprwyo.

12.4 GWNEUD PENDERFYNIADAU YN Y CYNGOR LLAWN

Yn amodol ar Erthygl 12.8 a Rhan 3.5 ynghylch camau brys, bydd cyfarfod y Cyngor yn dilyn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor ac unrhyw Weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn wrth ystyried unrhyw fater.

12.5 GWNEUD PENDERFYNIADAU YN Y CABINET

Yn amodol ar Erthygl 12.8, bydd y Cabinet yn dilyn Rheolau Gweithdrefn y Cabinet ac unrhyw weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn wrth ystyried unrhyw fater.

12.6 GWNEUD PENDERFYNIADAU YN Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

Bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n dilyn y Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu ac unrhyw weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn wrth ystyried unrhyw fater.

12.7 GWNEUD PENDERFYNIADAU MEWN PWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU ERAILL A SEFYDLIR GAN Y CYNGOR

Yn amodol ar Erthygl 12.8, bydd Pwyllgorau ac Is-bwyllgorau eraill y Cyngor yn dilyn y rhannau hynny o Reolau Gweithdrefn y Cyngor ac unrhyw weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn fel ag y maent yn berthnasol iddynt.

12.8 CYRFF O'R CYNGOR SY'N GWEITHREDU FEL TRIBIWNLYSOEDD YN GWNEUD PENDERFYNIADAU

Pan fydd y Cyngor, Cynghorydd neu swyddog/swyddogion sy'n gweithredu fel tribiwnlys neu mewn dull lled-farnwrol neu yn penderfynu/yn ystyried (ac eithrio at ddibenion rhoi cyngor) hawliau sifil a rhwymedigaethau neu gyfrifoldeb troseddol rhywun, bydd gofyn dilyn gweithdrefn briodol sy'n unol â gofynion cyfiawnder naturiol a'r hawl i brawf teg a gynhwysir yn Erthygl 6 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol.

ERTHYGL 13 – CYLLID, CONTRACTAU A MATERION CYFREITHIOL

13.1 RHEOLAETH ARIANNOL

Caiff materion ariannol y Cyngor eu rheoli'n unol â'r rheolau ariannol a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

13.2 CONTRACTAU

Bydd pob contract a wneir gan y Cyngor yn cydymffurfio â'r Rheolau Gweithdrefn Contractau a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

13.3 ACHOSION CYFREITHIOL

Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu i gychwyn, amddiffyn neu gyfranogi o unrhyw achosion cyfreithiol mewn unrhyw achos lle bo'n angenrheidiol gweithredu yn y fath fodd i gyflawni penderfyniadau'r Cyngor neu mewn unrhyw achos lle bo y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu o'r farn bod camau o'r fath yn angenrheidiol i warchod buddiannau'r Cyngor.

13.4 DILYSU DOGFENNAU

Lle bo unrhyw ddogfen yn angenrheidiol i unrhyw weithdrefnau neu achosion cyfreithiol ar ran y Cyngor, caiff ei harwyddo gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu a/neu rywun arall a awdurdodir gan y Cyngor, onid oes deddfiad yn awdurdodi neu'n mynnu fel arall. Gweinyddir pob contract yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Contractau.

13.5 SÊL GYFFREDIN Y CYNGOR

Cedwir Sêl Gyffredin y Cyngor mewn lle diogel yng ngofal y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu. Bydd penderfyniad gan y Cyngor, neu unrhyw ran ohono, yn awdurdod digonol i selio unrhyw ddogfen sy'n angenrheidiol i weithredu'r penderfyniad. Gosodir y Sêl Gyffredin ar y dogfennau hynny mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd, y Swyddog Monitro neu'r Prif Weithredwr o'r farn y dylid eu selio. Pan osodir y Sêl Gyffredin bydd y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd, y Swyddog Monitro neu'r Prif Weithredwr neu rywun arall a awdurdodir gan y Cyngor yn ardystio hynny.

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 13 CYLLID, CONTRACTAU A MATERION CYFREITHIOL

ERTHYGL 14 – ADOLYGU A DIWYGIO'R CYFANSODDIAD

14.1 DYLETSSWYDD I FONITRO AC ADOLYGU'R CYFANSODDIAD

Bydd y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd yn monitro ac yn adolygu gweithrediad y Cyfansoddiad i sicrhau bod amcanion ac egwyddorion y Cyfansoddiad yn cael eu cyflawni'n llawn ac i wneud unrhyw fân welliannau i'r Cyfansoddiad fel bo angen.

14.2 Un o rolau allweddol y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd yw bod yn ymwybodol o gryfderau a gwendidau'r Cyfansoddiad a fabwysiedir gan y Cyngor. Bydd y Swyddog Monitro yn cyflawni'n bersonol unrhyw fân newidiadau a gwneud argymhellion ynglŷn â ffyrdd y gellid ei ddiwygio er mwyn cyflawni'r amcanion a geir yn Erthygl 1 yn well. Wrth ymgymryd â'r dasg hon gallai'r Swyddog Monitro:

- 14.2.1 arsylwi ar gyfarfodydd gwahanol rannau'r strwythur aelodau a swyddogion;
- 14.2.2 ymgymryd â thrywydd archwilio ar sampl o benderfyniadau;
- 14.2.3 cofnodi a dadansoddi materion y bydd yr aelodau, y swyddogion, y cyhoedd a rhanddeiliaid perthnasol eraill yn eu codi gyda nhw;
- 14.2.4 cymharu arferion y Cyngor hwn ag arferion awdurdodau tebyg eraill, neu enghreifftiau cenedlaethol o arferion da.

14.3 NEWIDIADAU I'R CYFANSODDIAD

Newidiadau i adlewyrchu materion deddfwriaethol a strwythurol a mân faterion

14.3.1 Bydd newidiadau (ac eithrio mân faterion) i'r cyfansoddiad yn cael eu cymeradwyo gan y Cyngor ar ôl i'r Swyddog Monitro ystyried y cynnig, mewn ymgynghoriad â Gweithgor Trawsbleidiol y Cyngor ar gyfer y Cyfansoddiad, yn ôl yr angen (gweler Adran 2 Rhan 7)

14.3.2 Pan gynigir newid o ffurf o Weithrediaeth gydag Arweinydd a Chabinet, i ffurf o Weithrediaeth gyda Maer neu i'r

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 14 – ADOLYGU A DIWYGIO'R CYFANSODDIAD

gwrthwyneb, rhaid i'r Cyngor gymryd camau rhesymol i ymgynghori ag etholwyr lleol a phobl eraill sydd â diddordeb yn yr ardal.

14.4 CYNNAL Y CYFANSODDIAD

Bydd y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd yn cynnal fersiwn gyfredol o'r Cyfansoddiad a bydd yn sicrhau ei fod ar gael yn eang i'r Aelodau, y staff a'r cyhoedd fedru droi ato a'i ddarllen. Bydd copi o Gyfansoddiad y Cyngor yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.

ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD

15.1 ATAL Y CYFANSODDIAD

Mae'r Erthygl hon yn sicrhau na ellir atal erthyglau'r Cyfansoddiad. Mae hyn yn rhoi sicrwydd a sefydlogrwydd i agweddau sylfaenol o waith y Cyngor. Mae'n caniatáu, fodd bynnag, i Reolau Gweithdrefn gael eu hatal ar yr amod y byddai hynny'n esgor ar ganlyniadau a fyddai'n gyson â phwrpasau'r Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 1.

- 15.1.1 Ni ellir atal Erthyglau'r Cyfansoddiad hwn. Gall y Cyngor llawn atal Rheolau Gweithdrefn y Cyngor a nodir isod yn gyfan gwbl neu'n rhannol i'r graddau a ganiateir o fewn y Rheolau hynny a'r ddeddf.
- 15.1.2 Ni ddylid cyflwyno cynnig i atal unrhyw reolau heb rybudd oni bai fod o leiaf hanner y nifer llawn o Gynghorwyr yn bresennol. Bydd graddau a hyd yr ataliad yn gymesur â'r canlyniad y ceisir ei gyflawni, gan ystyried pwrpasau'r Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 1.
- 15.1.3 Gellir atal unrhyw un o Reolau Gweithdrefn y Cyngor ac eithrio'r rhai sydd wedi eu diffinio'n rhai mandadol yn Rheoliadau'r Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) 1993 yn unol ag Erthygl 15.1.

15.2 DEHONGLI

- 15.2.1 Lle bo'r Cyfansoddiad yn caniatáu i'r Cyngor ddewis rhwng gwahanol gamau gweithredu, bydd y Cyngor yn dewis yr hyn y cred sydd agosaf at y pwrpas a nodir yn Erthygl 1 bob tro.
- 15.2.2 Ni chaiff dyfarniadau Cadeirydd y Cyngor ynglŷn â chynnwys neu weithrediad y Cyfansoddiad hwn, nac ynghylch unrhyw drafodion eraill parthed y Cyngor hwn, eu herio mewn unrhyw gyfarfod o'r Cyngor. Wrth ei ddehongli yn y fath fodd bydd gofyn ystyried pwrpasau'r Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 1 ac unrhyw ganllaw neu gyngor a geir gan y Swyddog Monitro.
- 15.2.3 Bydd i'r geiriau, yr ymadroddion a'r termau canlynol yr ystyron a roddir iddynt isod onid yw'r cyd-destun yn awgrymu'n wahanol neu onid yw'r ddeddf yn dweud yn wahanol.

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Aelod	Oni nodir fel arall, golyga hyn aelod o bwyllgor neu gorff y mae'r rheol neu'r gofyniad yn berthnasol iddynt
Aelodau'r Cabinet	Arweinydd a Dirprwy Arweinydd y Cyngor ac unrhyw Gynghorydd a benodir gan Arweinydd y Cyngor yn unol ag adran 11 (3) (b) Deddf Llywodraeth Leol 2000 ac a gyhoeddir gan Arweinydd y Cyngor Sir.
Arweinydd	Arweinydd y Weithrediaeth fel y diffinnir yn adrannau 11 (2) (A) a 48 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Cabinet	Cabinet y Cyngor fel y diffinnir yn adran 11 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Cadeirydd	Y sawl a etholir fel Cadeirydd y Pwyllgor neu a benodir fel Cadeirydd is-bwyllgor neu yn ei absenoldeb Is-gadeirydd y cyfryw bwyllgor neu is-bwyllgor lle mae un wedi ei ethol neu ei benodi neu'r sawl sy'n llywyddu yn y cyfarfod o'r pwyllgor neu'r is-bwyllgor.
Cod Ymddygiad yr Aelodau	Y Cod Ymddygiad a fabwysiadwyd gan y Cyngor yn unol ag adran 51 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Cyfansoddiad	Y cyfansoddiad, fel y'i diwygiwyd
Cyfarfod	Cyfarfod o'r Cyngor neu bwyllgor yn ôl yr achos
Cyfarfod o'r Cyngor	Y Cyngor yn cwrdd ynghyd yn unol ag Atodlen 12 Deddf Llywodraeth Leol 1972
Cyfarwyddwr Corfforaethol	Person sydd wedi'i ddynodi felly gan y Cyngor.
Cynghorydd	Aelod o'r Cyngor
Cynghorydd (Cynghorwyr) Lleol	Cynghorydd (Cynghorwyr) dros unrhyw ardal(oedd) y mae'r busnes y mae'r Cyngor yn ei ystyried yn berthnasol iddo.
Cyngor	Cyngor Sir Ceredigion yn gweithredu drwy unrhyw ddulliau y gall eu mabwysiadu'n gyfreithiol.
Deddf 1972	Deddf Llywodraeth Leol 1972
Deddf 1989	Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989
Deddf 2000	Deddf Llywodraeth Leol 2000
Dirprwy Arweinydd	Aelod a ddewisir i ddirprwyo dros Arweinydd y Cyngor
Diwrnodau Clir	Nifer y diwrnodau rhwng y diwrnod pan fydd y ddogfen ar gael i'w

	harchwilio neu ei hanfon at y Cyngorwyr a dyddiad y cyfarfod y mae'n berthnasol iddo ond mae'n cynnwys unrhyw ddiwrnodau a ddigwydd rhyngddynt pan fydd y ddogfen ar gael i'w harchwilio gan y cyhoedd.
--	---

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Diwrnod Gwaith	Unrhyw ddiwrnod y bydd prif swyddfeydd y Cyngor ar agor fel arfer ac er mwyn gwarchod rhag amwysedd ni fydd yr ymadrodd 'diwrnodau gwaith clir' yn cynnwys y diwrnod y rhoddir rhybudd neu y bydd y dogfennau ar gael ar gyfer eu harchwilio neu eu hanfon at y Cyngorwyr fel y bo'r achos a dyddiad y cyfarfod y mae'n berthnasol iddo.
Erthygl	Erthygl o'r Cyfansoddiad hwn
Fframwaith Polisi	Y cynlluniau a'r strategaethau y cyfeirir atynt yn Erthygl 4 paragraff 4.1. y Cyfansoddiad
Galw i mewn	Cyfeirio penderfyniad gweithredol yn unol â Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu
Grŵp Gwleidyddol	Grŵp gwleidyddol fel y diffinnir gan Reoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau a Grwpiau Gwleidyddol) 1990 fel y'i diwygiwyd gan Reoliadau (Diwygiad) 1991 a 1993
Grŵp Mwyafrif	Grŵp gwleidyddol y bydd naill ai (a) mwy na hanner aelodau'r Cyngor; neu (b) yn union hanner aelodau'r Cyngor, gan gynnwys y Cadeirydd yn perthyn
Gweithiwr	Un o weithwyr y Cyngor
Gwybodaeth eithriedig	Gwybodaeth fel y disgrifir yn Atodlen 12A Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd ac yn fwy penodol fel y nodir yn Erthygl 10.4, Dogfen B, Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn (Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth)
Gwybodaeth gyfrinachol	Gwybodaeth gyfrinachol fel y diffinnir yn adran 100A(3) Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel y diwygiwyd ac fel y nodir yn fwy manwl ym Mharagraff 10.4, Dogfen B yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn (Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth)
Nifer yr aelodau	O ran y Cyngor, y nifer o bobl a all yn yr amser dan sylw weithredu fel aelodau o'r Cyngor, ac o ran pwyllgor, y nifer o bobl a all yn yr

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD

	amser dan sylw weithredu fel aelodau sy'n pleidleisio o'r corff hwnnw
Ombwdsmon	Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Penderfyniad y Cabinet	Penderfyniad a wneir er mwyn cyflawni Swyddogaeth Weithrediaeth

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig	Swyddog o'r Cyngor a ddynodir felly gan y Cyngor o dan adran 4 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989
Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Portffolio Cabinet	Un o feysydd gweithgareddau'r Cyngor Sir a ddyrennir gan Arweinydd y Cyngor i Aelod Cabinet ac a gyhoeddir gan Arweinydd y Cyngor.
Prif Swyddog	rhywun a ddynodir felly gan y Cyngor.
Prif Weithredwr	Y sawl a benodwyd gan y Cyngor ac a fydd hefyd yn "Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig" o dan Adran 4(1) Deddf Llywodraeth Leol a Thai, 1989
Pwyllgor	Pwyllgor neu is-bwyllgor o'r Cyngor
Pwyllgor Rheoleiddio	Unrhyw bwyllgor gyda swyddogaethau rheoleiddio cydnabyddedig, er enghraifft, Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, Pwyllgor Trwyddedu, Pwyllgor Rheoli Datblygu.
Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu	Y pwyllgorau hynny o'r Cyngor a benodir yn unol ag Erthygl 6
Rhaglen Waith i'r Dyfodol	Y cynllun busnes y cytunwyd arno i'w gyhoeddi'n chwarterol, gan nodi'r busnes y bydd y Cabinet a'r Pwyllgorau Craffu'n ymdrin ag ef am gyfnod o 12 mis
Rheolau Gweithdrefn Ariannol	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rheolau Gweithdrefn y Cabinet	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Rheolau Gweithdrefn Contractau	Y Rheolau Sefydlog sy'n ymwneud â Chontractau a'r Rheolau Caffael a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Rheolau Gweithdrefn Craffu	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rheolau Gweithdrefn Cyflogaeth	Y rheolau a nodir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Rheolau Gweithdrefn y Cyngor	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Rheolau Gweithdrefn y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth	Y rheolau a enwir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rhestr o Gynabyddiaeth Ariannol Aelodau	Y cynllun a gyfeirir ato yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Sir	Sir Ceredigion
Swyddogaeth Gweithrediaeth	Un o swyddogaethau'r Cyngor y bernir ei bod yn swyddogaeth gweithrediaeth yn unol ag adran 13 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Swyddog Monitro	Swyddog y Cyngor a ddynodir gan y Cyngor o dan adran 5 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989
Swyddog Priodol	At bob diben (ac eithrio Cofrestru Sifil a phan nodir fel arall) Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd yw'r Swyddog Priodol ac yn ei absenoldeb / ei habsenoldeb, ystyrir mai'r Swyddog Monitro yw'r Swyddog Priodol.
Swyddog Statudol	At ddiben y Cyfansoddiad hwn, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Swyddog Monitro / y Swyddog Priodol, y Prif Swyddog Cyllid (Adran 151), Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
Ysgrifennu	Caiff y rheidrwydd i gyflwyno rhywbeth yn ysgrifenedig ei ddiwallu drwy gyflwyno e-bost i gyfeiriad sydd wedi ei bennu at y diben hwnnw gan y Swyddog Priodol ar yr amod ei fod yn cael ei drosglwyddo gan y Cynghorydd dan sylw o gyfeiriad e-bost y Cynghorydd hwnnw ac o dan yr amgylchiadau hynny ystyrir ei fod wedi ei lofnodi gan y Cynghorydd dan sylw.
Mae unrhyw gyfeiriad yn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor at baragraff sydd wedi'i rifo, onid yw'r cyd-destun yn awgrymu'n wahanol, yn gyfeiriad at y paragraff a'r rhif hwnnw yn y Rheol benodol honno.	

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD

15.2.4 Bydd pob cyfeiriad at unrhyw statudau neu ddarpariaethau statudol yn cynnwys cyfeiriad at y canlynol:

15.2.4.1 y statud neu'r ddarpariaeth statudol honno fel y byddant yn cael eu diwygio, eu hymestyn, eu haildeddfu neu'u cydgyfnerthu o dro i dro; ac

15.2.4.2 pob offeryn a phob gorchymyn statudol a wneir yn unol â hynny.

15.2.5 Bydd y geiriau hynny sy'n cyfeirio at yr unigol yn unig yn cynnwys y lluosog ac i'r gwrthwyneb hefyd.

15.2.6 Bydd y geiriau hynny sy'n cyfeirio at ryw neu genedl enw neilltuol yn cynnwys y rhyw arall yn ogystal.

15.2.7 Mae'r penawdau sydd yn y ddogfen hon wedi eu gosod er hwylustod yn unig ac ni fyddant yn effeithio ar gynnwys na dehongliad y Cyfansoddiad hwn.

15.2.8 Bydd cyfeiriadau at weithiwr dynodedig o'r Cyngor yn cynnwys (onid yw'r ddeddf yn dweud bod y swyddogaeth, y weithred neu gyffelyb i'w chyflawni gan y person hwnnw'n unig) rhywun a awdurdodir yn briodol i weithredu dros y person hwnnw neu ar ei ran ar yr amod bod y gweithiwr dynodedig at ddibenion y Cyfansoddiad yn parhau'n atebol i'r Cyngor.

15.2.9 Bernir bod cyfeiriadau at swyddi neu ddynodiadau'n cynnwys y gweithwyr sy'n cyflawni'r swyddogaethau hynny ar y pryd lle bo'r swyddi neu enwau'r dynodiadau wedi eu newid neu mae'r swyddogaethau wedi eu hailddyrannu a lle bo cyfeiriad at deitl cyffredinol (e.e. Cyfarwyddwr Corfforaethol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol) bydd y cyfeiriad hwnnw'n cynnwys swyddi eraill beth bynnag yw eu dynodiadau neu eu henwau ac y maent yn cyfateb o ran yr haen reoli neu'r cyfrifoldeb.

15.3 **CYHOEDDI'R CYFANSODDIAD**

15.3.1 Bydd y Swyddog Monitro'n sicrhau bod gan bob aelod o'r Cyngor fynediad at gopi electronig neu gopi printiedig o'r Cyfansoddiad hwn ar ôl iddo gael datganiad o dderbyn swydd yr unigolyn wedi i'r aelod gael ei ethol i'r Cyngor am y tro cyntaf.

15.3.2 Bydd y Swyddog Monitro'n sicrhau bod copïau ar gael i'w harchwilio yn swyddfeydd y Cyngor ac mewn lleoliadau priodol eraill, bod y ddogfen yn cael ei chyhoeddi ar wefan y Cyngor a bod aelodau o'r wasg leol a'r cyhoedd yn medru prynu copi am dâl sy'n cynrychioli dim mwy na chost darparu'r copi.

Atodiad 4

**RHAN 3
CYFRIFOLDEB DROS
SWYDDOGAETHAU**

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

Cynnwys

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR	3
Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY'N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL.....	24
Rhan 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor.....	36
Rhan 3.4 (Tabl 4) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CABINET.....	47
Rhan 3.5 CYNLLUN DIRPRWYO I SWYDDOGION.....	59

A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
1. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd cynllunio	Adrannau 70(1)(a) a (b) a 72 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Economi ac Adfywio
2. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau i ddatblygu tir heb gydymffurfio â'r amodau a oedd ynghlwm yn flaenorol	Adran 73 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
3. Pŵer i roi caniatâd cynllunio ar gyfer datblygiad sydd eisoes wedi ei godi	Adran 73A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
4. Pŵer i wrthod penderfynu ynghylch cais am ganiatâd cynllunio.	Adran 70A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
5. Dyletswyddau sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau ynghylch ceisiadau cynllunio	Adrannau 69, 76 a 92 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 ac Erthyglau 8, 10 hyd 13, 15 hyd 22 a 25 a 26 Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefnau Datblygu Cyffredinol) 1995 (S.I. 1995/419) a chyfarwyddiadau a wnaethpwyd o dan y Gorchymyn uchod		
6. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd cynllunio a wnaethpwyd gan awdurdod lleol, boed hynny ar ei ben ei hun neu ar y cyd â rhywun arall	Adran 316 of Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cyffredinol Cynllunio Gwlad a Thref 1992 (S.I. 1992/1492).		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad

A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu

7. Pŵer i benderfynu, cymeradwyo a chytuno ynghylch materion penodol eraill sy'n ymwneud â gweithredu hawliau datblygu a ganiateir.	Rhannau 6, 7, 11, 17, 19, 20, 21 hyd 24, 30 a 31 Atodlen 2 Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (S.I. 1995/418).		
8. Pŵer i wneud rhwymedigaeth gynllunio, i reoleiddio datblygiad neu ddefnydd tir	Adran 106 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
9. Pŵer i roi tystysgrif o ddefnydd cyfreithlon cyfredol neu arfaethedig neu dystysgrif datblygiad cyfreithlon.	Adrannau 191(4) a 192(2) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
10. Pŵer i gyflwyno hysbysiad cwblhau	Adran 94(2) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
11. Pŵer i roddi caniatâd i arddangos hysbysebion.	Adran 220 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Rheoli Hysbysebion) 1992.		
12. Pŵer i awdurdodi mynediad ar dir	Adran 196A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
13. Pŵer i fynnu bod rhywun yn dirwyn defnydd tir i ben	Adran 102 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
14. Pŵer i gyflwyno hysbysiad tramgwyddo cynllunio, hysbysiad tor-amod neu hysbysiad atal gwaith.	Adrannau 171C, 187A a 183(1) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
15. Pŵer i gyflwyno hysbysiad gorfodi	Adran 172 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
16. Pŵer i gyflwyno cais am waharddeb er mwyn atal tor-amod cynllunio	Adran 187B Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
17. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd sylweddau peryglus a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 9(1) a 10 Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990 (c. 10).		
18. Dyletswydd i benderfynu pa amodau sy'n briodol i ganiatâd cynllunio ar hen safleoedd mwyngloddio, caniatâd cynllunio perthnasol sy'n ymwneud â safleoedd segur neu weithredol Rhan I neu II, neu ganiatâd mwynau sy'n ymwneud â safleoedd mwyngloddio.	Paragraff 2(6)(a) Atodlen 2 Deddf Cynllunio ac Iawndal 1991, paragraff 9(6) Atodlen 13 Deddf yr Amgylchedd 1995 (c. 25) a pharagraff 6(5) Atodlen 14 y ddeddf honno.		
19. Pŵer sy'n ei gwneud hi'n ofynnol i gynnal a chadw tir yn briodol	Adran 215(1) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
20. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd adeiladau rhestredig a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 16(1) a (2), 17 a 33(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 (c. 9).		
21. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau parthed caniatâd ardal gadwraeth	Adran 16(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990, fel bo'n briodol o dan Adran 74(3) y Ddeddf honno.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
22. Dyletswyddau sy'n ymwneud â cheisiadau ar gyfer caniatâd adeiladau rhestredig a chaniatâd ardal gadwraeth	Adran 13(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 a Rheoliadau 3 hyd 13 Rheoliadau Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) Rheoliadau 1990 a pharagraff 127 Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 61/96: Cynllunio a'r Amgylchedd Hanesyddol: Adeiladau Hanesyddol ac Ardaloedd Cadwraeth.		
23. Pŵer i gyflwyno hysbysiad cadw adeilad, a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 3(1) a 4(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Economi ac Adfywio
24. Pŵer i gyflwyno hysbysiad gorfodi adeilad rhestredig.	Adran 38 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
25. Pwerau i gaffael adeilad rhestredig sydd mewn cyflwr gwael ac i gyflwyno hysbysiad trwsio	Adrannau 47 a 48 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
26. Pŵer i gyflwyno cais am waharddeb parthed adeilad rhestredig.	Adran 44A Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
27. Pŵer i ymgymryd â gwaith brys	Adran 54 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Adeiladau mewn Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
28. Pŵer sy'n ymwneud â gwaith mwynau.	Atodlen 9 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
29. Pŵer sy'n ymwneud â llwybrau troed a llwybrau ceffyl	Adran 257 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
30. Pŵer i gyflwyno tystysgrif datblygiad arall priodol	Adran 17 Deddf Iawndal Tir 1961 (c. 33).		
31. Dyletswyddau o ran hysbysiadau prynu.	Adrannau 137-144 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
32. Pwerau o ran hysbysiadau malltod.	Adrannau 149-171 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B.Swyddogaethau trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
1. Pŵer i gyflwyno trwyddedau yn awdurdodi defnyddio tir fel safle carafannau ("trwyddedau safleoedd").	Adran 3(3) Deddf Safleoedd Carafannau a Rheoli Datblygu 1960 (c. 62).	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
2. Pŵer i drwyddedu defnydd o anheddau symudol a safleoedd gwersylla.	Adran 269(1) Deddf Iechyd y Cyhoedd 1936 (c. 49).		
3. Pŵer i drwyddedu cerbydau hacnai a cherbydau hurio preifat	(a) o ran cerbydau hacnai, Deddf Cymalau Heddlu'r Dref 1847 (10 & 11 Fict. c. 89), fel yr ymestynnwyd hi gan Adran 171 Deddf Iechyd y Cyhoedd 1875 (38 & 39 Fict. c. 55), ac adran 15 Deddf Trafnidiaeth 1985 (c. 67); ac adrannau 47, 57, 58, 60 a 79 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) (parhad) Darpariaethau Deddf 1976 (c. 57); (b) ac o ran cerbydau hurio preifat, adrannau 48, 57, 58, 60 a 79 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.		
4. Pŵer i roi trwyddedau i yrwyr cerbydau hacnai a cherbydau hurio preifat.	Adrannau 51, 53, 54, 59, 61 a 79 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.		
5. Pŵer i drwyddedu cwmnïau cerbydau hacnai a cherbydau hurio preifat	Adrannau 55 to 58, 62 a 79 of the Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad

B. Swyddogaethau trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)

Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
6. Pŵer i gofrestru hyrwyddwyr pwl.	Atodlen 2 Deddf Betio, Hapchwarae a Loteriau 1963 (c. 2).	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
7. Pŵer i roi trwyddedau betio trac.	Atodlen 3 Deddf Betio, Hapchwarae a Loteriau 1963.		
8. Pŵer i roi trwyddedau ar gyfer cynlluniau betio rhwng traciau	Atodlen 5ZA Deddf Betio, Hapchwarae a Loteriau 1963.		
9. Pŵer i roi trwyddedau i fangreoedd gadw peiriannau diddanu.	Atodlen 9 Deddf Hapchwarae 1968 (c. 65).		
10. Pŵer i gofrestru cymdeithasau sy'n dymuno cynnal loteriau.	Atodlen 1 Deddf Loteriau a Difyrion 1976 (c. 32).		
11. Pŵer i roi caniatâd ar gyfer mangreoedd lle darperir peiriannau diddanu gyda gwobrau	Atodlen 3 Deddf Loteriau a Difyrion 1976.		
12. Pŵer i roi trwyddedau adloniant	Adran 12 Deddf Plant a Phobl Ifanc 1933 (c. 12)		
13. Pŵer i drwyddedu siopau rhyw a sinemâu rhyw	Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol)1982, Adran 2 ac Atodlen 3.		
14. Pŵer i drwyddedu perfformiadau o hypnotiaeth.	Deddf Hypnotiaeth 1952 (c. 46).		
15. Pŵer i gofrestru	Adrannau 13 i 17		

mangreoedd ar gyfer			
---------------------	--	--	--

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B. Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
(parhad) aciwbigo, tatwio, rhoi tyllau yn y clustiau ac electrolysis. Pŵer i roi trwyddedau / caniatâd.	(Parhad) Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol 1982.	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
16. Pŵer i drwyddedu cychod a llongau pleser.	Adran 94 Deddf Diwygio Deddfau Iechyd y Cyhoedd 1907 (c. 53).		
17. Pŵer i drwyddedu masnachu ar y stryd ac mewn marchnadoedd.	Rhan III ac Atodlen 4 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol)1982.	Dirprwywyd i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio	
18. Dyletswydd i gadw rhestr o'r unigolion sydd â'r hawl i werthu gwenwynau anfeddygol	Adrannau 3(1)(b)(ii), 5, 6 a 11 Deddf Gwenwynau 1972 (c. 66).	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
19. Pŵer i drwyddedu'r rheiny sy'n masnachu mewn adar hela a'r modd y cânt eu lladd a'u gwerthu	Adrannau 5, 6, 17, 18 a 21 hyd 23 Deddf Helwriaeth 1831 (c. 32); adrannau 2 hyd 16 Deddf Trwyddedu Helwriaeth 1860 (c. 90), adran 4 Deddf Tollau a Chyllid y Wlad 1883 (c. 10), adran 27 Deddf Llywodraeth Leol 1894 (c. 73), ac adran 213 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (c. 70).		
20. Pŵer i gofrestru a thrwyddedu mangreoedd ar gyfer paratoi bwyd	Adran 19 Deddf Diogelwch Bwyd 1990 (c. 16).		
21. Pŵer i drwyddedu iardiau sgrap.	Adran 1 Deddf Masnachwyr Metalau Sgrap 1964 (c. 69).		
22. Pŵer i roi, i ddiwygio neu i adnewyddu tystysgrifau diogelwch (rhai cyffredinol neu benodol) ar gyfer meysydd chwaraeon.	Deddf Diogelwch Meysydd Chwaraeon 1975 (c. 52).		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB AM SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B . Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os na chânt eu cynnwys yn unrhyw baragraff arall yr Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
23. Pŵer i roi, i ganslo, i ddiwygio neu i adnewyddu tystysgrifau diogelwch ar gyfer eisteddleoedd rheoledig mewn meysydd chwaraeon.	Rhan III Deddf Diogelwch Tân a Diogelwch Mannau Chwaraeon 1987 (c. 27).	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
24. Dyletswydd i hyrwyddo diogelwch tân	Adran 6 Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 (c. 21)		
25. Pŵer i drwyddedu mangreoedd ar gyfer magu cŵn.	Adran 1 Deddf Magu Cŵn 1973 (c. 60) ac adran 1 Deddf Magu a Gwerthu Cŵn (Lles) 1999 (c. 11) < http://www.opsi.gov.uk/acts/acts1999/ukpga_19990011_en_1 >.		
26. Pŵer i drwyddedu siopau anifeiliaid anwes a sefydliadau eraill lle caiff anifeiliaid eu bridio	Adran 1 Deddf Anifeiliaid Anwes 1951 (c. 35); Adran Sefydliadau Lletya Anifeiliaid		
(parhad) neu eu cadw at bwrpas cynnal busnes.	(parhad) 1963 (c. 43); Deddf Sefydliadau Marchogaeth 1964 a 1970 (1964 c. 70 a 1970 c. 70); adran 1 Deddf Bridio Cŵn 1973 (c. 60), ac adrannau 1 ac 8 Deddf Bridio a Gwerthu Cŵn (Lles) 1999.	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
27. Pŵer i gofrestru hyfforddwy ac arddangoswyr anifeiliaid	Adran 1 Deddf (Rheoleiddio) Anifeiliaid sy'n Perfformio Act 1925 (c. 38).		
28. Pŵer i drwyddedu sŵau.	Adran 1 Deddf Trwyddedu Sŵau 1981 (c. 37)		
29. Pŵer i drwyddedu anifeiliaid gwyllt peryglus.	Adran 1 Deddf Anifeiliaid Gwyllt Peryglus 1976 (c. 38).		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

B. Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
30. Pŵer i orfodi rheoliadau o ran sgil-gynhyrchion anifeiliaid	Rheoliad 49 Rheoliadau Sgил-gynhyrchion Anifeiliaid (Cymru) 2006 (S.I. 1292 (W.127))		
31. Pŵer i drwyddedu cyflogi plant.	Rhan II Deddf Plant a Phobl Ifanc 1933 (c. 12), is-ddeddfau a wnaethpwyd o dan y rhan honno a Rhan II Deddf Plant a Phobl Ifanc 1963 (c. 37).	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion a Diwylliant; Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu	
32. Pŵer i gymeradwyo mangreoedd ar gyfer gweinyddu priodasau a chofrestru partneriaethau sifil.	Adran 46A Deddf Priodasau 1949 (c. 76), adran 6A Deddf Partneriaethau Sifil 2004 (c. 33) a Rheoliadau Priodasau a Phartneriaethau Sifil (Mangreoedd Cymeradwy) 2005 (S. I. 2005/3168).	Swyddog Priodol ar gyfer Cofrestru Sifil (Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyswllt Cwsmeriaid)	
33. Pŵer i gofrestru tir comin neu faes y pentref/ tref heblaw am achosion lle defnyddir y pŵer yn unig ar gyfer— 33(a) cyfnewid tir yr effeithir arno gan orchymyn o dan adran 19(3) , neu baragraff 6(4) Atodlen 3 Deddf Caffael Tir 1981 (c. 67) neu 3(b) gorchymyn o dan adran 147 Deddf Cau Tir 1845 (c. 8 & 9 Fict. c. 118).	Rheoliad 6 Rheoliadau Cofrestru Tir Comin (Tir Newydd) 1969 (S.I. 1969/1843).	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
34. Pŵer i gofrestru amrywiad hawliau tir comin.	Rheoliadau 29 Rheoliadau Cofrestru Tir Comin (Cyffredinol) 1966 (S.I. 1966/1471).	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B. Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
35. Pŵer i gyflwyno trwyddedau i gynnal casgliadau elusennol	Adran 68 Deddf Elusennau 1992.	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
36. Pŵer i roi caniatâd i ddefnyddio uchelseinydd.	Atodlen 2 Deddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 (c. 40) < http://www.opsi.gov.uk/acts/acts1993/ukpga_19930040_en_1 >.		
37. Pŵer i roi trwydded gwaith ar y stryd	Adran 50 Deddf Ffyrdd Newydd a Gwaith Stryd 1991 (c. 22).	Dirprwywyd i'r	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
38. Dyletswydd i gofrestru symudiadau moch	Rheoliadau 21(3) a(4) Gorchymyn Moch (cofnodion adnabod a symud) (Cymru) 2004 (S.I 2004/996 (W.104).	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
39. Pŵer i weithredu rheoliadau o ran symudiadau moch	Rheoliad 27(1) Gorchymyn Moch (cofnodion adnabod a symud) (Cymru) 2004 /996 (W.104).		
40. Pŵer i roddi trwydded i symud gwartheg o farchnad.	Erthygl 5(2) Rheoliadau Adnabod Gwartheg 1998 (S.I. 1998/871).		
41. Pŵer i ganiatáu defnyddio rhannau o adeiladau ar gyfer storio seliwloid.	Adran 1 Deddf Selwloid a Ffilmiau Sinematograff 1922 (c. 35).		
42. Dyletswydd i weithredu a gorfodi Rheoliadau (EC) Rhif. 852/2004 a 853/2004 o ran busnesau bwyd fel y nodir ymhellach yn rheoliad 5 Rheoliadau Bwyd (Hylendid) (Cymru).	Rheoliad 5 Rheoliadau Bwyd (Hylendid) (Cymru) 2006.	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

43. Swyddogaethau o ran sefydlu Pwyllgor Trwyddedu .	Adran 6 Deddf Trwyddedu 2003 (c. 17).	
---	---------------------------------------	--

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad		
C. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag iechyd a diogelwch yn y gwaith		
Swyddogaethau o dan "ddarpariaethau statudol perthnasol" o fewn ystyr Rhan I (iechyd, diogelwch a lles mewn cysylltiad â gwaith a rheoli sylweddau peryglus) Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974, i'r graddau y bydd y swyddogaethau hynny'n weithredol oni bai yng nghapasiti'r awdurdod fel cyflogwr	Rhan I Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 (c. 37).	Dirprwywyd i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad

D. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag etholiadau

Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
1. Dyletswydd i benodi swyddog cofrestru etholiadol	Adran 8(2A) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (c. 2).	Cyngor	Heblaw am y swyddogaethau a ddirprwywyd i'r Prif Weithredwr
2. Pŵer i aseinio Swyddogion o ran yr hyn sy'n ofynnol o'r Swyddog Cofrestru.	Adran 52(4) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
3. Pŵer i ddiddymu cynghorau cymuned.	Adran 28 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
4. Pŵer i wneud gorchmynion ar gyfer grwpio cymunedau.	Adran 29 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
5. Pŵer i wneud gorchmynion ar gyfer diddymu grwpiau a gwahanu cynghorau cymuned oddi wrth grwpiau	Adran 29A Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
6. Dyletswyddau i benodi Swyddog Canlyniadau ar gyfer etholiadau llywodraeth leol	Adran 35 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
7. Dyletswydd i ddarparu cymorth yn etholiadau Senedd Ewrop	Adran 6(7) a (8) Deddf Etholiadau Seneddol Ewropeaidd 2002.		
8. Dyletswydd i rannu'r etholaeth yn ddsbarthau pleidleisio	Adran 18 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
9. Pŵer i rannu adrannau etholiadol yn rhanbarthau pleidleisio mewn etholiadau llywodraeth leol.	Adran 31 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad

D. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag etholiadau

Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
10. Pwerau o ran cynnal etholiadau	Adran 39(4) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
11. Pŵer i dalu treuliau priodol i swyddogion cofrestru etholiadol.	Adran 54 Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
12. Pŵer i lanw swyddi gwag os na fydd enwebiadau	Adran 21 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1985.		
13. Dyletswydd i ddatgan sedd wag mewn rhai amgylchiadau	Adran 86 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
14. Dyletswydd i roi hysbysiad cyhoeddus o swyddi gwag	Adran 87 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
15. Pŵer i wneud penodiadau dros dro i gynghorau cymuned	Adran 91 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
16. Pŵer i benderfynu ynghylch ffioedd ac amodau ar gyfer darparu copïau neu ddetholiadau o ddogfennau etholiadol.	Rheol 48(3) Rheolau Etholiadau Leol (Prif Ardaloedd) 1986 (S.I.1986/2214) a rheol 48(3) Rheolau Etholiadau (Plwyfi a Chymunedau) 1986 (S.I. 1986/2215).	Cyngor	Heblaw am y swyddogaethau a ddirprwywyd i'r Prif Weithred wr
17. Pŵer i gyflwyno cynigion i'r Ysgrifennydd Gwladol am orchymyn o dan Adran 10 (cynlluniau peilot ar gyfer etholiadau lleol yng Nghymru a Lloegr) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000.	Adran 10 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000 (c. 2).		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
E. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag enw a statws ardaloedd ac unigolion			
1. Pŵer i newid enw sir neu fwrdeistref sirol	Adran 74 Deddf Llywodraeth Leol 1972.	Cyngor	
2. Pŵer i newid enw cymuned	Adran 76 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
3. Pŵer i gyflwyno teitl henadur anrhydeddus neu ganiatáu bod yn henadur anrhydeddus.	Adran 249 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
4. Pŵer i gyflwyno deiseb ar gyfer Siartr i gymeradwyo statws cyngor bwrdeistrefol	Adran 245A Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
F. Pŵer i wneud, diwygio, diddymu neu ailddeddfu is-ddeddfau	Unrhyw ddarpariaeth o unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys Deddf lleol), pryd bynnag y cafodd ei basio, ac adran 14 Deddf Ddehongli 1978 (c. 300).		
G. Pŵer i hyrwyddo neu wrthwynebu Mesurau Personol	Adrannau 52 a 53, Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013.		
H. Swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau ac ati			
1. Swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau llywodraeth leol, ac ati	Rheoliadau o dan Adran 7, 12 neu 24 Deddf Blwydd-daliadau 1972 (c. 11).	Cyngor	
2. Swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau, lwfansau a rhoddion.	Rheoliadau o dan Adran 18 (3A) Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (c. 42).		
3. Swyddogaethau o dan gynlluniau pensiwn cyfredol parthed unigolion a gyflogir gan yr awdurdodau tân ac achub yn unol ag Adran 1 Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub (parhad) Achub 2004.	Adrannau 34 a 36 Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
I. Swyddogaethau Amrywiol			
1. Dyletswydd i gymeradwyo datganiad o gyfrifon yr awdurdod, ei fantolen incwm a gwariant a'r cofnod o'r derbyniadau a thaliadau (fel bo'r achos)	Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005.	Cyngor	
2. Swyddogaethau sy'n ymwneud â physgodfeydd y môr.	Adrannau 1, 2, 10 a 19 Deddf Rheoli Pysgodfeydd y Môr 1966 (c. 38).		
3. Pwerau sy'n ymwneud â chadw coed.	Adrannau 197 hyd 214D Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Coed) 1999 (S.I. 1999/1892).	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio
4. Pwerau sy'n ymwneud â diogelu perthi pwysig.	Rheoliadau Gwrychoedd 1997 (S.I. 1997/1160).		
5. Pŵer gwneud rheolau sefydlog.	Adran 106, a pharagraff 42 Atodlen 12 Deddf Llywodraeth Leol 1972	Cyngor	
6. Penodi a diswyddo staff	Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac adrannau 7 ac 8 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.	Cyngor	Wedi ei ddirprwyo i'r Prif Weithredwr a phob swyddog a enwebir gan y Prif Weithredwr yn amodol ar Reolau Cyflogi Swyddogion

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
I. Swyddogaethau Amrywiol			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
7. Pŵer i wneud rheolau sefydlog o ran contractau	Adran 135 Deddf Llywodraeth Leol 1972.	Y Cyngor	
8. Pŵer i ystyried adroddiadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	Adran 19 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 (c. 10).	Y Cyngor	Swyddog Corfforaethol Arweiniol Polisi a Pherfformiad
9. Pŵer i wneud gorchymyn a fydd yn pennu lleoliad yn fan cyhoeddus penodedig at bwrpas pŵerau'r heddlu o ran yfed alcohol	Adran 13(2) Deddf Heddlu a Chyfiawnder Troseddol 2001 (c. 16).	Y Cyngor	
10. Pŵerau o ran cofrestru cwmnïau casglu gweddillion	Rhan 1 Deddf Cerbydau (Troseddau) 2001 (c. 3).	Pwyllgor Trwyddedau	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
11. Pŵer penodi swyddogion at bwrpas penodol (penodi "swyddogion priodol")	Adran 270(3) Deddf Llywodraeth Leol 1972 (c. 42).	Cyngor	
12. Dyletswydd i ddynodi swyddog fel pennaeth yr awdurdod ar gyfer gwasanaethau cyflogedig, (Parhad) a darparu staff, ac ati.	Adran 4(1) Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (c. 42)		
13. Dyletswydd i ddynodi swyddog yn swyddog monitro ac i	Adran 5(1) Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

ddarparu staff ac ati.			
-------------------------------	--	--	--

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad

I. Swyddogaethau Amrywiol

Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
14. Dyletswydd i benderfynu ar derfyn benthyciadau fforddiadwy	Adran 3 Deddf Llywodraeth Leol 2003 (c. 22) .		
15. Cymeradwyo strategaeth fuddsoddi flynyddol yn unol â'r canllawiau	Adran 15 Deddf Llywodraeth Leol 2003.		
16. Dyletswydd i wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu materion ariannol yn briodol	Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (c. 11).	Cyngor	Swyddog Adran 151
17. Y pŵer i wneud neu ddiddymu gorchymyn sy'n dynodi ardaloedd lleol yn barthau anhrefn alcohol	Adran 16, Deddf Lleihau Troseddu Treisgar 2006 (sydd bellach wedi'i diddymu)	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Polisi a Pherfformiad
18. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag Absenoldeb Teuluol Aelodau'r Awdurdod Lleol	Rheoliadau Absenoldeb Teuluol ar gyfer Aelodau Awdurdodau Lleol (Cymru) 2013	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : gwasanaethau democrataidd

**Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY’N
YMWNEUD Â DEWIS LLEOL**

Swyddogaeth	Y corff sy’n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
1. Unrhyw swyddogaethau o dan Ddeddf Leol heblaw am y swyddogaethau a nodir neu y cyfeirir atynt yn Atodlen 1.	Cabinet	Holl Aelodau’r Cabinet	Dim
2. Penderfynu ynghylch apêl yn erbyn unrhyw benderfyniad a wnaethpwyd gan yr Awdurdod neu ar ei ran.	Y Cyngor	Holl Aelodau’r Cyngor	Heblaw am y swyddogaethau a ddirprwywyd i’r Panel Apêl
3. Swyddogaethau o ran adolygu penderfyniadau a wnaethpwyd mewn cysylltiad â hawliadau am fudd-dal tai neu fudd-dal treth y cyngor ac o ran unrhyw apêl yn erbyn penderfyniadau o’r fath o dan Adran 68 Atodlen 7 Deddf Cynnal Plant, Pensiynau a Nawdd Cymdeithasol 2000	Cabinet	Holl Aelodau’r Cabinet	
4. Gwneud trefniadau o ran apêl yn erbyn gwahardd disgyblion mewn ysgolion a gynhelir o dan Adran 52 Deddf Addysg 2002.	Cabinet	Holl Aelodau’r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant;
5. Gwneud trefniadau yn unol ag Adran 94(1), (1A) a (4) ac Atodlen 24 Deddf Fframwaith a Safonau Ysgolion 1998 (apeliadau mynediad).			Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu;
6. Gwneud trefniadau yn unol ag Adran 95(2) Deddf Fframwaith a Safonau Ysgolion 1998 (plant y mae Adran 87 yn briodol iddynt: apeliadau gan gyrrff llywodraethol).			

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY’N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy’n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
7. Gwneud trefniadau o dan Adran 20 (cwestiynau ynghylch materion yr heddlu yng nghyfarfodydd y Cyngor) Deddf Heddlu 1996 er mwyn caniatáu gofyn cwestiynau parthed cyflawni swyddogaethau awdurdod yr heddlu.	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	
8. Gwneud penodiadau o dan baragraffau 2 hyd 4 (penodi aelodau gan Gyngorau penodol) Atodlen 2 (awdurdodau heddlu a sefydlwyd o dan Adran 3) Deddf yr Heddlu 1996.	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Cyd-bwyllgor a benodir o dan Baragraff 2(2) Atodlen 2 Deddf yr Heddlu 1996
9. Cynnal adolygiadau gwerth gorau'n unol â darpariaethau unrhyw orchymyn sy'n effeithiol ar y pryd o dan Adran 5 (adolygiadau gwerth gorau) Deddf Llywodraeth Leol 1999 neu gamau o dan Fesur Gwella Cymru fel bo'n briodol	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Aelodau'r Cabinet, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol
10. Unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â thir halogedig	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
11. Cyflawni unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â rheoli llygredd neu Ddatgan Ardal Rheoli Ansawdd yr Aer	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
12. Cyflwyno Hysbysiad Atal o ran niwsans statudol	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

13. Gwneud penderfyniad y dylai Atodlen 2 Deddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 fod yn gymwys yn ardal yr awdurdod	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	
--	----------	-----------------------	--

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY'N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
14. Arolygu ardal yr awdurdod er mwyn darganfod niwsans statudol	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol
15. Ymchwilio i unrhyw gwynion ynghylch niwsans statudol.			
16. Cael gwybodaeth o dan Adran 330 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 o ran buddiannau mewn tir.			
17. Cael manylion unigolion sydd â buddiannau mewn tir o dan Adran 16 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Holl Gyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol
18. Unrhyw un o'r Swyddogaethau canlynol o ran y priffyrdd -			
(a) gwneud cytundebau ar gyfer ymgymryd â gwaith ar y priffyrdd.	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol
(b) y swyddogaethau sy'n rhan o ddarpariaethau canlynol Rhan III Deddf y Priffyrdd 1980 (Creu Priffyrdd) –			
(i) Adran 25 – creu llwybr troed, llwybr ceffyl neu gilffordd gyfyngedig trwy gytundeb	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol

(ii) Adran 26 – pwerau gorfodol ar gyfer creu llwybr troed, llwybr ceffyl neu gilffordd gyfyngedig trwy gytundeb;	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY’N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)			
Swyddogaeth	Y corff sy’n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
(c) Y Swyddogaethau sy’n rhan o ddarpariaethau canlynol Rhan V111 Deddf y Priffyrdd 1980 (cau a gwyro priffyrdd ac ati)			
(i) Adran 116 – pŵer llys yr ynadon i awdurdodi cau neu wyro priffordd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(ii) Adran 117 – cais am orchymyn o dan adran 116 ar ran rhywun arall;			
(iii) Adran 118 - cau llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(iv) Adran 118ZA – cais am orchymyn diddymu llwybr cyhoeddus			
(v) Adran 118A - cau llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig sy’n croesi rheilffyrdd			
(vi) Adran 118B – cau ffyrdd penodol at bwrpas atal troseddau ac ati;			
(vii) Adran 118C – cais gan berchennog ysgol am orchymyn cau arbennig;			
(viii) Adran 119 - gwyro llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig;			

(ix)	Adran 119ZA - cais am orchymyn gwyo llwybr cyhoeddus			
------	--	--	--	--

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY’N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy’n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
(x) Adran 119A - gwyro llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig sy’n croesi rheilffyrdd;			
(xi) Adran 119B – gwyro priffyrdd penodol at bwrpas atal troseddau ac ati;			
(xii) Adran 119C – cais gan berchennog ysgol am orchymyn gwyro arbennig	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(xiii) Adran 119D – gwyro priffyrdd penodol ar gyfer diogelu safleoedd sydd o ddiddordeb gwyddonol arbennig			
(xiv) Adran 120 – defnyddio pwerau i wneud gorchmynion gwyro a chau llwybrau cyhoeddus;			
(xv) Adran 121B – cofrestr o geisiadau;			

(d) y swyddogaethau sy'n rhan o'r darpariaethau canlynol ar gyfer Rhan IX Deddf y Priffyrdd 1980 (ymyrraeth gyfreithiol ac anghyfreithiol â phriffyrdd a strydoedd)-			
(i) Adran 130 – diogelu hawliau'r cyhoedd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(ii) Adrannau 139 – rheoli sgipliau adeiladwyr;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(iii) Adran 140 – symud sgipliau adeiladwyr			
(iv) Adran 140A(7) – sgipliau adeiladwyr; ffioedd ar gyfer eu rhoi ar y briffordd;			
(v) Adran 142 – trwydded plannu coed, llwyni ac ati ar y briffordd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol
(vi) Adran 147 - pŵer i roi awdurdod i godi camfeydd ac ati ar lwybr troed neu lwybr ceffyl;	Cabinet	Holl Aelodau Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(vii) Adran 147ZA – cytundebau o ran gwelliannau er budd unigolion sydd â phroblemau symudedd;			
(viii) Adran 149 – gwaredu pethau a gaiff eu gadael ar y briffordd yr ystyrir hwy'n niwsans ac ati	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

(ix)	Adran 169 – rheoli sgaffaldiau ar y briffordd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(x)	Adran 171 – rheoli'r modd y caiff deunyddiau adeiladu eu gadael a gwaith cloddio yn y stryd			
(xi)	Adran 171A a rheoliadau a wnaethpwyd o dan yr Adran honno – gwaith o dan Adran 169 neu adran 171: ffi ar gyfer defnyddio'r briffordd			
(xii)	Adran 172 – hysbysfyrddau i'w gosod yn ystod adeiladu ac ati;			
(xiii)	Adran 173 – hysbysfyrddau i'w gosod yn ddiogel;			
(xiv)	Adran 178 – cyfyngiad ar osod rheiliau, trawstiau ac ati dros briffyrdd;			
(xv)	Adran 179 – rheoli adeiladu selerau ac ati o dan y stryd;			
(xvi)	Adran 180 – rheoli agoriadau i mewn i selerau ac ati o dan strydoedd, goleuadau ar y palmentydd ac awyriaduron			

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
(e) arfer Swyddogaethau o dan adran 35 Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1982 (gorchmynion pafinoedd calchfaen); ac	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(f) arfer swyddogaethau o dan adran 53 Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 (dyletswydd i gadw'r map diffiniol a'r datganiad o dan adolygiad parhaus)			
19. Penodi unrhyw unigolyn (a) i unrhyw swydd heblaw am y swydd y mae'n gyflogedig ynddi gan yr awdurdod; (b) i unrhyw gorff arall heblaw am — (i) yr awdurdod; (ii) Cyd-bwyllgor o ddau awdurdod neu fwy; neu (c) i unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor o gorff o'r fath, a'r gallu i ddiddymu unrhyw benodiad o'r fath	Y Cyngor o ran swyddogae thau'n sy'n ymwneud â'r Cyngor. Y Cabinet o ran swyddogae thau sy'n ymwneud â'r Cabinet	Holl Aelodau'r Cyngor neu'r Cabinet lle bo'n briodol	Dim
20. Pŵer i wneud taliadau neu ddarparu unrhyw fuddion eraill mewn achosion o gamweinyddu ac ati	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Monitro o ran taliadau o £1,000 ac is
21. Cyflawni unrhyw swyddogaethau gan awdurdod sy'n gweithredu fel awdurdod harbwr.	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
<p>22. Swyddogaethau o ran cyfrifo sylfaen Treth y Cyngor yn unol ag unrhyw un o'r canlynol —</p> <p>(a) penderfynu ynghylch eitem ar gyfer T yn Adran 33(1) a 44(1) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992;</p> <p>(b) penderfynu ynghylch swm ar gyfer eitem TP yn adrannau 34(3), 45(3) 48(3) a 48(4) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol Act 1992;</p> <p>(c) penderfynu ynghylch y swm sy'n ofynnol ar gyfer yr eitem y cyfeirir ati ym mharagraff (a) neu (b) uchod.</p>	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	<i>Dim</i>
<p>23. Swyddogaethau Trwyddedu'n unol â Rhan 2 Deddf Drwyddedu 2003 ac eithrio Adran 6.</p>	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Pwyllgor Trwyddedu
<p>24a. Swyddogaethau o ran hapchwarae o dan ddarpariaethau isod Deddf Hapchwarae 2005 –</p> <p>(i) Adran 29 – gwybodaeth yr awdurdod trwyddedu;</p> <p>(ii) Adran 30 – trosglwyddo gwybodaeth arall;</p> <p>(iii) Adran 284 – diddymu eithriad;</p> <p>(iv) Adran 304 – rhai a awdurdodwyd;</p> <p>(v) Adran 346 – erlyniadau gan yr awdurdod trwyddedu;</p> <p>(vi) Adran 350 – trosglwyddo gwybodaeth;</p> <p>(vii) Rhan 5 Atodlen 11 – cofrestru gyda'r awdurdod lleol</p>	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
<p>24b. Swyddogaethau o ran hapchwarae o dan ddarpariaethau isod Deddf Gamblo 2005 –</p> <p>(i) Adran 166 – penderfyniad i beidio â rhoi trwyddedau casino;</p> <p>(ii) Adran 349 – polisi trwyddedu</p>	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	

tair blynedd;			
24c. Swyddogaethau o ran hapchwarae o dan ddarpariaethau isod Deddf Gamblo 2005 – (i) Adran 212 a rheoliadau a wnaethpwyd o dan yr adran honno – ffioedd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
<p>25a. Swyddogaethau o ran cymeradwyaeth gan awdurdod lleol o dan adran 51 neu benderfyniad gan awdurdod lleol o dan adran 53, Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013</p> <p>(i) Adran 41: cynigion i sefydlu ysgolion prif ffrwd</p> <p>(ii) Adran 43: cynigion i derfynu ysgolion prif ffrwd</p> <p>(iii) Adran 44: cynigion i</p> <p style="padding-left: 20px;">a) sefydlu ysgol arbennig gymunedol newydd</p> <p style="padding-left: 20px;">b) terfynu ysgol o'r fath</p>	<p>Y Cyngor</p>	<p>Holl Aelodau'r Cyngor</p>	
<p>25b. Swyddogaethau o ran cymeradwyaeth gan awdurdod lleol o dan adran 51 neu benderfyniad gan awdurdod lleol o dan adran 53, Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013</p> <p>(i) Adran 42: cynigion i newid ysgolion prif ffrwd</p> <p>(ii) Adran 44: cynigion i wneud newid rheoleiddiedig i ysgol arbennig gymunedol</p> <p>(iii) Adran 45: cynigion i newid categori ysgol</p>	<p>Cabinet</p>	<p>Holl Aelodau'r Cabinet</p>	

Rhan 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
Pwyllgor Rheoli Datblygu (21 Aelod)	Cynllunio a chadwraeth Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu fel y nodir yn Rhan A Tabl 1 uchod, yn ogystal â swyddogaethau o dan eitemau 3 a 4 Rhan I tabl 1	Gweler Tabl 1(Rhan A) uchod

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
<p>Pwyllgor Trwyddedau</p> <p>(15 Aelod)</p>	<p>Swyddogaethau Trwyddedu a Chofrestru fel y'u nodir yn Rhan B, Tabl 1 uchod, ynghyd a'r swyddogaethau dan eitem 10, Rhan I, Tabl 1.</p> <p>Swyddogaethau Trwyddedu a Swyddogaethau o ran Gamblo fel y'u nodir yn Nhabl 2 uchod, Swyddogaethau 23 a 24.</p> <p>Argymhell i'r Cyngor ychwanegiadau ac/neu newidiadau i bolisiâu o ran swyddogaethau'r Pwyllgor .</p> <p>Penderfynu ynghylch atal/dirymu trwyddedau personol yn unol ag adran 132, Deddf Trwyddedu 2003</p> <p>Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol sy'n ymwneud â chaniatáu am y tro cyntaf neu adnewyddu trwyddedau i yrru cerbyd hacnai neu gerbyd hurio preifat.</p> <p>Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol ar gyfer caniatáu am y tro cyntaf, neu adnewyddu trwyddedau gweithredwyr. Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol a cheisiadau i adolygu trwyddedau o dan Ddeddf Drwyddedu 2003 a Deddf Hapchwarae 2005. Penderfynu ynghylch ceisiadau am drwyddedau ar gyfer casglu arian ar y stryd ac o ddrws i ddrws. Atal dros dro, amrywio, diddymu neu wrthod trwyddedau casglu ar y stryd neu o ddrws i ddrws, trwyddedau gyrwyr, trwyddedau cerbydau a gweithredwyr.</p> <p>Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol o dan Gynllun Cofrestru "Gweithredwyr Casglu Gweddillion Cerbydau".</p> <p>Gwrando ar sylwadau a phenderfynu ynghylch ceisiadau perthnasol dan Ddeddf Delwyr Metel Sgrap 2013 fel y bo'n briodol.</p> <p>Is-bwyllgor Trwyddedu fydd yn penderfynu ynghylch ceisiadau ar gyfer 3 pheiriant gemau neu fwy mewn mangre lle trwyddedir alcohol, neu geisiadau y mae gwrthwynebiad iddynt.</p>	<p>Gweler Tabl 1 (Rhannau B ac I) a Thabl 2 uchod.</p>

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
Pwyllgor Moeseg a Safonau (9 Aelod: 2 Gynghorydd Sir, 2 Gynghorydd Tref a Chymuned a 5 Aelod Annibynnol)	Fel y nodir yn Erthygl 9 Rhan 2 y Cyfansoddiad	Dim

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
<p>Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio</p> <p>(3 Lleygwr a 6 Chynghoryd Sir - Cyfansoddiad)</p>	<p>Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio – Cylch Gorchwyl 2018</p> <p><u>Datganiad o Ddiben</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn elfen allweddol o fframwaith llywodraethu corfforaethol y Cyngor. Mae'n darparu ffocws annibynnol o'r lefel uchaf ar y trefniadau archwilio, sicrwydd ac adrodd sy'n sail i lywodraethu a safonau ariannol da. 2 Diben y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yw rhoi sicrwydd annibynnol i'r Cyngor llawn a rheoli digonolrwydd y fframwaith rheoli risgiau a'r amgylchedd rheoli mewnol. Mae'n darparu adolygiad annibynnol o fframweithiau llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth y Cyngor ac mae'n goruchwyllo'r prosesau adrodd ariannol a'r prosesau llywodraethu blynyddol. Mae'n goruchwyllo archwilio mewnol ac archwilio allanol, gan helpu i sicrhau bod trefniadau sicrwydd effeithlon ac effeithiol wedi'u rhoi ar waith. <p><u>Llywodraethu a rheoli risgiau</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 3 Cael trosolwg o Gyfansoddiad y Cyngor o ran y canlynol: Rheolau Gweithdrefn Contractau, Rheoliadau Cyllid a'r Cod Ymddygiad. 4 Adolygu trefniadau llywodraethu corfforaethol y Cyngor yn erbyn y fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y fframwaith moesegol ac ystyried y cod llywodraethu lleol. 5 Adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol cyn iddo gael ei gymeradwyo ac ystyried a yw'n adlewyrchu'r amgylchedd risgiau a sicrwydd ategol yn briodol, gan gymryd i ystyriaeth farn archwilio mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol fframwaith y cyngor ar gyfer llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth. 6 Ystyried trefniadau'r Cyngor ynghylch sicrhau gwerth am arian gan adolygu'r 	<p>Dim</p>

	<p>sicrwydd a'r asesiadau ar effeithiolrwydd y trefniadau hyn.</p> <p>7 Ystyried fframwaith y Cyngor o ran sicrwydd a sicrhau ei fod yn mynd i'r afael â risgiau a blaenoriaethau'r Cyngor yn ddigonol.</p> <p>8 Monitro datblygiad a gweithrediad effeithiol trefniadau rheoli risgiau yn y Cyngor.</p> <p>9 Monitro'r cynnydd a wneir wrth fynd i'r afael â materion sy'n gysylltiedig â risgiau sy'n cael eu hadrodd i'r pwyllgor.</p> <p>10 Ystyried adroddiadau ynghylch effeithiolrwydd y rheolaethau mewnol a rhoi'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt ar waith.</p> <p>11 Adolygu'r asesiad o'r risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll a'r niwed posibl i'r Cyngor o ran twyll a llygredd.</p> <p>12 Monitro'r strategaeth atal twyll, y camau gweithredu a'r adnoddau</p> <p>13 Adolygu'r trefniadau llywodraethu a sicrwydd o ran partneriaethau neu gydweithio sylweddol, lle bo hynny'n berthnasol.</p> <p>14 Ystyried y Gofrestr Risgiau Gorfforaethol</p> <p>15 Ystyried Adroddiad Gwella Blynyddol y Cyngor.</p> <p>16 Adolygu ac asesu asesiad perfformiad y Cyngor.</p> <p>17 Ystyried Adroddiad Hunanasesu blynyddol drafft y Cyngor a gwneud unrhyw argymhellion ar gyfer newidiadau.</p> <p><u>Archwilio Mewnol</u></p> <p>18 Cymeradwyo'r Siarter Archwilio Mewnol.</p> <p>19 Ystyried cynigion a wneir o ran penodi darparwyr allanol gwasanaethau archwilio mewnol.</p> <p>20 Cymeradwyo'r Cynllun Archwilio Mewnol sy'n seiliedig ar risgiau gan gynnwys y gofynion o ran adnoddau archwilio mewnol, y dull o ddefnyddio ffynonellau eraill o sicrwydd ac unrhyw waith sydd ei angen i ddibynnu ar y ffynonellau eraill hynny.</p>	
--	---	--

	<p>21 Cymeradwyo newidiadau dros dro sylweddol i'r cynllun archwilio mewnol sy'n seiliedig ar risgiau a'r gofynion o ran adnoddau.</p> <p>22 Gwneud ymholiadau priodol i'r rheolwyr a'r pennaeth archwilio mewnol er mwyn penderfynu a oes unrhyw sgôp amhriodol neu gyfyngiadau o ran adnoddau.</p> <p>23 Ystyried adroddiadau gan y Pennaeth Archwilio Mewnol ar berfformiad archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys perfformiad y darparwyr allanol o wasanaethau archwilio mewnol. Bydd y rhain yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Y wybodaeth ddiweddaraf ar waith archwilio mewnol gan gynnwys y canfyddiadau allweddol, y materion sy'n peri pryder a'r camau gweithredu sydd ar waith o ganlyniad i waith archwilio mewnol. b. Adroddiadau rheolaidd ynglŷn â chanlyniadau'r Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella. c. Adroddiadau ynghylch achosion lle nad yw'r swyddogaeth archwilio mewnol yn cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus a Nodyn Cymhwysio Llywodraeth Leol, gan ystyried a yw'r achosion o ddiffyg cydymffurfio yn ddigon arwyddocaol bod yn rhaid eu cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol. <p>24 Ystyried adroddiad blynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol ynglŷn â'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> d. Datganiad ynghylch y lefel cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus a Nodyn Cymhwysio Llywodraeth Leol a chanlyniadau'r Rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella sy'n cefnogi'r datganiad - bydd y rhain yn dangos pa mor ddibynadwy yw casgliadau'r archwiliad mewnol. e. Barn ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd fframwaith y cyngor ar gyfer llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth, ynghyd â chrynodeb o'r 	
--	---	--

	<p style="text-align: center;">gwaith sy'n cefnogi'r farn honno - bydd y rhain yn cynorthwyo'r pwyllgor wrth adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.</p> <p>25 Ystyried crynodebau o adroddiadau archwilio mewnol penodol yn ôl y gofyn.</p> <p>26 Derbyn adroddiadau sy'n amlinellu'r camau a gymerwyd lle mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi dod i'r casgliad bod y rheolwyr wedi derbyn lefel o risg a allai fod yn annerbyniol i'r awdurdod neu fod pryderon ynglŷn â'r cynnydd a wneir o ran rhoi'r camau gweithredu y cytunwyd iddynt ar waith.</p> <p>27 Cyfrannu at y rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella ac yn benodol, asesu ansawdd allanol yr archwilio mewnol sy'n digwydd o leiaf unwaith bob pum mlynedd.</p> <p>28 Ystyried adroddiad ynghylch effeithiolrwydd archwilio mewnol i gefnogi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol, pan fo Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn gwneud hynny'n ofynnol.</p> <p>29 Cefnogi trefniadau cyfathrebu effeithiol gyda'r pennaeth archwilio.</p> <p>30 Comisiynu gwaith gan Archwilwyr Mewnol</p> <p><u>Archwilio Allanol a Rheoleiddwyr</u></p> <p>31 Ystyried llythyr blynyddol yr archwilydd allanol, adroddiadau perthnasol, a'r adroddiad i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu.</p> <p>32 Ystyried adroddiadau penodol fel y cytunwyd gyda'r archwilydd allanol.</p> <p>33 Gwneud sylwadau am gwmpas a manylder y gwaith archwilio allanol a sicrhau ei fod yn cynnig gwerth am arian.</p> <p>34 Comisiynu gwaith gan Archwilwyr Allanol.</p> <p>35 Cynghori ac argymell ynghylch effeithiolrwydd y berthynas rhwng archwilwyr mewnol ac allanol ac asiantaethau arolygu neu gyrff perthnasol eraill.</p> <p>36 Ystyried adroddiadau gan reoleiddwyr allanol (gan gynnwys y canlynol ond nid yn gyfyngedig iddynt: Swyddfa Archwilio Cymru, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, y Swyddfa Gofrestru</p>	
--	--	--

	<p>Gyffredinol, Arolygiaeth Safonau Gofal Cymru, Estyn).</p> <p>37 Ystyried unrhyw Adroddiad a geir gan yr Archwilydd Cyffredinol, ac ymateb drafft y Cyngor.</p> <p><u>Adroddiadau Ariannol</u></p> <p>38 Adolygu'r datganiad cyfrifon blynyddol a'r adroddiadau cysylltiedig. Yn benodol, ystyried a yw'r polisiâu cyfrifyddu priodol wedi eu dilyn ac a oes pryderon yn codi o'r datganiadau ariannol neu o'r archwiliad y mae angen eu dwyn at sylw'r Cyngor.</p> <p>39 Ystyried adroddiad yr archwilydd allanol i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ar faterion sy'n codi o'r archwiliad o'r cyfrifon.</p> <p><u>Trefniadau Atebolrwydd</u></p> <p>40 Cyflwyno adroddiadau i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynglŷn â chanfyddiadau, casgliadau ac argymhellion y Pwyllgor Archwilio ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd eu llywodraethu, rheoli risgiau a fframweithiau rheoli mewnol; trefniadau adrodd ariannol, a swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol.</p> <p>41 Rhoi gwybod i'r cyngor llawn am berfformiad y Pwyllgor Archwilio o ran y cylch gorchwyl ac effeithiolrwydd y pwyllgor wrth gyflawni ei ddiben.</p> <p>42 Cyhoeddi adroddiad blynyddol ar waith y Pwyllgor.</p> <p><u>Adroddiadau Perfformiad</u></p> <p>43 Ystyried adroddiad am y gweithgareddau o ran canmoliaethau, cwynion a Rhyddid Gwybodaeth.</p> <p>44 Adolygu ac asesu gallu'r Cyngor i ddelio â chwynion yn effeithiol.</p>	
--	--	--

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
<p>Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd</p> <p>(6 aelod)</p>	<p>Cyflawni swyddogaeth yr awdurdod lleol i benodi Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd.</p> <p>Cadw golwg ar y ddarpariaeth o ran staff, adeiladau ac adnoddau eraill sydd ar gael i Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd, er mwyn sicrhau ei bod yn ddigonol ar gyfer dyletswyddau'r swydd.</p> <p>Llunio adroddiadau, o leiaf bob blwyddyn, i'r cyngor llawn am y materion hyn.</p> <p>Ystyried amseriad cyfarfodydd, a gwneud argymhellion i'r Cyngor.</p> <p>Goruchwyllo hyfforddiant a datblygiad yr Aelodau.</p>	Dim
<p>Panel Apêl</p> <p>(3 Aelod o blith carfan o 7 o Aelodau)</p>	<p>Penderfynu ynghylch apeliadau gan aelodau o'r staff yn unol â pholisïau a gweithdrefnau'r Cyngor ac eithrio'r rheini a gyfeirir atynt yn Rhan 4, Dogfen H.</p>	
<p>Pwyllgor Rhestr Fer</p> <p>(7 Aelod)</p>	<p>Llunio rhestr fer o ymgeiswyr cymwysedig ar gyfer Swyddi Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol, gan gynnwys cyfweld ymgeiswyr os bydd angen, ar gyfer argymell i'r Cyngor.</p>	

<p>Pwyllgor y Gymraeg</p> <p>(7 aelod)</p>	<p>Darparu cyfeiriad ar gyfer hybu a hwyluso'r Iaith Gymraeg yng Ngheredigion. Gall y Pwyllgor fynnu bod unrhyw aelod neu swyddog o'r Cyngor yn bresennol i ateb cwestiynau a gall hefyd wahodd personau eraill i fynychu cyfarfodydd y Pwyllgor.</p> <p>Mae'r Pwyllgor hwn yn gyfrifol am gyflawni'r swyddogaethau canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pennu cyfeiriad strategol mewn ymateb i'r Safonau Iaith, sydd wedi'i gosod ar Gyngor Sir Ceredigion gan Gomisiynydd y Gymraeg. • Monitro cynnydd gyda gweithrediad Safonau'r Gymraeg sydd wedi'u gosod ar Gyngor Sir Ceredigion • Cytuno ar adroddiad blynyddol ar gynnydd wrth gydymffurfio gyda Safonau'r Gymraeg i sylw Comisiynydd yr Iaith Gymraeg • Cymryd rôl weithgar wrth ddatblygu meysydd gwaith allweddol eraill sy'n ymwneud â'r Iaith Gymraeg - Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg a Fframwaith Strategol 'Mwy na Geiriau'; Cynllun Datblygu Lleol. • Derbyn adroddiadau cynnydd ar waith Cered (Menter Iaith Ceredigion) a Theatr Felinfach • Cynnig argymhellion er mwyn hyrwyddo a chynyddu'r defnydd o'r iaith Gymraeg ym mhob agwedd o waith y Cyngor. • Adolygu gweithrediad Strategaeth Iaith Ceredigion, gan roi sylw i waith y Cyngor ac unrhyw waith partneriaeth neu gydweithio. • Derbyn gwybodaeth / ymgynghoriadau am faterion sy'n ymwneud â'r Gymraeg yn ôl yr angen ac ymateb fel sy'n briodol. • Gwneud argymhellion i'r Cabinet a / neu'r Cyngor fel sy'n briodol. 	
--	--	--

<p>Pwyllgor yr Ymddiriedolwyr Elusennol</p> <p>(10 aelod: 5 aelod sy'n pleidleisio a 5 aelod heb bleidlais)</p>	<p>Gweithredu fel ymddiriedolwr ar gyfer yr holl asedion eiddo ym meddiant y Cyngor drwy ymddiriedolaethau elusennol.</p> <p>Penderfynu ynghylch asedau elusennol er pennaf les yr elusennau dan sylw.</p> <p>Derbyn adroddiadau ar faterion elusennol a sicrhau y cydymffurfir â gofynion y Comisiwn Elusennau a chyfraith elusennol fel y bônt yn berthnasol i'r asedau elusennol y mae'r Cyngor yn eu dal drwy ymddiriedolaeth.</p>	
<p>Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu</p>	<p>Gweler erthygl 6 uchod.</p>	

Rhan 3.4 (Tabl 4) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CABINET

Mae swyddogaethau'r Cabinet yn cynnwys holl swyddogaethau'r Cyngor ac eithrio'r canlynol;

- 3.4.1 Swyddogaethau'r Cyngor a nodir yn Nhabl 1 uchod;
- 3.4.2 Nodir y swyddogaethau dewis lleol sydd wedi eu dyrannu i'r Cyngor yn Nhabl 2 uchod;
- 3.4.3 Swyddogaethau na allant fod yn gyfrifoldeb i'r Cabinet yn unig fel y nodir yn Erthygl 4.1 Rhan 2 y Cyfansoddiad;
- 3.4.4 Penderfyniadau posib sy'n gwrthdaro â'r isod;
 - cyllideb y Cyngor neu'r cynlluniau benthyca;
 - Rheoliadau Ariannol neu reolau sefydlog ariannol;
 - strategaeth gyffredinol y Cyngor neu'r fframwaith polisi.

ac mewn achosion o'r fath bydd yn rhaid i'r Cabinet drosglwyddo'r penderfyniad i'r Cyngor ar gyfer penderfynu arno'n derfynol.

- 3.4.5 O dan Erthygl 7.01 y Cyfansoddiad mae holl swyddogaethau'r Cyngor nad ydynt yn gyfrifoldebau i unrhyw ran arall o'r Cyngor, boed hynny drwy ddeddf neu o dan y Cyfansoddiad, yn cael eu gwneud gan y Cabinet. Mae'r rhan honno'n nodi:
 - rôl Aelodau'r Cabinet o fewn eu portffolios perthnasol,
 - dyrannu cyfrifoldebau dros wasanaethau i Aelodau Cabinet unigol.
 - swyddogaethau Cabinet a ddirprwywyd i Aelodau Cabinet unigol.

Portffolio	Rôl, Cyfrifoldebau Gwasanaeth a Swyddogaethau
<p>Arweinydd Cyngor</p>	<p>Rôl a chyfrifoldebau'r Arweinydd</p> <p>a) rhoi arweiniad gwleidyddol i'r Cyngor gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod yn brif lefarydd dros y Cyngor • rhoi arweiniad cadarn a chllir o ran datblygu a chydlynu polisiau, strategaethau, cynlluniau a darparu gwasanaethau • argymhell i'r Cyngor benodi Aelodau Eiriolwyr <p>b) Penodi'r Cabinet, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dewis nifer y Cynghorwyr i wasanaethu ar y Cabinet a'u portffolios perthnasol • dynodi Dirprwy Arweinydd • penderfynu ynghylch y swyddogaethau gweithrediaeth a ddirprwyir i'r Cabinet, pwyllgorau o'r Cabinet, Aelodau Cabinet unigol, Swyddogion, a'r rheiny a wneir drwy gyd drefniadau. <p>c) Darparu arweiniad cymunedol, gan gynnwys;</p> <ul style="list-style-type: none"> • gweithredu fel arweinydd i'r gymuned leol drwy ddangos a hybu Gweledigaeth, nodau ac amcanion y Cyngor. • rhoi arweiniad i bartneriaethau strategol lleol wrth ddilyn nodau a blaenoriaethau cyffredin gan gynnwys Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion <p>d) Cynrychioli'r Cyngor ar gyrrff allanol gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cynrychioli'r Cyngor ar Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA) (gan gynnwys y Pwyllgor Cydlynu) a'r Gymdeithas Llywodraeth Leol (LGA) • cynrychioli'r Cyngor ar y cyrrff lleol, rhanbarthol a chenedlaethol canlynol: <ul style="list-style-type: none"> - Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Canol Cymru Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru - Cyd-gyngor Cymru <p>e) Rheoli ac arwain gwaith y Cabinet gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cadeirio cyfarfodydd

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.4 (Tabl 4) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cabinet

	<ul style="list-style-type: none"> • rheoli gwaith y Cabinet yn effeithiol • sicrhau bod Rhaglen Waith y Cabinet at y dyfodol yn ei lle <p>f) rhoi arweiniad portffolio o ran y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyflwyno gwasanaethau • Arweiniad Cymunedol • Cyllid a rheoli cyllidebau • Perthynas â'r Gweithwyr • Safonau'r Gymraeg <p>g) Gweithio gydag eraill, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfranogi o'r penderfyniadau a wneir ar y cyd â'r Cabinet • gweithio gydag Aelodau'r Cabinet, Aelodau Anweithredol a Swyddogion er mwyn sicrhau y gweithredir polisiau'r Cyngor, y fframwaith cyllidebol a'r agenda o wella parhaus fel y gellir sicrhau y darperir gwasanaethau o ansawdd uchel o fewn yr adnoddau cyfredol i bobl leol

Holl Aelodau'r Cabinet	Rolau a chyfrifoldebau Aelodau'r Cabinet
	A - Cyffredinol
	<p>a) Rhoi arweiniad o ran eu portffolios gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adrodd i'r Cabinet, yr Arweinydd, y Cyngor a Phwyllgorau Trosolwg a Chraffu parthed y gwasanaethau sydd o fewn y portffolio • rhoi cyfarwyddyd gwleidyddol i'r swyddogion sy'n gweithio o fewn y portffolio • llunio a datblygu cynlluniau, polisiau a strategaethau parthed y gwasanaethau sydd o fewn y portffolio i'w mabwysiadu a'u hadolygu gan y Cyngor • cysylltu â chadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol parthed y gwasanaethau sydd o fewn y portffolio • meddu ar drosolwg o ran rheoli perfformiad, a pha mor effeithiol ac effeithlon yw'r gwasanaethau sydd o fewn y portffolio <p>b) Gweithio gydag eraill, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfranogi o'r penderfyniadau a wneir ar y cyd yn y Cabinet • gweithio gydag Arweinydd y Cyngor, Aelodau'r Cabinet, Aelodau Anweithredol a Swyddogion er mwyn sicrhau y gweithredir polisiau'r Cyngor, y fframwaith cyllidebol a'r agenda o wella parhaus fel y gellir sicrhau y darperir gwasanaethau o ansawdd uchel o fewn yr adnoddau sydd ar gael i bobl leol <p>c) Cyfrannu tuag at arweiniad cymunedol, gan gynnwys;</p> <ul style="list-style-type: none"> • hybu Gweledigaeth y Cyngor, a'i nodau a'i amcanion o fewn y gymuned • cynrychioli'r Cyngor ar bartneriaethau strategol lleol a hybu nodau a blaenoriaethau cyffredin <p>d) Cynrychioli'r Cyngor ar gyrff allanol, fel y'u penodir.</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
<p>Arweinydd y Cyngor:</p> <p>Portffolio Polisi, Perfformiad a Phartneriaethau</p>	<p>Gwasanaethau: Polisi, Perfformiad a Phartneriaethau</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Datblygu, Grŵp Ymgynghorol Trawsnewid ac Effeithlonrwydd, Fforwm Corfforaethol y Gweithwyr, Panel Grantiau Adnewyddu Tai, Pwyllgor y Gymraeg a Chydraddoldebau, Bwrdd Rheoli Perfformiad, Panel Gweithredol Rheoli Perfformiad</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, Is-grŵp Tlodi y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, Bwrdd Partneriaeth Canolbarth a Gorllewin Cymru, Grŵp Cydweithredol Iechyd Canolbarth Cymru, Tyfu Canolbarth Cymru</p> <p>Cyrff allanol: Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA), Fforwm Gwledig Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Bwrdd Gweithredol Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Canolbarth a De-orllewin Cymru, Llys Llywodraethwyr Prifysgol Aberystwyth.</p> <p>Aelod Eiriolwr dros: Cydraddoldeb, Amrywiaeth</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
<p>Dirprwy Arweinydd y Cyngor:</p> <p>Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a'r Gwasanaethau Democrataidd</p>	<p>Gwasanaethau:Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a'r Gwasanaethau Democrataidd</p> <p>Panelli / gweithgorau / fforymau mewnol: Grŵp Ymgynghorol Trawsnewid ac Effeithlonrwydd, Fforwm Corfforaethol y Gweithwyr, Bwrdd Rheoli Perfformiad, Panel Gweithredol Rheoli Perfformiad, Parhad Busnes, Grŵp Rheoli Cynlluniau, Pwyllgor Cyswllt Rheilffordd yr Amwythig i Aberystwyth</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Cadeirydd Partneriaeth Biosffer Dyfi, Cyd-gyngor Cymru</p> <p>Cyrff Allanol : Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA), Cyd-gyngor Cymru, Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau, Consortiwm Awdurdodau Lleol Cymru (CLAW).</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau, Cymorth ac Ymyrraeth	<p>Gwasanaethau: Gwasanaethau Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau, Cymorth ac Ymyrraeth</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Gorchwyl a Gorffen Premiwm Treth y Cyngor ar Ail Gartrefi, Panel Grantiau Tai, Grŵp Cynyddu Incwm a Thlodi Tanwydd.</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Fforwm Darparwyr Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc, Is-grŵp Tlodi y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus</p> <p>Cyrff Allanol: Pwyllgor Rheoli Pwll Nofio Aberteifi, Home Start Ceredigion, Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc Canolbarth a Gorllewin Cymru, Cyngor Chwaraeon Rhanbarth Ceredigion, Grŵp Rhanddeiliaid Aberteifi – Canolfan Iechyd Integredig, Canolfan Integredig i Blant Aberteifi, Home Start Ceredigion.</p> <p>Aelod Eiriolwr dros: Plant a Phobl Ifanc, Mynd i'r afael â Thlodi</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Gwasanaethau Cyllid a Chaffael a Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd	<p>Gwasanaethau: Cyllid a Chaffael Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Panel Grantiau Adnewyddu Tai, Grŵp Datblygu Cyfalaf, Gweithgor Caniatáu ac Eithrio, Castell Aberteifi a Grŵp Datblygu Ceredigion</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol: Gweithgor y Cynllun Datblygu Lleol, Grŵp Gorchwyl a Gorffen Premiwm Treth y Cyngor ar Ail Gartrefi, Panel Grantiau Cymunedol, Grŵp Monitro Cyfalaf, Grŵp Rheoli Argyfyngau a Pharhad Busnes,</p> <p>Cyrff Allanol: Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol Castell Aberteifi, Cyngor Chwaraeon Ceredigion</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Gwasanaethau Porth Cynnal	<p>Gwasanaethau: Gwasanaethau Porth Cynnal</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Rhianata Corfforaethol, Panel Grantiau Tai, Cynghrair y Gofalwyr, Bwrdd Rhanddeiliaid Cylch Caron, Bwrdd Prosiect Cylch Caron, Grŵp Rhianta Corfforaethol</p> <p>Partneriaethau/ Cyd-bwyllgorau / Asiantaethau: Partneriaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles</p> <p>Cyrff Allanol: Cymdeithas Tai Canolbarth Cymru (statws sylwedydd)</p> <p>Aelod Eiriolwr dros: Anabledau Dysgu, Gofalwyr a Diogelu</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Porth Cymorth Cynnar	<p>Gwasanaethau: Porth Cymorth Cynnar</p> <p>Paneli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Cyfeirio'r Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr, Panel Grantiau Tai, Partneriaeth Pobl Hŷn Ceredigion a'r Grŵp Cynyddu Incwm a Thlodi Tanwydd, Grŵp Rheoli Carbon.</p> <p>Partneriaethau/ Cyd-bwyllgorau / Asiantaethau: Partneriaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles, Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru a Phwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Cefnogi Pobl, Grŵp Cynyddu Incwm a Thlodi Tanwydd, Grŵp Cyfeirio'r Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr, Pwyllgor Cyswllt Rheilffordd yr Amwythig i Aberystwyth, Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Cefnogi Pobl; Grŵp Cefnogi Parc Natur Penglais, Partneriaeth Biosffer Dyfi</p> <p>Cyrff Allanol: Cyngor Iechyd Cymuned Hywel Dda, Grŵp Rhanddeiliaid Bwrdd Iechyd Hywel Dda (fel Cadeirydd Bwrdd Partneriaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles), Fforwm 50+ Ceredigion, Bwrdd Rheoli Gofal a Thrwsio Gorllewin Cymru, Cymdeithas Tai Canolbarth Cymru (statws sylwedydd), Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru, Fforwm Awdurdodau Lleol Di-Niwclear Cymru</p> <p>Aelod Eiriolwr dros: Pobl Hŷn, 50+, Anableddau Dysgu, Cynaliadwyedd</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol, Tai a Chyswllt Cwsmeriaid	<p>Gwasanaethau: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol, Tai a Chyswllt Cwsmeriaid</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol: Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr, Pwyllgorau Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbwr, Pwyllgorau Ymgynghorol Rheoli Traffig, Grŵp Caffael, Grŵp Cyfeirio'r Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr, Grŵp Strategaeth Gwastraff.</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Partneriaeth Gwastraff Canolbarth Cymru, Cydweithrediad Seilwaith Canolbarth Cymru, Trafnidiaeth Canolbarth Cymru, Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru, Fforwm Mynediad Lleol, Dyfodol Cynaliadwy, Grŵp Arfordirol Bae Ceredigion, Pwyllgor Cyswllt Rheilffordd yr Amwythig i Aberystwyth, Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru, Partneriaeth Biosffer Dyfi, Grŵp Cydweithredol Gwastraff Sir Benfro, Bwrdd Rheoli Gofal a Thrwsio Gorllewin Cymru.</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Economi ac Adfywio	<p>Gwasanaethau: Economi ac Adfywio</p> <p>Paneli /gweithgorau/ fforymau mewnol: Grŵp Rheoli Asedau, Grŵp Ymgynghorol Trawsnewid ac Effeithlonrwydd, Gweithgor y Cynllun Datblygu Lleol, Grŵp Datblygu, Partneriaeth Tai Strategol, Pwyllgor Cyswllt Rheilffordd yr Amwythig i Aberystwyth, Grŵp Rheoli Carbon</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Grŵp Prosiect Menter ac Arloesedd (BGC), TraCC, Cynnal y Cardi, Fforwm Mynediad Lleol, Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru, Cadeirydd Grŵp Cydweithredol Seilwaith Canolbarth Cymru, Partneriaeth Biosffer Dyfi</p> <p>Cyrff Allanol: Partneriaeth Twristiaeth Canolbarth Cymru, Fforwm Economaidd De-orllewin Cymru (statws sylwedydd), Bwrdd Ymddiriedolwyr Cadwgan, Pwyllgor Gweithredol Menter Aberteifi, Bwrdd Ardal Gwella Busnes Advancing Aberystwyth ar y Blaen, Mudiad Clybiau Ffermwyr Ifanc Ceredigion, Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau, Grŵp Arfordirol Bae Ceredigion</p> <p>Aelod Eiriolwr dros: Bioamrywiaeth</p>

Rhan 3.5 CYNLLUN DIRPRWYO I SWYDDOGION

Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau'r Cyngor a'r Cabinet – Terfynau eithaf dirprwyo

Mae'r cynllun hwn yn dirprwyo rhai o swyddogaethau neilltuol y Cyngor a'r Cabinet i swyddogion a dylid ei ddehongli yn yr ystyr ehangaf yn hytrach nag yn gyfyng. Mae iddo dair o isadrannau:

- A – Dirprwyo i Swyddogion – Amodau Cyffredinol
- B – Dirprwyo Cyffredinol i'r Prif Weithredwr, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol
- C – Dirprwyo i'r Prif Weithredwr, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig
- D – Dirprwyo i'r Swyddog Monitro
- E – Dirprwyo i Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
- F – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
- G – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
- H – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
- I – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cymorth Cynnar
- J – Dirprwyo yng nghyswllt y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu (Dirprwy Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol) a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes (Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol)
- K - Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant (Prif Swyddog Addysg)
- L – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael (Swyddog Adran 151 / Prif Swyddog Cyllid)
- M – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyswllt Cwsmeriaid
- N – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Pobl a Threfniadaeth

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 Cynllun Dirprwyo I Swyddogion

AR YR AMOD bob tro bod y penderfyniad:

- a) o fewn cyllideb y Cyngor neu'i gynlluniau benthyca;
- b) o fewn strategaeth gyffredinol y Cyngor neu'i fframwaith polisi;
- c) o fewn y Rheoliadau Ariannol a'r Gweithdrefnau Ariannol Cysylltiedig ac
- d) heb fod yn fater a neilltuir yn benodol i'r Cyngor Llawn, Pwyllgor o'r Cyngor, y Cabinet, Swyddog Statudol, y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwyr Corfforaethol neu'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol

DETHOLIAD O RAN 3
CYFRIFOLDEB AM
SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR

Diwygiadau arfaethedig i'w mewnosod yn y Cyfansoddiad ar 5 Mai 2022, i gydymffurfio â diwygiadau sy'n ofynnol gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a ddaw i rym o 5 Mai 2022

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (3 Lleygwr a 6 Chynghorydd Sir - cyfansoddiad 1/3 Lleygwr)	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio – Cylch Gorchwyl 2018 <u>Llywodraethu a Rheoli Risgiau ...</u> 18. Ystyried Adroddiad Asesu Perfformiad Panel y Cyngor ac ymateb drafft y Cyngor. 	Dim

Atodiad 6

Dogfen A

RHEOLAU GWEITHDREFN Y CYNGOR

Awdur a gwasanaeth:

Dyddiad cymeradwyo'r Cyngor: 19 Mawrth 2019

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad adolygu:

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOCUMENT A_Rheolau Gweithdrefn Y Cyngor

Diweddarwyd Mehefin 2021

Cynnwys

1. CYFARFOD BLYNYDDOL Y CYNGOR.....	3
2. CYFARFODYDD CYFFREDIN	4
3. CYFARFODYDD ARBENNIG.....	5
4. AMSER A LLE'R CYFARFODYDD	5
5. RHYBUDD A GWŶS I GYFARFODYDD	5
6. CADEIRYDD CYFARFOD.....	5
7. CWORWM	6
8. AMSERIAD EITEMAU BUSNES	6
9. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU.....	6
10. CYNIGION GYDA RHYBUDD.....	7
11. CYNIGION HEB RYBUDD	9
13. PENDERFYNIADAU A CHYNIGION BLAENOROL.....	13
14. PLEIDLEISIO.....	14
15. COFNODION	15
16. COFNOD PRESENOLDEB	15
17. GWEDDARLLEDU CYFARFODYDD	16
18. CAU ALLAN Y CYHOEDD	16
19. YMDDYGIAD YR AELODAU.....	16
20. AFLONYDDWCH GAN Y CYHOEDD	17
21. ATAL A NEWID RHEOLAU GWEITHDREFN Y CYNGOR	17
22. CEISIADAU I BWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU.....	17
23. GWYBODAETH GAN SWYDDOGION.....	17
24. PWYLLGOR RHEOLI DATBLYGU - CWORWM	Error! Bookmark not defined.

1. CYFARFOD BLYNYDDOL Y CYNGOR

1.1 AMSERIAD A BUSNES

Mewn blwyddyn lle ceir etholiad cyffredin i ddewis Cyngorwyr cynhelir y cyfarfod blynyddol o fewn 21 o ddiwrnodau wedi ymddiswyddiad y Cyngorwyr sy'n ymadael. Mewn unrhyw flwyddyn arall, cynhelir y cyfarfod blynyddol ar ddyddiad ym mis Mai sydd i'w gytuno gan y Cyngor.

Bydd y cyfarfod blynyddol yn gwneud fel a ganlyn:

- 1.1.1 ethol rhywun i lywyddu os nad yw Cadeirydd y Cyngor yn bresennol;
- 1.1.2 ethol Cadeirydd y Cyngor;
- 1.1.3 derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiannau personol neu fuddiannau sy'n rhagfarnu;
- 1.1.4 ethol Is-gadeirydd y Cyngor;
- 1.1.5 cymeradwyo cofnodion y cyfarfod diwethaf;
- 1.1.6 derbyn unrhyw gyhoeddiadau oddi wrth y Cadeirydd, ac/neu Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig;
- 1.1.7 derbyn anerchiad gan Arweinydd y Cyngor;
- 1.1.8 cael clywed gan yr Arweinydd enwau'r Cyngorwyr y mae ef/hi wedi eu dewis i fod yn Aelodau o'r Cabinet;
- 1.1.9 penodi o leiaf un Pwyllgor Trosolwg a Chraffu, Pwyllgor Moeseg a Safonau a pha bynnag Bwyllgorau eraill mae'r Cyngor yn ystyried sy'n briodol i ymdrin â materion nad ydynt yn rhai sy'n cael eu cadw i'r Cyngor nac yn swyddogaethau i'r Cabinet (fel y nodir yn Rhan 3 Tabl 1 y Cyfansoddiad hwn);
- 1.1.10 penderfynu ynghylch maint a chylch gorchwyl y pwyllgorau hynny
- 1.1.11 penderfynu pa Bwyllgorau i'w sefydlu ar gyfer y flwyddyn fwrdeistrefol;
- 1.1.12 penderfynu ynghylch dyraniad y seddau i grwpiau gwleidyddol yn unol â'r rheolau sy'n ymwneud â chydbwysedd gwleidyddol
- 1.1.13 derbyn enwebiadau o ran y Cyngorwyr a fydd yn gwasanaethu ar bob Pwyllgor ac ar gyrrff allanol ac eithrio lle bo penodiadau i'r cyrrff hynny wedi eu dirprwyo gan y Cyngor neu na all neb ond y Cabinet eu gwneud;
- 1.1.14 penodi i'r Pwyllgorau hynny a'r cyrrff allanol; ac
- 1.1.15 cytuno ynghylch y rhannau o'r cynllun dirprwyo y mae'r Cyfansoddiad yn pennu mai lle'r Cyngor yw cytuno yn eu cylch (fel y nodir yn Rhan 3 Tabl 3 y Cyfansoddiad hwn);
- 1.1.16 cymeradwyo rhaglen o gyfarfodydd cyffredin y Cyngor am y flwyddyn;

ac

1.1.17 ystyried unrhyw fater a nodir yn y rhybudd sy'n galw'r cyfarfod.

2. CYFARFODYDD CYFFREDIN

Cynhelir cyfarfodydd cyffredin y Cyngor yn unol â'r rhaglen a benderfynir yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor. Bydd cyfarfodydd cyffredin yn gwneud fel a ganlyn:

- 2.1 ethol rhywun i lywyddu os nad yw'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd yn bresennol (ni ddylai'r unigolyn hwn fod yn aelod o'r Cabinet);
- 2.2 derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiannau personol/buddiannau sy'n rhagfarnu gan yr aelodau yn unol â Chod Ymddygiad yr aelodau;
- 2.3 cadarnhau cofnodion y cyfarfod diwethaf yn rhai cywir;
- 2.4 derbyn unrhyw gyhoeddiadau oddi wrth y Cadeirydd, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, yr Arweinydd ac/neu Aelodau Cabinet;
- 2.5 delio ag unrhyw fusnes o gyfarfod diwethaf y Cyngor.
- 2.6 derbyn adroddiadau oddi wrth y Cabinet a Phwyllgorau'r Cyngor a derbyn cwestiynau, atebion ac unrhyw sylwadau sy'n ymwneud â'r adroddiadau hynny;
- 2.7 derbyn adroddiadau a chwestiynau ac atebion ynglŷn â threfniadau ar y cyd a sefydliadau allanol;
- 2.8 ystyried cynigion y rhoddwyd rhybudd amdanynt;
- 2.9 unrhyw fater arall a nodir yn y wŷs i'r cyfarfod, gan gynnwys ystyried cynigion oddi wrth y Cabinet ynghylch cyllideb a fframwaith polisi'r Cyngor.
- 2.10 ethol Cadeiryddion ac is-gadeiryddion y Pwyllgorau os bydd swyddi gwag yn codi ganol y tymor
- 2.11 penodi aelodau i lenwi swyddi gwag ar Bwyllgorau.

3. CYFARFODYDD ARBENNIG

3.1 GALW CYFARFODYDD ARBENNIG

Gall y rhai hynny a restrir isod ofyn i'r Swyddog Priodol alw cyfarfodydd o'r Cyngor yn ychwanegol at y cyfarfodydd cyffredin:

- 3.1.1 y Cyngor drwy benderfyniad;
- 3.1.2 Cadeirydd y Cyngor;
- 3.1.3 Yr Arweinydd;
- 3.1.4 Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig;
- 3.1.5 Y Swyddog Monitro; ac
- 3.1.6 unrhyw bum aelod o'r Cyngor os ydynt wedi llofnodi cais a gyflwynwyd i Gadeirydd y Cyngor.

3.2 BUSNES

Ni ddylid ystyried unrhyw fusnes mewn unrhyw Gyfarfod Arbennig heblaw am yr hyn a nodir yn y rhybudd sy'n galw'r cyfarfod a dylid amgáu copi o unrhyw adroddiadau a fwriedir ar gyfer y cyfarfod gydag ef.

4. AMSER A LLE'R CYFARFODYDD

Penderfynir ynghylch amser a lle'r cyfarfodydd gan y Swyddog Priodol a nodir hynny yn y wŷs.

5. RHYBUDD A GWŶS I GYFARFODYDD

Bydd y Swyddog Priodol yn rhoi rhybudd i'r cyhoedd ynghylch amser a lle unrhyw gyfarfod yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth. O leiaf dri diwrnod clir cyn y cyfarfod, bydd y Swyddog Priodol naill ai'n anfon gwŷs wedi ei harwyddo ganddo ef neu ganddi hi drwy'r post neu ar e-bost at bob aelod o'r Cyngor neu bydd yn ei gadael yn eu trigfan arferol. Bydd y wŷs yn rhoi dyddiad, amser a lle pob cyfarfod a bydd yn manylu ynghylch y busnes sydd i'w drafod, ac amgaeir pa adroddiadau bynnag sydd ar gael.

6. CADEIRYDD CYFARFOD

Gall y sawl sy'n llywyddu'r cyfarfod arfer unrhyw bwerau neu ddyletswyddau sy'n perthyn i Gadeirydd. Lle bo'r rheolau hyn yn berthnasol i gyfarfodydd

Pwyllgorau ac Is-bwyllgorau, mae cyfeiriadau at y Cadeirydd hefyd yn cynnwys Cadeirydd Pwyllgorau ac Is-bwyllgorau.

7. CWORWM

Ac eithrio'r hyn a nodir yn Erthygl 8.2.1 (gweler Rhan 2 y Cyfansoddiad) o ran y Pwyllgor Rheoli Datblygu, cworwm cyfarfod fydd chwarter cyfanswm aelodau'r cyfarfod hwnnw. Yn ystod unrhyw gyfarfod os bydd y Cadeirydd yn cyfrif nifer yr aelodau sy'n bresennol ac yn datgan nad oes cworwm yn bresennol, yna bydd y cyfarfod yn cael ei ohirio ar unwaith. Ystyrir y busnes sy'n weddill ar adeg a dyddiad a bennir gan y Cadeirydd. Os nad yw ef/hi yn pennu dyddiad, ystyrir y busnes sy'n weddill yn y cyfarfod cyffredin nesaf.

8. AMSERIAD EITEMAU BUSNES

Os nad yw eitem o fusnes wedi dod i ben o fewn awr o ddechrau'r drafodaeth, gall y Cadeirydd dynnu sylw at y ffaith a gall alw am bleidlais ar yr eitem dan sylw ar unwaith. Yna bydd y bleidlais yn cael ei chynnal yn y modd arferol heb ragor o drafod.

9. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU

9.1 ADRODDIADAU'R CABINET NEU'R PWYLLGORAU

Gall aelod o'r Cyngor ofyn unrhyw gwestiwn yn ddirybudd i'r Arweinydd neu Gadeirydd Pwyllgor ynghlŷn ag unrhyw eitem o adroddiad y Cabinet neu Bwyllgor, pan fo'r eitem honno yn cael ei derbyn neu o dan ystyriaeth gan y Cyngor.

9.2 CWESTIYNAU Y RHODDIR RHYBUDD YNGLŷN Â HWY YN Y CYNGOR LLAWN

Yn amodol ar Reol 9.4, gall aelod o'r Cyngor ofyn cwestiwn i'r isod:

- Cadeirydd y Cyngor;
- Yr Arweinydd ac/neu aelod o'r Cabinet; neu
- Cadeirydd unrhyw Bwyllgor neu Is-bwyllgor
- cwestiwn ynghylch unrhyw fater y mae gan y Cyngor bwerau neu ddyletswyddau yn ymwneud â hwy neu sy'n effeithio ar Geredigion.

9.3 CWESTIYNAU Y RHODDIR RHYBUDD YNGLŶN Â HWY MEWN PWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU

Yn amodol ar Reol 9.4. gall aelod o Bwyllgor neu Is-bwyllgor ofyn cwestiwn i'r Cadeirydd ar unrhyw fater y mae gan y Cyngor bwerau neu ddyletswyddau mewn perthynas ag ef sy'n effeithio ar Geredigion ac sy'n dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor hwnnw.

9.4 RHYBUDD O GWESTIYNAU

Ni all aelod ofyn cwestiwn o dan Reol 9.2 neu 9.3 onid yw:

- 9.4.1 wedi rhoi rhybudd ysgrifenedig o bum diwrnod gwaith o leiaf ynglŷn â'r cwestiwn i'r Swyddog Priodol; neu
- 9.4.2 mae'r cwestiwn yn ymwneud â mater brys ac mae wedi cael caniatâd gan y Cadeirydd y bwriedir cyflwyno'r cwestiwn iddo a rhoddir cynnwys y cwestiwn i'r Swyddog Priodol erbyn 1.00pm y diwrnod cyn y cyfarfod.

9.5 YMATEB

Gall ateb fod ar ffurf:

- 9.5.1 ateb uniongyrchol ar lafar;
- 9.5.2 lle bo'r wybodaeth y dymunir ei chael yn un o gyhoeddiadau'r Cyngor neu waith arall sydd wedi ei gyhoeddi, gellir cyfeirio at y cyhoeddiad hwnnw; neu
- 9.5.3 os na ellir rhoi'r ateb yn gyfleus ar lafar, gellir rhoi ateb ysgrifenedig a gaiff ei ddsbarthu yn ddiweddarach i'r holwr.

9.6 CWESTIWN ATODOL

Gall aelod sy'n gofyn cwestiwn o dan Reol 9.2 neu 9.3 ofyn un cwestiwn atodol heb roi rhybudd i'r aelod y gofynnwyd y cwestiwn cyntaf iddo. Mae'n rhaid i'r cwestiwn atodol godi'n uniongyrchol o'r cwestiwn gwreiddiol neu'r ateb.

10. CYNIGION GYDA RHYBUDD

10.1 RHYBUDD

Heblaw am gynigion y gellir eu cynnig heb rybudd o dan Reol 11, rhaid rhoi rhybudd ysgrifenedig o bob cynnig, wedi ei lofnodi gan o leiaf 2 aelod (cynigydd

ac eilydd) i'r Swyddog Priodol (at y dibenion hyn, y Swyddog Monitro) erbyn 5.00pm 10 diwrnod gwaith cyn dyddiad y cyfarfod fan bellaf. Cofnodir y rhain mewn cofnod sy'n agored i'r cyhoedd ei archwilio. Ni chaiff unrhyw gynnig a gyflwynir drwy rybudd ei drafod yng nghyfarfod Blynnyddol y Cyngor.

10.2 CYNNIG A GYFLWYNIR YN YR AGENDA

Rhestrir cynigion y rhoddwyd rhybudd ynglŷn â hwy ar yr agenda yn y drefn y derbyniwyd y rhybudd, oni fydd yr aelod sy'n rhoi'r rhybudd yn nodi, yn ysgrifenedig, ei fod ef /ei bod hi yn bwriadu ei symud i gyfarfod diweddarach neu ei dynnu'n ôl.

Gall unrhyw aelodau o'r Cyngor gyflwyno rhybudd o un cynnig yn unig i'w ystyried mewn unrhyw gyfarfod o'r Cyngor.

10.3 CWMPAS

Mae'n rhaid i gynigion fod ynghylch materion y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb amdanynt ac sy'n effeithio'n sylweddol ar ardal weinyddol Ceredigion.

10.4 Diwygiadau i Gynigion

Rhaid i'r Swyddog Priodol gael diwygiadau ysgrifenedig i'r Rhybuddion o Gynnig heb fod yn hwyrach na 5pm, 2 ddiwrnod gwaith cyn dyddiad cyfarfod y Cyngor, wedi'u llofnodi gan y Cynigydd a'r Eilydd a chânt eu cylchredeg ar ffurf ysgrifenedig i bob aelod yng nghyfarfod y Cyngor. Caniateir diwygiadau llafar yn ôl disgrisiwn y Cadeirydd. Rhaid i gynnig o dan Reol 10 neu rybudd o gynnig i ddiwygio gael ei wneud a'i eilio yn ffurfiol yn y cyfarfod perthnasol. Yn absenoldeb y cynigydd neu'r eilydd a gofnodwyd, caiff aelod arall gynnig neu eilio'r cynnig neu'r diwygiad i'r cynnig. Os na wneir y cynnig neu os na chaiff ei eilio, bydd yn cael ei drin fel pe bai wedi'i dynnu'n ôl.

11. CYNIGION HEB RYBUDD

Gall y cynigion canlynol gael eu cynnig heb rybudd:

- 11.1 penodi Cadeirydd y cyfarfod y mae'r cynnig i gael ei gynneg ynddo;
- 11.2 mewn perthynas â chywirdeb y cofnodion;
- 11.3 newid trefn busnes yn yr agenda;
- 11.4 cyfeirio rhywbeth at gorff neu unigolyn priodol;
- 11.5 penodi Pwyllgor neu aelod yn deillio o eitem sydd ar y wŷs ar gyfer y cyfarfod;
- 11.6 derbyn adroddiadau neu fabwysiadu argymhellion Pwyllgorau neu swyddogion ac unrhyw benderfyniadau sy'n codi yn eu sgil;
- 11.7 tynnu cynnig yn ôl;
- 11.8 diwygio cynnig;
- 11.9 symud ymlaen at y busnes nesaf;
- 11.10 bod y cwestiwn yn cael ei gyflwyno yn awr;
- 11.11 gohirio dadl;
- 11.12 gohirio cyfarfod;
- 11.13 atal un o reolau gweithdrefn neilltuol y Cyngor;
- 11.14 cau'r cyhoedd a'r wasg allan yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth;
- 11.15 peidio â gwrando rhagor ar aelod a enwir o dan Reol 18.3 neu ei gau allan o'r cyfarfod o dan Reol 18.4; ac
- 11.16 rhoi caniatâd y Cyngor lle mae angen ei ganiatâd o dan y Cyfansoddiad hwn.

12 RHEOLAU DADLEUON

12.1 DIM AREITHIAU HYD NES BYDD CYNNIG WEDI EI EILIO

Ni ellir gwneud unrhyw areithiau wedi i'r cynigydd wneud cynnig ac wedi egluro ei bwrpas a hyd nes bydd y cynnig wedi ei eilio. Cynigydd y cynnig fydd â'r hawl i wneud yr araith gyntaf ynghylch y cynnig.

12.2 HAWL I OFYN AM Y CYNNIG YN YSGRIFENEDIG

Oni bai fod rybudd o'r cynnig wedi ei roi'n barod, gall y Cadeirydd ei gwneud hi'n ofynnol iddo gael ei ysgrifennu a'i drosglwyddo iddo ef/iddi hi cyn iddo gael

ei drafod.

12.3 ARAITH YR EILYDD

Wrth eilio cynnig neu welliant, gall aelod gadw ei araith tan yn ddiweddarach yn y ddadl.

12.4 CYNWYS A HYD AREITHIAU

12.4.1 Mae'n rhaid i areithiau ymwneud â'r cwestiwn sy'n cael ei drafod neu esboniad personol neu bwynt o drefn.

12.4.2 Ni all araith fod yn fwy na phum munud heb ganiatâd y Cadeirydd.

12.5 PAN ALL AELOD SIARAD ETO

Ni all aelod sydd wedi siarad ar gynnis siarad eto tra bo'n destun trafodaeth, ac eithrio'r isod:

12.5.1 i siarad unwaith ar welliant a gynigir gan aelod arall;

12.5.2 i gynnis gwelliant pellach os yw'r cynnis wedi ei ddiwygio ers iddo ef/iddi hi siarad ddiwethaf;

12.5.3 os oedd ei araith gyntaf ef/ei haraith gyntaf hi ar welliant a gynigiwyd gan aelod arall, i siarad ar y prif bwnc (p'run ai a gafodd y gwelliant y siaradodd ef/hi amdano ei dderbyn ai peidio);

12.5.4 i arfer hawl i ateb;

12.5.5 ar bwynt o drefn; ac

12.5.6 fel esboniad personol.

12.6 GWELLIANNAU I GYNIGION

12.6.1 Mae'n rhaid i welliant i gynnis fod yn berthnasol i'r cynnis ac fe'i gwneir naill ai:

12.6.1.1 i gyfeirio'r mater at gorff neu unigolyn priodol i'w ystyried neu ei ailystyried;

12.6.1.2 i ddileu geiriau;

12.6.1.3 i ddileu geiriau ac i roddi neu ychwanegu rhai eraill; neu

12.6.1.4 i roi neu ychwanegu geiriau;

12.6.1.5 i roi cynnis arall yn lle'r cynnis

cyn belled na fydd 12.6.1.2 hyd 12.6.1.4 uchod yn negyddu'r

cynnig.

12.6.2 Caiff gwelliannau i gynigion eu galw gan y Cadeirydd mewn trefn i'w phenderfynu gan y Cadeirydd gan ymgynghori â'r Swyddog Monitro, er mwyn hwyluso trafodaeth ystyrion a lle bo hynny'n bosibl, i ganiatáu pleidlais ar bob gwelliant. Caiff pob gwelliant ei gynnig a'i eilio ac yna ei roi i'r bleidlais yn y drefn a benderfynir gan y Cadeirydd.

12.6.3 Os bydd gwelliant yn cael ei dderbyn, yna bydd y cynnig fel y'i diwygiwyd yn disodli'r cynnig gwreiddiol. Hwnnw wedyn fydd y prif gynnig y cynigir unrhyw welliannau pellach iddo.

12.7 NEWID CYNNIG

12.7.1 Gall aelod newid cynnig y mae ef/hi wedi rhoi rhybudd ynglŷn ag ef gyda chaniatâd y cyfarfod. Bydd caniatâd y cyfarfod yn cael ei lofnodi heb drafodaeth.

12.7.2 Gall aelod newid cynnig y mae ef/hi wedi ei gynnig heb rybudd gyda chaniatâd y cyfarfod a'r eilydd.

12.7.3 Dim ond newidiadau y gellid eu gwneud fel gwelliannau'n unol â 12.6.1 y gellir eu gwneud.

12.8 TYNNU CYNNIG YN ÔL

Gall aelod dynnu cynnig y mae ef/hi wedi ei gynnig yn ôl gyda chaniatâd y cyfarfod a'r eilydd. Bydd caniatâd y cyfarfod yn cael ei lofnodi heb drafodaeth. Ni all unrhyw aelod siarad ar y cynnig ar ôl i'r cynigydd ofyn am ganiatâd i'w dynnu'n ôl, oni bai fod caniatâd yn cael ei wrthod.

12.9 HAWL I ATEB

12.9.1 Mae gan gynigydd hawl i ateb ar ddiwedd y ddatl ynghylch y cynnig, yn union cyn iddo gael ei roi i'r bleidlais.

12.9.2 Os cynigir gwelliant, mae gan gynigydd y cynnig gwreiddiol hawl i ateb ar ddiwedd y ddatl ynghylch y gwelliant, ond ni chaiff siarad ynglŷn ag ef fel arall.

12.9.3 Nid oes gan gynigydd y gwelliant unrhyw hawl i ateb i'r ddadl ynghylch ei welliant ef ei hun/ei gwelliant hi ei hun.

12.9.4 Ni all aelod siarad ar ôl pleidlais ar gynnig ac eithrio ar bwyntiau o drefn sy'n berthnasol iddo.

12.10 CYNIGION Y GELLIR EU CYNIGI YN YSTOD DADL

Pan fo cynnig yn cael ei drafod, ni ellir cynnig unrhyw gynnig arall ac eithrio'r cynigion gweithdrefnol canlynol:

12.10.1 tynnu cynnig yn ôl;

12.10.2 diwygio cynnig "heb rybudd";

12.10.3 symud ymlaen at y busnes nesaf;

12.10.4 bod y cwestiwn yn cael ei gyflwyno yn awr;

12.10.5 gohirio dadl;

12.10.6 gohirio cyfarfod;

12.10.7 cau allan y cyhoedd a'r wasg yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth; ac

12.10.8 peidio â chlywed rhagor gan aelod a enwir o dan Reol 18.3 neu ei gau allan o'r cyfarfod o dan Reol 18.4.

12.11 CYNIGION CAU

12.11.1 Gall aelod gynnig, a hynny heb roi sylwadau, y cynigion canlynol ar ddiwedd araith aelod arall:

12.11.1.1 symud ymlaen at y busnes nesaf;

12.11.1.2 bod y cwestiwn yn cael ei gyflwyno yn awr;

12.11.1.3 gohirio dadl; neu

12.11.1.4 gohirio cyfarfod.

12.11.2 Os yw cynnig i symud ymlaen at y busnes nesaf yn cael ei eilio ac mae'r Cadeirydd yn meddwl bod yr eitem wedi ei thrafod yn ddigonol, bydd ef neu hi yn rhoi hawl i ateb i'r cynigydd gwreiddiol ac yna bydd yn rhoi'r cynnig gweithdrefnol i'r bleidlais.

12.11.3 Os bydd cynnig fod y cwestiwn yn awr yn cael ei gyflwyno'n cael ei eilio ac mae'r Cadeirydd yn meddwl bod yr eitem wedi ei thrafod yn ddigonol, bydd ef/hi yn rhoi'r cynnig gweithdrefnol i'r bleidlais. Os caiff ei dderbyn bydd ef/hi yn

rhoi hawl i ateb i gynigydd y cynnig gwreiddiol cyn rhoi ei gynnig ef/hi i'r bleidlais.

- 12.11.4 Os yw cynnig i ohirio'r ddadl neu i ohirio'r cyfarfod yn cael ei eilio ac mae'r Cadeirydd yn meddwl nad yw'r eitem wedi ei thrafod yn ddigonol ac na ellir ei thrafod yn rhesymol felly ar yr achlysur hwnnw, bydd ef/hi yn rhoi'r cynnig gweithdrefnol i'r bleidlais heb roi hawl i ateb i gynigydd y cynnig gwreiddiol.

12.12 MATER O DREFN

Caiff aelod godi mater o drefn ar unrhyw adeg. Bydd y Cadeirydd yn rhoi sylw i hynny ar unwaith. Gall mater o drefn ymwneud â honiad o dorri Rheolau Gweithdrefn y Cyngor neu'r ddeddf. Mae'n rhaid i'r aelod nodi'r rheol neu'r ddeddf a'r modd y mae ef/hi yn ystyried y mae wedi ei thorri. Bydd penderfyniad y Cadeirydd ynghylch y mater yn derfynol.

12.13 ESBONIAD PERSONOL

Caiff aelod roi esboniad personol ar unrhyw adeg. Mae'n rhaid i esboniad personol ymwneud â rhyw ran berthnasol o araith gynharach gan yr aelod yn unig a all ymddangos megis petai wedi ei chamddeall yn y ddadl bresennol neu i ymddiheuro i'r Cyngor. Bydd penderfyniad y Cadeirydd ynglŷn â derbynioldeb esboniad personol yn derfynol.

13. PENDERFYNIADAU A CHYNIGION BLAENOROL

13.1 CYNNIG I DDIDDYMU PENDERFYNIAD BLAENOROL

Ni all cynnig neu welliant i ddiddymu penderfyniad a wnaethpwyd mewn cyfarfod o'r Cyngor o fewn y chwe mis diwethaf gael ei gynnig oni bai fod y rhybudd o gynnig yn cael ei lofnodi gan o leiaf ugain aelod.

13.2 CYNNIG SY'N DEBYG I UN A WRTHODWYD YN FLAENOROL

Ni all cynnig neu welliant tebyg i un sydd wedi ei wrthod mewn cyfarfod o'r Cyngor yn ystod y chwe mis diwethaf gael ei gynnig oni bai fod rhybudd o gynnig neu welliant yn cael ei lofnodi gan o leiaf ugain aelod. Unwaith yr ymdrinnir â'r cynnig neu'r gwelliant, ni chaiff neb gyflwyno cynnig na gwelliant tebyg am chwe mis.

14. PLEIDLEISIO

14.1 MWYAFRIF

Onid yw'r Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd pob mater yn cael ei benderfynu drwy fwyafrif syml o'r aelodau hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y cyflwynwyd yr argymhelliad neu'r cynnig.

14.2 PLEIDLAIS FWRW'R CADEIRYDD

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd cyfyngiad ar sut y dewisa'r Cadeirydd ddefnyddio'r bleidlais fwrw.

14.3 DANGOS DWYLO

Oni ofynnir am bleidlais neu bleidlais gofnodedig o dan Reolau 14.4 a 14.5, bydd y Cadeirydd yn cymryd y bleidlais drwy ddangos dwylo; neu os nad oes unrhyw wrthwynebiad, drwy gadarnhad y cyfarfod.

14.4 PLEIDLEISIO

Cymerir y bleidlais drwy bleidleisio os yw mwyafrif yr aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod yn mynnu hynny. Bydd y Cadeirydd yn cyhoeddi canlyniad rhifol y bleidlais cyn gynted ag y bo'r canlyniad yn hysbys.

14.5 PLEIDLAIS GOFNODEDIG

Os yw'r Cyngor yn penderfynu felly drwy benderfyniad, bydd yr enwau o blaid ac yn erbyn y cynnig neu'r gwelliant neu'r rhai sy'n ymatal rhag pleidleisio, yn cael eu nodi'n ysgrifenedig a'u cofnodi yn y cofnodion. Bydd galwad am bleidlais gofnodedig yn cael blaenoriaeth dros alwad am bleidlais ac eithrio yn achos penodi swyddogion.

14.6 HAWL I'W GWNEUD YN OFYNNOL COFNODI PLEIDLAIS UNIGOL

Os bydd aelod yn gofyn am hynny yn syth ar ôl y bleidlais, caiff ei bleidlais ei chofnodi felly yn y cofnodion i ddangos a bleidleisiodd o blaid ynteu yn erbyn y cynnig, neu a fu iddo ymatal rhag pleidleisio.

14.7 PLEIDLEISIO YNGHYLCH PENODI AELODAU ETHOLEDIG I SWYDDI SYDD I'W LLANW GAN Y CYNGOR

Bydd y rhai sy'n gymwys i bleidleisio'n pleidleisio dros un yn unig. Os oes mwy

na dau wedi eu henwebu ar gyfer unrhyw swydd y mae angen ei llanw ac nid oes mwyafrif clir o bleidleisiau o blaid un person, yna tynnir enw'r sawl a gafodd y nifer lleiaf o bleidleisiau oddi ar y rhestr a chymerir pleidlais newydd. Bydd y broses yn parhau hyd nes ceir mwyafrif o bleidleisiau i un person.

15. COFNODION

15.1 LLOFNODI'R COFNODION

Bydd y Cadeirydd yn llofnodi cofnodion y trafodion yn y cyfarfod addas nesaf. Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylai cofnodion y cyfarfod blaenorol gael eu llofnodi fel cofnod cywir. Yr unig agwedd o'r cofnodion y gellir ei thrafod yw eu cywirdeb.

15.2 DIM RHEIDRWYDD I LOFNODI COFNODION CYFARFOD BLAENOROL MEWN CYFARFOD ARBENNIG

Mewn perthynas ag unrhyw gyfarfod, lle bo'r cyfarfod nesaf i bwrpas llofnodi'r cofnodion yn gyfarfod a elwir o dan baragraff 3, atodlen 12 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (Cyfarfod Arbennig), yna ymdrinnir â'r cyfarfod canlynol nesaf (sy'n gyfarfod a elwir ac eithrio o dan y paragraff hwnnw) fel cyfarfod addas i bwrpas paragraff 41 (1) a (2) atodlen 12 sy'n ymwneud â llofnodi'r cofnodion.

15.3 FFURF Y COFNODION

15.3.1 Bydd cofnodion yn cynnwys yr holl gynigion a'r gwelliannau yn yr union ffurf a'r drefn y cyflwynwyd hwy gan y Cadeirydd.

15.3.2 Lle bo rhannau o'r cofnodion yn cael eu hepgor oherwydd eu bod yn cyfeirio at wybodaeth eithriedig ac nad yw'r cofnodion sydd ar gael yn darparu cofnod deg a chydlynol, darperir crynodeb ysgrifenedig a fydd yn darparu cofnod o'r fath heb ddatgelu'r wybodaeth eithriedig.

16. COFNOD PRESENOLDEB

Rhaid i'r holl aelodau sy'n bresennol yn ystod cyfarfod cyfan neu ran o gyfarfod lofnodi eu henwau ar y taflenni presenoldeb cyn diwedd pob cyfarfod, i gynorthwyo gyda'r cofnod presenoldeb.

17. GWEDDARLLEDU CYFARFODYDD

Caiff cyfarfodydd y Cyngor Llawn yn Siambr y Cyngor, Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron eu gweddarlledu. Bydd y lluniau hyn ar gael i'w gweld ar wefan y Cyngor drwy fynd at www.ceredigion.gov.uk.

18. CAU ALLAN Y CYHOEDD

Ni all aelodau'r cyhoedd a'r wasg gael eu cau allan ac eithrio naill ai'n unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn neu Reol 19 (Aflonyddwch gan y Cyhoedd).

19. YMDDYGIAD YR AELODAU

19.1 SIARAD

Pan fo aelodau'n siarad mewn Cyngor llawn rhaid iddynt annerch y cyfarfod drwy'r Cadeirydd.

19.2 CADEIRYDD YN SEFYLL

Pan fo'r Cadeirydd yn sefyll yn ystod dadl, rhaid i unrhyw aelod sy'n siarad ar y pryd dewi. Rhaid i'r cyfarfod fod yn ddistaw.

19.3 AELOD I BEIDIO Â CHAEL EI GLYWED YMHELLACH

Os bydd aelod yn anwybyddu dyfarniad y Cadeirydd yn barhaus drwy ymddwyn yn amhriodol neu'n dramgwyddus neu'n rhwystro busnes yn fwriadol, gall y Cadeirydd gynnig na fydd yr aelod yn cael ei glywed ymhellach. Os caiff hynny ei eilio, pleidleisir ar y cynnig heb drafodaeth.

19.4 AELOD I ADAEL Y CYFARFOD

Os bydd yr aelod yn parhau i ymddwyn yn amhriodol ar ôl i gynnig o'r fath gael ei dderbyn, gall y Cadeirydd gynnig naill ai bod yr aelod yn gadael y cyfarfod neu fod y cyfarfod yn cael ei ohirio am gyfnod penodol. Os caiff hynny ei eilio, pleidleisir ar y cynnig heb drafodaeth.

19.5 AFLONYDDWCH CYFFREDINOL

Os oes aflonyddwch cyffredinol sy'n gwneud busnes trefnus yn amhosibl, gall y

Cadeirydd ohirio'r cyfarfod cyhyd ag y bydd ef/hi yn ei ystyried yn angenrheidiol.

20. AFLONYDDWCH GAN Y CYHOEDD

20.1 SYMUD AELOD O'R CYHOEDD O'R CYFARFOD

Os bydd aelod o'r cyhoedd yn torri ar draws y trafodion, bydd y Cadeirydd yn rhybuddio'r sawl dan sylw. Os bydd yn parhau i dorri ar draws y trafodion, bydd y Cadeirydd yn gorchymyn iddo gael ei symud o'r ystafell gyfarfod.

20.2 CLIRIO RHAN O'R YSTAFELL GYFARFOD

Os oes aflonyddwch cyffredinol mewn unrhyw ran o'r ystafell gyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd, gall y Cadeirydd alw am i'r rhan honno gael ei chlirio.

21. ATAL A NEWID RHEOLAU GWEITHDREFN Y CYNGOR

21.1 ATALIAD

Gellir atal holl Reolau Gweithdrefn y Cyngor hyn ac eithrio Rheol 13.6 ac 15.2 drwy gynnig gyda rhybudd neu heb rhybudd os oes o leiaf hanner cyfanswm aelodau'r Cyngor yn bresennol. Ni all yr ataliad fod am gyfnod hwy na hyd y cyfarfod.

21.2 NEWID

Bydd unrhyw gynnig i ychwanegu at Reolau Gweithdrefn y Cyngor, eu hamrywio neu'u ddi-ddymu, o'i gynnig a'i eilio, yn cael ei ohirio heb drafodaeth tan gyfarfod cyffredin nesaf y Cyngor.

22. CEISIADAU I BWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU

Ac eithrio'r hyn a amlinellir ym mharagraff 24 isod, mae pob un o Reolau Gweithdrefn y Cyngor yn gymwys i gyfarfodydd y Cyngor llawn. Nid oes unrhyw rai o'r rheolau hyn yn berthnasol i gyfarfodydd y Cabinet. Dim ond Rheolau 4-22 sy'n berthnasol i gyfarfodydd y Pwyllgorau a'r Is-bwyllgorau.

23. GWYBODAETH GAN SWYDDOGION

- 23.1 Dylai unrhyw adroddiad a osodir o flaen y Cyngor er mwyn cael penderfyniad, gynnwys pob gwybodaeth angenrheidiol er mwyn galluogi'r Aelodau i wneud penderfyniad. Bydd adroddiadau'n cael eu dosbarthu cyn y cyfarfod ac os bydd ar Aelod angen esboniad ynglŷn â mater sy'n berthnasol i'r adroddiad, dylid gofyn am hyn cyn y cyfarfod.
- 23.2 Bydd y swyddogion yn darparu cyngor pellach yn y cyfarfod o'r Cyngor gyda chaniatâd y Cadeirydd yn unig, gan ymgynghori â'r Prif Weithredwr, y Pennaeth Cyllid neu'r Swyddog Monitro. Os bydd angen darparu mwy o gyngor cyfreithiol neu ariannol, bydd y cyfarfod yn cael ei ohirio.

Atodiad 7 Detholiad:

DOGFEN F

Y RHEOLIADAU ARIANNOL A'R GWEITHDREFNAU ARIANNOL CYSYLLTIEDIG

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Prif Swyddog Cyllid: Stephen Johnson

Pwyllgor Archwilio: 17 Hydref 2017

Dyddiad a gymeradwywyd gan y Cyngor: 22 Mawrth 2018

Asesiad Effaith Integredig (Oes/Nac Oes):

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad Adolygu'r Polisi:

Y RHEOLIADAU ARIANNOL A'R GWEITHDREFNAU ARIANNOL CYSYLLTIEDIG

...

Y Pwyllgorau

Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn elfen allweddol o fframwaith llywodraethu'r Cyngor. Ei swyddogaeth yw darparu adnodd annibynnol o'r lefel uchaf i gefnogi trefniadau llywodraethu da a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref.

...

Y Swyddogion Statudol

Nodir cyfrifoldebau'r swyddogion statudol a ganlyn yn Erthygl 12 o'r Cyfansoddiad:

- (i) Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig (y Prif Weithredwr)
- (ii) Y Prif Swyddog Cyllid (Cyfarwyddwr Strategol – Adnoddau Corfforaethol)
- (iii) Y Swyddog Monitro (Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Cyfreithiol a Llywodraethu)

...

3.6.2 Gofynion archwilio

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i bob Cyngor gynnal archwiliad mewnol effeithiol er mwyn gwerthuso effeithiolrwydd ei brosesau o ran rheoli risgiau, rheolaeth a llywodraethu.

Mae Archwilio Cymru yn ymgymryd â rôl archwilwyr allanol y Cyngor.

O dro i dro, gall y Cyngor fod yn destun archwiliad, arolygiad neu ymchwiliad gan gyrff allanol a chanddynt hawliau mynediad statudol.

...

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

- Sicrhau bod Siarter y gwasanaeth Archwilio Mewnol yn caniatáu i'r Adain wneud y canlynol:

- a) cael mynediad i unrhyw un o safleoedd neu dir y Cyngor ar unrhyw adeg resymol,
 - b) cael mynediad at yr holl asedau, cofnodion, dogfennau, gohebiaeth a systemau rheoli sy'n ymwneud ag unrhyw un o drafodon ariannol neu drafodion eraill y Cyngor,
 - c) gofyn am unrhyw wybodaeth ac eglurhad y tybir eu bod yn angenrheidiol ynghylch unrhyw fater y mae'n ei ystyried / archwilio gan dderbyn y wybodaeth honno,
 - d) gofyn i unrhyw un o gyflogeion y Cyngor gyfrif am arian, nwyddau neu unrhyw eiddo arall sydd yng ngofal y Cyngor,
 - e) cael mynediad at gofnodion sy'n perthyn i drydydd partïon, fel contractwyr neu asiantaethau partneriaethol yn unol â'r telerau contractiol perthnasol.
- Mae gan y Prif Archwilydd Mewnol fynediad uniongyrchol at Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Cabinet a'r Aelodau.
 - Mae gofyn i'r Prif Archwilydd Mewnol roi barn archwilio flynyddol ynglŷn â sicrwydd, ac fe'i galluogir i wneud hynny.
 - Sicrhau bod gweithdrefnau effeithiol ar waith i ymchwilio'n brydlon i unrhyw dwyll, afreoleidd-dra neu gamymddygiad a ddrwgdybir.

...

RHAN 7

**Rhestr o fforymau ymgynghorol,
gweithgorau, paneli a phartneriaethau**

Cynnwys

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol a sefydlwyd gan y Cabinet [statudol ac anstatudol]	2
A – Statudol.....	2
B – Anstatudol	4
Adran 2 Grwpiau Monitro/Datblygu Polisi Mewnol.....	6
Adran 3 Partneriaethau yng Ngheredigion	8
Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol.....	11

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol a sefydlwyd [statudol ac anstatudol]

A – Statudol

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG)

Cefndir: Sefydlwyd hwn gan Bwyllgor Addysg y Cyngor ar 2 Chwefror 1996 yn unol â Deddf Diwygio Addysg 1988 a Deddf Addysg 1993 [gweler hefyd baragraff. 88:1 a 2 Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94 a Phennod 3 Deddf Addysg 1996].

Ei brif swyddogaeth yw cynghori'r Awdurdod Addysg Lleol ynghylch materion sy'n ymwneud ag Addoli ar y Cyd mewn ysgolion cymunedol ac ysgolion eraill a chynghori ynghylch yr addysg grefyddol a roddir yn unol â'u Maes Llafur Cytûn. Gall hefyd gefnogi darpariaeth effeithiol yr Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd fel a ganlyn:

- Trwy roi cyngor ynglŷn â dulliau dysgu'r maes llafur cytûn Addysg Grefyddol gan gynnwys y dewis o ddefnyddiau dysgu
- Cynghori'r Awdurdod Addysg Lleol ynglŷn â'r ddarpariaeth ar gyfer hyfforddi athrawon
- Monitro adroddiadau'r arolygwyr ar Addysg Grefyddol, Addoli ar y Cyd a Datblygiad Ysbrydol, Moesol, Cymdeithasol a Diwylliannol
- Ystyried cwynion ynglŷn â darparu a chyflwyno Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd y bydd yr Awdurdod Addysg Lleol yn eu cyfeirio ato.

Cynrychiolwyr y Cyngor: 5 Cynghorydd (yn wleidyddol gytbwys, heb fod yn aelodau o'r weithrediaeth)

Fforwm Derbyn i'r Ysgolion

Cefndir: Sefydlwyd Fforwm Derbyn i'r Ysgolion gan y Cabinet ar 21 Hydref 2003 [gweler Cofnod C278]. Mae Rheoliadau Addysg (Fforymau Derbyn) (Cymru) 2003 yn gweithredu Adran berthnasol Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 ac mae'n ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor, fel yr Awdurdod Addysg Lleol, sefydlu fforwm derbyn. Prif swyddogaeth y Fforwm yw cynghori ynghylch materion sy'n gysylltiedig â derbyn disgyblion ac effeithiolrwydd y polisïau a'r prosesau.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu..

Fforwm Cyllideb Ysgolion

Cefndir: Sefydlwyd y Fforwm Cyllideb Ysgolion gan y Cabinet ar 21 Hydref 2003 [gweler Cofnod C278]. Mae Adran 43 Deddf Addysg 2002 yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor, fel yr Awdurdod Addysg Lleol, sefydlu fforwm ysgolion ac i'r Awdurdod Addysg Lleol ymgynghori â'r Fforwm, o leiaf unwaith y flwyddyn, ynghylch diwygiadau posibl i'w gynllun cyllido ysgolion a materion eraill sy'n effeithio ar yr ysgolion a gynhelir yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol oherwydd eu heffaith ar gyllidebau ysgolion.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol a sefydlwyd

Fforwm Mynediad Lleol

Cefndir: Sefydlwyd Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion gan y Cabinet ar 26 Chwefror 2002 [gweler Cofnod C750] yn unol â Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 er mwyn cynghori'r Cyngor, Cyngor Cefn Gwlad Cymru ac eraill fel bo'n briodol ar gyfer gwella mynediad cyhoeddus i dir yn yr ardal at ddibenion hamdden yn yr awyr agored a mwynhau'r ardal mewn ffyrdd a fydd yn rhoi sylw i faterion sy'n ymwneud â rheoli tir, buddiannau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol ac addysgol.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio.

B - Anstatudol

Panel Adolygu Ysgolion

Cefndir: Sefydlwyd hwn gan y Cabinet yn unol â'r Polisi Adolygu Ysgolion Cynradd, a ddiweddarwyd fis Ionawr 2010, er mwyn cynnal adolygiadau a'u hargymell i'r Cabinet.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu, a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu a dau Aelod etholedig a benodwyd gan y Cabinet.

Panel Apeliadau Cludiant Addysg

Cefndir: sefydlwyd y panel er mwyn galluogi rhieni i apelio yn erbyn penderfyniad i wrthod darparu cludiant i'w plant rhwng y cartref a'r ysgol

Cynrychiolwyr y Cyngor: 4 Cynghorydd (yn wleidyddol gytbwys, heb fod yn aelodau o'r weithrediaeth)

Fforwm Corfforaethol y Gweithwyr

Cefndir: Sefydlwyd hwn gan y Cabinet ar 7 Mawrth 2006 fel y fforwm corfforaethol ar gyfer ymgynghori a thrafod gyda'r undebau llafur cydnabyddedig.

Cynrychiolwyr y Cabinet:
Arweinydd a Dirprwy Arweinydd y Cyngor.

Pwyllgorau Defnyddwyr Harbwr Aberaeron, Aberystwyth a'r Ceinewydd

Cefndir:

Sefydlwyd Pwyllgorau Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbwr gan y Cyngor yn 1996 fel fforwm ar gyfer ymgynghori gyda defnyddwyr y tri harbwr ac maent yn awr yn adrodd i'r Cabinet yn dilyn mabwysiadu trefniadau gweithredol yr Arweinydd a'r Cabinet ym Mai 2003.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol a'r Aelodau Lleol perthnasol.

Fforwm Ymgynghorol Rheoli Traffig Ceredigion

Cefndir: Fforwm ar gyfer ymgynghori gyda rhanddeiliaid lleol ar faterion rheoli traffig yw'r Fforwm Ymgynghorol Rheoli Traffig Lleol ac mae'n adrodd i'r Cabinet. Bydd y fforwm yn cwrdd dwywaith y flwyddyn i drafod materion ar draws y Sir.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus a'r Aelodau Lleol perthnasol.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol a sefydlwyd

Fforwm 50+ Ceredigion

Cefndir: Sefydlwyd y Fforwm 50+ gan y Cabinet a'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus er mwyn cynrychioli llais y bobl hŷn (50+) yn y Sir ac fel y gallant gael llais wrth ddatblygu strategaethau a gwasanaethau.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet Porth Gofal - Gwasanaeth Ymyrraeth wedi'i Thargeddu

Pwyllgor Rheoli Datblygu - Panel Archwilio Safleoedd

Cefndir: Sefydlodd y Pwyllgor Rheoli Datblygu y Panel Archwilio Safleoedd fel y gellid cynnal ymweliadau â safleoedd sy'n rhan o geisiadau cynllunio, cyn i'r Pwyllgor wneud penderfyniad, er mwyn archwilio nodweddion unrhyw gais a allai fod yn anodd eu cyfleu mewn adroddiad ysgrifenedig.

Swyddogaethau:

- mae'n ffordd o ganfod ffeithiau;
- mae'n rhywbeth sydd y tu allan i'r drefn ffurfiol o benderfynu ar y cais (ac felly nid yw hawl y cyhoedd i fod yn bresennol yn berthnasol);
- mae'n galluogi swyddogion i amlygu nodweddion perthnasol;
- mae'n galluogi pobl i holi cwestiynau ar y safle er eglurder. Fodd bynnag, dim ond yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor neu'r Cyngor y trafodir y cais, oherwydd efallai na fydd yr holl bobl berthnasol yn bresennol ar y safle.
- nid yw'r Pwyllgor wedi'i rwymo gan unrhyw argymhellion a wneir.

Cynrychiolwyr y Cyngor: Pum aelod sy'n cynnwys Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor, cyn-gadeirydd y Pwyllgor sydd â'i gyfnod yn y gadair newydd ddod i ben a dau aelod arall ar sail trefn rota fisol.

Panel Apelio am Ryddhad Caledi rhag Ardrethi Annomestig a Rhyddhad yn ôl Disgresiwn rhag Treth y Cyngor

Cefndir: Sefydlwyd y Panel Apelio am Ryddhad Caledi rhag Ardrethi Annomestig a Rhyddhad yn ôl Disgresiwn rhag Treth y Cyngor i benderfynu ynghylch ceisiadau gan ddinasyddion sy'n apelio yn erbyn penderfyniad i wrthod Rhyddhad Caledi rhag Ardrethi Annomestig neu Ryddhad yn ôl Disgresiwn rhag Treth y Cyngor.

Cynrychiolwyr y Cyngor: 7 Aelod ar sail trefn rota (3 aelod ym mhob cyfarfod o'r Panel)

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol a sefydlwyd

Adran 2 Grwpiau Monitro/Datblygu Polisi Mewnol Grŵp Datblygu

Cefndir: Mae'r Grŵp hwn yn ystyried lle dylid canolbwyntio buddsoddiad yn y dyfodol er mwyn cyflawni amcanion a blaenoriaethau'r Cyngor

Cynrychiolwyr y Cabinet / Cyngor: Arweinydd a Dirprwy Arweinydd y Cyngor; Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio, Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael

Grŵp Monitro Cyfalaf

Cefndir:
Mae'r Grŵp Monitro Cyfalaf yn weithgor a'i waith yw monitro cynnydd y rhaglen cyfalaf a gwneud argymhellion i'r Cabinet ynghylch unrhyw ddiwygiadau a wneir yn ystod y flwyddyn

Cynrychiolwyr y Cyngor: Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael

Grŵp Cyfeirio'r Aelodau - Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr

Cefndir:
Sefydlwyd Grŵp Cyfeirio'r Aelodau - Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr, er mwyn cyflawni'r gofynion statudol sydd ynglŷn â darparu cludiant ar gyfer addysg a gwasanaethau cymdeithasol ac wrth baratoi polisiau yng nghyswllt cludiant integredig a lleihau traffig; a chynghori'r Cyngor ynglŷn ag unrhyw swyddogaethau dewisol gan gynnwys:

- Pennu gwasanaethau cludiant
- Caffael a monitro gwasanaethau cludiant

Diffinnir y grŵp fel grŵp cyfeirio.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc; Aelod Cabinet y Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Aelod Cabinet Porth Gofal - Ymyrraeth wedi'i Thargeddu.

Panel Grantiau Adnewyddu Tai

Cefndir:
Sefydlwyd y Panel Adnewyddu Grantiau Tai er mwyn adolygu'r polisi grantiau adnewyddu cyfredol a gwneud argymhellion i'r Cabinet a'r Cyngor parthed newidiadau/gwelliannau i'r polisi.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Dirprwy Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet Porth Gofal – Gwasanaeth Ymyrraeth wedi'i Thargeddu ac Aelod Cabinet Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ynghyd â Thai

Grŵp Rhianta Corfforaethol

Cefndir: sefydlwyd y grŵp hwn er mwyn cynllunio a chomisiynu gwasanaethau ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 2 Grwpiau Monitro/Datblygu Polisi Mewnol

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet y Gwasanaethau Ysgolion a Diwylliant a'r Porth Cymorth Cynnar

Grŵp Gweithredol Lleol - Diogelu

Cefndir: Sefydlwyd y Grŵp Gweithredol Lleol fel rhan o Fwrdd Diogelu Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru ac mae ganddo gylch gorchwyl ynghylch y perfformiad a'r arferion o ran diogelu (pob oed) yng Ngheredigion.

Cynrychiolwyr y Cabinet:

Bwrdd Diogelu Strategol Ceredigion (Plant ac Oedolion)

Cefndir: Cyfrifoldeb Strategol Corfforaethol o ran diogelu plant ac oedolion.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes; Aelod Cabinet y Gwasanaethau Ysgolion a Diwylliant; Aelod Cabinet Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu.

Gweithgor Cydraddoldeb Corfforaethol

Cefndir: Sefydlwyd y panel hwn gan y Cabinet er mwyn monitro, cydlynu, adolygu a datblygu polisiau cydraddoldeb corfforaethol. Diwygiwyd yn 2012 er mwyn datblygu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor (Cadeirydd)

Pwyllgor Ymgynghorol y Gymraeg

Cefndir: Sefydlwyd y pwyllgor hwn er mwyn goruchwyllo'r modd y gweithredir Safonau'r Gymraeg.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor ac Aelodau eraill fel y'u penodir.

Grŵp Rheoli Argyfyngau a Pharhad Busnes

Cefndir: Sefydlwyd y grŵp hwn i oruchwyllo a datblygu Cynllun Parhad Busnes y Cyngor.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol

Grŵp Trawsbleidiol ar Drawsnewid ac Effeithlonrwydd

Cefndir:

Ffurfiwyd y grŵp hwn at y diben o ystyried pob agwedd ar gyfryw raglen Drawsnewid y Cyngor a'r gweithgarwch o ran gweledigaeth hirdymor y Cyngor a'r amcanion oedd yn ategu'r weledigaeth honno.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: 10 o Gyngorwyr, yn wleidyddol gytbwys, gan gynnwys Arweinwyr Grwpiau a/neu eu cynrychiolwyr. Estynnir gwahoddiad i Gadeiryddion y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu fod yn bresennol fel arsylwyr heb bleidlais.

Gweithgor Trawsbleidiol y Cyfansoddiad

Cefndir: Wedi'i sefydlu i ystyried diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad a gwneud argymhellion priodol i'r Cyngor. Hefyd yn cael cadarnhad o unrhyw fân ddiwygiadau i'r Cyfansoddiad, fel y gwnaed gan y Swyddog Monitro

Cynrychiolaeth y Cyngor: 7 Aelod, yn gytbwys yn wleidyddol, gan gynnwys Aelod y portffolio perthnasol fel Cadeirydd.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol

Adran 3 Partneriaethau yng Ngheredigion

Bwrdd Rheoli Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid ac Atal Ceredigion (Statudol)

Cefndir: Sefydlwyd y bwrdd hwn yn unol â Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998 i roi trefniadau ar waith i leihau troseddau gan bobl ifanc.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Dim

Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion (y Bwrdd Gwasanaethau Lleol gynt)

Cefndir: Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gosod fframwaith cyfreithiol cyffredin sy'n seiliedig ar saith nod llesiant a phum ffordd o weithio. Y nod yw cynnal a darparu gwasanaethau cyhoeddus sy'n diwallu'r anghenion presennol, heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau.

Mae'r Ddeddf hefyd yn rhoi dyletswydd Llesiant ar gyrff cyhoeddus penodol i gydweithio a ffurfio Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus statudol ymhob ardal awdurdod lleol yng Nghymru. Mae'n rhaid i bob Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol yr ardal drwy gyfrannu at gyflawni'r Nodau Llesiant.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor, Prif Weithredwr.

Partneriaeth Diogelwch Cymunedol

Cefndir: Fe'i ffurfiwyd ym 1999 yn dilyn Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998, estynnwyd aelodaeth y Partneriaeth Diogelwch Cymunedol ymhellach gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu, 2002, a Deddf Plismona a Throsedd, 2009, i gynnwys Byrddau Iechyd Lleol, Awdurdodau Heddlu ac Awdurdodau Gwasanaethau Tân ac Achub, a'r Gwasanaeth Prawf.

Mae gan y Partneriaeth ddyletswydd barhaus i wneud asesiad trosedd ac anhrefn. Mae hefyd yn datblygu, gweithredu, monitro ac adolygu cynllun amlasiantaethol i leihau troseddau ac anhrefn.

Mae'r Partneriaeth yn ystyried adroddiadau gan amrywiol fyrdau strategol, sydd hefyd yn gweithio tuag at leihau troseddau ac anhrefn mewn meysydd penodol.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod y Cabinet â chyfrifoldeb am Bortffolio Ymyrraeth wedi'i Thargedu Porth Gofal, Ymyrraeth Gynnar, Hybiau Lles a Gwasanaethau Diwylliant.

Bwrdd CONTEST Ceredigion

Cefndir: Bwrdd amlasiantaethol CONTEST, sy'n ystyried gofynion a goblygiadau lleol sy'n ymwneud â'r 4 elfen, ond sy'n canolbwyntio'n benodol ar ymateb lleol i'r gofyniad Atal. Mae'r Bwrdd CONTEST yn adrodd wrth Fwrdd Rhanbarthol CONTEST a Phartneriaeth Diogelwch Cymunedol Ceredigion.

Cynrychiolaeth y Cabinet: Dim

Panel Channel Ceredigion (Statudol)

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 3 Partneriaethau yng Ngheredigion

Cyneradwywyd gan y Cyngor 19 Mawrth 2020

Cefndir: Partneriaeth amlasiantaethol weithredol leol sy'n gweithredu gweithgareddau a dyletswyddau'r Channel. Mae Cyngor Sir Ceredigion yn cydlynu ac yn cadeirio Panel y Channel, yn cael atgyfeiriadau ar unigolion sy'n agored i gael eu denu i derfysgaeth, ac yn llunio cynllun cymorth ymyrraeth amlasiantaethol, os oes angen. Mae Panel y Channel yn adrodd wrth Fwrdd CONTEST Ceredigion (gweler uchod), y Bwrdd Diogelu Rhanbarthol a'r Grŵp Gweithrediadau Lleol (CYSUR).

Cynrychiolaeth y Cabinet: Dim

Bwrdd Diogelu Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru

Cefndir: Sefydlwyd y trefniadau rhanbarthol i ddiwallu gofynion Deddf Gwasanaethau Cyhoeddus a Llesiant (Cymru) 2014 a'r bwriad yw datblygu arferion diogelu ar draws y rhanbarth.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Neb

Cyngor Ieuenctid Ceredigion

Cefndir: Sefydlodd Gwasanaeth Ieuenctid Ceredigion Gyngor Ieuenctid Ceredigion er mwyn sicrhau bod gan bobl ifanc yng Ngheredigion y cyfle i leisio eu barn mewn fforwm cyhoeddus ar amrywiol faterion sy'n effeithio arnynt yng Ngheredigion ac mae'r aelodau'n cynnwys cynrychiolwyr o'r saith ysgol uwchradd yn y Sir, Hyfforddiant Ceredigion, Coleg Ceredigion ac amrywiol fudiadau/sefydliadau eraill (e.e Urdd Gobaith Cymru, Clybiau Sgowtiaid a Chlybiau Ffermwyr Ifanc, ac ati). Cyflwynir y cofnodion gerbron y Cabinet.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Neb

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol

Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol

Trafnidiaeth Canolbarth Cymru (TraCC)

Cefndir: Cafodd y Cyd-bwyllgor hwn ei sefydlu'n ffurfiol ar y cyd â Chyngor Sir Powys er mwyn datblygu, monitro ac adolygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn dilyn cyfnod fel consortiwm rhanbarthol.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ac Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio.

Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru

Cefndir: Sefydlwyd y Bwrdd hwn gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ar gyfer cydweithio strategol rhwng Cyngorau Sir Ceredigion, Powys a Gwynedd.

Cynrychiolwyr y Cabinet/ Cyngor: Yr Arweinydd a'r Prif Weithredwr.

Cydweithrediad Seilwaith Canolbarth Cymru

Cefndir: Cyd-bwyllgor gyda Chyngor Sir Powys yw hwn sy'n cwrdd yn ôl yr angen..

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet y Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ynghyd â Thai.

Cefnogi Pobl – Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru

Cefndir: Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Amlsectoraidd yw hwn a sefydlwyd ym mis Awst 2012 i sicrhau bod cymorth tai sy'n cael ei gyflenwi'n gydweithredol yn effeithlon ac yn effeithiol yn rhanbarthol ac yn lleol; yn unol â'r Canllawiau Cefnogi Pobl Cenedlaethol.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet Porth Gofal – Gwasanaeth Ymyrraeth wedi'i Thargedu ac Aelod Cabinet y Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ynghyd â Thai ac Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael a Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd.

Bwrdd Cynllunio Ardal ar Gamddefnyddio Sylweddau

Cefndir: Partneriaeth Amlasiantaeth yw Bwrdd Cynllunio Ardal Dyfed sy'n gyfrifol am gefnogi'r gwaith o gynllunio'r gwasanaethau Camddefnyddio Sylweddau, eu comisiynu a rheoli eu perfformiad.

Yr awdurdodau cyfrifol statudol yw Heddlu Dyfed-Powys, Awdurdodau Lleol Ceredigion, Sir Gaerfyrddin a Sir Benfro, Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda, Gwasanaeth Carchardai a Phrawf ei Mawrhydi, a Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru. Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru, y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid ac Atal, a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd Dyfed yn awdurdodau cyfrifol anstatudol.

Mae strwythur y Bwrdd Cynllunio Ardal yn cynnwys Gweithrediaeth, ac mae Grŵp Cyflenwi Strategaeth a Grŵp Perfformiad a Chyllid yn sail iddo.

Cynrychiolwyr y Cyngor: Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru

Cefndir: Partneriaeth economaidd ranbarthol yw Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru sy'n cynnwys Ceredigion a Phowys. Y diben yw datblygu economi Canolbarth Cymru.

Cynrychiolwyr y Cabinet / Cyngor: Arweinydd y Cyngor; Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio; Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael

Partneriaeth Gofal Gorllewin Cymru

Cefndir: Sefydlwyd y Partneriaeth hon yn sgil Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant Cymru mewn perthynas â sefydlu a chynnal trefniadau cronfeydd cyfun, fel y'u diffinnir yn Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015. Mae'r awdurdodau lleol sy'n rhan o'r bartneriaeth yn cynnwys Ceredigion, Sir Benfro a Sir Gaerfyrddin. Mae'r bartneriaeth yn gweithredu yn unol â chytundebau rhwng awdurdodau, mewn cydweithrediad â Bwrdd Iechyd Hywel Dda.

Cynrychiolwyr y Cyngor: Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol.

B Aelodau Eiriolwyr

Penodir Aelodau Eiriolwyr i'r meysydd canlynol:

Maes
Pobl Hŷn 50+
Cydraddoldeb
Cynaliadwyedd
Diogelu
Bioamrywiaeth
Gofalwyr
Brwydro yn erbyn Tlodi
Plant a Phobl Ifanc
Lluoedd Arfog
Amrywiaeth
Anableddau Dysgu
Iechyd y Cyhoedd
Iechyd Meddwl
Datblygu'r Aelodau
Iechyd a Diogelwch
Atal Caethwasiaeth a Chyflogaeth Foesegol
Trais Domestig
Digidol

Atodiad 9

G DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL:POLISI, PERFFORMIAD A DIOGELU'R CYHOEDD

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd gan gynnwys Partneriaethau Strategol; Ymgysylltu a Chydraddoldeb; Cwynion, Canmoliaethau a Rhyddid Gwybodaeth;; Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd (gan gynnwys Iechyd yr Amgylchedd, Iechyd Anifeiliaid, Diogelwch Bwyd a Safonau Masnach, Trwyddedu a gweithgareddau cysylltiedig), Perfformiad, Ymchwil a Pholisi Corfforaethol a gwrthderfysgaeth; ac i unrhyw swyddogion a awdurdodir gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol perthnasol o dro i dro fel y bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny. Gall y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr Corfforaethol hefyd arfer y pwerau hyn yn ôl yr angen.

Rhyddid Gwybodaeth a Chwynion

1. Gwneud taliadau addas a phriodol wrth setlo cwynion yn erbyn y Cyngor ac wrth setlo cwynion i'r Ombwdsmon yn lleol, a gwneir y taliadau hynny o'r gyllideb briodol ar ôl ymgynghori â'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol a'r Aelod Cabinet priodol.
2. Cymryd yr holl gamau priodol parthed Adroddiadau yn unol ag adrannau 16, 17 ac 21 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005.
3. Gweithredu fel y "person cymwysedig" at ddibenion Adran 36 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.
4. Ymgymryd â'r holl ddyletswyddau, cyfrifoldebau a swyddogaethau gweithredol perthnasol sydd wedi'u cynnwys mewn deddfwriaeth neu sydd fel arall yn gyfrifoldeb ar y Gwasanaethau Polisi a Perfformiad eu gweithredu.

Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd

1. Cymryd pob cam priodol o ran pob swyddogaeth a ddiffinnir o dan Adran 270 Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac o ran y ddeddfwriaeth ganlynol (gan gynnwys unrhyw ddeddfwriaeth ddilynol gysylltiedig):-
 - Deddf Diogelwch Bwyd 1990
 - Deddf Llywodraeth Leol 1972 - adran 25, 112, 204, 213 a 234
 - Deddfau Iechyd y Cyhoedd 1936 a 1961
 - Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 G Dirprwyo I'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

- Deddf Iechyd y Cyhoedd (Isafbris am Alcohol) (Cymru) 2018; a
- Deddf Anifeiliaid Gwylt a Sycasau (Cymru) 2020

2. Diffiniadau

- 2.1 At ddibenion y materion yr ymdrinnir â hwy yn y trefniant hwn, ystyr y Swyddog Arweiniol Corfforaethol yw'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd.
- 2.2 Mae unrhyw gyfeiriad at Ddeddf yn y trefniadau hyn yn cynnwys cyfeiriad at unrhyw ddiwygiad iddo neu ailddeddfiad ohono neu unrhyw ddeddfwriaeth eilaidd o dan y Ddeddf.

3. Dirprwyo Cyffredinol – Pwerau Penodol

- 3.1 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol (ar ôl ymgynghori â Deiliad y Portffolio Cabinet perthnasol lle bo angen gwneud hynny a lle bo hynny'n briodol) i gymryd unrhyw gamau sy'n angenrheidiol er mwyn gwarchod neu hyrwyddo buddiannau'r Cyngor, yn amodol ar y cyfyngiadau a nodir yn Rhan A uchod.
- 3.2 Heb ragfarnu cyffredinolrwydd y darpariaethau uchod, mae hyn yn cynnwys arfer ei farn / ei barn broffesiynol i wneud unrhyw benderfyniadau sydd angen eu gwneud i weithredu polisiâu'r Cyngor gyda'r nod o reoli a darparu'r gwasanaethau y mae'n gyfrifol amdanynt.
- 3.3 Gall unrhyw bwerau a roddir i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd gael eu cyflawni naill ai yn ei absenoldeb / ei habsenoldeb gan y swyddog / swyddogion hynny a awdurdodir ganddo ef neu hi neu yn unol ag unrhyw gyfarwyddiadau neu ddarpariaethau cyffredinol a wneir ganddo / ganddi. Yn absenoldeb y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd, gall unrhyw swyddog a benodir ganddo / ganddi i ddirprwyo ar ei ran / ar ei rhan hefyd awdurdodi'r broses o arfer y pwerau dirprwyedig. Gellir rhoi awdurdod o'r fath i bobl nad ydynt yn swyddogion o'r Cyngor mewn cytundeb gyda'r awdurdod neu'r sefydliad sy'n cyflogi'r bobl berthnasol. Os na roddwyd awdurdod o'r fath cyn absenoldeb y Swyddog Arweiniol Corfforaethol, gall y Prif Weithredwr neu Gyfarwyddwr Corfforaethol awdurdodi unrhyw swyddog / swyddogion neu bersonau eraill fel y mae ef / hi yn credu eu bod yn addas i arfer pwerau'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol absennol.
- 3.4 Gall Swyddog Arweiniol Corfforaethol awdurdodi ei staff i arfer pwerau o'r fath yn ôl yr angen er mwyn cael mynediad i unrhyw dir, adeilad neu eiddo neu eu harchwilio a darparu unrhyw dystiolaeth neu awdurdod yn ôl yr angen i gyflawni eu dyletswyddau yn unol â phwerau statudol y Cyngor.

- 3.5 Awdurdod i gyflwyno ceisiadau am wybodaeth o dan Ddeddf Llywodraeth Leol (Amrywiol Ddarpariaethau) 1976 neu unrhyw ddeddfwriaeth alluogi arall.
- 3.6 O ran materion sydd wedi'u neilltuo ar gyfer y Cyngor, y Cabinet neu Bwyllgor neu Is-bwyllgor arall, os yw'r mater yn fater brys, caniateir i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol i weithredu rhwng cyfarfodydd, gan ymgynghori â Deiliad y Portffolio Cabinet perthnasol neu Gadeirydd / Is-gadeirydd y pwyllgor rheoleiddio perthnasol fel y bo'n briodol, ar yr amod bod unrhyw gamau o'r fath yn gyson â pholisïau cyffredinol y Cyngor ac os ydyw'n briodol, bod adroddiad ynglŷn â'r camau a gymerwyd yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf y Cyngor, y Cabinet, y Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor.
- 3.7 Penderfynu ynghylch penodi swyddogion at ddibenion penodol i gyflawni gwaith fel archwilwyr, swyddogion priodol neu swyddi cyffelyb eraill sydd wedi'u cynnwys yn y ddeddfwriaeth bresennol neu ddeddfwriaeth yn y dyfodol.
- 3.8 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i weithredu o ran caffael a chontractau o fewn y gyllideb gymeradwy ac yn unol â'r Rheolau Sefydlog o ran Contractau gan gynnwys y pŵer i dynnu contractwyr oddi ar y rhestrau cymeradwy, os nad ydynt wedi bodloni meini prawf y Cyngor.
- 3.9 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i weithredu ar faterion ariannol, yn unol â'r Rheoliadau Ariannol perthnasol.
- 3.10 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i gyhoeddi penderfyniadau, caniatadau, trwyddedau neu hysbysiadau ar ran y Cyngor.
- 3.11 Awdurdod i gyflawni gwaith neu ddarparu gwasanaethau i drydydd partïon ar yr amod bod adnoddau ar gael, na fydd unrhyw effaith andwyol ar yr hyn a ddarperir gan y Cyngor, a bod y taliadau priodol yn cael eu codi.

4 Cyfrifoldebau'r Swyddog Priodol

Caiff y Swyddog Arweiniol Corfforaethol ei ddynodi'n Swyddog Priodol i Gyngor Sir Ceredigion o ran y materion canlynol:

4.1 Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008) ac unrhyw is-reoliadau neu ddarpariaethau deddfwriaethol: Gweithredu fel Swyddog Priodol ar ran Cyngor Sir Ceredigion gan awdurdodi a dirprwyo pobl gymwys yn ôl yr angen i weithredu ar ran y Cyngor.

4.2 Deddf Enillion Troseddau 2002 : Uwch Swyddog Cyfrifol

5 Pwerau a dyletswyddau penodol

5.1 Gweithredu o ddydd i ddydd ac o fewn y cynllun dirprwyo yn y meysydd canlynol

a) Trwyddedu a

Gorfodi Trwyddedu.

b) Cynnal a chadw tir yn briodol.

c) Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd, gan gynnwys lechyd yr Amgylchedd, Safonau Masnach, lechyd Anifeiliaid, Safonau Diogelwch Bwyd a Phorthiant, Twyll Bwyd, Gorfodi lechyd a Diogelwch, Rheoli'r Amgylchedd a niwsans

d) Diogelu, lechyd y Cyhoedd gan gynnwys rheoli afiechydon heintus a gwaith hybu a gwella.

e) Gwasanaethau Wardeniaid Cymunedol gan gynnwys Rheoli Plâu

5.2 Arfer holl bwerau'r Cyngor o ran Diogelu'r Cyhoedd a gweithgarwch rheoleiddio ac unrhyw weithgarwch o'r fath y bydd y Cyngor yn gyfrifol amdano yn y dyfodol.

5.3 Awdurdod i benodi arolygwyr o dan Ddeddf lechyd a Diogelwch yn y Gwaith ac ati 1974

5.4 Y pŵer i arfer pwerau gorfodaeth o ran Diogelu'r Cyhoedd, troseddau rheoleiddio neu droseddau amgylcheddol sy'n codi yn unrhyw un o'r meysydd a restrir isod (gan gynnwys camau, y gellir eu hystyried yn angenrheidiol i atal troseddau, addysgu a rhoi hysbysiadau cosb benodedig)

–Baw cŵn

–Sbwriel

–Ymddygiad gwrthgymdeithasol

–Diogelu'r Amgylchedd

–Diogelu'r Cyhoedd

–Symud Ymaith a Gwaredu Cerbydau

–Gwaredu Sbwriel

–Cymdogaethau Glân

–Rheoli Llygredd

–Ysmygu mewn manau cyhoeddus a lleoliadau eraill lle mae cyfyngiadau'n berthnasol.

–Arddangos Sgoriau Hylendid Bwyd

–Gwerthiant a Gyfyngir gan Oedran a'r isafbris am alcohol

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 G Dirprwyo I'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

–Coed Peryglus

–Anifeiliaid gwyllt a syrzasau, gan gynnwys syrzasau teithiol

- 5.5. Arfer swyddogaethau'r Cyngor o ran materion sy'n gysylltiedig ag iechyd yr amgylchedd.
- 5.6. Wedi'i awdurdodi i weithredu fel Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi at ddibenion deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000. Caiff y Swyddog Monitro fel yr Uwch Swyddog Cyfrifol, ei hysbysu am unrhyw gais o'r fath.
- 5.7. Wedi'i awdurdodi i weithredu fel Swyddog Awdurdodedig at ddibenion Cynllun Enwau Bwyd Gwarchodedig: Rheoliadau Cynlluniau Ansawdd (Cynhyrchion Amaethyddol a Bwydydd) 2018.
- 5.8 Rhoi trwyddedau yn unol â Rheoliadau Tân Gwyllt 2004.
- 5.9. Rhoi ac adnewyddu Trwyddedau Cerbydau Hacni a Thrwyddedau Gyrwyr Hurio Preifat, ac eithrio pan fydd gan ymgeisydd neu ddeiliad trwydded bresennol gollfarnau troseddol blaenorol sydd wedi'u cofnodi yn eu herbyn. O dan yr amgylchiadau hynny, ymgynghorir â Chadeirydd / Is-gadeirydd Pwyllgor Trwyddedu'r Cyngor i gadarnhau a ddylid cyfeirio'r mater at yr Is-bwyllgor Trwyddedu i'w benderfynu ai peidio.
- 5.10. Atal Trwydded Cerbyd Hacni a / neu Drwydded Yrru neu Drwydded Hurio Preifat a / neu Drwydded Yrru, lle ystyrir y dylid cymryd camau ar unwaith er budd y cyhoedd. Caiff Cadeirydd / Is-gadeirydd Pwyllgor Trwyddedu'r Cyngor ei hysbysu am gamau o'r fath.
- 5.11. Arfer pwerau o ran Deddf Rheoli Ceffylau (Cymru) 2014.
- 5.12. Gweithredu fel y Swyddog Priodol ar gyfer rheoli achosion o glefydau hysbysadwy, trosglwyddadwy a heintus gan benodi ac awdurdodi Swyddogion Priodol Eraill i weithredu ar ran yr awdurdod o ran y darpariaethau deddfwriaethol sy'n ymwneud ag atal a rheoli achosion o glefydau neu heintiau. Llofnodi, cyhoeddi a chyflwyno Hysbysiadau Statudol o dan yr holl ddeddfwriaeth berthnasol a restrir isod ynghyd â phob deddfwriaeth arall at y dyfodol sydd o fewn cylch gwaith Polisi a Pherfformiad gan gynnwys ceisiadau am wybodaeth.
- 5.13. Cychwyn trefniadau a gwneud trefniadau i gyflawni gwaith os bydd rhywun heb gydymffurfio â thelerau Hysbysiad Statudol a gyflwynir o dan bwerau dirprwyedig neu os bydd rhywun wedi torri telerau Hysbysiad Statudol.
- 5.14. Cyfarwyddo'r Gwasanaethau Cyfreithiol ynglŷn â chymryd camau am beidio â chydymffurfio â darpariaethau unrhyw ddeddfwriaeth y mae dyletswydd ar y Gwasanaethau Polisi a Pherfformiad i'w gweithredu.

- 5.15. Ymgymryd â'r holl ddyletswyddau, cyfrifoldebau a swyddogaethau sydd mewn deddfwriaeth a'r rhai y mae gofyn i'r Gwasanaethau Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd eu gweithredu fel arall.
- 5.16. Cynnal arolygiadau, ymchwiliadau, cyfweiliadau, samplo, gwaharddiadau, atafaeliadau, cadw dan gadwad, cofnodi, monitro (cyflwyno hysbysiadau cosb benodedig), cyflwyno hysbysiadau, (gan gynnwys hysbysiadau atal), hawliidiadau, trosglwyddiadau, awdurdodiadau, trwyddedu, cofrestriadau ac achosion cyfreithiol yn unol ag unrhyw ddeddfwriaeth sy'n dod o dan gylch gwaith Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd, ynghyd ag unrhyw reoliadau a wnaethpwyd oddi tani, ac unrhyw newidiadau neu ychwanegiadau yn ogystal â phob deddfwriaeth at y dyfodol yn unol â chylch gwaith Polisi a Pherfformiad a gweithredu pob pŵer perthnasol arall, gan gynnwys y pwerau mynediad a ddarperir o dan ddeddfwriaeth o'r fath.
- 5.17 Ymgymryd â'r holl ddyletswyddau sy'n ymwneud â'r ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig ag Iechyd y Cyhoedd (Coronafeirws), fel y'i diwygiwyd, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'r canlynol:
- 5.17.1 Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) a
- 5.17.2 Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Swyddogaethau Awdurdodau Lleol) (Cymru)
- 5.18. Defnyddio pwerau, dyletswyddau a swyddogaethau'r Cyngor sy'n ymwneud â Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998, y Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 a'r strategaeth CONTEST

Atodiad 10

***J DIRPRWYO YNG NGHYSWLLT Y SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL:
PORTH CYNNAL - GWASANAETHAU ARBENIGOL GYDOL OES A
CHYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL /
UNIGOLYN CYFRIFOL A'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL:
PORTHGOFAL- YMYRRAETH WEDI'I THARGEDU A DIRPRWY
GYFARWYDDWR Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL***

CYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

- Mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal - Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes wedi'i dynodi a'i phenodi yn
 1. Gyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol yn unol ag Adran 6, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol 1970. Mae swyddogaeth ac atebolrwydd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi'u hamlinellu yn y Protocol "Swyddogaethau ac Atebolrwydd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol" sef Dogfen P o dan ran 5 o'r Cyfansoddiad hwn. Mabwysiadodd y Cyngor y Protocol yn ffurfiol ar 23/1/18.
 2. Hefyd, mae wedi'i hawdurdodi i weithredu fel Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi at ddibenion Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000. Caiff y Swyddog Monitro fel yr Uwch Swyddog Cyfrifol, ei hysbysu am unrhyw gais o'r fath.
 3. Defnyddio pwerau, dyletswyddau a swyddogaethau'r Cyngor sy'n ymwneud â Phanel y Channel o dan Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 gan gynnwys dynodi Swyddogion priodol i fod yn Gadeirydd y Channel ac yn Ddirprwy Gadeirydd y Channel.
- Y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu yw Dirprwy Gyfarwyddwr dynodedig y Gwasanaethau Cymdeithasol.
- Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r:
 - Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal - Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes,

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo I'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu.
- ac yn eu habsenoldeb i unrhyw swyddogion a awdurdodir yn briodol gan y Swyddogion Arweiniol Corfforaethol o dro i dro fel y bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny:-

Gwasanaethau Cymdeithasol

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol 1970 Atodlen 1

Swyddogaethau Gwasanaethau Cymdeithasol

DEDDFIAD	NATUR Y SWYDDOGAETHAU	NODIADAU
Deddf Plant a Phobl Ifanc 1933		
Rhan III	Amddiffyn pobl ifanc o ran achosion troseddol a diannod; plant sy'n ymddangos gerbron llys sydd angen gofal, amddiffyniad neu reolaeth; traddodi plant i ysgol gymeradwy neu ofal person cymwys, ac ati	Dal mewn grym
	Rhan IV Cartrefi remand, ysgolion cymeradwy a phlant mewn gofal personau cymwys	Dal mewn grym
Deddf Cymorth Gwladol 1948		
Adrannau 21 i 27	Darparu llety preswyl ar gyfer yr oedrannus, yr eiddil, yr anghenus, ac ati	a.21, 23, 24 a 26 dal mewn grym a.22 mewn grym ond bydd yn cael ei diddymu a.25 a 27 wedi'i ddiddymu
Adrannau 29 a 30	Lles personau sy'n ddall, yn fyddar, yn fud neu sydd fel arall dan anfantais neu sy'n dioddef anhwylder meddwl; defnyddio sefydliadau gwirfoddol ar gyfer gweinyddu cynlluniau lles	Dal mewn grym
Adrannau 43 i 45	Adennill costau darparu gwasanaethau penodol	a.43 a 45 mewn grym a.44 wedi'i ddiddymu
Adran 48	Diogelu dros dro eiddo sy'n perthyn i bersonau mewn ysbyty neu lety a ddarperir dan Ran III y Ddeddf, ac ati	Dal mewn grym
Adran 49	Talu treuliau swyddog Awdurdod Lleol sy'n ymgeisio am benodiad fel dirprwy ar gyfer cleifion penodol	Dal mewn grym
Adran 56(3) ac eithrio i'r graddau y mae'n ymwneud â throedd o dan adran 47(11)	Erllyn troseddau	Dal mewn grym

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo I'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Deddf Personau Anabl (Cyflogaeth) 1958

Adran 3 Darparu cyfleusterau fel y gall personau anabl gael eu cyflogi neu weithio o dan amodau arbennig Dal mewn grym

Deddf Iechyd Meddwl 1959

Adran 8 Lles personau sydd ag anhwylderau meddwl a llety ar eu cyfer Mewn grym ond i'w diddymu

Deddf Iechyd Meddwl (Yr Alban) 1984

Adran 10 Lles person penodol tra ei fod mewn ysbyty yn yr Alban Dal mewn grym

Deddf Ymwelwyr Iechyd a Gwaith Cymdeithasol (Hyfforddiant) 1962

Adran 5(1)(b) **Ymchwil i faterion sy'n ymwneud â gwasanaethau lles Awdurdodau Lleol** Deddf wedi'i diddymu

Adran 5(1)(c) **Ymchwil i faterion sy'n ymwneud â swyddogaethau Awdurdodau Lleol** Deddf wedi'i diddymu

Deddf Plant a Phobl Ifanc 1963

Rhan I **Pwerau sy'n ymwneud â phobl ifanc y mae angen gofal, amddiffyniad neu reolaeth arnynt; darpariaethau pellach ar gyfer amddiffyn yr ifanc yng nghyswllt achosion troseddol** Adrannau sy'n delio â swyddogaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi'u diddymu

Deddf Gwasanaethau Iechyd ac Iechyd y Cyhoedd 1968

Adran 45 **Hybu lles pobl hŷn** Dal mewn grym

Adran 65 **Cymorth ariannol ac arall i sefydliadau gwirfoddol** Dal mewn grym

Deddf Gwaith Cymdeithasol (yr Alban) 1968

Adrannau 75(2) **Cyfeirnod ar gyfer ystyried, ac ati, a 76(4) achos plentyn mewn gofal y mae ei riant yn symud i'r Alban ac yn trosglwyddo plentyn** a.75 & 76 wedi'i diddymu

Deddf Plant a Phobl Ifanc 1969

Y Ddeddf gyfan ac eithrio adran 9 i'r graddau y maent yn trosglwyddo swyddogaethau i Awdurdod Lleol yn rhinwedd ei swydd fel awdurdod addysg lleol **Gofal a ffyrdd eraill o drin plant a phobl ifanc trwy achosion llys** Mae rhai adrannau (a.9, er enghraifft) sy'n delio â swyddogaethau Gwasanaethau Cymdeithasol dal mewn grym

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo I'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Deddf Cleifion Cronig a Phersonau Anabl 1970

Adran 1 **Sicrhau gwybodaeth ynghylch yr angen am wasanaethau lles penodol a chyhoeddi gwybodaeth ynghylch bodolaeth y gwasanaethau hynny** Dal mewn grym

Adran 2 **Darparu gwasanaethau lles penodol** **Dal mewn grym**
Adran 18 **Darparu gwybodaeth benodol y mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn gofyn amdani** Mewn grym ond i'w diddymu

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol

Adran 6 Penodi Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru a.6 dal mewn grym

Adran 7B **Darparu a rheoli gweithdrefn gwyno** a.7B mewn grym ond i'w diddymu

Deddf Mabwysiadu 1976

Swyddogaethau yn parhau i fod yn arferadwy yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth drosiannol neu arbedion a wnaed gan Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 neu oddi tano. Yr adrannau sy'n delio a swyddogaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi'u diddymu

Deddf Plant 1975

Rhan II **Cais gan Awdurdod Lleol am ddirymu gorchymyn gwarchodaeth; Ymchwiliadau a gynhaliwyd gan Awdurdod Lleol mewn achosion gwarchodaeth** **Wedi'i diddymu**

Deddf Budd-daliadau Atodol 1976

Atodlen 5 Darparu a chynnal [unedau adsefydlu] ar gyfer pobl heb ffordd sefydlog o fyw **Wedi'i diddymu**

Deddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol 1977

Atodlen 8 Gofal dros famau a phobl ifanc; atal, gofal ac ôl-ofal; cymorth yn y cartref a chyfleusterau golchi dillad Dal mewn grym ond mae wedi'i chynnwys bellach yn Atodlen 15, Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006

Deddf Cartrefi Preswyl 1980

Adrannau 1 i 7 Cofrestru cartrefi i bobl anabl neu bobl hŷn a chartrefi preswyl ar gyfer pobl ag anhwylderau meddwl Wedi'u diddymu

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo I'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Deddf Iechyd Meddwl 1983

Rhannau II, III a VI	Lles y rheini ag anhwylder meddwl; Gwarcheidiaeth pobl sy'n dioddef o anhwylder meddwl gan gynnwys y rheini sydd wedi symud i Gymru a Lloegr o'r Alban neu Ogledd Iwerddon; arfer swyddogaethau perthynas agosaf y sawl sy'n dioddef	Dal mewn grym
Adrannau 66, 67, 69(1)	Arfer swyddogaethau'r berthynas agosaf o ran ceisiadau a chyfeiriadau at Dribiwnlysoedd Adolygu Iechyd Meddwl	Dal mewn grym
Adran 114	Penodi gweithwyr cymdeithasol cymeradwy	Dal mewn grym
Adran 115	Cael mynediad ac archwilio	Dal mewn grym
Adran 116	Lles cleifion ysbytai penodol	Dal mewn grym
Adran 117	Ôl-ofal cleifion dan gadwad	Dal mewn grym
Adran 130	Erlyniadau	Dal mewn grym

Deddf Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a Dyfarniadau Nawdd Cymdeithasol 1983

**Adran 17, i'r Taliadau ar gyfer gwasanaethau lles Dal mewn grym
graddau y Awdurdodau Lleol
mae'n
ymwneud â
gwasanaethau
a ddarperir o
dan y
deddfiadau a
nodir yn
isadran (2)(a) i
(c)**

Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984

**Adran 46 Claddu neu amlosgi person dan Ran III, Dal mewn grym
Deddf Cymorth Cenedlaethol 1948, ac
adennill treuliau o'r ystad**

Deddf Tai 1996 Adran 213(1)(b)

Cydweithredu o ran pobl ddigartref a phobl sydd wedi'u bygwth â digartrefedd **Dal mewn grym**

Deddf Personau Anabl (Gwasanaethau, Ymgynghori a Chynrychioli) 1986

**Adrannau 1 i 5, Cynrychioli ac asesu pobl anabl Dal mewn grym
7 a 8 ac eithrio
i'r graddau y
maent yn
trosglwyddo**

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo I'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

swyddogaethau
i Awdurdod
Lleol yn
rhinwedd ei
swydd fel
awdurdod
addysg lleol

Deddf Tai (Yr Alban) 1987

Adran 38(b) Cydweithredu o ran pobl ddigartref a phobl sydd wedi'u bygwth â digartrefedd Dal mewn grym

Deddf Plant 1989

Y Ddeddf gyfan Adroddiadau Lles Dal mewn grym
i'r graddau y Caniatáu cais am orchymyn preswyllo o
mae'n rhoi ran plentyn mewn gofal
swyddogaethau Swyddogaethau sy'n ymwneud â
ar Awdurdod gorchmynion gwarcheidwaid arbennig
Lleol o fewn Gorchmynion cymorth i deuluoedd
ystyr y Ddeddf Swyddogaethau o dan Ran III y Ddeddf
honno (cymorth Awdurdodau Lleol i blant a
theuluoedd)

Amddiffyn plant

Swyddogaethau sy'n ymwneud â chartrefi cymunedol, cartrefi gwirfoddol a sefydliadau gwirfoddol, cartrefi plant preifat, trefniadau preifat ar gyfer maethu plant, gwarchod plant a gofal dydd ar gyfer plant ifanc
Arolygu cartrefi plant ar ran yr Ysgrifennydd Gwladol

Ymchwil a datganiadau gwybodaeth

Swyddogaethau sy'n ymwneud â phlant sy'n cael llety gan y Byrddau Iechyd Lleol, Ymddiriedolaethau Gofal Sylfaenol, Ymddiriedolaethau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol ac awdurdodau addysg lleol neu gartrefi gofal, ysbytai annibynnol neu ysgolion

Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal yn y Gymuned 1990

Adran 46 Paratoi cynlluniau ar gyfer gwasanaethau gofal yn y gymuned Dal mewn grym

Adran 47 Asesu anghenion y gwasanaethau gofal yn y gymuned Dal mewn grym

Deddf Addysg 1996

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo I'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargeddu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Adran 322

Help i'r awdurdod addysg lleol wrth arfer swyddogaethau o dan Ran III y Ddeddf

Dal mewn grym**Deddf Gofalwyr (Cydnabyddiaeth a Gwasanaethau) 1995****Adran 1**

Asesu gallu gofalwyr i ddarparu gofal

Dal mewn grym**Deddf Gofal yn y Gymuned (Taliadau Uniongyrchol) 1996**

Swyddogaethau sy'n ymwneud â gwneud taliadau i bobl o ran sicrhau'r ddarpariaeth o wasanaethau gofal yn y gymuned neu wasanaethau o dan y Ddeddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000

Wedi'i ddiddymu gan y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2001 ond y diddymiad heb ddod i rym eto

Deddf Mabwysiadu (Agweddau rhwng Gwledydd) 1999**Adrannau 1 a 2(4)**

Swyddogaethau o dan reoliadau a wnaed o dan adran 1 sy'n rhoi ar waith y Confensiwn ar Amddiffyn Plant a Chydweithredu o ran Mabwysiadu Rhwng Gwledydd, a gwblhawyd yn yr Hâg ar 29 Mai 1993 a swyddogaethau o dan Erthygl 9(a) i (c) o'r confensiwn

Dal mewn grym

Deddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000

Y Ddeddf gyfan, i'r graddau y mae'n rhoi swyddogaethau ar Awdurdod Lleol o fewn ystyr y Ddeddf honno

Asesu anghenion gofalwyr Darparu gwasanaethau i ofalwyr Darparu talebau

Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2001

Rhan 4 i'r graddau y mae'n rhoi swyddogaethau ar Awdurdod Lleol yng Nghymru neu Loegr o fewn ystyr y Rhan honno

Swyddogaethau o ran darparu llety preswyl Gwneud taliadau uniongyrchol i berson o ran sicrhau darpariaeth gwasanaethau gofal yn y gymuned neu wasanaethau i ofalwyr

Mae Rhan 4 is mewn grym, ar wahân i Adran 56 sydd mewn grym i'r graddau y mae rhoi unrhyw bwr i wneud gorchymyn neu reoliadau sy'n sy'n arferadwy gan yr Ysgrifennydd Gwladol, ddim mewn grym fel arall, mae Adran 56 yn delio â rheoliadau a allai ddarparu ar gyfer Awdurdod Lleol i wneud trefniadau ar gyfer llety preswyl yn yr Alban, Gogledd Iwerddon,

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo I'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002

Cynnal Gwasanaeth Mabwysiadu; swyddogaethau
Awdurdod Lleol fel asiantaeth mabwysiadu Dal mewn grym

Deddf Gofal Cymunedol (Rhyddhau Gohiriedig etc) 2003

Rhan 1 **Swyddogaethau sy'n ymwneud â** Ddim mewn grym
chleifion sy'n debygol o angen yng Nghymru
gwasanaethau gofal cymunedol i fod ar
gael er mwyn eu cyflawni'n ddiogel

Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Iechyd Cymunedol a Safonau) 2003

Adran 114 **Ystyried cwynion** **Mewn grym ond**
yr Atodlen heb
ei newid eto i
gyfeirio at hyn

Deddf Gofalwyr (Cyfleoedd Cyfartal) 2004

Adran 3, i'r
graddau y mae'n
rhoi
swyddogaethau ar
Awdurdod Lleol o
fewn ystyr yr adran
honno
Cydweithredu rhwng awdurdodau Dal mewn grym

Deddf Plant 2004

Adrannau 13 i 16 a
31 i 34
Swyddogaethau sy'n ymwneud â Byrddau Lleol
Diogelu Plant Dal mewn grym
DS Nid yw
adrannau 31 i 34
ond yn berthnasol i
Gymru

Deddf Galluedd Meddyliol 2005

Adran 39 **Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol** Dal mewn grym
annibynnol cyn darparu llety ar gyfer
person heb alluedd

Adran 39A **Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol** Dal mewn grym
annibynnol pan fydd yn rhoi awdurdodiad
brys, neu'n gwneud cais am awdurdodiad
safonol, dan Atodlen A1, y Ddeddf

Adran 39C **Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol** Dal mewn grym
annibynnol pan na fydd yna
gynrychiolydd ar gyfer y person

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo l'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal –
Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

	perthnasol dan Ran 10 Atodlen A1 , y Ddeddf	
Adran 39D	Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol annibynnol pan na fydd cynrychiolydd y person perthnasol o dan Ran 10, Atodlen A1 y ddeddf yn cael ei dalu	Dal mewn grym
Adran 49	Adroddiadau mewn achosion	Dal mewn grym
Atodlen A1	Unrhyw swyddogaethau	Dal mewn grym
	Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008	
Rhan 1	Gwneud trefniadau ar gyfer cyflawni swyddogaethau gofal perthnasol o ran plant a phobl ifanc penodol	Dal mewn grym

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo l'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

2. Swyddogaethau tai strategol, safonau tai ac atal digartrefedd

Hefyd, mae gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu y cyfrifoldebau dirprwyedig canlynol

- 2.1 Yn meddu ar y prif gyfrifoldeb dros weinyddu'r Gofrestr Tai Cyffredin ar gyfer dyrannu tai cymdeithasol y Landlordiaid Cofrestredig sy'n gweithredu yn y Sir.
- 2.2 Enwebu pobl o'r Gofrestr Dai fel y gall unigolion gael mynediad i'r Sector Preifat, Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ac Asiantaethau Gosod Tai Cymdeithasol yn unol â Rhan 2 Deddf Tai 2014.
- 2.3 Cymeradwyo ceisiadau am grantiau a benthyciadau ac am symiau ychwanegol yn unol â'r ddeddfwriaeth sydd mewn grym ar y pryd ac yn unol â pholisi ac arfer y Cyngor ar y pryd gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.
- 2.4 Llofnodi, cyhoeddi a chyflwyno Hysbysiadau Statudol o dan bob deddfwriaeth berthnasol gan gynnwys ymholiadau am wybodaeth.
- 2.5 Gwneud trefniadau i gyflawni gwaith a/neu gyflawni gwaith os bydd rhywun heb gydymffurfio â thelerau unrhyw Hysbysiad Statudol
- 2.6 Sicrhau llety dros dro ar gyfer y Digartref o dan Ran 2 Deddf Tai 2014 ac unrhyw ddeddfwriaeth a / neu reoliadau cyfredol a pherthnasol eraill. Cyflawnir hyn trwy wneud cytundebau a thenantiaethau gyda Landlordiaid Preifat a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ac Asiantaethau Gosod Tai Cymdeithasol.
- 2.7 Cynnal adolygiadau digartrefedd fel bo'r angen yn unol â Rhan 2 Deddf Tai 2014.
- 2.8 Rhoddi hawlildiadau i fenthycwyr morgeisi megis Cymdeithasau Tai o ran amodau ad-dalu grantiau sy'n ymwneud â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 er mwyn rhoi'r tâl cyntaf ar werth yr eiddo i'r benthycwyr pe gorfodid ei werthu ar ôl ei adfeddiannu gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.
- 2.9 Gwneud cytundebau enwebu gyda landlordiaid preifat ar ran y Cyngor ar gyfer gosod unedau/fflatiau a gaiff eu creu drwy eu cyfaddasu gyda chymorth grantiau dewisol.
- 2.10 Penderfynu a ddylid hawlio grant yn ôl ar ôl gwaredu neu drosglwyddo anheddau'n briodol o dan amgylchiadau sy'n unol â Pholisi Grantiau a Benthyciadau Tai'r Cyngor a/neu Adran 45(5) Deddf Grantiau Tai,

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo l'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Adeiladu ac Adfywio 1996 neu'r Caniatâd Cyffredinol i Adennill Grantiau 1996 gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.

- 2.11 Gweinyddu'r darpariaethau yn Adran 157 Deddf Tai 1985 o ran y cyfyngiad a osodir ar yr hen stoc tai gwledig.
- 2.12 O ran Deddf Tai 2004:
 - 2.12.1 gwneud Gorchmynion Rheoli a gweithredu pwerau mynediad i gyflawni gwaith (Adran 131 Deddf Tai 2004)
 - 2.12.2 hysbysu rhywun perthnasol yn gofyn iddo ef/iddi hi ddangos unrhyw ddogfennau o dan adran 235 Deddf Tai 2004 (pŵer i fynnu bod dogfennau'n cael eu dangos)
 - 2.12.3 arfer pŵer mynediad (Adran 239 Deddf Tai 2004 pwerau mynediad)
 - 2.12.4 arfer pŵer mynediad i gyflawni gwaith (paragraff 25 Atodlen 7 Deddf Tai 2004 (Gorchmynion Rheoli Anheddau Gwag "EDMO"), a
 - 2.12.5 chyflwyno hysbysiadu gwella at ddibenion arfer pŵer i gael mynediad er mwyn cyflawni gwaith (paragraff 3(4) Atodlen 3 Deddf Tai 2004)
- 2.13 Gwneud trefniadau i gyflawni gwaith os bydd rhywun heb gydymffurfio â thelerau Hysbysiad Statudol neu os bydd rhywun wedi torri telerau Hysbysiad Statudol sy'n codi o dan 2.11 uchod.
- 2.14 Cyfarwyddo'r adain gyfreithiol ynghylch unrhyw gamau cyfreithiol sy'n codi os bydd rhywun heb gydymffurfio â darpariaethau unrhyw ddeddfwriaeth y mae dyletswydd ar Bennaeth y Gwasanaeth i'w gorfodi.
- 2.15 Penderfynu ynghylch ceisiadau am grantiau tai a phenderfynu ynghylch ceisiadau am daliadau dewisol ychwanegol fel y bo'n briodol ac o fewn y gyllideb, gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet perthnasol.
- 2.16 Rheoli a gwneud y defnydd gorau o Grantiau Tai Cymdeithasol a ffrydiau cyllido eraill i gynorthwyo'r Awdurdod i gyflawni ei rwymedigaethau statudol o ran tai a galluogi anghenion tai lleol i gael eu diwallu.
- 2.17 Gweithredu a chynnal cynllun cymorthdaliadau rheoli ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig sy'n weithredol yng Ngheredigion ac sy'n cynorthwyo â lleoliadau ar gyfer llety dros dro i'r digartrefedd gan ddefnyddio eu stoc dai eu hunain.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo l'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

2.18 Defnyddio pwerau a dyletswyddau, ac i awdurdodi Swyddogion, o dan ddarpariaethau:

(a) Rheoliadau Effeithlonrwydd Ynni (Eiddo Rhent Preifat) (Cymru a Lloegr) 2015; a

(b) Deddf Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru) 2019 (gan gynnwys Rheoliadau a wnaed o dan hynny).

3. Pwerau a dyletswyddau penodol

Mae gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ymyrraeth wedi'i Thargeddu Porth Gofal (ac unrhyw Swyddog arall a awdurdodwyd yn briodol ganddo) y cyfrifoldebau dirprwyedig canlynol:

3.1 Gweithredu o ddydd i ddydd ac o fewn y cynllun dirprwyo yn y meysydd canlynol

- a. Tai (gan gynnwys y swyddogaeth tai strategol, tai fforddiadwy (gan gynnwys cynorthwyo a chynghori'r Awdurdod Cynllunio Lleol mewn perthynas â chytundebau Adran 106), tai arbenigol, atal digartrefedd/opsiynau tai, y gofrestr tai cyffredin, diogelwch yn y cartref, a Thrwyddedu Tai Amfeddiannaeth
- b. safonau tai ac adnewyddu achredu landlordiaid, arbed ynni yn y cartref,
- c. Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl).

3.2 Arfer swyddogaethau'r Cyngor o ran digartrefedd / opsiynau tai

3.3 Arfer swyddogaethau'r Cyngor o ran tai anaddas

3.4 Arfer swyddogaethau'r Cyngor o ran tai amfeddiannaeth, gan gynnwys penderfynu ynghylch ceisiadau am drwyddedau, rhoi hysbysiadau a chymryd camau gorfodi yn ôl yr angen.

3.5 Arfer pwerau gorfodi'r Cyngor yn y sector tai preifat.

3.6 Arfer swyddogaeth y Cyngor o ran darparu cofrestr tai cyffredin.

3.7 Arfer swyddogaeth y Cyngor o ran cyflenwi tai fforddiadwy / cyllid grant.

3.8 Cymeradwyo neu wrthod ceisiadau am wella tai / grantiau atgyweirio, cynlluniau benthyciadau tai a Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl gan eu gweinyddu.

3.9 Y pŵer i weithredu camau gorfodi mewn perthynas ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, gan gynnwys camau angenrheidiol i atal troseddau, addysgu a rhoi hysbysiadau cosb benodedig ac, mewn ymgynghoriad â'r Aelod Cabinet perthnasol, cyflwyno cais a gwneud Gorchymyn Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014.

3.10 Ymgymryd â'r gwaith o werthu eiddo yn orfodol.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo l'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargeddu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Atodiad 11 – Detholiad:

Dogfen B

RHEOLAU GWEITHDREFN MYNEDIAD AT WYBODAETH

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Awdur a gwasanaeth:

Dyddiad cymeradwyo'r Cyngor: 19 Mawrth 2019

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad adolygu:

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN B_Rheolau Gweithdrefn Mynediad At Wybodaeth

Cyneradwywyd gan y Cyngor 21 Mawrth 2019

1. CWMPAS

Mae'r rheolau hyn yn berthnasol i holl gyfarfodydd y Cyngor, y Cabinet, y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu, y Pwyllgor Moseg a Safonau, y Pwyllgor Rheoli Datblygu, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Pwyllgor Trwyddedu a'r Pwyllgor Rhestr Fer ac unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus eraill.

Atodiad 12 Detholiad o:

Dogfen E – Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu, Cyfansoddiad

16. GALW I MEWN

- 16.1 Pan wneir penderfyniad gan y Cabinet, gan aelod unigol o'r Cabinet neu Bwyllgor o'r Cabinet neu o dan gyd drefniadau, cyhoeddir y penderfyniad, gan gynnwys lle bo hynny'n bosibl drwy ddulliau electronig, a bydd ar gael ym mhrif swyddfeydd y Cyngor fel arfer o fewn 2 ddiwrnod gwaith ar ôl iddo gael ei wneud. Anfonir copïau o'r cofnodion o'r penderfyniadau hynny at yr Aelodau o fewn 2 ddiwrnod gwaith, gan y sawl sy'n gyfrifol am gyhoeddi'r penderfyniad. (Gweler Dogfen D)
- 16.2 Bydd yr hysbysiad o benderfyniadau yn nodi'r dyddiad y caiff ei gyhoeddi a bydd yn nodi y daw'r penderfyniad i rym, ac y gellir ei weithredu wedyn, ar ddiwedd 5 o ddiwrnodiau gwaith ar ôl cyhoeddi'r penderfyniad, oni bai bod y penderfyniad yn cael ei alw i mewn (gweler isod).
- 16.3 Galw i mewn yw atgyfeirio penderfyniad a wnaed, ond nas gweithredwyd eto, at y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol. Mae pwerau galw i mewn yn ymwneud â swyddogaethau Cabinet (gweithredol). Gellir galw unrhyw benderfyniad a wneir gan y Cabinet neu benderfyniad allweddol a wneir gan swyddog o dan awdurdod dirprwyedig o'r Cabinet i mewn (yn amodol ar eithriadau).

Gellir galw penderfyniad i mewn pan fydd Aelodau:

- yn credu y gallai fod yn groes i ofynion arferol gwneud penderfyniadau
 - yn credu ei fod yn groes i fframwaith polisi y cytunwyd arno a/neu gyllideb y cytunwyd arni gan y Cyngor
 - angen gwybodaeth bellach gan y sawl sy'n gwneud y penderfyniad i egluro pam y cafodd ei gymryd.
- 16.4 Ystyrir bod penderfyniad wedi'i alw i mewn pan mae:
- unrhyw dri aelod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol ("y Pwyllgor") y mae ei gylch gorchwyl yn ymwneud â phenderfyniad y Cabinet (fel y disgrifir yn Erthygl 6 Rhan 2 y Cyfansoddiad), neu
 - chwe aelod etholedig o'r Cyngor, a Chadeirydd y Pwyllgor, yn ei wrthwynebu, ac yn ei alw i mewn trwy roi cais galw i mewn dilys i'r Swyddog Priodol (Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd).

Parhad...

- 16.5 Ar ôl cael cais Galw i Mewn dilys, bydd y Swyddog Priodol yn cynnull cyfarfod o'r Pwyllgor ar unrhyw ddyddiad y bydd y Swyddog Priodol yn penderfynu arno, lle bo hynny'n bosibl ar ôl ymgynghori â Chadeirydd y Pwyllgor, cyn pen 8 diwrnod gwaith ar ôl y penderfyniad i alw i mewn. Yna bydd y Swyddog Priodol yn hysbysu'r sawl a wnaeth y penderfyniad i alw i mewn. Yna bydd y Swyddog Priodol yn hysbysu'r sawl a wnaeth y penderfyniad i alw i mewn.
- 16.6 Ni ellir gweithredu penderfyniad a alwyd i mewn nes iddo gael ei ystyried gan y Pwyllgor.
- 16.7 Os na fydd y Pwyllgor, ar ôl cael cais dilys i alw i mewn, yn cyfeirio'r mater yn ôl at y person neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau, bydd y penderfyniad yn dod i rym ar ddyddiad cyfarfod y Pwyllgor.
- 16.8 Os yw'r Pwyllgor, ar ôl ystyried y penderfyniad, yn dal i bryderu am y penderfyniad, yna caiff y Pwyllgor gyfeirio'r penderfyniad naill ai
- a) yn ôl at yr unigolyn neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau i'w ailystyried, gan nodi'n ysgrifenedig natur ei bryderon a rhoi rhesymau NEU
 - b) at y Cyngor os yw'r penderfyniad yn ymwneud â fframwaith polisi neu gyllideb y Cyngor
- 16.9 Os cyfeirir y mater at y sawl sy'n gwneud y penderfyniad, bydd y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad yn ailystyried o fewn 10 o ddiwrnodiau gwaith pellach. Ar ôl ailystyried y penderfyniad, bydd yr unigolyn neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau naill ai'n cadarnhau'r penderfyniad, yn diwygio'r penderfyniad neu'n dirymu'r penderfyniad. Ystyrir bod y penderfyniad yn derfynol a bydd yn dod i rym ar unwaith

Atgyfeiriadau at y Cyngor

- 16.10 Os atgyfeirir penderfyniad at y Cyngor gan y Pwyllgor, bydd cyfarfod o'r Cyngor yn cael ei gynnull gan y Swyddog Priodol cyn pen 15 diwrnod gwaith o ddyddiad cyfarfod y Pwyllgor.

Parhad...

DOGFEN E Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

16.11 Os na fydd y Cyngor yn cyfarfod cyn pen 15 diwrnod gwaith bydd y penderfyniad yn dod i rym ar ddiwedd y 15 diwrnod o gyfarfod y Pwyllgor,

16.12 Os bydd y Cyngor yn cyfarfod cyn pen 15 diwrnod gwaith, bydd yn penderfynu p'un a yw'n gwrthwynebu'r penderfyniad ai peidio

Os yw'r Cyngor:

a) ddim yn gwrthwynebu'r penderfyniad, yna nid oes angen cymryd dim camau pellach, a bydd y penderfyniad mewn grym ar ddyddiad cyfarfod y Cyngor neu ddiwedd y cyfnod y dylid bod wedi cynnal cyfarfod y Cyngor ynddo, pa un bynnag yw'r cynharaf.

b) yn gwrthwynebu'r penderfyniad bydd y Cyngor yn atgyfeirio'r penderfyniad y mae'n ei wrthwynebu yn ôl at yr unigolyn neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau, ynghyd â'i farn a'i resymau am y penderfyniad.

16.13 Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan y Cabinet cyfan neu Bwyllgor ohono, gelwir cyfarfod ynghyd i ailystyried y penderfyniad o fewn 10 niwrnod gwaith wedi cais y Cyngor. Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan unigolyn, bydd yr unigolyn yn ailystyried o fewn 10 diwrnod gwaith ar ôl cael cais y Cyngor.

16.14 Ar ôl ailystyried y penderfyniad, bydd y corff neu'r person sy'n gwneud penderfyniadau yn dewis cadarnhau, diwygio neu ddirymu'r penderfyniad gwreiddiol. Bydd y penderfyniad yn derfynol ac mewn grym ar unwaith.

Penderfyniadau brys

16.15 Ni fydd y weithdrefn galw i mewn a nodir uchod yn berthnasol pan gadarnheir bod y penderfyniad sy'n cael ei wneud gan y Cabinet yn un brys yn unol â Rheolau'r Weithdrefn a nodir yn y Cyfansoddiad.

16.16 Ystyrir bod penderfyniad yn un brys os byddai unrhyw oedi wrth weithredu'r penderfyniad sy'n debygol o gael ei achosi gan y broses galw i mewn yn rhagfarnu'n

Parhad...

ddifrifol fuddiannau'r Cyngor neu fuddiannau'r cyhoedd. Bydd cofnod y penderfyniad, a'r hysbysiad sy'n ei wneud yn gyhoeddus, yn nodi ym

DOGFEN E Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

marn y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad, a yw'r penderfyniad yn un brys ai peidio, ac felly heb fod yn destun y broses galw i mewn.

- 16.17 Ar ôl ystyried cyngor y Swyddog Monitro, rhaid i Gadeirydd y Cyngor gytuno bod y penderfyniad a gynigir yn rhesymol o dan yr holl amgylchiadau ac iddo gael ei drin fel mater o frys. Yn absenoldeb y Cadeirydd, bydd angen cydsyniad yr Is-gadeirydd. Yn absenoldeb yr Is-gadeirydd, mae angen cydsyniad Cadeirydd y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu. Yn absenoldeb pob un o'r uchod bydd angen cydsyniad y Prif Weithredwr (Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig) neu'r Swyddog Monitro.
- 16.18 Mae'n rhaid i benderfyniadau a wneir fel mater o frys gael eu cyflwyno gerbron y cyfarfod nesaf o'r Cyngor, ynghyd â'r rhesymau dros y brys
- 16.19 Bydd gweithrediad y darpariaethau hynny sy'n ymwneud â galw i mewn a materion brys yn cael ei fonitro'n flynyddol a chyflwynir adroddiad gerbron y Cyngor gyda chynigion i'w hadolygu pe bai angen.

Atodiad 13

Dogfen D

RHEOLAU GWEITHDREFN Y CABINET

Awdur a gwasanaeth:

Dyddiad cymeradwyo'r Cyngor: 21 Mawrth 2019

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad adolygu:

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN D_Rheolau Gweithdrefn Y Cabinet

~~Cymeradwywyd gan y Cyngor 21 Mawrth 2019~~Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

1.1 PWY A ALL WNEUD PENDERFYNIADAU CABINET?

Bydd yr Arweinydd yn penderfynu sut y bydd swyddogaethau'r Cabinet yn cael eu cyflawni gan y canlynol:

- 1.1.4 y Cabinet cyfan;
- 1.1.2 Pwyllgor o'r Cabinet;
- 1.1.3 aelod unigol o'r Cabinet;
- 1.1.4 swyddog;
- 1.1.5 cyd drefniadau; neu
- 1.1.6 awdurdod lleol arall.

1.2 DIRPRWYO GAN YR ARWEINYDD

Yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor, bydd yr Arweinydd yn cyflwyno i'r Cyngor gofnod ysgrifenedig o ddirprwyaethau a wnaethpwyd ganddo/ganddi i'w cynnwys yng nghynllun dirprwyo'r Cyngor yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn. Bydd y ddogfen a gyflwynir gan yr Arweinydd yn cynnwys yr wybodaeth ganlynol ynglŷn â swyddogaethau'r Cabinet parthed y flwyddyn sydd i ddod:

- i. enwau, cyfeiriadau ac adrannau etholiadol y rhai a benodir i'r Cabinet gan yr Arweinydd;
- ii. maint unrhyw awdurdod a ddirprwywyd i aelodau'r Cabinet yn unigol, gan gynnwys manylion unrhyw gyfyngiadau ar eu hawdurdod;
- iii. cylch gorchwyl a chyfansoddiad pa Bwyllgorau Cabinet bynnag y bydd yr Arweinydd yn eu penodi ac enwau'r aelodau Cabinet a benodir iddynt;
- vi. natur a maint unrhyw ddirprwyo ar swyddogaethau'r Cabinet i unrhyw awdurdod arall neu unrhyw gyd drefniadau ac enwau'r aelodau Cabinet hynny a benodir i unrhyw Gyd Bwyllgor am y flwyddyn sydd i ddod i ddod; a
- natur a maint unrhyw ddirprwyo i swyddogion gyda manylion unrhyw gyfyngiadau ar y dirprwyo hwnnw, a theitl y swyddog y gwneir y dirprwyo iddo.

1.3 IS-DDIRPRWYO SWYDDOGAETHAU CABINET

1.3.1 Lle bo'r Cabinet, Pwyllgor o'r Cabinet neu aelod unigol o'r Cabinet yn

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN D_Rheolau Gweithdrefn Y Cabinet

~~Cynradwywyd gan y Cyngor 21 Mawrth 2019~~Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

gyfrifol am swyddogaeth Gabinet, gall ddirprwyo ymhellach drwy gyd drefniadau neu i swyddog.

1.3.2 Oni fydd y Cyngor yn cyfarwyddo fel arall, os bydd yr Arweinydd yn dirprwyo swyddogaethau i'r Cabinet, yna gall y Cabinet ddirprwyo ymhellach i Bwyllgor o'r Cabinet neu i swyddog.

1.3.3 Oni fydd yr Arweinydd yn cyfarwyddo fel arall, gall Pwyllgor o'r Cabinet y dirprwyr swyddogaethau iddo gan yr Arweinydd ddirprwyo ymhellach i swyddog;

1.3.4 Hyd yn oed lle bo swyddogaethau Cabinet wedi eu dirprwyo, nid yw'r ffaith honno'n atal cyflawni swyddogaethau wedi eu dirprwyo gan y sawl neu'r corff a ddirprwyodd y swyddogaethau hynny.

1.4 CYNLLUN DIRPRWYO'R CYNGOR A SWYDDOGAETHAU'R CABINET

1.4.1 Yn amodol ar 1.4.2 isod bydd yn rhaid i gynllun dirprwyo'r Cyngor gael ei fabwysiadu gan y Cyngor a dim ond y Cyngor all ei ddiwygio. Bydd yn cynnwys y manylion sy'n angenrheidiol yn Erthygl 7 ac a nodir yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn.

1.4.2 Mae'r Arweinydd yn gallu penderfynu p'r un ai a yw am ddirprwyo swyddogaethau'r Cabinet ai peidio, a gall ef/hi ddiwygio'r cynllun dirprwyo sy'n ymwneud â swyddogaethau'r Cabinet unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn. I wneud hynny, rhaid i'r Arweinydd roi rhybudd ysgrifenedig i'r Swyddog Priodol ac i'r person, y corff neu'r Pwyllgor dan sylw. Rhaid i'r rhybudd nodi maint y diwygiad i'r cynllun dirprwyo, a ph'un ai a yw'n golygu tynnu dirprwyaeth oddi wrth unrhyw berson, corff, Pwyllgor neu'r Cabinet cyfan. Bydd y Swyddog Priodol yn cyflwyno adroddiad i gyfarfod cyffredin nesaf y Cyngor gan nodi'r newidiadau a wnaethpwyd gan yr Arweinydd.

1.4.3 Os bydd yr Arweinydd yn ceisio tynnu dirprwyaeth oddi wrth Bwyllgor o'r Cabinet, tybir bod rhybudd wedi ei roi i'r Pwyllgor hwnnw pan fo ef/hi wedi ei roddi i'w Gadeirydd.

1.5 GWRTHDARO BUDDIANNAU

1.5.1 Lle bo gan yr Arweinydd fuddiannau'n gwrthdaro dylid ymdrin â hynny fel y nodir yng Nghod Ymddygiad Aelodau'r Cyngor yn Rhan 5 y Cyfansoddiad hwn.

1.5.2 Os oes gan bob aelod o'r Cabinet fuddiannau'n gwrthdaro dylid ymdrin â hyn fel y nodir yng Nghod Ymddygiad Aelodau'r Cyngor yn Rhan 5 y Cyfansoddiad hwn a chan ymgynghori â'r Swyddog Monitro.

1.5.3 Os yw swyddogaeth Gabinet wedi ei dirprwyo i Bwyllgor o'r Cabinet, aelod unigol neu swyddog, ac mae buddiannau'n gwrthdaro, yna bydd y swyddogaeth yn cael ei harfer yn y lle cyntaf gan y sawl neu'r corff a wnaeth y dirprwyo ac fel arall fel y nodir yng Nghod Ymddygiad Aelodau'r Cyngor yn Rhan 5 y Cyfansoddiad hwn a chan ymgynghori â'r Swyddog Monitro.

1.6 CYFARFODYDD CABINET – PRYD A BLE?

Bydd y Cabinet yn cyfarfod o leiaf 10 gwaith y flwyddyn ar adegau i'w cytuno gan yr Arweinydd. Bydd y Cabinet yn cyfarfod yn Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron neu leoliad arall i'w gytuno gan yr Arweinydd.

1.7 CYFARFODYDD CYHOEDDUS NEU BREIFAT O'R CABINET?

Bydd pob cyfarfod o'r Cabinet yn agored i'r cyhoedd yn amodol ar Reolau Mynediad at Wybodaeth Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

1.8 CWORWM

Y cworwm ar gyfer cyfarfod o'r Cabinet, neu Bwyllgor ohono, fydd 3 gan gynnwys yr Arweinydd neu'r Dirprwy Arweinydd.

1.9 SUT MAE PENDERFYNIADAU I FOD I GAEL EU GWNEUD GAN Y CABINET?

1.9.1 Bydd y penderfyniadau Cabinet hynny sydd wedi eu dirprwyo i'r Cabinet yn cael eu gwneud mewn cyfarfod a elwir yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN D_Rheolau Gweithdrefn Y Cabinet

[Cynradwydd gan y Cyngor 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021](#)

1.9.2 Os yw penderfyniadau Cabinet wedi eu dirprwyo i Bwyllgor o'r Cabinet, bydd y rheolau sy'n berthnasol i benderfyniadau Cabinet a wneir ganddo yr un fath â'r rhai hynny sy'n berthnasol i'r rhai a wneir gan y Cabinet.

1.10 PLEIDLEISIO

1.10.1 MWYAFRIF

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r aelodau hynny o Bwyllgor y Cabinet sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn yr ystafell ar yr adeg y gofynnwyd y cwestiwn.

1.10.2 PLEIDLAIS FWRW'R CADEIRYDD

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

2. SUT Y CYNHELIR CYFARFODYDD O'R CABINET?

2.1 Pwy sy'n llywyddu?

Bydd yr Arweinydd yn llywyddu mewn unrhyw gyfarfodydd o'r Cabinet neu ei Bwyllgorau y mae ef neu hi yn bresennol ynddynt, neu gall benodi'r Dirprwy Arweinydd neu rywun arall i wneud hynny.

2.2 Pwy all fod yn bresennol?

Cyflwynir y manylion hyn yn y Rheolau Mynediad at Wybodaeth sydd yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

2.3 Pa fusnes?

Ym mhob un o gyfarfodydd y Cabinet cyflawnir y busnes canlynol:

2.3.1 ystyried Cofnodion y cyfarfod diwethaf;

2.3.2 datgelu buddiannau personol, os oes rhai;

2.3.3 materion a gyfeiriwyd at y Cabinet (naill ai gan Bwyllgor Trosolwg a Chraffu neu gan y Cyngor) i'w hailystyried gan y Cabinet yn unol â'r darpariaethau a gynhwysir yn Rheolau'r Weithdrefn Trosolwg a Chraffu neu Reolau Gweithdrefn y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi a nodir yn Rhan 4

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN D_Rheolau Gweithdrefn Y Cabinet

Cyneradwydd gan y Cyngor 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

Formatted: Indent: Left: 0 cm

Formatted: Indent: Left: 0 cm, Tab stops: 1.26 cm, Left

Formatted: Font: Not Bold

Formatted: Indent: Left: 1.26 cm, Tab stops: 1.26 cm, Left

Formatted: Indent: Left: 0 cm, Tab stops: 1.26 cm, Left

Formatted: Font: Not Bold

Formatted: Indent: Left: 1.26 cm, Tab stops: 1.26 cm, Left

Formatted: Font: Not Bold

Formatted: Font: Not Bold

y Cyfansoddiad hwn;

2.3.4 ystyried adroddiadau o'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu; ac

2.3.5 materion a gyflwynir yn agenda'r cyfarfod, ac a fydd yn nodi'r penderfyniadau hynny nad ydynt yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

2.4 Aflonyddu cyffredinol

Os bydd aflonyddu cyffredinol yn ei gwneud hi'n amhosibl cynnal busnes yn drefnus, gall y Cadeirydd ohirio'r cyfarfod cyhyd ag y creda ef/hi sydd yn angenrheidiol.

2.5 Aflonyddu gan y cyhoedd

2.5.1. Symud aelod o'r cyhoedd o'r ystafell

Os bydd aelod o'r cyhoedd yn ymyrryd yn y trafodion, bydd y Cadeirydd yn rhybuddio'r sawl sy'n gyfrifol. Os bydd yn parhau i ymyrryd, bydd y Cadeirydd yn gorchymyn iddo/iddi gael ei symud o ystafell y cyfarfod.

2.5.2 Clirio rhan o'r ystafell gyfarfod

Os bydd aflonyddu cyffredinol mewn unrhyw ran o'r ystafell gyfarfod sydd ar agor i'r cyhoedd, gall y Cadeirydd alw glirio'r rhan honno.

2.6 Ymgynghori

Rhaid i bob adroddiad sy'n mynd gerbron y Cabinet oddi wrth unrhyw aelod o'r Cabinet neu swyddog ynglŷn â chynigion sy'n ymwneud â'r gyllideb a'r fframwaith polisi, gynnwys manylion ynghylch natur a maint yr ymgynghori â'r rhanddeilaid a'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol, a chanlyniad yr ymgynghori hwnnw. Bydd Adroddiadau ynglŷn â materion eraill yn cyflwyno manylion a chanlyniad yr ymgynghori fel bo'n briodol. Bydd lefel yr ymgynghori sy'n angenrheidiol yn briodol i natur y mater o dan ystyriaeth.

2.7 Pwy all roi eitemau ar Agenda'r Cabinet?

Bydd yr Arweinydd yn penderfynu ynghylch yr amserlen ar gyfer cyfarfodydd y Cabinet. Gall roi unrhyw fater y mae'n ei ddymuno ar agenda unrhyw gyfarfod o'r Cabinet, p'run ai a ddirprwywyd awdurdod i'r Cabinet, i un o'i Bwyllgorau, neu i

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN D_Rheolau Gweithdrefn Y Cabinet

[Cyneradwywyd gan y Cyngor 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021](#)

unrhyw aelod neu swyddog ynghylch y mater hwnnw ai peidio. Bydd y Swyddog Priodol yn cydymffurfio â cheisiadau'r Arweinydd yn hyn o beth.

Gall unrhyw aelod o'r Cabinet fynnu bod y Swyddog Priodol yn sicrhau bod eitem yn cael ei rhoi ar agenda'r cyfarfod nesaf sydd ar gael o'r Cabinet i'w hystyried. Os bydd yn cael cais o'r fath bydd y Swyddog Priodol yn cydymffurfio.

Bydd y Swyddog Priodol yn sicrhau y gosodir eitem ar agenda'r cyfarfod nesaf sydd ar gael o'r Cabinet lle bo Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol neu'r Cyngor llawn wedi penderfynu y dylai'r eitem gael ei hystyried gan y Cabinet.

Bydd eitem sefydlog ar agenda pob un o gyfarfodydd y Cabinet ar gyfer materion a gyfeiriwyd gan Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

Gall unrhyw aelod o'r Cyngor ofyn i'r Arweinydd roi eitem ar agenda cyfarfod o'r Cabinet i'w hystyried, ac os bydd yr Arweinydd yn cytuno bydd yr eitem yn cael ei hystyried yn y cyfarfod nesaf sydd ar gael o'r Cabinet. Bydd y rhybudd ynglŷn â'r cyfarfod yn rhoi enw'r Cynghorydd a ofynnodd i'r eitem gael ei hystyried.

Gall y Swyddog Monitro ac/neu'r Prif Swyddog Cyllid gynnwys eitem i'w hystyried ar agenda cyfarfod o'r Cabinet a gall ofyn i'r Swyddog Priodol alw cyfarfod o'r fath yn unol â'u dyletswyddau statudol. O dan amgylchiadau eraill, lle bo unrhyw ddau o blith Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Prif Swyddog Cyllid a'r Swyddog Monitro o'r farn bod angen galw cyfarfod o'r Cabinet i ystyried mater y mae angen penderfyniad yn ei gylch, gallant gynnwys eitem ar y cyd ar agenda'r cyfarfod o'r Cabinet. Os nad oes unrhyw gyfarfod o'r Cabinet yn digwydd yn ddigon buan i ymdrin â'r mater dan sylw, yna gall y sawl (y rhai) sydd â hawl i gynnwys eitem ar yr agenda ei gwneud yn ofynnol hefyd i gyfarfod o'r Cabinet gael ei alw lle bydd y mater yn cael ei ystyried.

3. Cyhoeddi Penderfyniadau

3.1 Pan wneir penderfyniad gan y Cabinet, gan aelod unigol o'r Cabinet neu Bwyllgor o'r Cabinet neu o dan gyd drefniadau, cyhoeddir y penderfyniad, gan gynnwys lle bo hynny'n bosibl drwy ddulliau electronig, a bydd ar gael ym mhrif swyddfeydd y Cyngor fel arfer o fewn 2 ddiwrnod gwaith ar ôl iddo gael ei wneud. Anfonir copïau o'r cofnodion o'r penderfyniadau hynny at yr Aelodau o fewn 2 ddiwrnod gwaith, gan y sawl sy'n gyfrifol am gyhoeddi'r penderfyniad. (Gweler Dogfen E)

3.2 Bydd yr hysbysiad o benderfyniadau yn nodi'r dyddiad y caiff ei gyhoeddi a

bydd yn nodi y daw'r penderfyniad i rym, ac y gellir ei weithredu wedyn, ar ddiwedd 5 o ddiwrnodiau gwaith ar ôl cyhoeddi'r penderfyniad, oni bai fod tri aelod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol y mae ei gylch gorchwyl yn gysylltiedig â phenderfyniad y Cabinet (fel y nodir yn Erthygl 6 Rhan 2 y Cyfansoddiad) neu chwe aelod etholedig o'r Cyngor a Chadeirydd y Pwyllgor hwnnw, yn ei wrthwynebu ac yn ei alw i mewn. (Gweler Dogfen E)

Atodiad 14 – Detholiad:

Drafft – Pleidleisio, Rheolau'r Weithdrefn Trosolwg A Chraffu, Rhan 4. Dogfen E, Cyfansoddiad

RHEOLAU'R WEITHDREFN TROSOLWG A CHRAFFU

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Awdur a gwasanaeth:

Dyddiad cymeradwyo'r Cyngor: 19 Mawrth 2019

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad adolygu:

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN E_Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

Cynnwys

1. BETH FYDD Y NIFER A'R TREFNIADAU AR GYFER Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?	3
2. PWY ALL EISTEDD AR BWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?.....	3
3. AELODAU CYFETHOLEDIG.....	3
4. CYNRYCHIOLWYR ADDYSG	3
5. CYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU	4
6. CWORWM.....	4
7. PWY SY'N CADEIRIO CYFARFODYDD PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?	4
8. RHAGLEN WAITH.....	5
9. EITEMAU AR YR AGENDA.....	5
10. ADOLYGU A DATBLYGU POLISIÄU.....	5
11. ADRODDIADAU O'R PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU.....	6
12. SICRHAU BOD ADRODDIADAU TROSOLWG A CHRAFFU YN CAEL EU HYSTYRIED GAN Y CABINET.....	6
13. HAWLIAU AELODAU PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU I DDOGFENNAU.....	7
14. AELODAU A SWYDDOGION YN RHOI CYFRIF	8
15. PRESENOLDEB POBL ERAILL.....	9
16. GALW I MEWN.....	9
17. CHWIP Y BLAID.....	11
18. Y DREFN YNG NGHYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU	11
19. MATERION SYDD O FEWN CYLCH GWAITH MWY NAG UN PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU	12
ATODIAD 1:	Error! Bookmark not defined.

1. BETH FYDD Y NIFER A'R TREFNIADAU AR GYFER Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?

Bydd gan y Cyngor y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu a nodir yn Erthygl 6 a bydd yn penodi iddynt fel yr ystyria'n briodol o bryd i'w gilydd. Gall y Pwyllgorau hynny benodi Is-bwyllgorau. Gall Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu gael eu penodi hefyd am gyfnod penodol, ac ar ddiwedd y cyfnod hwnnw byddant yn peidio â bod. Mae Cylch Gorchwyl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n i'w weld yn Atodiad 1 y ddogfen hon. Mae'r rhestr gyfredol o'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn Atodiad 2 y Ddogfen hon.

2. PWY ALL EISTEDD AR BWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?

Gall pob Cynghorydd ac eithrio aelodau'r Cabinet fod yn aelodau o Bwyllgor Trosolwg a Chraffu. Fodd bynnag, ni all unrhyw aelod fod yn ymwneud â chraffu ar benderfyniad y mae ef/hi wedi bod â chysylltiad uniongyrchol ag ef.

3. AELODAU CYFETHOLEDIG

Bydd gan bob Pwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu hawl i argymhell i'r Cyngor ynglŷn â phenodi aelodau cyfetholedig na fyddant yn cael pleidleisio, yn amodol ar uchafswm o 2 ar bob Pwyllgor, heblaw am y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu a fydd yn cynnwys 9 o aelodau cyfetholedig na fyddant yn cael pleidleisio, o blith undebau'r athrawon a'r eglwysi rhyddion yng Ngheredigion.

4. CYNRYCHIOLWYR ADDYSG

Bydd pob Pwyllgor / Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol sy'n ymdrin â materion addysg yn cynnwys o fewn ei aelodau y cynrychiolwyr pleidleisio canlynol:

- 1 Cynrychiolydd o'r Eglwys yng Nghymru;
- 1 Cynrychiolydd o'r Eglwys Gatholig;
- Cynrychiolydd o'r Eglwys Annibynnol;
- 2 Gynrychiolydd sy'n rhieni-lywodraethwyr.

Mae Pwyllgor/Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol yn y paragraff hwn yn golygu Pwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu Awdurdod Addysg Lleol, lle mae swyddogaethau'r Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor yn ymwneud yn gyfan gwbl neu'n rhannol ag unrhyw swyddogaethau addysg sy'n gyfrifoldeb i Gabinet yr Awdurdod. Os bydd

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN E_Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

y Pwyllgor/Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu'n ymdrin â materion eraill, ni fydd y cynrychiolwyr hyn yn pleidleisio ar y materion eraill hynny ac ni allant fod yn bresennol yn y cyfarfodydd ac eithrio fel aelodau cyfetholedig o'r Pwyllgor yn unig i drafod y materion eraill hynny os gwahoddir hwy i wneud hynny.

5. CYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

Cynhelir o leiaf 5 cyfarfod cyffredin o bob Pwyllgor Trosolwg a Chraffu bob blwyddyn. Yn ychwanegol, gellir galw cyfarfodydd Arbennig o bryd i'w gilydd fel bo'n briodol. Gall cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol alw cyfarfod o Bwyllgor Trosolwg a Chraffu, a gall unrhyw 6 o aelodau'r Pwyllgor wneud hynny hefyd neu'r Swyddog Priodol os bydd yn ystyried bod hynny'n angenrheidiol neu'n briodol.

6. CWORWM

Bydd y cworwm ar gyfer Pwyllgor Trosolwg a Chraffu fel y nodir ar gyfer Pwyllgorau yn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

7. PLEIDLEISIO

7.1 MWYAFRIF

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r aelodau Pwyllgor hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y cyflwynwyd yr argymhelliad neu'r cynnig.

7.2 PLEIDLAIS FWRW'R CADEIRYDD

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

8. PWY SY'N CADEIRIO CYFARFODYDD PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?

Penderfynir ar y Cadeirydd yn unol ag adran 75, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

9. RHAGLEN WAITH

Bydd y Pwyllgorau/Is-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu, a hynny'n amodol ar y Pwyllgor Cydlyn, yn gyfrifol am osod eu rhaglen waith eu hunain ac wrth wneud hynny byddant yn ystyried dymuniadau'r aelodau hynny o'r Pwyllgor hwnnw nad ydynt yn aelodau o'r grŵp gwleidyddol mwyaf ar y Cyngor.

10. EITEMAU AR YR AGENDA

Bydd gan unrhyw aelod o Bwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu hawl i roi rhybudd i'r Swyddog Priodol ei fod ef/bod hi yn dymuno i eitem sy'n berthnasol i swyddogaethau'r Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor gael ei chynnwys ar yr agenda ar gyfer cyfarfod o'r Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor a'i thrafod ynddo.

O gael cais o'r fath bydd y swyddog priodol yn sicrhau ei fod yn cael ei gynnwys ar yr agenda nesaf sydd ar gael.

Gall unrhyw 6 aelod o'r Cyngor nad ydynt yn aelodau o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu roi rhybudd ysgrifenedig i'r Swyddog Priodol y dymunant i eitem gael ei chynnwys ar agenda Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol. Os bydd y Swyddog Priodol yn cael hysbysiad o'r fath, yna bydd yn cynnwys yr eitem ar yr agenda gyntaf sydd ar gael gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol i'r Pwyllgor ei hystyried.

Bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n ymateb hefyd, cyn gynted ag y bo ei raglen waith yn caniatáu, i geisiadau oddi wrth y Cyngor ac os ystyrir bod hynny'n briodol, oddi wrth y Cabinet i adolygu meysydd arbennig o blith gweithgareddau'r Cyngor. Os byddant yn gwneud hynny, bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n cyflwyno adroddiad ynghylch eu canfyddiadau ac unrhyw argymhellion gerbron y Cyngor ac/neu'r Cabinet.

11. ADOLYGU A DATBLYGU POLISIÄU

10.1 Mae rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu o ran datblygu cyllideb a fframwaith polisi'r Cyngor wedi ei nodi'n fanwl yn Rheolau Gweithdrefn y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi.

10.2 Mewn perthynas â datblygu agwedd y Cyngor at faterion eraill nad ydynt yn rhan o'i gyllideb a'i fframwaith polisi, gall Pwyllgorau neu Is-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu wneud cynigion i'r Cabinet ar gyfer datblygiadau i'r

graddau y maent yn ymwneud â materion sydd o fewn eu cylch gorchwyl.

10.3 Gall Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu gynnal ymchwiliadau ac ymchwilio i'r dewisiadau sydd ar gael ar gyfer y cyfeiriad at y dyfodol o ran datblygu polisiâu a gallant benodi ymgynghorwyr ac aseswyr i'w cynorthwyo yn y broses hon. Gallant fynd ar ymweliadau safle, cynnal arolygon cyhoeddus, cynnal cyfarfodydd cyhoeddus, comisiynu ymchwil a gwneud yr holl bethau eraill y gallant yn rhesymol eu hystyried yn angenrheidiol i fod yn sail i'w trafodion. Gallant ofyn i dystion fod yn bresennol i'w hannerch ar unrhyw fater sydd o dan ystyriaeth a gallant dalu ffi a threuliau rhesymol i unrhyw ymgynghorwyr, aseswyr a thystion am wneud hynny.

12. ADRODDIADAU O'R PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU

11.1 Unwaith y bydd wedi ffurfio argymhellion ynglŷn â chynigion ar gyfer datblygu, bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n paratoi adroddiad ffurfiol a'i gyflwyno i'r Swyddog Priodol i'w ystyried gan y Cabinet (os yw'r cynigion yn unol â'r gyllideb a'r fframwaith polisi presennol), neu'r Cyngor fel bo'n briodol (e.e. pe bai'r argymhelliad yn golygu gwyro oddi wrth y gyllideb a'r fframwaith polisi a gytunwyd neu'u newid).

11.2 Os na all Pwyllgor Trosolwg a Chraffu gytuno ynghylch un adroddiad terfynol sengl i'r Cyngor neu'r Cabinet fel bo'n briodol, yna gellir paratoi hyd at un adroddiad lleiafrifol a'i gyflwyno i'w ystyried gan y Cyngor neu'r Cabinet gyda'r adroddiad mwyafrifol.

13. SICRHAU BOD ADRODDIADAU TROSOLWG A CHRAFFU YN CAEL EU HYSTYRIED GAN Y CABINET

13.1 Unwaith y bydd adroddiad Trosolwg a Chraffu ynghylch unrhyw fater sy'n gyfrifoldeb i'r Cabinet wedi ei gwblhau, bydd yn cael ei gynnwys ar agenda'r cyfarfod nesaf sydd ar gael o'r Cabinet, oni bai fod y mater a drafodir yn yr adroddiad wedi ei amserlennu i'w ystyried gan y Cabinet o fewn cyfnod o 4 wythnos wedi'r dyddiad y cafodd yr adroddiad ei fabwysiadu gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu. Mewn achosion o'r fath, bydd y Cabinet yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu pan fydd yn ystyried y mater hwnnw. Os na fydd y Cabinet yn ystyried yr adroddiad Trosolwg a Chraffu o fewn 6

wythnos am unrhyw reswm, yna cyfeirir y mater at y Cyngor i'w adolygu, a bydd y Swyddog Priodol yn galw cyfarfod o'r Cyngor i ystyried yr adroddiad a gwneud argymhelliad i'r Cabinet.

13.2 Lle bo Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn paratoi adroddiad i'w ystyried gan y Cabinet ynglŷn â mater lle mae'r Arweinydd neu'r Cyngor wedi dirprwyo pŵer i wneud penderfyniadau i aelod unigol arall o'r Cabinet, yna bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn cyflwyno copi o'i adroddiad i'r unigolyn hwnnw i'w ystyried. Ar yr adeg y gwneir hynny, bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn rhoi copi i'r Swyddog Priodol a'r Arweinydd. Os nad yw'r aelod gyda phŵer wedi ei ddirprwyo i wneud penderfyniadau yn derbyn argymhellion y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yna mae'n rhaid iddo ef/iddi hi gyfeirio'r mater at y cyfarfod nesaf sydd ar gael o'r Cabinet i'w drafod cyn arfer ei bŵer ef/ei phŵer hi i wneud penderfyniadau ac ymateb i'r adroddiad yn ysgrifenedig i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu. Bydd yr aelod Cabinet y dirprwywyd y pŵer i wneud penderfyniadau iddo/iddi yn ymateb i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu o fewn 4 wythnos ar ôl ei gael. Bydd copi o'i ymateb ysgrifenedig ef/ei hymateb ysgrifenedig hi iddo yn cael ei anfon at y Swyddog Priodol a bydd ef/hi yn bresennol mewn cyfarfod yn y dyfodol i ymateb.

13.3 Bydd gan y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu fynediad at raglen waith y Cabinet at y dyfodol i weld y penderfyniadau a'r bwriadau o ran ymgynghori. Hyd yn oed pan nad yw eitem yn destun cynigion manwl gan Bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn sgil ystyried y datblygiadau posibl o ran polisiâu/gwasanaethau, bydd y Pwyllgor yn gallu ymateb yn ystod proses ymgynghori'r Cabinet.

14. HAWLIAU AELODAU PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU I DDOGFENNAU

13.1 Yn ogystal â'r hawliau sydd ganddynt fel Cyngorwyr, mae gan aelodau'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu hawl ychwanegol i ddogfennau, ac i rybudd o gyfarfodydd fel y nodir yn Rheolau'r Weithdrefn Mynediad at Wybodaeth a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

13.2 Nid oes dim yn y paragraff hwn yn atal cysylltiadau manylach rhwng y Cabinet a Phwyllgor Trosolwg a Chraffu fel bo'n briodol, gan ddibynnu ar y

mater neilltuol sydd o dan ystyriaeth.

15. AELODAU A SWYDDOGION YN RHOI CYFRIF

15.1 Gall unrhyw Bwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu graffu ar benderfyniadau a wneir neu gamau a gymerir parthed cyflawni unrhyw rai o swyddogaethau'r Cyngor a'u hadolygu. Yn ogystal ag adolygu dogfennaeth, wrth gyflawni'r swyddogaeth graffu, gall ei gwneud yn ofynnol i unrhyw aelod o'r Cabinet, y Prif Weithredwr ac/neu unrhyw Gyfarwyddwr neu Gyfarwyddwr Cynorthwyol ddod o'i flaen i egluro ynghylch materion sydd o fewn eu cylch gorchwyl:

15.1.1 unrhyw benderfyniad neilltuol neu gyfres o benderfyniadau;
ac/neu

15.1.2 i ba raddau y mae'r camau a gymerwyd yn gweithredu polisi'r
Cyngor; ac/neu

15.1.3 perfformiad y gwasanaethau,

a bydd dyletswydd ar y rhai hynny i fod yn bresennol i'r perwyl hwnnw
os bydd gofyn.

15.2 Lle bo'n ofynnol i unrhyw aelod neu swyddog fod yn bresennol mewn Pwyllgor Trosolwg a Chraffu o dan y ddarpariaeth hon, bydd cadeirydd y Pwyllgor hwnnw'n hysbysu'r Swyddog Priodol. Bydd y Swyddog Priodol yn hysbysu'r aelod neu'r swyddog yn ysgrifenedig gan roi o leiaf 10 o ddiwrnodau gwaith o rybudd o'r cyfarfod y mae'n ofynnol iddo ef/iddi hi fod yn bresennol ynddo. Bydd y rhybudd yn nodi natur yr eitem y mae angen iddo ef/iddi hi fod yn bresennol yn ei chylch i roi cyfrif a ph'un ai a fydd angen cyflwyno unrhyw bapurau gerbron y Pwyllgor ai peidio. Lle bydd y cyfrif sydd i'w roi i'r Pwyllgor yn ei gwneud hi'n ofynnol llunio adroddiad, bydd yr aelod neu'r swyddog dan sylw'n cael digon o rybudd iddi ef/iddi hi fedru paratoi'r ddogfennaeth honno.

15.3 O dan amgylchiadau eithriadol, os bydd yr aelod neu'r swyddog yn methu â bod yn bresennol ar y dyddiad dan sylw, yna bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n mynd ati, gan ymgynghori â'r aelod neu'r swyddog, i drefnu dyddiad arall i fod yn bresennol.

16. PRESENOLDEB POBL ERAILL

Gall Pwyllgor Trosolwg a Chraffu wahodd pobl heblaw am y bobl hynny a nodir ym mharagraff 14 uchod i'w annerch, trafod materion o bryder lleol ac/neu ateb cwestiynau. Er enghraifft, gall ddymuno clywed oddi wrth drigolion, rhanddeiliaid ac aelodau a swyddogion mewn rhannau eraill o'r sector cyhoeddus a gall wahodd pobl o'r fath i fod yn bresennol.

17. GALW I MEWN

17.1 Pan wneir penderfyniad gan y Cabinet, gan aelod unigol o'r Cabinet neu Bwyllgor o'r Cabinet neu o dan gyd drefniadau, cyhoeddir y penderfyniad, gan gynnwys lle bo hynny'n bosibl drwy ddulliau electronig, a bydd ar gael ym mhrif swyddfeydd y Cyngor fel arfer o fewn 2 ddiwrnod gwaith ar ôl iddo gael ei wneud. Anfonir copiâu o'r cofnodion o'r penderfyniadau hynny at yr Aelodau o fewn 2 ddiwrnod gwaith, gan y sawl sy'n gyfrifol am gyhoeddi'r penderfyniad. (Gweler Dogfen D)

17.2 Bydd yr hysbysiad o benderfyniadau ynnodi'r dyddiad y caiff ei gyhoeddi a bydd yn nodi y daw'r penderfyniad i rym, ac y gellir ei weithredu wedyn, ar ddiwedd 5 o ddiwrnodiau gwaith ar ôl cyhoeddi'r penderfyniad, oni bai fod tri aelod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol y mae ei gylch gorchwyl yn gysylltiedig â phenderfyniad y Cabinet (fel y nodir yn Erthygl 6 Rhan 2 y Cyfansoddiad) neu chwe aelod etholedig o'r Cyngor a Chadeirydd y Pwyllgor hwnnw, yn ei wrthwynebu ac yn ei alw i mewn. (Gweler Dogfen D)

17.3 Yn ystod y cyfnod hwnnw, bydd y Swyddog Priodol yn galw penderfyniad i mewn er mwyn i'r Pwyllgor perthnasol graffu arno fel y diffinnir ym mharagraff 16.1 uchod os gofynnir am hynny gan unrhyw dri aelod o'r Pwyllgor neu chwe aelod etholedig o'r Cyngor a chadeirydd y Pwyllgor hwnnw, ac yna bydd yn hysbysu'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad ynglŷn â'r galw i mewn. Bydd yn galw cyfarfod o'r Pwyllgor ar ba ddyddiad bynnag y bydd yn ei bennu, a lle bo hynny'n bosibl ar ôl ymgynghori â chadeirydd y Pwyllgor, a beth bynnag fo'r achos o fewn 8 diwrnod wedi'r penderfyniad i alw i mewn.

17.4 Ar ôl ystyried y penderfyniad, os bydd y Pwyllgor yn dal yn bryderus ynglŷn ag ef, gall ei gyfeirio yn ôl at y sawl neu'r corff a wnaeth y penderfyniad

i'w ailystyried, gan gyflwyno natur ei bryderon yn ysgrifenedig neu gyfeirio'r mater at y Cyngor llawn. Os cyfeirir y mater at y sawl sy'n gwneud y penderfyniad, bydd y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad yn ailystyried o fewn 10 o ddiwrnodiau gwaith pellach, gan ddiwygio'r penderfyniad neu beidio, cyn gwneud penderfyniad terfynol.

17.5 Yn dilyn gwrthwynebiad i'r penderfyniad, os nad yw'r Pwyllgor yn cyfarfod yn y cyfnod a nodir uchod, neu os yw'n cyfarfod ond nid yw'n cyfeirio'r mater yn ôl at y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad, daw'r penderfyniad i rym ar ddyddiad cyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu, neu ar ôl i'r cyfnod pellach hwnnw o ddeg o ddiwrnodiau gwaith ddirwyn i ben, pa un bynnag yw'r cynharaf.

17.6 Pe bai'r mater wedi ei gyfeirio at y Cyngor llawn ac nid yw'r Cyngor yn gwrthwynebu penderfyniad sydd wedi ei wneud, yna ni fydd angen camau pellach a bydd y penderfyniad yn effeithiol yn unol â'r ddarpariaeth isod. Fodd bynnag, os bydd y Cyngor yn gwrthwynebu, bydd y Cyngor yn cyfeirio unrhyw benderfyniad y mae'n ei wrthwynebu yn ôl at y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad, ynghyd â barn y Cyngor ynglŷn â'r penderfyniad. Bydd y corff neu'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad yn dewis p'un ai i ddiwygio'r penderfyniad neu beidio cyn gwneud penderfyniad terfynol a'i weithredu. Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan y Cabinet cyfan neu bwyllgor ohono, gelwir cyfarfod ynghyd i ailystyried o fewn 10 niwrnod gwaith wedi cais y Cyngor. Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan unigolyn, bydd yr unigolyn yn ailystyried o fewn 10 niwrnod gwaith ar ôl cael cais y Cyngor.

17.7 Os nad yw'r Cyngor yn cyfarfod o fewn 15 diwrnod gwaith, neu os yw'n cyfarfod ond nid yw'n cyfeirio'r penderfyniad yn ôl at y corff neu'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad, bydd y penderfyniad yn dod i rym ar ddyddiad cyfarfod y Cyngor neu'r adeg y bydd y cyfnod y dylid bod wedi cynnal cyfarfod y Cyngor yn dirwyn i ben, p'un bynnag yw'r cynharaf.

17.8 Ni fydd y weithdrefn galw i mewn a nodir uchod yn gymwys lle bo penderfyniad y Cabinet yn un brys. Bydd penderfyniad yn un brys pe bai unrhyw oedi sy'n debygol o gael ei achosi gan y broses galw i mewn yn peri niwed difrifol i fuddiannau'r Cyngor neu fuddiannau'r cyhoedd. Bydd y cofnod

o'r penderfyniad, a'r rhybudd sy'n ei wneud yn gyhoeddus, yn nodi p'run ai ym marn y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad, a yw'r penderfyniad yn un brys ai peidio, ac felly heb fod yn amodol ar y broses galw i mewn. Rhaid i Gadeirydd y Cyngor gytuno bod y penderfyniad arfaethedig yn rhesymol drwyddi draw ac y dylid ei drin fel mater o frys. Yn absenoldeb y Cadeirydd bydd angen caniatâd yr Is-gadeirydd. Yn absenoldeb y ddau, bydd angen caniatâd Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig neu'r Swyddog Monitro. Mae'n rhaid i benderfyniadau a wneir fel mater o frys gael eu cyflwyno gerbron y cyfarfod nesaf o'r Cyngor, ynghyd â'r rhesymau dros y brys.

17.9 Bydd gweithrediad y darpariaethau hynny sy'n ymwneud â galw i mewn a materion brys yn cael ei fonitro'n flynyddol a chyflwynir adroddiad gerbron y Cyngor gyda chynigion i'w hadolygu pe bai angen.

18. CHWIP Y BLAID

Ystyrir chwip y blaid yn unol ag Adran 78, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru 2011).

19. Y DREFN YNG NGHYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

19.1 Bydd Pwyllgorau a'r Is-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n ystyried y busnes canlynol:

19.1.1 cofnodion y cyfarfod diwethaf;

19.1.2 datgelu buddiannau (gan gynnwys datganiadau chwipio);

19.1.3 ystyried unrhyw faterion a gyfeiriwyd at y Pwyllgor am benderfyniad mewn perthynas â galw penderfyniad i mewn;

19.1.4 ymatebion y Cabinet i adroddiadau'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu; ac

19.1.5 pob busnes arall a gyflwynir ar yr agenda ar gyfer y cyfarfod.

19.2 Lle bo'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn cynnal ymchwiliadau (e.e. gyda'r bwriad o ddatblygu polisi), gall y Pwyllgor hefyd ofyn i bobl fod yn bresennol er mwyn rhoi tystiolaeth mewn cyfarfodydd Pwyllgor sydd i'w cynnal yn unol â'r egwyddorion canlynol:

19.2.1 bydd yr ymchwiliad yn cael ei gynnal yn deg a bydd holl aelodau'r Pwyllgor yn cael cyfle i ofyn cwestiynau i'r rhai sy'n bresennol, a chyfrannu a siarad;

19.2.2 bydd y rhai hynny sy'n cynorthwyo'r Pwyllgor drwy roi tystiolaeth yn cael eu trin gyda pharch a chwarteisi; ac

19.2.3 bydd yr ymchwiliad yn cael ei gynnal mewn modd a fydd yn sicrhau bod yr ymchwiliad neu'r dadansoddiad mor effeithiol â phosibl.

19.3 Yn dilyn unrhyw ymchwiliad neu adolygiad, bydd y Pwyllgor/yr Is-bwyllgor yn paratoi adroddiad, i'w gyflwyno i'r Cabinet ac/neu'r Cyngor fel bo'n briodol a bydd yn gwneud ei adroddiad a'i ganfyddiadau'n gyhoeddus.

20. MATERION SYDD O FEWN CYLCH GWAITH MWY NAG UN PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU

Lle bo mater i'w ystyried gan Bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn rhan o gylch gwaith un neu ragor o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu eraill hefyd, bydd y penderfyniad ynglŷn â pha Bwyllgor Trosolwg a Chraffu a fydd yn ei ystyried yn cael ei wneud gan y Pwyllgor Cydlynu.

Atodiad 15

H. DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL: ECONOMI AC ADFYWIO

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio ac i unrhyw swyddogion a awdurdoddir ganddo / ganddi o dro i dro fel y bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny.

1. Trafod a chwblhau trafodion i brynu a gwerthu tir ac eiddo, rhoddi prydlesau i'r Cyngor ac oddi wrtho'n unol â'r Cynllun Rheoli Asedau a Rhaglen Gyfalaf y Cyngor.
2. Trafod a chwblhau cytundebau fforddfraint, hawddfraint a thrwyddedau.
3. Rhoddi caniatâd sy'n ymwneud â defnydd tir ac eiddo'r Cyngor.
4. Ardystio bod prisiadau'n dderbyniol at ddibenion trawsgludo, prydlesu a phwrpasau perthnasol eraill parthed unrhyw asedau neu fuddiannau i'w gwaredu, i'w caffael neu'u prydlesu'n unol â'r Cynllun Rheoli Asedau.
5. Derbyn a chyflwyno unrhyw hysbysiadau a fydd yn ofynnol o dan Ddeddf Daliadau Amaethyddol 1986 (fel y'i diwygiwyd) a Deddf Tenantiaethau Amaethyddol 1995.
6. Cyflwyno ceisiadau cynllunio ar gyfer tir ac adeiladau'r Cyngor ac ar gyfer Gwaith Peirianyddol fel bo angen i asesu'r potensial i ddatblygu cyn gwerthu tir neu i gyflawni datblygiadau ar ran y Cyngor.
7. Ymgynghori gyda'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu i gymeradwyo ceisiadau i aseinio prydlesau ac is-osod llefydd lle na ellir yn rhesymol wrthod caniatáu ceisiadau o'r fath.
8. Gweithredu ar ran y Cyngor fel perchennog tir ac o dan Ddeddf Cyfiawnder Troseddol a Threfn Gyhoeddus 1994 o ran meddiannu tir heb awdurdod a defnyddio gwasanaethau cyflwynydd gwritiau lle bo'n briodol.
9. O ran rheoli ffermydd a thyddynnod at y dyfodol, llunio rhestr fer o ymgeiswyr ar gyfer ffermydd a hysbysebiri, eu gosod a chyflwyno Rhybuddion Ymadael, gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet priodol, a chan hysbysu'r Aelod Lleol priodol.
10. Adolygu rhenti fel bo'n briodol ar gyfer yr eiddo y mae'r Cyngor yn berchen arnynt ac yn eu rheoli.
11. Cyflwyno ceisiadau am arian grant ar gyfer prosiectau adnewyddu a chynlluniau tai.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

12. Darparu gwasanaethau cynghori cymorth Ewropeaidd a chymorth monitro ar gyfer prosiectau'r Cyngor Sir a ariennir gan yr Undeb Ewropeaidd a phrosiectau allanol.
13. Gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet dros Ddatblygu Economaidd a Chymunedol, penderfynu ynghylch ceisiadau am grantiau o dan y cynlluniau Grantiau Cymunedol a Grantiau Busnes.
14. Penderfynu ynghylch rhaglenni hysbysebu a marchnata a gwariant i hyrwyddo Ceredigion.
15. Derbyn eitemau a deunydd sy'n rhoddion i Amgueddfa'r Cyngor Sir.
16. Defnyddio, yn absenoldeb y Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Ymyrraeth wedi'i Thargedu Porth Gofal, bwerau a dyletswyddau, ac i awdurdodi Swyddogion, o dan ddarpariaethau:
 - a. Rheoliadau Effeithlonrwydd Ynni (Eiddo Rhent Preifat) (Cymru a Lloegr) 2015; a
 - b. Deddf Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru) 2019 (gan gynnwys Rheoliadau a wnaed o dan hynny)

17. **Yr Arfordir a Chefn Gwlad**

Awdurdodi mynediad gan swyddogion, ymgynghorwyr a chontractwyr

- 17.1 Cofrestru datganiadau Adran 31 o dan Ddeddf y Priffyrdd 1980 o ran unrhyw adneuon cyfreithiol a wneir gan berchnogion tir rhag honiadau bod hawliau tramwy cyhoeddus ar eu tir o dan Adran 53 Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 sy'n cynnwys map o'u daliad a datganiad i'r perwyl nad ydynt yn bwriadu cyflwyno unrhyw hawliau tramwy cyhoeddus i'r cyhoedd.
- 17.2 Gwneud a chadarnhau Gorchmynion Cadw Coed o dan Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
- 17.3 Penderfynu ynghylch ceisiadau i dorri, tocio neu ddiffrigo unrhyw goed y mae Gorchymyn Cadw Coed yn gymwys iddynt.
- 17.4 Penderfynu ynghylch hysbysiadau i ddiddymu perth o dan Reoliadau'r Perthi 1997.
- 17.5 Penderfynu ynghylch ceisiadau sy'n ymwneud â pherthi uchel o dan y Ddeddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 1993 (Rhan 8).
- 17.6 Darparu ar gyfer newid y cofrestrau a gedwir o dan Ddeddf Cofrestru Tir Comin 1965 [Cofrestrau Tir Comin a Lleiniau Glas Pentrefi];

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

- i. os bydd unrhyw dir sydd wedi ei gofrestru o dan y Ddeddf hon yn peidio â bod yn dir comin neu lain glas tref neu bentref; neu
- ii. os bydd unrhyw dir yn mynd yn dir comin neu'n llain tref neu bentref; neu
- iii. os caiff unrhyw hawliau a gofrestrir o dan y Ddeddf hon eu dosrannu, eu diddymu neu'u rhyddhau, neu'u hamrywio neu'u trosglwyddo o dan unrhyw amgylchiadau a ragnodir parthed Adran 13 Deddf Cofrestru Tir Comin ac Adran 13 Deddf Cofrestru Tir Comin ac Adran 31 Deddf y Priffyrdd 1980

17.7 Penderfynu ynghylch achosion lle tybir bod tir wedi ei gyflwyno o dan Adran 31 Deddf y Priffyrdd 1980.

17.8 Penderfynu ynghylch ceisiadau i addasu'r map diffiniol a'r datganiad o dan Adran 53 Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981.

17.9 Gwneud Gorchmynion Gwyo, Gorchmynion Diddymu a Gorchmynion Creu Llwybrau Cyhoeddus o dan adrannau perthnasol Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Gorchmynion Llwybrau Cyhoeddus) 1993 Deddf y Priffyrdd 1980 a Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a chadarnhau gorchmynion os na cheir gwrthwynebiadau, neu os caiff gwrthwynebiadau a wneir eu datrys wedi hynny Gwneud Gorchmynion Addasu'r Map Diffiniol o dan amrywiol isadrannau Adran 53 Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 gan gynnwys:

- Ychwanegiadau o dan Adran 53 (3) (c) (i) Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981
- Diddymiadau o dan Adran 53 (3) (c) (iii) Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981
- Newid aliniadau o dan Adran 53 (3) (c) (i) Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 ac Adran 53 (3) (c) (iii) Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981
- Newid statws o dan Adran 53 (3) (c) (ii) Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981

17.10 Uwchraddio neu israddio'r Map ac/neu'r Datganiad o dan y newidiadau a hynny o dan Adran 53 (3) (c) (i) Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 ac Adran 53 (3) (c) (iii) Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981. Gwneud Gorchmynion Ailddosbarthu Ffyrdd a Ddefnyddir fel Llwybrau Cyhoeddus (RUPP) o dan Adran 54 Deddf Bywyd Gwylt a

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

Chefn Gwlad 1981 a Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 a chadarnhau gorchmynion os nad oes gwrthwynebiad neu os tynnir pob gwrthwynebiad yn ôl.

17.11 Y dyletswyddau a'r cyfrifoldebau hynny a osodir yn Adran 40 Deddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig 2006 sy'n ymwneud â chadw bioamrywiaeth.

17.12 Gwneud Gorchmynion Addasu Digwyddiadau Cyfreithiol (LEMO) parthed Gorchmynion Llwybrau Cyhoeddus, Gorchmynion Addasu'r Map Diffiniol neu orchmynion ailddosbarthu Ffyrdd a Ddefnyddir fel Llwybrau Cyhoeddus.

17.13 Pwerau i wneud Gorchmynion Rheoleiddio Traffig Deddf Rheoleiddio Traffig y Ffyrdd 1984 gan gynnwys:

- Cau mewn argyfwng
- Cau dros dro
- Cau'n barhaol

17.14 Pwerau i gymryd camau gorfodi fel bo'n briodol.

17.15 Pwerau parthed Tir Comin a Maes y Pentref, gan gynnwys rheoli / camau gorfodi fel bo'n briodol o dan Adran 9 Deddf Cofrestru Tir Comin 1965, amddiffyn Tir Comin sydd heb ei hawlio.

17.16 Ymgymryd â phob dyletswydd a chyfrifoldeb o dan adrannau canlynol Deddf y Priffyrdd 1980:-

- Adran 41 – Dyletswydd i gynnal a chadw'r priffyrdd a gynhelir ar gost y cyhoedd
- Adran 62 - Pŵer cyffredinol i wella
- Adran 66 – Pŵer i ddarparu a chynnal a chadw rhwystrau, rheiliau neu ffensys at ddibenion diogelu pawb sy'n defnyddio'r briffordd.
- Adran 76 – Pŵer i wneud gwaith i wastatáu'r briffordd
- Adran 77 – Pŵer i newid lefelau'r briffordd. Addasu lefelau
- Adran 82 - Pŵer i ddarparu ac i osod gridiau gwartheg a dargyfeiriadau
- Adran 83 – Pŵer i ddileu gridiau gwartheg a dargyfeiriadau
- Adran 91 – Pŵer i godi pont i gario priffordd gyfredol a gynhelir ar gost y cyhoedd.
- Adran 92 – Pŵer i ailadeiladu pont a gynhelir ar gost y cyhoedd.
- Adran 94 – Pwerau awdurdodau'r priffyrdd a pherchnogion pontydd i wneud cytundebau

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

- Adran 100 – Pŵer i ddraenio'r briffordd
- Adran 101 – Pŵer i lanw ffosydd min y ffordd
- Adran 102 – Pŵer i wneud gwaith i amddiffyn priffyrdd rhag peryglon naturiol
- Adran 122 – Pŵer i wneud dargyfeiriad dros dro os yw'r briffordd ar fin cael ei hatgyweirio neu'i lledu
- Adran 130 – Pwerau o ran y ddyletswydd i arddel ac amddiffyn hawliau'r cyhoedd i ddefnyddio a mwynhau unrhyw briffordd y mae'r Cyngor yn Awdurdod Priffyrdd drosti gan gynnwys unrhyw wastraff ar ochr y ffordd sy'n rhan ohoni.
- Adran 131 – Pwerau i roddi cosbau am ddifrodi priffyrdd
- Adran 134 – Pŵer i aredig a thocio Hawliau Tramwy Cyhoeddus
- Adran 135 – Pŵer i wyro llwybr troed neu lwybr ceffyl dros dro
- Adran 137 – Pŵer i roddi cosbau am rwystro bwriadus
- Adran 143 – Pŵer i symud rhwystrau o'r briffordd
- Adran 145 – Pwerau ynghylch gatiâu ar briffyrdd
- Adran 146 – Dyletswydd i gynnal a chadw camfeydd ac ati ar lwybrau troed a llwybrau ceffyl
- Adran 147 – Pŵer i awdurdodi adeileddau newydd ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus
- Adran 149 – Pŵer i symud niwsans o'r briffordd
- Adran 150 – Dyletswydd i symud eira a phridd o'r briffordd
- Adran 154 – Pŵer i symud coed peryglus
- Adran 163 – Dyletswydd i atal dŵr rhag cwmpo ar y briffordd a rhag llifo arni
- Adran 164 – Pŵer i'w gwneud yn ofynnol dileu weiran bigog
- Adran 178 – Cyfyngiad ar roddi rheiliau, trawstiau ac ati ar draws y briffordd
- Adran 289 – Pŵer mynediad awdurdod y priffyrdd at ddibenion arolygu
- Adran 290 – Darpariaethau atodol sy'n ymwneud â phŵer mynediad at ddibenion arolygu
- Adran 291 – Pwerau mynediad awdurdod y priffyrdd at ddibenion cynnal a chadw
- Adran 293 – Pŵer mynediad ar dir i wneud gwaith ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus
- Adran 296 - Pŵer y Cyngor i wneud gwaith trwy gytundeb
- Adran 297 – Pŵer awdurdod y priffyrdd i fynnu cael manylion

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

ynghylch perchnogaeth

- Adran 300 – Hawl defnyddio cerbydau a chyfarpar ar lwybrau troed a llwybrau ceffyl i wneud gwaith cynnal a chadw a gwelliannau

17.17 Ymgymryd â phob dyletswydd a chyfrifoldeb o dan adrannau canlynol Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000:-

17.18 Adran 63 (6) – Dyletswydd gorfodi i warchod rhag rhwystrau

17.19 Adran 137ZA - Pŵer i orchymyn tramgwyddwyr i symud rhwystrau

17.20 Ymgymryd â dyletswydd gosod arwyddion ar lwybrau troed a llwybrau ceffyl o dan Adran 27 Deddf Cefn Gwlad 1968.

17.21 Pŵer i gael manylion ynghylch perchnogaeth tir o dan Adran 297 Deddf y Priffyrdd 1981.

17.22 Dyletswydd rhoddi cosbau a mynnu bod hysbysiadau ac arwyddion camarweiniol yn cael eu symud o dan Adran 57 Deddf y Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949

17.23 Pŵer i orchymyn symud rhwystrau o dan Adran 137ZA Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000.

18 Cynllunio Gwlad a Thref

18.1 O ran cynllunio gwlad a thref, rheoli datblygu, cadwraeth a chofrestru tir comin:-

18.2 Cymeradwyo ceisiadau am ganiatâd cynllunio sy'n unol â'r cynllun datblygu, gan gynnwys y rhai hynny y mae cytundeb cynllunio ynghlwm wrthynt (Adran 106), a chan gynnwys cymeradwyo ceisiadau sy'n ymwneud â "materion a gedwir yn ôl" ar ôl rhoddi caniatâd cynllunio.

18.3 Cyd-drafod telerau ac amodau Cytundebau Adran 106 ac unrhyw amrywiadau i Gytundebau o'r fath lle bo hynny'n briodol.

18.4 Defnyddio unrhyw symiau gohiriedig a ddaw yn sgil Cytundeb Adran 106 ar gyfer tai fforddiadwy neu fudd cymunedol fel y nodir yn y Cytundeb.

18.5 Gwrthod ceisiadau am ganiatâd cynllunio nad ydynt yn unol â'r cynllun datblygu.

18.6 Cymeradwyo ceisiadau am Ganiatâd Adeiladau Rhestredig.

18.7 Penderfynu ynghylch ceisiadau am Dystysgrifau Defnydd Cyfreithlon.

18.8 Penderfynu ynghylch ceisiadau am Dystysgrifau Datblygiad Arall.

18.9 Penderfynu ynghylch ceisiadau a wneir o dan y Rheoliadau Rheoli

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

Hysbysebion.

- 18.10 Gosod amodau ar ganiatâd cynllunio a chaniatadau a chymeradwyaethau eraill.
- 18.11 Penderfynu ynghylch ceisiadau i gymeradwyo manylion sy'n ofynnol o dan amodau sydd ynghlwm wrth ganiatâd cynllunio heblaw am "faterion a gedwir yn ôl".
- 18.12 Penderfynu ynghylch ceisiadau i ddatblygu tir heb gydymffurfio ag amod sydd ynghlwm wrth ganiatâd cynllunio.
- 18.13 Penderfynu ynghylch ceisiadau i ystyried amrywiadau ar luniau sydd wedi eu cymeradwyo fel newidiadau ansylweddol, o dan Adran 96A, Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.

- 18.14 Cyhoeddi Hysbysiadau Gorfodi, Hysbysiadau Gorfodi Adeilad Rhestredig, Hysbysiadau Cadw Adeilad, Hysbysiadau Atal a hysbysiadau cynllunio eraill o dan y ddeddfwriaeth berthnasol.
- 18.15 Tynnu hysbysiadau o'r fath yn ôl lle bo'n briodol.
- 18.16 Tynnu hysbysebion a godir heb awdurdod i lawr yn unol â'r darpariaethau statudol perthnasol.
- 18.17 Penderfynu ynghylch ceisiadau a wneir o dan y rheiny o blith darpariaethau Gorchymyn Datblygu Cyffredinol a Ganiateir, Deddf Cynllunio Gwlad a Thref a'i olynwyr sy'n ymwneud â rhaghysbysu.
- 18.18 Penderfynu ynghylch cynigion i godi llinellau uwchben.
- 18.19 Cyfeirio materion sy'n ymwneud â chynllunio at Banel Archwilio Safle er ystyriaeth.
- 18.20 Penderfynu ynghylch ceisiadau i ddiddymu amod meddiannaeth amaethyddol, menter wledig neu dŷ fforddiadwy sydd ynghlwm wrth ganiatâd cynllunio lle gwneir y cais gan fanc neu gymdeithas adeiladu sydd â meddiant.
- 18.21 Sgrinio a chyflwyno barn ynghylch sgrinio er mwyn canfod a oes angen Asesu'r Effaith Amgylcheddol o dan Reoliadau Asesu'r Effaith Amgylcheddol.
- 18.22 Ymdrin â cheisiadau cynllunio.
- 18.23 Cyd-drafod ar ran y Cyngor mewn Ymchwiliadau ac Archwiliadau Cynllunio.
- 18.24 Penderfynu ar geisiadau cynllunio lle mae ffosffadau (yn unol â Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017) yn broblem (mewn ymgynghoriad ag Aelod y Cabinet).

- 18.25 Rhoddir awdurdod i Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio wrthod ceisiadau am ganiatâd cynllunio mewn achosion pan nad yw'r ymgeisydd wedi cytuno i ymestyn y cyfnod i benderfynu ar y cais, a hefyd

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

- (a) Mewn achosion lle mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol angen mwy o wybodaeth er mwyn medru penderfynu ar y cais yn briodol; a/neu
- (b) Mewn achosion lle mae'r Aelod dros y Ward y mae'r cais wedi'i leoli ynddo yn gofyn am gyfeirio'r cais hwnnw at y Pwyllgor Rheoli Datblygu er ystyriaeth a phenderfyniad; a/neu
- (c) Mewn achosion lle bydd rhwymedigaeth gynllunio adran 106 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 yn glwm wrth y cais.

Nodyn 1

Ni ddylid arfer pŵer dirprwyo os bydd unrhyw Aelod etholedig yn gofyn yn ysgrifenedig yn ystod y cyfnod ymgynghori i fater (sy'n ymwneud â chais cynllunio) gael ei ystyried gan y Pwyllgor Rheoli Datblygu.

Nodyn 2

Os cafwyd gwrthwynebiad priodol ynghylch ceisiadau cynllunio fel y nodir uchod bydd y swyddog yn hysbysu'r Aelod etholedig perthnasol ei fod yn bwriadu cymeradwyo'r cais o dan bwerau dirprwyedig. Os bydd yr Aelod hwnnw'n gofyn yn ysgrifenedig i'r cais gael ei ystyried gan y Pwyllgor Rheoli Datblygu ni ddefnyddir y pŵer dirprwyo.

Nodyn 3

Os yw swyddog yn bwriadu gwrthod cais cynllunio bydd y swyddog yn hysbysu'r Aelod etholedig perthnasol ei fod yn bwriadu gwrthod y cais o dan bwerau dirprwyedig. Os bydd yr Aelod hwnnw'n gofyn yn ysgrifenedig i'r cais gael ei ystyried gan y Pwyllgor Rheoli Datblygu ni ddefnyddir y pŵer dirprwyo.

Diffiniad

Gwrthwynebiad a wneir o fewn y cyfnod ymgynghori ac a seiliwyd ar resymau sy'n ymwneud â defnyddio tir yw gwrthwynebiad priodol.

19 Cyfrifoldebau Swyddog Priodol

Caiff y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio ei ddynodi'n Swyddog Priodol i Gyngor Sir Ceredigion o ran y materion canlynol:

Adran 78 Deddf Adeiladu 1984: Arfer pwerau i ddelio ag adeiladau peryglus, ac ati.

20 Pwerau a dyletswyddau penodol

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 H Dirprwyo I'r SAC Economi Ac Adfywio

Diweddarwyd ym mis Mehefin 2021

20.1 Gweithredu o ddydd i ddydd ac o fewn y cynllun dirprwyo yn y meysydd canlynol.

(a) Rheoli Datblygu a Rheoli Adeiladu (gan gynnwys Adeiladau Rhestredig)

(b) Adeiladau peryglus a strwythurau anniogel

(c) Penderfynu ynghylch rheoli adeiladu, cyflwyno hysbysiadau statudol, gorfodi a gweithredu mesurau sy'n ymwneud ag adeiladau peryglus a gweinyddu dyletswyddau statudol sy'n ymwneud â Rheoliadau Adeiladu.

(d) Rheoli Gwasanaeth Pridiannau Tir Lleol y Cyngor.

20. Trafod a gwneud cytundeb ar ran yr awdurdod cynllunio lleol gyda'r corff cymeradwyo systemau draenio cynaliadwy ynghylch ymgymryd â gorfodi o dan adran 32 ac Atodlen 3 Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 a'r ddeddfwriaeth a wnaethpwyd oddi tani..

21. Ymgymryd â'r holl ddyletswyddau sy'n ymwneud â'r ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig â Deddf Coronafeirws 2020, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'r canlynol:

Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 a Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) (Diwygio) (Rhif 2) (Cymru) 2020

Atodiad 16

M DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL: CYSWLLT CWSMERIAID A'R UWCH-BERCHENNOG RISG GWYBODAETH A'R SWYDDOG PRIODOL AR GYFER COFRESTRU SIFIL

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyswllt Cwsmeriaid

1. Gweithredu fel Swyddog Priodol y Cyngor ar gyfer y Gwasanaeth Cofrestru Sifil gan gynnwys y pŵer i gymeradwyo mangreoedd at ddibenion cynnal priodasau a chofrestru partneriaethau sifil.
2. Gweithredu fel Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth gyda chyfrifoldeb am y canlynol a dyletswyddau dirprwyedig ynghylch y canlynol:
 - 2.1 Cod Cysylltu Rhwydwaith Gwasanaethau Cyhoeddus; a
 - 2.2 Cydnerthedd seiber, gan gynnwys seiberddiogelwch

Atodiad 17- Detholiad:

L DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL: CYLLID A CHAFFAEL A'R PRIF SWYDDOG CYLLID A'R SWYDDOG ADRAN 151

Mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael wedi'i ddynodi a'i benodi'n Swyddog Adran 151.

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael ac i unrhyw swyddogion a awdurdodir gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael o dro i dro fel bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny.

...

22. Gweithredu dyfarniadau cyflog, cydabyddiaeth ariannol (Prif Weithredwr) a gytunir yn genedlaethol a dyfarniadau Llywodraeth Cymru a lwfansau teithio a bwyd a lwfansau eraill a gytunir yn genedlaethol, ac a gymeradwyir gan y Cyngor.

Atodiad 18 – Detholiad:

DOGFEN L

CÔD YMDDYGIAD AR GYFER CYFLOGEION LLYWODRAETH LEOL

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Awdur a Gwasanaeth:

Dyddiad a gymeradwywyd gan y Cabinet:

Aseiad Effaith Integredig (Nac oes):

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad Adolygu Polisi:

...

5. Niwtraliaeth Wleidyddol

5.1 Mae cyflogeion yn gwasanaethu'r Cyngor cyfan. Maent yn atebol i'r Awdurdod ac mae dyletswydd arnynt iddo. Mae'n dilyn yn hyn o beth bod disgwyl iddynt wasanaethu'r Aelodau i gyd ac nid dim ond y rhai sydd yn y grŵp rheoli'n unig ac mae'n rhaid iddynt sicrhau eu bod yn parchu hawliau unigol pob Aelod.

5.2 Yn amodol ar y rheolau a osodir o bryd i'w gilydd, gallai fod gofyn i gyflogeion ddarparu gwybodaeth neu eglurhad i grwpiau gwleidyddol. Mae'n rhaid iddynt wneud hynny mewn modd sy'n gyson â niwtraliaeth wleidyddol y cyflogai.

5.3 P'un ai a oes cyfyngiadau gwleidyddol ar gyflogeion o dan y ddeddf ai peidio, mae'n rhaid iddynt ddilyn polisiau'r Cyngor fel y'u mynegwyd yn gyfreithlon ac mae'n rhaid iddynt beidio â gadael i'w barn bersonol na gwleidyddol effeithio ar eu gwaith.

5.4 Lle bo cyfyngiad gwleidyddol ar gyflogeion (oherwydd eu swyddi, natur y gwaith a wnânt, neu'r cyflog neu'r gydnabyddiaeth ariannol (Prif Weithredwr) a delir iddynt), mae'n rhaid iddynt gydymffurfio ag unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu gweithgareddau gwleidyddol.